MEGYE-RENDSZER

HAJDAN ÉS MOST.

TÖRVÉNY-TÖRTÉNET- OKLEVELEK- S EGYÉB ROKON KUTFŐK UTÁN

ELŐADJA

IFJ. PALUGYAY IMRE.

HARMADIK KÖTET.

MEGYE KIADÁSI RENDSZER S MEGYE STATISTIKA.

ELSŐ RÉSZ.

TISZÁN INNENI S TISZÁN TÚLI MEGYÉK.

PEST, 1847.

GEIBEL KÁROLY BIZOMÁNYA.

MEGYE

KIADÁSI RENDSZER

S

MEGYE STATISTIKA.

ELSŐ RÉSZ.

TISZÁN INNENI ÉS TISZÁN TÚLI MEGYÉK.

ELŐADJA

IFJ. PALUGYAY IMRE.

Korunkban, midőn hazánk minden értelmességei politikai kifejlődésünkre törekedésben pontosulvák össze, midőn inditvány inditványt üz, és javaslat javaslatot, hazánk statistikája legfőbb szükségeink közzé tartozik, és szellemi működéseink mindennapi kenyerének tekinthető.

1. Századunk 1842-ik évi 58-ik szám.

PEST, 1847.

GEIBEL KÁROLY BIZOMÁNYA.

NAGYMÉLTÓSÁGU

MAGYARSZÖGYÉNI

SZÖGYÉNY LÁSZLÓ

ÚR

CS. KIR. KAMARÁS, VALÓSÁGOS BELSŐ TITKOS TANÁCSOS
S MAGYAR KIR. UDVARI ALKANCZELLÁRNAK
sat. sat.

MINT

A TUDOMÁNYOK ÉS MŰVÉSZET

LEGBUZGÓBB PÁRTOLÓJÁNAK ÉS LEGKEGYE-
SEBB ÚRNAK

LEGMÉLYEBB HÓDOLATA ZÁLOGÁUL

SZENTELI

A SZERZŐ.

HARMADIK KÖTET TARTALMA.

ELSŐ RÉSZ.

lap.
Megye kiadási rendszer 1

MÁSODIK RÉSZ. MEGYE-STATISTICA.

Tiszáninneni vármegyék:

I. Abauj 33
II. Beregh 43
III. Borsod 47
IV. Gömör 56
V. Heves és külső Szolnok 63
VI. Sáros 63
VII. Szepes 85
VIII. Torna 95
IX. Ungh 99
X. Zemplén 103

Tiszántúli vármegyék:

I. Arad 115
II. Békés 125
III. Bihar 132
IV. Csanád 141
V. Csongrád 145
VI. Közép Szolnok 152
VII. Krassó 154
VIII. Kraszna 157
IX. Máramaros 159
X. Szathmár 163
XI. Temes 177
XII. Torontál 184
XIII. Ugocsa 187
XIV. Zabolch 190
XV. Zaránd 193
XVI. Kővár vidék 195
PÓTLÉK 197

I. TÁBLA. Abauj vármegye házi pénztárának kiadásai.
II. „ Az 1821, 1831 s 1837-ik években Abauj vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
III. „ Beregh vármegye házi pénztárának kiadásai.
IV. „ Az 1821, 1831 s 1837-ik években Beregh vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
V. „ Borsod vármegye házi pénztárának kiadásai.
VI. „ Az 1821, 1831 s 1837-ik években Borsod vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.

VII. TÁBLA. Gömör vármegye házi pénztárának kiadásai.
VIII. „ Az 1831-ik évtől kezdve 1840-ik év végeig Gömör vármegye börtönében raboskodottak jegyzéke.
IX. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Gömör vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
X. „ Heves és Külső Szolnok vármegye házi pénztárának kiadásai.
XI. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Heves vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgalt büntető perek táblája.
XII. „ Sáros vármegye házi pénztárának kiadásai.
XIII. „ Szepes „ „ „ „
XIV. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Szepes vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
XV. „ Torna vármegye házi pénztárának kiadásai.
XVI. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Torna vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
XVII. „ Ungh vármegye házi pénztárának kiadásai.
XVIII. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Ungh vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
XIX. „ Zemplén vármegye házi pénztárának kiadásai.
XX. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Zemplén vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
XXI. „ Arad vármegye házi pénztárának kiadásai.
XXII. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Arad vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
XXIII. „ Békés vármegye házi pénztárának kiadásai.
XXIV. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Békés vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
XXV. „ Bihar vármegye házi pénztárának kiadásai.
XXVI. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Bihar vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
XXVII. „ Csanád vármegye házi pénztárának kiadásai.
XXVIII. „ Felosztása a királyi és vármegyei adónak, melly tekintetes nemes Csanád vármegyében levő adózó községek-, urbéri telkeket használó nemesség- és nemtelen haszonbérlőkre az 184⅘ik katonai évre az e tárgyban megbizott küldöttség által 1844ik év karácson hava 3ik s következett napjain milly módon tétetett.
XXIX. „ Csongrád vármegye házi pénztárának kiadásai.
XXX. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Csongrád vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
XXXI. „ Krassó vármegye házi pénztárának kiadásai.
XXXII. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Krassó vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
XXXIII. „ Máramaros vármegye házi pénztárának kiadásai.
XXXIV. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Máramaros vármegyétől a nmgú Curára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
XXXV. „ Szathmár vármegye házi pénztárának kiadásai.
XXXVI. „ Az 1821, 183 s 1837ik években Szathmár vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
XXXVII. „ Temes vármegye házi pénztárának kiadásai.
XXXVIII. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Temes vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.

XXXIX. TÁBLA. Torontál vármegye házi pénztárának kiadásai.
XL. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Torontál vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
XLI. „ Ugocsa vármegye házi pénztárának kiadásai.
XLII. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Ugocsa vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.
XLIII. „ Zabolcs vármegye házi pénztárának kiadásai.
XLIV. „ Az 1821, 1831 s 1837ik években Zabolcs vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.

I. RÉSZ.

MEGYE KIADÁSI RENDSZER.

A leleményes emberi ész — melly soha ki nem vetkezhető gyarlóságának őszinte tudatában, keresve keresett összehasonlitások által törekszik gyámot adhatni egyre tökélyteleneknek ismert nézeteinknek, az állományok ügykezelési rendszerét „gépszerkezet"hez hasonlítva, magát e rendszert „állományi gépezet"nek nevezé. — „A szilárdföld (continens) — mond bizonyos angol utazó [1]) — némelly országaiban az igazgatási kezelmény csak nem olly tökélyesen van szabályozva mint nálunk (az angoloknál) egy gépely. A közép kormánytól fokozott hivatalosok terjednek sugárként mindenfelé, nem csak az adók fölszedésére mint nálunk (Angliában), hanem a törvénytételre, a rendőrségre, a növelésre és az ország bármiféle ügyeire nézve." Nem akarjuk a tett hasonlitásnak az egyes szavak philosophiai jelentőségéből merített alaposságát kétségbe vonni, nem annak helyes- vagy nem helyessége felett vitatkozni; — annyi mindenesetre kétségtelennek látszik igénytelenségünk előtt: hogy miként a gépnek, ha elevei gondos kiszámitás határozta működését főleg czélszerűség eszméje föltételezé, minden egyes alkrészei között bizonyos öszhangzat- s egymás közötti egységnek kell létezni: úgy az állományi ügykezelés már eszméletileg sem gondolható másként czélirányosnak, mint ha a közösen ugyanazon czélrai működésre rendelt egyesek, a gépnek egyes alkrészeiként, körükben s rendeltetésökhöz képest egyiránt kellőleg foglalkoznak; valamint tehát magát a gépet csak úgy és akkor lehet jónak, akkor czélszerűnek mondani: ha a léte elemeit tevő alkrészekkel ellátva mi felesleg erőt sem foglalkoztat, s az egyes alkrészek között egy sem találtatik, mi magát a gépnek lételét szükségkép nem föltételezné: úgy az állományi ügykezelésben is csak egyes erők közremunkálata által valósitható a köz czél; s egyes erők levén alkrészei az állományi gépezetnek: minden egyes erő állomány tulajdona, melly ha nem kellőleg vagy felesleg használtatik, mint elpazarolt ép úgy pótolhatlan veszteségévé lesz, mint sükertelen a hibás elevei kiszámitás következtében darabolt vagy túl használt erő.

A képviseleti rendszer s alkotmány iránti előszereteten alapúló azon sajátsága- vagy igazabban gyarlóságánál fogva korunknak, melly a napontai mindinkább világszertei elterülés által egyre több

[1]) Laing, l. a vasárnapi ujság 1842-ik évi 426-ik számát.

elméletre nyújt okot, — miként Ancillon [1]) megjegyzé: az angol alkotmány tulságos bámulása- s tévesztett irányu ferde felfogásából származik; — olly kedvencz vágysajáttá lön — mond a most nevezett — ez angol alkotmány, hogy alig létezik állomány, mellybe áthonosíthatónak nem képzeltetik a büszke Albiont dúzsnak s hatalmasnak — és e hatalmat s gazdagsági fényt egyedűl s kizárólag alkotmányából eredettnek hirdetők, azon alkotmányból, melly a két kamrai rendszert, s a politikai jogok typusát egyedűl tudhatta sajátjának; „idő fejté ki — mondják ők — e nagyszerű alkotmányt, s túlkelve a történeti alapzaton, más tartományokban szinte honosítható.“ — Korunk e betegségéből nekünk magyaroknak is jutott — ha bár csekélyebb adagban csak; — de mi, kik szeretjük hazánk nyolcz századot túl élt palladiumát önmagok az angolok által sajátjuknál is többre becsültetni, noha nem egyszer mégis egyes intézkedéseik után szent áhítattal fohászkodunk, ne feledjük: miszerint angolhon hatalmát, mint szinte társas közlekedési s iparági tökéletesbülését, alkotmányától egészen különböző okok eszközlék; szigeti fekvése lehetővé teszi az idegen tartományokbeli vásárokrai kelhetést, sőt a külbelieknek is önkeblében tárt piaczot; — e vásárokrai járás s viszonti megkeresés bővebb termesztést tön szükségessé épen úgy, mint szaporitását az egyre terjedő kereskedés tárgyait tevő kelméknek; — innen a kelmék biztos kelete által eszközlött mozgás élénksége s itt rugonya a szükségkép nagyobb adagot föltételező ipar ezer ágainak; — és a fel nem emésztett termesztmények maradványaiból létesített tőkék újabb iparágakra fordítatván, végtelen gyors progressióban öregbiték a gazdagság mind meg annyi kútfejeit. Kitartó türelem, lankadást nem ismerő állhatatosság, előrelátó bölcseség, élénk cselekvőség, leleményesség, mint az angol jellem ismertetői, mondott szigeti fekvésén kivül, igenigen sokat adának Angolhon virágzásához. És épen olly nevetséges, mint alaptalan, az angol nemzet jellemiségét kizárólag alkotmányából származtatni. Tagadni bár nem lehet: miszerint a törvényhozás, a személyes szabadság s birtok biztositása —, s az erők használhatóságát s tőkék beruházását gátló avagy nehezitő békók távolitása által nem csekély mértékben eszközlé a nemzet kiképzését s anyagi kifejlését; de mind e mellett sem lehet az illy mindenki sajátját megóvó törvényhozást a jólét kizárólagos s egyedűli kútfejének tekinteni; mert hiszen láthatunk tartományokat, mellyekben, noha egészen más alkotmányokkal ellátvák, a személy- s vagyonbiztosság, ugyszinte a békótlan iparüzés egyiránt örvendezteti, egyiránt boldogitja a honfiakat. — Más körülmények voltak valóban s más intézkedések Angolhon hiresztelt alkotmányának progressiv kifej-

[1]) L. „Ueber die Englische Verfassung.“

lesztői, s ez utóbbiak között főleg páratlan ügykezelési rendszere igényelheti mindenkinek méltányló figyelmét. — Angolhon magamagát igazgatja, ebben áll ügykezelési rendszerének lényege, s valamint ez által felette könnyitve a kormányzás, úgy nélkülözhetővé lesz a más tartományok nyüggesztett sorsát eszközlő tisztviselői kar egész világa; a skot megyék, 145 ezer lakost számitó, egyikében alig van több 30 fizetett kormányhivatalnoknál, holott bármellyik frankhoni, csak kétannyi lakót számláló megyében 378 hivatalnokot fizet az állomány; — egyes városi vagy falusi községet a biró (maire) és segéde igazgatják; — a nehány helységből álló cantonok mindenikének, a polgári s büntető ügyek elintézésére saját alszéke, melly öt fizetett tagból áll; a nehány cantont számitó egyes kerületnek ismét saját, tiz hivatalnokból szerkezett, felsőbb törvényszéke; — mindenik kerületben, millyen egy grófságban kettő — öt van, egy alispán (souspréfet) kezeli a kormányt, s legfőbb tisztje a főispán; — a békebirák, sheriffek, constablek, coronerek, a nagyobb s kisebb yurik minden fizetés nélkül foglalkoznak nem csekély feladatú hivatalaikban; — mindenik polgár tartozó készséggel siet segédkezet nyújtani a belbéke fentartására, — a városok helyhatósági jogaik szerint, rendszerint minden költség nélkül, önmagokat kormányozzák; — a direct adótartozásokat a grófságokban egyes községek tagjai kezelik az állományi pénztárba; — csupán az indirect adó hajtatik be fizetett hivatalnokok által, — s noha Angolhon kincstári hivatalába évenkint több mint 300 millió tallér foly be, mi felette csekély mégis e mondott mennyiséghez arányzólag az ezt kezelő hivatalnokok száma, s azok fizetéseire fordított évi kiadások.

Feladatunk körén kivül levén Albion nagyszerű alkotmányával e helyett részletesen foglalkozni — midőn a mondottaink bővebb előadását kivánókat Ancillonnak fentebb idézett „Ueber die Beurtheilungen der Englischen Verfassung“ czimű jeles dolgozatára utasítjuk, csak azt mondjuk zárszavául korábbi állitásainknak, hogy Angolhon, magára a nevelési intézetekre is ekként kiterjedő ügykezelési rendszere tekintetében méltán typusa Europa többi, ezerféle, czélhoz mégis alig könnyen juttató hivatalosztályok zsibbasztotta állományainak.

Hazánkra térve: megyéink, mint saját helyén előadók: járások- s kerületekre osztvák; — ugyanott mondók azt is: hogy mindenik járás- s kerületnek közigazgatás-kezelés tekintetében saját külön tisztviselői; azonban e helyre tartozik megemlítenünk, miszerint ugyan azon egy megyének egyik járása avagy kerülete majd népessége- majd területére nézve nevezetesen különbözik a másiktól, s az ezekben ügykezelő tisztviselők számát korántsem föltételezik az egyes járások s kerületek területe, népessége s egyéb e részben figyelmet igénylő tekintetek; úgy látszik, a kerü-

leti hivatalok elsőbbeni rendszeresitésénél, kizárólag a megyeszertei átalános egyenlőség eszméje szolgált legyen vezérelvül. És innen következteljük azt, hogy p. o. az összes Gömör megyének, mintegy harmadrészét tevő, felső járásában épen annyi tisztviselő őrködik a közügyek menete felett, mint a mennyi ugyan ezen megyének többi egyes járásaiban; ugyanannyi, mennyi a szomszéd Torna megye két kerülete egyikében. S ki fogja tagadhatni: hogy itt is egyik létoka ügykezelési rendszerünk gyengeségének; mellyen csak akként vélünk segélhetőnek: ha egyes megyéink, a fentebb érintett tekintetek kellő figyelembevételével járás- s kerületbeli tisztviselőik számát szabályozandók, a törvényesen fenálló s alább előadandó mód s rend szerint czélszerűleg intézkedendnek.

Dolgozatunk 2-ik kötetében a megyei egyes hivatalok történeti rajzának adásával foglalkozván — egyrészben ottmondottaink kiegészitéseül, de főleg e megyei hivatalnokok fizetési járandóságát illetőleg, mindenekelőtt megemlítendőnek tartjuk a II-ik József által megszüntetett megyei hivatalok visszaállítását rendelő s a nagyméltóságu m. k. Helytartótanács útján 1790-ik évi april 16-ról 12558 szám alatt közzétett legfelsőbb határozatot, mellynek tartalma következő: „Quoniam publica rerum pertractandarum manipulatio in regno isthoc Hungariae, Partibusque eidem adnexis in priorem legalem statum reponenda veniat, ideo dignabatur sua Majestas Sacratissima relate ad internam Comitatuum regulationem ultro clementer resolvere: 1-mo ut personalis et salarialis status quidem non ad normam anni 1780, verum ut anno 1785 subsistebat, cum praecedentibus annis hinc inde plures auctiones pro exigentia circumstantiarum legaliter intercesserint, reponatur, defigaturque; quamvis porro Vice-Comites ac Judices Nobilium hac ratione ad minora salaria restringantur, cum tamen iidem in usum solitarum taxarum judiciariarum, ac diurnorum, quae nempe pro priori ac jam denuo restabilita judiciorum forma obtinebant, reponantur, hinc id quoque conpensari videtur. Distributio proventuum illa, quae ab anno 1785-o seu per unionem Comitatus seu per aliam subdivisionem aucta est, porro quoque subsistere valebit, officia Jurassorum anno 1787 sublata restabilientur, non secus et Vice-Notarii ac Vice-Fiscales prout antea constituendi venient; quae tamen praemissa eo sensu clementer innuit sua Majestas Sacratissima, quod si quae circa necessarium seu status personalis, seu vero status salarialis augmentum Praetitulatis Dominationibus Vestris fundatae reflexiones occurrerint, in salvo relinquatur easdem via Consilii hujus Locumtenentialis Regii altefatae suae Majestati Sacratissimae repraesentare. — Aucta conventionatorum et servitorum salaria, in casu, quo illi secus munus suum propterea abdicaturi esse praeviderentur, iisdem etiam ultro relinqui possunt; moderna nihilominus

qualiacunque salaria, ne secus cassam dupplici onere gravari oporteat, usque 1-am Maji a. c. terminum quippe noviter occepturae prioris manipulationis ac systhematis, in statu quo relinquenda erunt. — Ista ipsa legalis et antiquae manipulationis repositio exigit: ut deinceps Magistratualia Individua per solitam legalem restaurationem, ac liberam Statuum electionem constituantur, ac respective per Supremos Comites denominentur; intuitu nihilominus assumtionis Medicorum et Chyrurgorum sua Majestas Sacratissima clementer decrevit, ut ad isthic nova munera non alii, quam per Universitatem literarum praescripta norma examinati, ac pro idoneis comperti accommodari possint. — Siquidem Praetitulatis Dominationibus Vestris debita officii manipulatio, legalisque activitas in politicis alioquin probe cognita sit, ideo negotia in separatis aut unitis Comitatibus post celebratam legalem Magistratus restaurationem statim, in Comitatibus separandis a 1-ma venturi mensis Maji in particularibus et generalibus Congregationibus pertractanda erunt; inde suapte sequitur: quod Instructio qualiter manipulandi officii quoad politica Vice-Comitibus extradata cesset; — ne tamen praesenti cumprimis belli tempore negotia, quae citra praejudicium publicae securitatis retardari nequeunt, adeoque ubi periculum in mora est, adhaerere contingat, hinc Praetitulatis Dominationibus Vestris de benigno jussu regio intimandum habet Consilium istud Regium Locumtenentiale: ut principalis curae suae habeant, quo alteruter Vice-Comitum in loco centrali seu celebrationis Generalium Congregationum, Judices nobilium vero in gremio sui numeri maneant. — Quod causas ex nexu subditelae promovendas attinet: hae et tales ad evitandam omnis partium studii suspicionem non solos Vice-Comites, verum ut antea usu veniebat, coram sedria Comitatus revidebuntur, et pro ea talia quoque urbarialia gravamina, quae a decisione Vice-Comitis penderent, ad distinctam sedriam relegabuntur, non secus denique universa instituta, quae ratione politicorum delictorum aut fine legitimandae nobilitatis coram Vice-Comite incaminata, nondum tamen decisa forent, eorsum inviandae erunt. — 3-o Manipulatio Cassae pendet partim a separatione Cassae domesticae a militari, partim vero a tali utriusque coordinatione, ut omnis, quae eatenus praemetiri posset confusio ac disordo antevertatur. Qualiter autem dictae Cassae cum 1-ma Maji, termino videlicet reducendae prioris earum administrationis, realiter separendae veniant? normam eatenus praescriptam Praetitulatis Dominationibus Vestris Consilium id Regium Locumtenentiale in adnexo communicat [1]); — intuitu individuorum vero ad curandas attactas Cassas constituendorum sua Majestas Sacratissima clementer confidit

[1]) Erröl majd a 4-ik kötetben.

Praetitulatas Dominationes Vestras de utilitate, imo necessitate vice-perceptoris, facile sese convicturas esse, et cum idem securitati instar contraseraturae invigilare in absentia perceptoris, aut occasione infirmitatis eiusdem ipsum supplere debeat, praeterea vero constitutio vice-perceptoris illegalis alioquin haud sit, eundem cum praehabito salario conservaturas tanto quidem magis, quod ratione perceptoratus Comitatensis officium in locis vicinioribus munus quoque perceptoris particularis explere, taliterque Cassae etiam domesticae aliquod alleviamen accedere potest." s a t. s a t.

Az emberiség évszázadaival egyiránt növekvő szükség előkorunkban mindinkább az egyszerüség békói által korlátoztatván, helyhatóságaink beléletében nélkülözhetőkké tevé a korunkban már rendessé lett ügykezelési költségek tömegét, s ha ollykor ollykor az előkorbani közügyek előhaladtát kiadások föltételezék is, ezeket mint rendkivülieket főleg a kebelbeli nemesség idő s körülmény szerint maga pótolta. — Már fentebb mondottuk, miszerint megyéink pénztárai házi és hadi pénztárakra különítvék, minő körülmények közben s melly kor sajátjai voltanak ezek? majd alább az adórendszer előadásában tárgyszerüleg fejtegetni igyekezni fogunk; hol főleg a hadi adó kifejlése-, s a házi adó eredetének előadása, s mindkettő időnkinti phásisainak, törvényeink lelkéből merített történeti rajza leend vállalatunk fogárdos feladata; — e helyt csupán a házi pénztárkiadásainak jelen rendszeréről, s azok egyes ágairól kivánunk szólani.

Hogy a házi adótár egyik mondhatni legsúlyosabb rovata a tisztviselők s szegődöttek fizetése s illetőleg bére; egy tekintet a multkor e részbeni képeire, midőn majd semmi vagy legfeljebb felette csekély, többnyire a megyét illető tisztelet díjért inkább, mint rendszeresített évi fizetésért, olly sokszor büntetés teher alatt, késztettek szolgálni a megyei, rövid ideig hivataloskodók; — s egyes megyéinknek a kérdéses czím alatti jelenleges — alább felhozandó — kiadásainak pontos számvétele azon meggyőződést sajátítandja mindenkinek, mellyet csak egyedül a számok csalhatatlansága s czáfolhatlansága sajátítani képes. Igy Zemplén vármegyében 1601-ben Bocskay Miklóst 100 fr. büntetés alatt kellett alispánságra kényszeríteni: A. 1601. Vice-Comitis honor delatus Nicolao Bocskay de Bocskó, qui cum munus istud suscipere detrectaret, ad suscipiendum officium cogi et judicialiter sub poena florenorum centum ad comparendum et decretale juramentum deponendum citari debuit. Prot. A. 5. p. 109 [1]). Adactus ad obeundum munus Nicolaus, cum eam Provinciam gravi oratione deprecaretur, in locum illius eodem adhuc anno suffectus est Bal-

[1]) L. Szirmay Not. Cottus Zemplén. § 325.

thasar Báry de Nagy- et Kis-Bári Prot. A. 5. p. 1123 [1]) 1558-ban a megye főjegyzőjét 50 forinton fogadta, s tiszti főügyészének szintúgy 50 fr. fizetést adott. „A hivatalok ezen állásából magyarázható, hogy egy személy több megyei s országos hivatalokat viselt egyszerre, miket most már eszmében sem tudnak egyesíteni, igy Zemplénben Chernyi Pál 1646-ban főjegyző, egyszersmind országbirói itélőmester, sőt már 1723-ban Reviczky János szintúgy zempléni főjegyző egyszersmind királyi ügyigazgató is volt. Már pedig a jegyzőn és tisztügyészen kivül a megyei tisztviselői kar egészen birákból, s ezeknek fizetése a peres felek által fizetett taksákból s birságokból állott. Igy látjuk 1546: 34-ik t. cz.ből, hogy az alispánok és szolgabirák osztályoknál és jószágvisszaadásoknál 12 fr. salariumot vettek, s a törvényhozás ezt is sokallotta, a salariumot minden olly esetben, hol birságnak volt helye, megtiltotta. Ezen fizetéstelen állapotból magyarázhatók az olly jelenetek is, hogy például Zemplén megye rendei 1711-ben Szentiványi Mihályt, ki az alispánságot példátlan ön feláldozással 20 esztendeig viselte, 20 évi szolgálatának jutalmául 400 frttal megajándékozták; innen magyarázható az is, miszerint az országgyülésre küldött megyei követek sem láttattak el rendes napdíjakkal, s legfeljebb is csak hivatalos eljárásuk bevégeztével jutalmaztattak; a később terhesebbé vált országgyülési költségek fejében bizonyos átalános öszveg adása felőli intézkedés nyomaira találunk Szirmay többször idézett munkájában: Convocata Posonium in 10. Januar. 1595. Commitia, ex parte Zempliniensium delegatis Michaele Ráskay, Georgii in clade Mohacsiana occumbentis nepote, et Ladislao de Butka tituloque expensarum flor. 100 iisdem resoluti. Prot. 5. p. 728. [2]) — Ismét: Commitiis A. 1596. mense Januario Posonii celebratis ex parte Zempliniensium unico solum nuncio Mihaele de Ráska compendiandorum sumtuum gratia cum sallario 150 flor. expedito. Prot. A. 5. p. 794 [3]).

A megyei rendszeresített hivatalnokok évi fizetéseiről szólván, dolgozatunk feladatán kívülinek véljük azon már nem egy publicista által terjedelmesen fejtegetett kérdésnek: valljon fizetéssel ellátandók-e az állománytisztviselők, s az állomány jótékonyságát élvező polgár nem köteles-e a közjóért minden fizetés nélkül szolgálni? — részletes vitatásába bocsátkozni, s midőn az e kérdések feletti igen s nem körüli harczolóknak mindkét részről egyenlő figyelmet igénylőknek vallott tételeik tárgyszerű részletes rostálgatásába bocsátkozni nem czélunk; ezeknek utolsó eredményét mindazonáltal abban véljük pontosultnak: hogy mindaddig,

[1]) U. O. §. 327.
[2]) L. 306. §.
[3]) L. u. o.

míg az emberi kebelből végkép ki nem irthatók a gyarlóság olly igen elágazott gyökei, a visszaélések egyre napi renden, egyre ember sajátjai leendenek; s noha aristocraticus állományokban az arista szó értelmezésénél fogva is inkább okszerűbbnek látszik: hogy azok, kik közvetlen élvezik az állomány jótékonyságait, viseljék legalább fizetéstelenül az állomány lételét föltételező hivataloskodások terhét; azonban nem fog-e önkényt következni ekkor, hogy csak a vagyonra hatalmasabbak lehetvén hivatalnokok, valamint elzárva egy részről a vagyonra ugyan szegény, de értelmiségre dúsabbak előtt az út: úgy más részről csupán és egyedűl a hatalmasok lehetvén kizárólag kezelői az állományi hivataloknak, csupán és egyedűl ezeknek saját egyéni lelkületüktől fog függni a senki által és soha nem korlátolható visszaélések lehetősége? s valljon a közjónak egyéni akarat lehet-e feltételezője? avagy azt hisszük? hogy ha a hivatalok inkább gond és teher — mint élv sajátítóknak tekintetnek, nem leend annyi inger, annyi kecsegtető ösztön a hivatalok elnyerése után? söt inkább a hatalmasoknak egymás közötti s a közjólétre annál károsabb eredményü vetélyharcza lesz előidézve; ott, hol nem az isteni szikra, nem a kifejlesztett értelmiség szolgál hivatalokrai zsámolyúl, a hatalomra egyenlő aristocraták nem könnyen fognak hódolni akarni magának a közjót feltételező törvénynek, ha ennek kezelését kizárólag érdem sajátítja. Athenében a gazdag ember — mond Xenophon a lacedemoniai köztársaságról irt munkájában — kétségbe esnék, ha valaki azt tartaná felőle, hogy a tisztviselők parancsolnak vele. — De mondja a másik rész: az által, hogy ha csak kifejlesztett értelmiség juttathat hivatalokra, a visszaélések még koránsem lesznek eltávolítva, mert könnyen megeshetik, hogy sok szegény értelmes csupán azért fogja magát becsületesnek mutatni az állományi életben, hogy a hivatali fokozatokat átfuthatván, látszólagos becsületességén vásárlott magas állásán zsarnoka lehessen övéinek, zsarnok, minőt a historia nem egyet mutat iszonyú képeiben. — Jaj azon állománynak, s jaj azon honpolgároknak, mellyben s illetőleg kik által még a becsületesség is gyanusítatik. „Cicero tanúja volt — ismételjük — hazája szerencsétlenségének — midőn az erény botránkozás tárgyává lőn a vétek idejében, mint a bün borzalom tárgya az erény idejében; — midőn az elfajúlt romaiak a Scipiók nyelvét arra fordíták, hogy az állhatatosságot makacsságnak, a nagylelküséget bolondságnak kereszteljék, s a legbecsületesebb cselekvéseknek vétkes rugókat kiáltsanak, nehogy azon fájdalom érje őket, hogy legyen ember az ég alatt, kit becsülni legyenek kénytelenek.“ Ugyanazon historia lapjairól magasztos érzettel tudnók elsorolni férfiak neveit, azon férfiaknak, kik a porból emelkedve, szintúgy mint a vak sors szeszélyes kedvezéséből nagyoknak születtek, egy-

iránt megtudták érdemleni állasukat, meg azon polgári érdem sajátította tiszteletet, mellyet évezredek multával is mindannyiszor, midőn említetni fognak, hálafohász között hangoztatandanak az utókor ajkai. Napjainkban nem egészen kibontakozhatva a még előkorunkat olly mélyen elboritó előitéletek ködéből, a „polgári erény, meggyőződés, önfeláldozás, hivatalróli lelépés" szavak ismételve hangoztatvák köztanácskozási termeinkben épen úgy, mint a politikai élet egyes tárgyait olly szívesen bonczolgató magánykörökben is; „elveknek hazánkban nincsenek áldozati — mond egyik jelesbike köz szónokainknak, — annyi millió polgár közt nincs nehány magasb tisztviselő, ki elveivel birna visszavonúlni; csak 10 — 20 illy magas rangú polgár, s visszalépéseiknek erkölcsi következményei felszámíthatlanok lennének a nemzetben. De kérdjük a polgári erények illy lelkes hirdetőit, egyikével az ellennézeteket osztó közszónokaink szinte jelesbjeinek: valljon nem okszerűbb-e az állomány kormányzására jutottnak erkölcsi erejéről feltenni azt, hogy azon esetre: ha ma elveit ki nem vívhatta, ha nézetei pártolását el nem érhette, magas állásából le nem fog lépni mindaddig, mig csak a legkisebb reménysugártól lelkesítve: mikép elveit ki vívhatja, nézeteit keresztül viheti — a tért másnak csak akkor és nem korább engedő, mint midőn minden reményét vesztve fájdalmas öntudatának csak a romai költővel kénytelen fel sohajtani: Una salus victis, nullam sperare salutem; — mert valóban azért, hogy ez egy kérdésben, mellyet a kebel meggyőzödése egyedül boldogitónak varázsol elő álmaink szebbikében, de mellynek valósitását idő s körülmények meg nem engedének, hiusultaknak kellvén látni reményinket, lelépni a közügy-pályáról, azon pályáról, mellyen megszünvén a kedély lázasztó egyre gyümölcstelen elvharczok kitörése, a cselekvések dúsan gyümölcsöző korának előhajnala tünt fel, a most nem valósíthatott üdvös eszme mellett is nem egy a tárgy, mellynek józanon vezérlett elintézése egyenlő lelkesedést követel, a köz jólét gyümölcseit egyiránt érleltető e pályáról lelépni, mondám polgári erény s nem inkább polgári bün-e? — Igénytelen nézetünket az állományhivatalnokok rendszeresített fizetéseit tárgyazólag kevés szavakban pontositjuk, az állomány eleget tesz magas feladatának, ha a lehető s eleve soha ki nem számítható visszaélések korlátozására mindent elkövet; s midőn a vagyontalan értelmiségnek sem túlságos sem csekély, de az élet szükségeihez mért fizetések rendszeresitése által útat tár, nem visszaélésre ad — ugy hisszük — alkalmat, sőt inkább ekként korlátozandó azokat, egyre nagyszerű feladata valósitásával foglalkozik.

A megyék tisztikara jelenlegi fizetését illetőleg nem tagadhatni, miszerint valamint a több nagyherczegségekkel is vetélkedő egyes vármegyéink tiszti személyzetének száma felette csekély,

ugy fizetésök valóban olly kevés, hogy alig tudunk e tekintetben Európában országot, mellyben a közigazgatás aránylag olly olcsón, s aránylag olly czélszerűen is kezeltetnék, mint hazánkban; — azonban más részről megkell ismernünk azt is, miszerint tekintve vármegyéink teljesen egyenlő hatóságát, alig találhatni nagyobb anomaliát, nagyobb különbözőséget, mint minőt az egyes megyék tisztikara egyedeinek jelenleg rendszerített fizetései mennyiségében; — s e részben valóban óhajtható, hogy miután megyéink közhatósági tekintetben teljesen egyenlők: valósíttatnék ez egyenlőség eszméje a fizetésekre nézve is. A megyénkint jelenleg létező hivatalnoki fizetések különböző mennyiségét alább majd egyes táblákban részletesen s öszszesen adandjuk elő.

S midőn megyei hivatalnokaink, jelenlegi fizetésmennyiségét csekélynek mondjuk, de minden csekélységök mellett is korántsem véljük e fizetéseket Madarász Lászlónak a Pesti Hirlap 80-ik száma értekezőjében közlött terve szerint olly igen felcsigázandóknak, mint a most említett által következőleg terveztetett. „Adjunk — mond ő — az első alispánnak 2400, a másod alispánnak 1700, számvevőnek 400, főszolgabirónak 900, alszolgabirónak 650, főügyésznek 300, alügyésznek 150, esküdtnek 300, nemesi pénztárnoknak 1000, a mezei-rendőrségi birónak 800, törvényszéki ülnöknek 1200 s hajdúnak 170 fr. évi fizetést.“ Mert valóban e roppant, s illetőleg mégis aránytalan előleges kivetés által könnyen minden erőnket a megyei tisztviselők fizetése emésztené fel. Mi e helyt csak azon reményeinket fejezzük ki, miszerint megyei hivatalnokaink évi fizetési illetőségeit, igazság és méltányosság elveiből kiindulva, kellőleg határozandja meg bölcs törvényhozásunk.

Ugyancsak a nagyméltóságu Helytartótanácsnak 1815-ik évi aug. 25-ről 26961 sz. a. körlevelében a megyei rendszeres tisztviselőknek, valamint a bérvontatók- s cselédeknek a megye kebelében eddig ingyen tétetni szokott, s a közönséget érdeklő szolgálatok némelly eseteiben napdíjak rendeltettek; mellyek legyenek ezen esetek? minők a napdíjak s részletesen kiket illetők? maga az idézett körlevél ekként határozta meg. „Sua Majestas Sacratissima dignata est salarisatis magistratualibus, item conventionatis et servitoribus, qui hucdum intra gremium Comitatuum plerumque functiones, promotionem altissimi servitii Regii ipsumque publicum respicientes, citra depensionem diurnorum peragendas habuerant, in futurum pro idmodi quoque functionibus, intra gremium perficiendis, diurna e cassis Comitatuum domesticis in his casibus benigne resolvere: 1. Dum magistratualis in Comitiis regni, in gremio licet Comitatus celebrandis, nuncium agit. 2. Dum scopo rectificationis portarum generalis objectorum contributionalium

vel alia aliqua pro basi publicorum onerum repartitionis deserviens conscriptio peragitur. 3. Dum magistratualis commissioni limitaneae interesse debet. 4. In casibus exmissionum pro peragendo semestrali computu commissariatico. 5. Dum Fiscalis magistratualis, Perceptores item et Exactores ad Sedes Judiciarias in qualitate Assessorum adhibentur. 6. Jurassoribus et Commissariis, qui operariis erectione et operatione aedificiorum, pontium et viarum occupatis, extra locum proprii domicilii diutius invigilant, quive ad magazina pro recipiendis frugibus subsidionalibus constituti sunt. 7. Geometris Comitatensibus, dum ad longiorem a statione distantiam, adeoque extra lares suos diutius operantur. 8. Physicis, dum in pharmacopeorum visitationes vel alio negotio boni publici causa extra locum domicilii itinera suscipiunt, qui tamen susceptam quamvis excursionem scripto Vice-Comitis aut determinatione publici legitimare tenebuntur. 10. Verbi divini ministri, qui a longinquo adveniunt, ut Captivis Comitatensibus spiritualiter assistant, quibus insuper gratuitae etiam praejuncturae applacidantur. 11. Rabinis pro Judaeorum adjuratione ad locum celebrationis publicorum evocatis, et quidem intra gremium Comitatus cruciferorum 45. extragremiorum vero 1 flni diurna. 12. Hajdonibus, qui operariis in labore publico constitutis procul a statione sua diutius inspiciunt. 13. Incolis etiam Comitatuum ad praedonum persecutionem praeter persecutores Comitatenses adhibitis. Quae praevia altissima Resolutio Regia Praetitulatis Dominationibus Vestris pro statu notitiae e directione cum acclusione schematis praeindigitatorum diurnorum hisce de benigno jussu regio intimatur.“ — Itt következik maga a ·

·/. „Schema diurnorum infrasertis individuis e cassa domestica exolvendorum:

Numerus.		Intra et extra gremium Districtus.			
		fl.	xr.	fl.	xr.
1	Uni e Dominis Magnatibus dietim	3	—	5	—
2	Dominis Ordinario- et Vice-Comitibus, sedecim oppidorum scepusiensium Comiti Provinciae, seu Graffio, et Palatinalibus Supremis ac Vice-Capitaneis Jazygum et Cumanorum, nec non Districtus oppidorum Hajdonicalium . . .	3	—	4	—
3	Tabulae Judiciariae Assessoribus, Comitatuum et Districtuum Notariis, Generalibus Perceptoribus, Ordinariis Fiscalibus, Ordinariis Judicibus Nobilium et Capitularibus	2	—	4	—

Numerus.		Intra et extra gremium Districtus.			
		fl.	xr.	fl.	xr.
4	Vice-Notariis, Vice-Judicibus Nobilium, Particularibus Perceptoribus, Vice-Fiscalibus, Rationum Exactoribus, Registratoribus, Archivariis, Geometris, Medicis et Spiritualibus .	1	30	2	—
5	Jurassoribus, Casarmarum Inspectoribus, Commissariis, Geometrarum Adiunctis, seu Practicantibus, Cancellistis, Rei sericeae Inspectoribus, Locumtenentibus, Castellanis, Chirurgis, viarum, pontium et aggerum Inspectoribus, serici culturae Practicantibus, equatiorum Inspectoribus, et carcerum Custodibus, atque artis Veterinariae Magistris	—	45	1	—
6	Vigiliarum magistris, Decurionibus, Ductoribus, Corporalibus tam equitum, quam et Hajdonum, Fabris, Mororum hortulanis et Militibus equitibus, nec non Antesignanis	—	20	—	30
7	Hajdonibus et armigeris, Panduronibus, Agazonibus, Veredariis, et Tabellariis, viarum Stratoribus, Nautis et Satrapis	—	15	—	20

E felsőbb rendelés ellenében az $183^{2}/_{6}$ évi országgyülésen jelenvolt országos Rendek ő Felségéhez intézett felirásukban arra kérték ő Felségét, hogy az érdeklett rendelkezést, mint a megyéknek sem törvényes hatóságával, sem az adozó népnek javával meg nem egyezhetőt, kegyelmesen megszüntetni méltóztassék. Azonban a felirásra k. kir. válasz nem érkezett. Végre megemlítendőnek véljük a n. mélt. m. k. Helytartótanácsnak két korábbi, e részben kiadott intézvényét: ugyanis az egyik, melly 1799-ik évi mart. 19-kén 7248 sz. a. megyeszerte hireszteltetett, következő tartalmú: Dignabatur Majestas sua Sacratissima clementer resolvere, ut in futurum magistratualibus individuis Comitatensibus ultra emensa iisdem diurna, intertentio quoque casu in illo, si eadem ex parte Cameralis extra consuetas sedes Dominales pro legali testimonio, aut praestanda qualicunque necessaria assistentia adhibenda sunt, non quidem in natura, verum parato aere praebeatur, et quidem Vice-Comiti dietim 2 flni, Judici Nobilium unus flnus 30 xri, et Jurassori 1 flnus titulo hoc dependantur. Quaemadmodum proinde de benigna hac resolutione Regia cuncta Cameralia officia et administrationes sua via iam edoctae sunt, ita eadem benigna Resolutio etiam Praetitulatis

Dominationibus Vestris pro sui directione hisce nota redditur. Úgy szinte a másik, 1799-ik évi Julius 16-ról 17124. sz. a. hirészteltetett következő tartalmú: Sua Majestas Sacratissima clementer resolvere dignata est: magistratualibus individuis erga requisitionem in montanisticis operaturis, solita diurna a die inchoati pro assistentia montanistici itineris, et quidem citra arhae supputationem, praeterea etiam praejuncturales expensas, nihil tamen titulo intertentionis ex parte Montanistici pro futuro praestitum iri. Quae proin Benigna Resolutio Regia pro Magistratualium Praetitulatarum Dominationum Vestrarum directione hisce iisdem nota redditur. De dato 16. Julii 1799.

Az elaggott megyei tisztviselők s szolgák, úgy ezeknek hátrahagyott özvegyei s árvái, jelen rendszerünknél fogva, nyugpénzzel s illetőleg segedelmi díjjal el nem látátnak. Némelly megyéink azonban e részben önkényt kezdenek intézkedni; úgy Posega vármegyének 1839-ik év óta fenálló nyugpénzintézet nevet viselő tőkéjéből (5000 p. fr. eddigelé) részesülnek a megye tisztviselői s szegődöttei, úgy ezeknek árvái s özvegyei; vannak azonban esetek, melyekben ő Felsége az illető folyamodó megyéknek, a nagyméltóságu m. k. Helytartótanács utján felterjesztett kérelme következtében, az elaggott, főleg szolgáknak, a megye házi pénztárából évi nyugpénzt fizetendőt, kegyelmesen megengedni szokott. — E helyre tartozik megemlítenünk József császárnak a nagyméltóságu m. k. Helytartótanács utján kiadott többrendbeli legfelsőbb rendeléseit; ugyanis az első 1788-ik évi Julius 22-ről 28557 szám alatt hiresztelteteti következőleg szóll: Seine Majestät haben allergnädigst zu entschliessen geruhet, dass sowohl den Witwen und Erben der politischen Komitatsbeamten, als auch jenen der, bei den Untergerichten angestellten Individuen das eigentliche Konduktsquartal ausgezahlt werden soll, dahingegen für die Witwen und Erben der Komitatsdiener weder das Kondukts- noch das Sterbquartal stattfinde. — Weil jedoch zwischen beiden ein wesentlicher Unterschied ist, so wird diesem Komitat andurch erklärt, dass das Konductsquartal ein ganz vierteljähriger Besoldungsbetrag sei, welcher den Witwen oder Erben von dem Tag des Absterbens des Beamten zu Guten kömmt; unter dem Sterbquartal aber nur jenes Quartal verstanden werde, in welchem ein Beamter mit Tod abgeht. — Welche allerhöchste Beordnung diesem Komitat zur Richtschnur hiemit eröffnet wird. Ex Consilio Regio Locumtenentiali Hungarico. Ofen den 22. Juli 1788. Karl Graf Zichy m. p. Anton von Orlandini m. p. — Megerősíté ez intézkedést az ugyanazon évi September 5-éről 34813 szám alatt közretett következő Rendelet: „Die den 22sten Juli d. J. Nro. 28557 kundgemachte allerhöchste Entschliessung ist nur eine Erläuterung jener allerhöchsten Resolution, welche 1770 über das für die Witwen der

Komitatsbeamten zu entrichtende Kondukts-, oder Sterbquartal erflossen ist; sie kann also für diejenigen, welche im Jahre 1770 nicht als Komitatsbeamten, oder eigentliche Magistratual-Personen, sondern als Konventionirte betrachtet und auch als solche behandelt wurden, nicht gelten; der Umstand, dass bei der allgemeinen Organisirung des Komitates von 1786 selbst der Gehalt dieser Konventionirten auf einen bestimmten und unabänderlichen Fuss gesetzt worden ist, verändert die ursprüngliche Eigenschaft dieser Individuen nicht, sondern beschränket lediglich die vormals in Ansehung der Ausmessung der Gehalte für diese Individuen den Komitaten überlassene Willkühr. Die obangeführte höchste Entschliessung vom 22. Juli Nr. 28557 dieses Jahrs, bleibt demnach bloss auf die Witwen und Waisen derjenigen beschränket, welche im Jahre 1770 unter der eigentlichen Benennung der Komitats-Magistratual-Personen begriffen worden, und was hingegen die Witwen der ersten Vicegespäne betrifft, da diese pensionsfähig sind, so verstehet es sich von selbst, dass sie auf die nämliche Art, wie Witwen anderer pensionsfähigen Staatsbeamten zu behandeln sind. Ein welches rückbezüglich auf die unterm 22. Juli Nro. 28557 d. J. ergangene Verordnung, diesem Komitat zur künftigen Benehmung andurch bedeutet wird. Ofen den 5. September 1788.“ — Továbbá ugyan ezt tárgyazza az 1798-ik évi Junius 26-ról 24025 szám alatt közrebocsátott következő tartalmú intézvény is: „Weil ungeachtet der genug deutlichen Verordnungen vom 22. Juli 1788. sub Nr. 28557 und 5. September 1788. Nr. 34813 in Ansehung der den Witwen der Komitats-Beamten gebührenden Abfertigung abermals Anfragen bei dieser Landesstelle gemacht worden, so wird hier nochmalen wiederholet, dass den Witwen der Komitatsbeamten, welche, den ersten Vicegespan ausgenommen, keiner Pension fähig sind, die Besoldung ihrer Ehemänner bis auf den Tag ihres Absterbens, und sodann ein Vierteljahrs-Betrag von dem Gehalt des verstorbenen Ehegatten unter dem Titel des Konductsquartals verabreichet werden solle. — Was aber die Witwen der ersten Vicegespäne, die nach der bestehenden Vorschrift pensionsfähig sind, betrifft; so ist denselben der Besoldungsbetrag für den ganzen Monat, in welchem ihre Ehegatten gestorben sind, oder das sogenannte Sterbmonat zu bezahlen, so dann aber für dieselben, oder deren Kinder um die normalmässige Pension das Ansuchen bei dieser Landesstelle zu machen, welche ihnen sohin von dem Tag der eingezogenen Besoldung bewilliget und angewiesen werden wird.“—Végre teljesen kifejti e tárgyat, a mai napiglan is sinormértékül szolgáló következő, 1802-ik év December 14-ről 26958 szám alatt költ, s szinte a nagyméltóságú m. k. Helytartótanács utján közretett legfelsebb Rendelet: „Cum nonnulli regni huius Comitatus intuitu Conductu-

alis Angariae vigore Intimati, sub 22 Julii 1788 Nr. 28557 circulariter abhinc dimissi Magistratualium Comitatensium successoribus clementer resolutae eo in supposito versarentur, quasi dictis Magistratualium successoribus et viduabus praeter conductualem hanc Angariam, una etiam mortualis Angariae exolutio competeret: hinc Praetitulatis Dominationibus Vestris pro sui directione intimandum duxit Regium istud Locumtenentiale Consilium: virtute praecitatae altissimae Resolutionis regiae Angariam mortualem magistratualium Comitatensium successoribus e benigna qualiter manipulandae Contributionis Instructione ante hanc competentem, resoluto serius conductus quartale, extra usum positum esse, consequenter dictis Magistratualium successoribus praeter sallarium usque diem obitus, competens solum dumtaxat conductus Quartale, seu unius a die obitus Magistratualis computandae Angariae sallarium in quovis occursuro mortis casu exolvendum esse. Datum ex Consilio Regio Locumtenentiali Hungarico. Budae die 14-a m. Decemb. Anno 1802."

A megyei fizetéseket illetőleg meg kell említenünk még azt is: miszerint a megyei tisztviselői kar évi fizetését azon naptól fogva szedi, mellyen a' hivatali esküt leteszi; vezérszabályul szolgál e részben az 1817-ik évi január 7-ről 411. szám alatt a nagyméltóságu m. kir. Helytartótanács utján közretett legfelsőbb rendelet; „Comperto altissimo loco eo, quod in nonnullis regni jurisdictionibus ille vigeat et observetur mos, ut individuis ad munia magistratualia admotis, etiamsi id cum fine Angariae sallarialis eveniat, tamen sallarium pro tota eadem Angaria assignetur, et exolvatur: sua Majestas Sacratissima clementer jubere dignata est, ut mos hic universaliter in toto regno sufferatur, jurisdictionesque ad sallaria individuis suis Magistratualibus, absque discrimine officii et dignitatis, a die nonnisi depositi juramenti assignanda et exolvenda invientur. Datum ex Consilio Regio Locumtenentiali Hungarico Budae die 7-a Januarii Anno 1817 celebrato."

Nem leend érdektelen fentebb nevezett Posega Vármegye nyugpénz-intézetének alapszabályaival megismerkedni, mellyek következők a megye határozatának szavai szerint: „1) Beneficiorum Instituti hujus capaces cuncti Magistratuales Conventionatique Comitatus Officiales, eorum Orphani et Viduae. 2) Fundus Pensionalis commassabitur ex procentualitate praeallatorum Participantium sallariis, respectivisque Conventionalibus, e quibus a florenis centum, florenos sex in Constitutionem fundi cedere obligabuntur. 3) Inflexurum ejusmodi foenus, per continuos 5 Annos a 1-a Novembris 1838, die quippe primordialis inchoatae solutionis computandos, quin solutio et respective dotatio concernentium competitorum, hac quinquennali epocha locum sortiri valeat, securo loco, legaliter elocetur, cum effluxu quinquen-

nii solutiones obtenturae. 4) Manipulans Penus Pensionalis Gen. Cassae V. Perceptor exclusivam Cassam eatenus servaturus, procentualitatemque trimestraliter servata servanda cointelligentia, e sallariis detracturus deligitur. 5) Ex obtutu majorum summarum, successu temporis Capitale instituti hujus constituentium manipulationis, concomitantiumque idonearum actionum obeundarum, permanens Deputatio sub praesidio alterutrius V. Comitis, aut his impeditis, deligendo in Deputatione mutuis consiliis indicenda Praeside atque hoc incluso ex individuis adminus octo consistens, salva universis conferentibus ad Deputationem comparitione deligitur, cujus juri stipendia competitoribus, juxta clavim sub Nro. 7. defigendam distribuendi, correlata esto obligatio in semestralibus suis sessionibus Censuram rationum manipulantis suscipere, capitalia elocare, totique ordini Instituti sollicitam curam impendere, conclusoque anno Protocollum deputationale Publico referre. 6) Obligatoriales super capitalibus instituti, scientia constitutae Deputationis elocandis extradandae, Intabulationi obnoxientur. 7) Clavis impertiendae concurrentibus Pensionis, sallarium aut conventio sit illius, a quo ejusdem obtinendae fundamentum consequuntur. 8) Nunquam autem idmodi pensio amplior conferri valebit, quam conveniens sit illius, aut vero sallarium in actualitate officia stantis denati mariti aut orphanorum genitoris fuerit. 9) In distribuendis pensionibns nec Magistratuales prae Conventionatis, nec prae Viduabus orphani aut viceversa, aliquam eminentiam aut reflexionem experiri possunt, deputationis igitur pensiones defixurae obligationis futurum est: illas stricte de praescripto statutorum ac citra ullam personarum distinctionem defigere. 10) Dum pensionatus Orphanus aetatem perfectam, mas videlicet 24, foemina vero 18 annum compleverit, ejusdem ultrotrahendae capacitate exuitur, utriusque sexus orphani post attactam perfectam aetatem absoluta merendi modalitate destituti orphani ad Deputationem iisdem succursuram recurrent. 11) E principio eo: quod pensionandorum numerus futuris temporibus emersurus praesentanee determinari nequeat, et in illo casu, quod summae Capitalis interusuria numerum pensionandorum superare possint, prout et in illo: quod ipsum Capitale tractu temporis augendum absque fine tribuendarum pensionum nefors adfuturum sub providam posteritatis provisionem casurum sit — nulla taxa Capitalis, e quo interusuria inter pensionandos distribuentur, summa stabilita, in quantum pensionandi praesto essent, interusuria distribuantur, ac in defectu pensionandorum haec Capitali addicantur, aut per posteritatem aliis idoneis commune bonum promoventibus finibus destinentur. 12) Pensio cunctis sub Nro. 1 attactis etiam extra gremium Comitatus moraturis legitimata existentia competere stabilitur, eo addito: Mares et Viduae Pensiones trahen-

tes, priores quidem, dum aliud quodpiam officium consequerentur, et posteriores, in quantum ad secunda vota transirent, e categoria trahendarum pensionum excident. 13 Pensio secundum fixam sub Nro. 7 Clavim impendenda in sallario aut conventione ultimi praegesti officii cynosuram habebit. 14) Officiis suis sponte valedicentes eorumque familiae sub ictum trahendae pensionis non recedunt; e converso universi officiis suis e quaqua demum ratione excidentes, pensionis trahendae semper capaces sunt, illo unico casu excepto: dum officiis suis Juris via privati exstiterint."—

Országunkban csupán a folyamatban levő ezüst pénz ismertetvén egyedül törvényes értékűnek, a megyei tisztviselők illetősége is ez értékben fizettetik, noha az 1824-ik évi martius 28-ról 6727 szám alatt a nagyméltóságu magyar kir. Helytartótanács útján közretett legfelsőbb rendelet folytán ő Felsége Zala megyének e tárgybani felirása következtében kegyelmesen megengedni méltóztatott: miszerint a megyei tisztviselők illetőségeiket nem épen ezüst pénzben is felvehessék; „sua Majestas Sacratissima ex incidenti factae per Comitatum Zaladiensem humillimae repraesentationis — mond az idézett intézmény — resolvere dignata est: ut magistratualibus Comitatensibus liberum relinquatur levationi honorariorum in moneta Conventionali renunciare, sallaria attamen officii provincialis Commissariatus, prout et Conventiones servitorum Comitatensium in conventionali moneta exolvi debeant. Praevia itaque b. Resolutio Regia praetitulatis Dominationibus Vestris pro congrua directione et exacta observantia de positivo benigno Jussu Regio hisce nota redditur."

Jelenleg, midőn valamelly új hivatal rendszeresitését, vagy a már létező illetőségének nagyobbitását, avagy a' személyzet szaporitását kivánnák megyéink, tartoznak e részbeni okokkal ellátott kérelmöket — mindkét pénztáraiknak jelenlegi mibenlétét kimutató táblás jegyzéke kiséretében az 1840-ik évi február 18-ról 1623 szám alatt költ körlevél mellett közlött példány szerint a nagyméltóságu magyar kir. Helytartótanács utján felterjeszteni. „Cum relate ad actualem cassarum respectivarum Jurisdictionum statum — igy szól az idézett körlevél — omni occasione — dum de novis Cassarum expensis agitur, deducendum ideo plures eaedem difficultates subversantur, quod rationes earundem de praesenti vel proxime praeterito anno sonantes isthic adesse non soleant, alia autem data quippe visitationes Cassarum computus commissariatici bimestrales porro et menstruae relationes super incassationes quanti contributionalis erogationibus item ac perceptionibus cassarum sonantes, supererogata et restantias locorum contribuentium ad utramque cassam non remonstrent, proinde hac in parte omnem lucem non praebeant; ea propter formulare exhibendi actualis cassarum publicarum status praetitulatis Domi-

nationibus vestris cum eo hisce communicatur: ut dum plana et sumptuum projecta struendarum aut reparandarum e cassa domestica aedium publicarum deinceps horsum substernentur, aut pro systhemisandis novis magistratualium vel conventionatorum categoriis vel augendis jam constitutorum sallariis vel conventionibus recursus formati, aut qualecunque aliud novum cassis publicis imponendum onus propositum fuerit, earumdem cassarum status secundum idem formulare accurate deductus semper horsum remonstretur.“ A jelen intézvényben idézett példány következő:

„Activus Status Cassarum Comitatus NN. de t. die et anno.

	Cassae Bellicae	fl.	x.		Cassae Domesticae	fl.	x.
1	Parata Remanentia . . .	—	—	1	Parata Remanentia . . .	—	—
2	Restantia locorum	—	—	2	Restantia locorum	—	—
	ad Cassam hanc	—	—		ad Cassam hanc	—	—
	Summa .	—	—		Summa .	—	—
1	Supputatis abhinc	—	—		Supputatis abhinc	—	—
	Supererrogatis locorum de anno priori.	—	—		Supererrogatis locorum de anno priori	—	—
2	Restantia ad Cassam bellicam ductu ultimi Computus commissariatici. . .	—	—		Consistit activus hujus Cassae status.	—	—
	in simul .	—	—		in simul .	—	—
	Consistit activus Cassae hujus status	—	—				

A megyei fizetett tisztviselői karhoz számithatók a katonai tartomány biztosság hivatalnokai is, a' mennyiben legfelsőbb helyen közvetlenül meghatározott fizetéseiket, a félévenkint tartatni szokott hadi számazat alkalmával, a' megyék hadi pénztáraiból befizetett öszvegből szedik; — e részbeni részletes kiadásai megyéinknek a majd alábbi tábla rovatából láthatók. A tartományi biztossági hivatalról „adó rendszerünk“ előadásában tárgyszerüleg foglalkozandunk.

Házi pénztáraink többi kiadásait illetőleg, e részben vezérszabályul szolgál a nagyméltóságú magyar kir. Helytartótanácsnak 1824-ik évi augustus 14-ről 19769 szám alatt közre bocsátott következő tartalmu rendelése: „Sua Majestas Sacratissima relate ad antevertendas arbitrarias et minus necessarias Cassarum domesticarum erogationes in nexu adusque editarum, et iterato publicatarum benignarum Dispositionum Regiarum fine strictissimae observantiae sequentia clementer resolvere dignata est: ut 1-mo E Cassa Domestica absque praevio altiori indultu nullam prorsus summam sub quocunque ejusmodi titulo erogare liceat,

qui ad puncta in illo formulari praeliminaria erogationum designationis, quod ope circularium ordinum de dato 17-mae Augusti 1813. Nro. 1914 cunctis Regni Jurisdictionibus transpositum fuit, in unum collecta reduci, et in specificis suis positionibus praeexistentibus benignis Normalibus, vel e peculiari occasione interventis resolutionibus legitimari non posset. 2-do Jurisdictiones per punctum attactae praeliminaris erogationum designationis 9 et 10 respectu publicorum aedificiorum, et structurarum ad reparationes, et sartorum tectorum conservationem diserte restrictae, constanter meminerint, vel in has ipsas restaurationes mille florenis in moneta conventionali majorem summam propria auctoritate impendere severissime vetitum esse, ideoque ad obligationes per easdem exactissime observandas referri, ut cognita juxta omnes circumstantias necessitate novarum structurarum, vel reparationum, id ipsum altiori loco, et quidem dum de novis structuris aedificiorum, pontium aut viarum agitur, omnem in casum quibuscunque sumtibus haec veniant, relate vero ad reparationes ut primum requisiti sumtus 1000 florenos in moneta conventionali excedunt, penes submissionem planorum, sumtuum projectorum, ac conspectus cassae domesticae, e quo videre sit, num haec tegendis structurae sumtibus par sit? inomisse remonstrent, summam vero per contribuentes fine hujusmodi structurae nefors peculialiter pendendam, non ante subsecutum altiorem indultum, neque ultra hunc ejectare, eo minus sub spe altioris ratihabitionis erogationes aliquas hoc titulo facere aut operas publicas in procurationem, et convectionem materialium aliave praeparatoria impendere audeant. 3-o Si porro iam inchoato opere eveniret, altius adplacidatos sumtus haud sufficere ratione supererogandae summae penes legitimationem, et specificam deductionem motivorum, ob quae adplacidati sumtus haud sufficiunt, indultus sub responsionis onere omnes illos, qui ad supererogatum concurrerint, aut per structurae ultra adplacidatum planum arbitrariam extensionem supererogato ansam dederint, mansuro, altius expetatur, unde suapte consequitur altiori loco adprobatum planum mutare aut extendere, antequam altior eatenus indultus, de quo in casu necessitatis de tempore prospiciendum erit, obtineatur, prohibitum esse. 4-to Si Jurisdictiones altissimis his puncto 1. 2. et 3. declaratis ordinibus adversas Determinationes ferre praesumerent, Determinationibus idmodi Praeses Congregationis reclamet, earumdemque effectum usque superventuros erga remonstrationem ejusdem, quam illico Regio huic Consilio Locumtenentiali summittendam habebit, ulteriores ordines suspendat, ac in specie Cassae Perceptorem ab erogatione inhibeat, secus refusionis oneri indubie obnoxius futurus; expletis vero per Praesidem his muneris sui partibus, idem onus Cassae Perceptorem

spreta mentionati Praesidis inhibitione solutiones attentantem et Magistratuales, qui in obversum suae obligationis, ut effectui altissimorum ordinum toti incumbant, ad ferendam similem determinationem concurrerunt, imo pro re nata omnes et singulos, qui depromto in Congregatione voto, vetitae a contribuente plebe exactarum pecuniarum erogationis semet reos fecerunt, certo mansurum est. 5-o Ut Jurisdictiones quovis anno militari praeliminares pro proximo futuro anno sumtuum Designationes, circumstantiis omnibus in specie praecedentium annorum erogationibus accuratissime perpensis juxta initio provocatum Formulare jam mense Septembri conficiant, Consilioque huic Locumtenentiali Regio ante mensem Novembrem inomisse substernant. 6-o Jurisdictiones sollicite curandum habere, ut rationes super similibus structuris tam de pecuniis, quam de materialibus per eos, quibus incumbit mox terminato opere rite praestentur, eisdemque semper plana, et sumtuum projecta altius ratihabita accludantur, nec secus Perceptores ad rationes super quolibet militari anno, ut evolutus est, illico reddendas efficacissimis mediis stringantur, utriusque ordinis rationes autem per Deputationem Censoream absque omni mora, et strictissime disquirantur, et signanter rationes Perceptorales penes Censuram respectivae Jurisdictionis Regio huic Consilio Locumtenentiali ad summum usque mensem Februarium proximi anni submittantur, omne etiam detrimentum quod ob puncti hujus minus accuratam observantiam Cassae domesticae accedet, per Magistratuales in censurando morosos sarciendum erit, quae pari prorsus ratione de replicis, et duplicis perceptoralibus intelligenda veniunt. Quae altissima resolutio Regia Praetitulatis Dominationibus Vestris pro futura sui directione et observamine de positivo aeque altissimo Jussu Regio hisce nota redditur. Datum" sat.

Egyébiránt mi szolgált légyen régibb időkben a megyék honi szükségei fedezésére kivántató öszveg meghatározásában szabályul? nyomára nem igen juthatni; ugy látszik azonban, Pest vármegyének az adó tárgyában megbizott választmányának $184^{2}/_{3}$-ik évre tett hivatalos jelentése szerint is, hogy a kivetés az előbbi évi kiadásokhoz mérve, csak hozzávetőleg történt; miből gyakran az következett, hogy a kiadásokra a bevétel elegendő nem levén, a szükséget kölcsönnel kellett fedezni.

Már a fentebb idézett intézmény tartalmából is kitetszik: miszerint a' megyék házi pénztáraikból fedezendő évenkinti kiadásaik tekintetében pénztárnokaik által előtervet készittetni s a nagy méltóságu Helytartótanácsnak az ugyan azon intézmény által meghagyott időben vagyis september hónapban legfelebb november hó előtt felterjesztetni köteleztetnek. — Illy előleges költségvetésnek Pest megyében legelső példánya $179^{1}/_{2}$-ik évben for-

dul elő, s annak rovatai ugyanazok, mellyek a jelenéi, azon különbséggel, miszerint a nagyméltóságu Helytartó Tánacsnak legutószor 1829-ki évi December 7-röl 31492-ik szám alatt köröztetett intézete következtében az eddigi 19 rovat a fogadott szolgák ruházata- s fegyvereikre még egygyel megtoldatott. Megjegyzendő azonban, miként e két pont: „his accedunt: per contribuentes anno priore supererogati eisque hoc anno imputandi" — nem különben — „supererogatum Cassae ex praecedentis anni rationibus resultans" — régibb időkben üresen hagyatott, s az előbb érdeklett pont csak később töltetett be, mire hihetőleg a hibás magyar fordítás s az abból eredett értelemzavar szolgáltatott okot. Egyébiránt ezen költségvetés szabályait magokban foglaló felsőbb Rendeletnek egyik főelve az, hogy a költségvetés készitése alkalmával a pénztári maradvány és lassankint behajtandó adótartozás is figyelembe vetessék; ezeknek szabályszerü e l s ő rovata: a megyei tisztviselők fizetése; a 2-ik rovat: fogadott szolgák készpénzbeli bére; 3-ik rovat: ugyanazoknak ruházata s fegyverei; 4-ik rovat: napi bérek; 5-ik rovat: kölcsönvett tőkepénzek visszafizetése; 6-ik rovat: azoknak kamatai; 7-ik rovat: rószerek; 8-ik a rabok tartására kellő költségek; 9-ik kir. dézma haszonbére; 10-ik a megye középületeire s megyeház közszükségeire kivántató költség; 11-ik útakra s hidakra; 12-ik a czigányoktól elszedett gyermekek tartására; 13-ik jobb fajú lovak szaporitására; 14-ik a katonaság tartásából származott készpénzbeli veszteség; 15-ik a történetből származott károkra; 16-ik a be nem szedhetővé vált és elengedett adó pótlására; 17-ik hivatalos fuvar és kézi munkára; 18-ik előre nem látható szükségek pótlására; 19-ik a megyei adófizetők által a mult évi tartozásaikon felül tett fizetéseknek folyó évi adójok lerovásába leendő beszámitások; s a 20-ik a mult évi bevételeket haladó kiadások. Maga az intézmény ekként szól: „Cum summariae Cassarum Domesticarum praeliminares designationes ad exigentiam iteratarum Resolutionum Regiarum ddto 27-ae Octobris 1812. Nro 26877, tum 17. Augusti 1813. Nro. 19146, item 21. Maji 1816. Nro. 14840, et 10. April. 1821, Nro. 936 circulariter publicatarum juxta praescriptum formulare quovis anno tempestive altissimo obtutui substerni debeant, id vero jam a pluribus annis partim praetermissum, partim altissimae designato tempore neglectum fuisse, altissimo loco benigne observatum sit, Praetitulatis Dominationibus Vestris de positivo Jussu Regio praesentibus reiterato, ac districtim committitur, ut semet a modo in posterum praelaudatis altissimis Resolutionibus Regiis exactius conformando, praescriptas praeliminares erogationum summarias Deductiones accurate quovis anno sub gravi responsionis onere praescripto tempore infallibiliter isthuc submittant, ex quo altissimae expectationi correspondeant,

neve abhinc cum officii remora iterato cum reflexionibus remitti debeant, pro futuro praeter reliquas altissime praescriptas hoc in passu directivas regulas ad amussim observetur, quatenus 1-o habita ad Cassae remanentiam, et sensim incassandas Contribuentium restantias reflexione, praeliminaris necessitatum Designatio efformetur. 2-o Pro novis aedificiis publicis ponendis, et antiquis reparandis, tum viarum, et pontium structuris ampliores expensae, ceteroquin ad exigentiam normativae Resolutionis Regiae de ddo. 10. Augusti 1824 Nro 19769 circulariter intimatae semper altius remonstrandae, non uno anno ad semel, cum Contribuentium adgravio, sed successivis annis ejectentur. 3-o In submittendis praeliminaribus ratio differentiae seu decrescentiae penes singulam ubi notabilis differentia subversatur, positionem clare et adaequate adnotetur. 4-o Praescriptis 19 rubricis adhuc 20 pro erogatione in amictum, et armaturam servitorum adjiciatur. 5-o in rubrica combinatoria realiter erogatum non praecedentis, se retroacti abinde secundi anni exponatur. 6-o In realis erogati rubrica erogationes non e priori excerpantur, sed realiter factae e Rationibus aut diariis desumendae inducantur. 7-o Omnes erogationum species praedictis 20 rubricis absolvantur; si plures occurrerent, illae ad rubricam miscellaneorum referantur, vicissim vacuae lineolis per transversum ducendis expleantur. 8-o Subsidium collectaculorum militarium omni anno caeteroquin idem, et penes cassam contributionalem pertractandum in Designatione erogationum domesticarum exmittatur. 9-o Denariorum incursu haud existentium loco cruciferi exponantur. 10-o Praeliminares cunctae uniformitatis causa ad monetam conventionalem reducantur. Datum ex Consilio Regio Locumtenentiali Hungarico Budae die 7-a mensis Decembris Anno 1829 celebrato.“ Ezen előleges kivetés készitési rendszerére nézve meg kell tehát jegyeznünk: miként annak kidolgozásában mindenkor a legközelebb lefolyt esztendőt megelőzött utóbbi három év vetetik fel; mert midőn p. o. 1844-ik évre történik az előleges költségvetés, akkor még az 1843-ik évi számadások bevégezve nem lehetnek, s igy azon év a költség kivetés alapjául nem szolgálhat.

Egyébiránt ide sorolandó a nagyméltóságu magyar kir. Helytartótanácsnak 1821-ik évi julius 24-ről 18744 szám alatt közre bocsátott következő tartalmu intézvénye is: „Cum altissimo loco compertum fuit, benignas resolutiones Regias, quibus haud systhemisatae e Cassis Comitatus Domesticis erogationes vetantur, non ubique exacte observari, ea intervenit ab eodem altissimo loco b. Ordinatio, ut Praetitulatis Dominationibus Vestris peraeque ac quibusvis Regni Jurisdictionibus altissima Resolutio Regia Anno 1770 edita, quae Comitatibus vetat, ne sub gravi responsionis ac indubiae refusionis onere absque praescitu altissimo ullas in beni-

gnis Resolutionibus haud fundatas erogationes e Cassa Domestica authoritate propria facere ausint, eo addito in mentem revocetur onus indubiae refusionis Praesidem Congregationis, seu particularis seu generalis, erogationes benignis normativis adversas determinaturae nisi simili determinationi illico in publico reclamaverit, exolutionemque stiterit simul etiam eatenus instantanee Consilio huic Locumtenentiali Regio, fine ferendae medelae relationem praestiterit, mansurum, et etiam commembra Congregationis vel Officiales magistratuales, quorum nempe culpa erogationes in obversum altissimorum mandatorum, quas Praeses Congregationis reclamat, vel quas sistendas praecipit, fiunt aut continuantur, refusioni subjiciendos esse. Praevia itaque benigna Resolutio Praetitulatis Dominationibus Vestris pro conformi Directione et exacta observantia praesentibus nota redditur. De dato 24-ae Julii 1821."

A megyei közköltségeni épitkezések tekintetében vezérszabályul szolgál a nméltoságu m. kir. Helytartótanácsnak 1792-ik évi julius 3-ról 14237 szám alatt közrebocsátott következő intézménye: „Sua Majestas Sacratissima clementer praecipere dignata est; ut a modo inposterum praeliminaria systhemata aedilia etiam quoad aedificiorum objecta Comitatus concernentia quovis anno altefatae Suae Majestati Sacratissimae abhinc submittantur, in iisdemque juxta praescriptas rubricas, novorum aedificiorum plana, delineationes, sumtuumque projecta, prout et reparationes sartorum tectorum etc. quae facile praevideri possunt, suo ordine assumantur, quo taliter similium novorum aedificiorum structurae et reparationes prius adhuc, quam iisdem manus effective imponatur, tam quoad artem, quam et quoad sumtus pro localium circumstantiarum diversitate, et ratione impendendos praeviae dijudicari valeant. Ne tamen per praefatam planorum vel sumptuum projectorum elaborationem, eorumdemque submissionem, aedificiorum structurae, aut reparationes morae cuipiam exponantur, sed potius de illis, quae ad illorum erectionem necessaria videbuntur, debito tempore prospici possit, Altefata Sua Majestas Sacratissima benigne jubet, ut praeliminaria haec systhemata tempestive semper altissimo obtutui submittantur; si tamen per decursum anni ejusmodi novitus ponendorum aut reparandorum aedificiorum casus evenirent, quae praevideri haud poterant, ac per quorum dilationem periculum in mora subversaretur; in similibus casibus, absque mora ad suscipienda hujusmodi in longius tempus differri haud queuntes structuras et reparationes, necessariae dispositiones fiant quidem, simul tamen de dispositis, penes plani eventualiumque sumtuum projecti adnexionem, Relatio isthuc indilate praestetur. Quam benignam Resolutionem Consilium hoc Regium Locumententiale Hungaricum Praetitulatis Dominationibus

Vestris semet eidem exacte praesentibus intimat. De ddo 3-ae Julii 1792.“ — Hasonló értelemben szól szinte a nagyméltóságu m. kir. Helytartótanácsnak 1821-ik évi julius 24-ről 19620 szám alatt közrebocsátott Intézvénye: „Tenore recens editi Decreti Aulici ea est altissima intentio Regia, ut per Comitatus pro indultu aedificium quodpiam publicum ponendi recurrentes semper etiam praeter remonstrandam hujusmodi structurae inevitabilem necessitatem, ad vires etiam Cassae domesticae reflectatur, earumdemque ad id sufficientia vel insufficientia, vel jam praeexistens fundus evidenter doceatur, cum secus nisi his conditionibus plene ac exacte satisfactum fuerit, omnes Remonstrationes eatenus altissimo loco substernendae effectu cariturae, nulloque tali in casu expetitus indultus, praesertim in modernis temporum circumstantiis, ubi contribuens neque e notabilibus contributionis restantiis, quae passim nimia paupertate plebis contribuentis, et universali circulantis pecuniae defectu excusantur, eluctari potest, concedendus sit. Praevia itaque benigna Resolutio Regia Praetitulatis Dominationibus Vestris pro futura directione et observantia hisce de positivo Jussu Regio intimatur. De dato 24-ae Julii 1821.“

Végre a megyei házi pénztár kiadási közé sorolható még a megyei épületek tüzkármentesitése fejében, az 1842-ik évi october 31-ről 40608 szám alatt közre tett felsőbb rendelés értelmében évenkinti fizetések; „a köz épületeknek — igy szól az idézett körlevél — tüzelleni kármentesitésére évenkint fizetendő, — s különben is az ország egyes hatóságai házi pénztárának felsőbb rendeletek értelméhez képest, a középületek fentartására szükséges költségei sorába tartozó amúgy is csekélyebb pénzmennyiség, a netaláni tüzveszély esetében viselendő házi pénztári költségekkel távolról sem levén összehasonlitható, ő cs. k. Felsége legközelebb kiadott legfensőbb határozatánál fogva, mindenik törvényhatóságnak a középületek tüzelleni kármentesitésére leendő utasittatását kegyelmesen meghagyni méltóztatván, erről hozzá alkalmaztatás végett t. Uraságtok ezennel értesittetnek. Költ“ s a t.

Miután a mondottakban részletesen elsorolvák megyéink hivatalnokainak fizetése s egyéb kiadásaik jelen rendszerében létező s mintegy azokat átalánosan feltételező vezérszabályok, magát a megyei pénztárak kezelését illető rendszer ismertetését saját helyére az „adó rendszer“ tárgyszerü előadására hagyván — czélszerűnek véljük a dolgozatunk jelen részében felhozottakat röviden öszpontosítva, mintegy a megyei financialis lét tükörét olvasóinknak előtartani; — ugyanis a mondottakban a) a megyei hivatalnokok személyzeti állapota s fizetésjárandósága — s b) a megyei pénztárak egyéb kiadásai rendszeréről értekezvén, jelesen:

A) A megyei hivatalnokok személyzeti állapotát, fizetésjárandóságát illetőleg megemlitők, miszerint:

a) Valamint némelly megyékben léteznek hivatalok, mellyek más megyékben épen nem ismertetnek, például az adószedői biztosok, fizetéses táblábirák, — s a t.; úgy

b) A megyei hivatalnokok száma is megyénkint felette különböző; — mint szinte

c) azok fizetési illetőségeik sem a különben az összes megyei életben elterülő egyenlőség elvei szerint, szabályozvák. — Elmondánk továbbá, hogy

d) akár uj hivatal rendszeresitése, vagy a már létezők illetőségeinek nagyobbitása, akár a hivatalnoki személyzet szaporitása eseteiben, tartoznak megyéink okokkal ellátott a részbeni kivánságukat pénztáraiknak jelenleges helyzetét kimutató táblás jegyzék kiséretében, a nagyméltóságú Helytartótanács utján ő Felsége legfensőbb végzése elébe terjeszteni.

e) Elsorolánk a legfelsőbb szabályos rendeletek által meghatározott eseteket is, mellyekben a megyei rendszeres hivatalnokokat, valamint a szegődötteket, úgy a cselédeket is napi díjak illetik, nemkülönben e napi díjak mennyisége különböző osztályzatát is, s e részben felhozottaink kiegészitése tekintetéből ide igtatandónak véljük az 1825-ik évi $^{32687}/_{3528}$ udvari szám alatt költ s azon évi november 1-ő napjától foganatba vett következő „rang“ s ezután járó „napi díj“ illetőségi osztályzatát a megyei hivatalnokoknak; melly szerint

	Rang-osztály	Napi díj ft.	kr.		Rang-osztály	Napi díj ft.	kr.
Főispán	V.	10	24	Levéltárnok	X.	3	12
Főispáni helyettes . .	V.	10	24	Lajstromozó	X.	3	12
Első Alispán	VII.	6	24	Aladószedő	X.	3	12
Másod Alispán . . .	VIII.	4	48	Főorvos	X.	3	12
Táblabiró	IX.	4	—	Mérnök	X.	3	12
Főjegyző.	IX.	4	—	Biztos	XII.	1	36
Főügyész.	IX.	4	—	Sebész	XII.	1	36
Pénztárnok	IX.	4	—	Esküdt	XII.	1	36
Főszolgabiró	IX.	4	—	Irnok	XII.	1	36
Aljegyző	X.	3	12	Mérnöki segéd, vagy			
Alügyész	X.	3	12	gyakornok	XII.	1	36
Alszolgabiró	X.	3	12	Várnagy v. várkapitány	XII.	1	36
Számvevő	X.	3	12	Ménlófelügyelő . . .	XII.	1	36

és valamint ezen napi díjak — úgy

f) valamennyi megyei hivatalnokokat illető fizetésjárandóság folyó ezüst pénz értékben fizetendők; — ugy

g) az ugyan ezen hivatalnokok évi fizetésjárandósága csupán a hivatal eskü letétele napjától veszi kezdetét. — Végre

h) midőn fájdalmas öntudattal kelle megismernünk: miszerint épen azok, kik az egyes megyékben közjólét, — tehát az ezekből alakuló összes haza közjóléte közvetleni fentartásában

elaggottak, s ezeknek hátrahagyott özvegyei, nem egyszer még növeletlen árvái nyúgpénzzel el nem láttatnak, — elsorlánk az e részben kiadott legfelsőbb k. k. vezérszabályrendelvényeket, mellyeknek nyomán a megyei hivatalnok örökösei s illetőleg özvegye elhalt hivatalnok évi fizetésének, csupán közbenjött halála napjától számitandó egy évnegyedre eső járandóságát „Conductus quartale“ nevezet alatti segélypénz fejében, a nagyméltóságu m. kir. Helytartótanács útján ő Felsége eleibe terjesztett kérelem következtében kaphatják meg.

B) A megyei pénztárak egyéb kiadásaiban sinórmértékül szolgáló felsőbb rendeléseket elsorolván, ezekből kitetszik, miszerint:

a) A megyék pénztáraikból, a nagyméltóságu magyar kir. Helytartótanács útján eszközlött legfelsőbb engedély nélkül, semmi olly kiadást sem tehetnek, melly az 1813-ik évi augustus 17-ről 19146 — s legutóbb 1829-ik évi december 7-ről 31492 szám alatt ismételve közretett intézvényben meghatározott egyes kiadási rovatok között nem foglaltatik — és pedig ezeknek az épitkezési kiadásokról szoló rovatait illetőleg

b) Valamint megyéink az épületek fentartására csupán ezer ftig rendelkezhetnek, minden e részbeni eleve kikért engedély nélkül; — ugy

c) A most mondott mennyiséget haladó kiadások — avagy új épitkezések eseteiben tartoznak a teendő kiadások részleteit, illetőleg az épitkezés előterveit, rajzait, s arra kellő költségek előleges kiszámitásait, — nemkülönben pénztáraik akkori valólagos helyzetének táblás jegyzékét a nagyméltóságu magyar kir. Helytartótanácsnak felterjeszteni — csak ez úton eszközlendő legfelsőbb engedély után tervezett kiadásaik iránt rendelkezhetők; — ugyan ezen szabály

d) Azon esetben, ha a kivánt épitkezésre legfelsőbb helyen megállapított kiadási öszveg elégséges nem lenne — szinte a mondottak szerint megtartandó.

e) Melly előadott legfelsőbb szabályok ellen netalán kivánt épitkezés iránt intézkedni akaró megyei rendek határozatának az elnök azonnal ellentmondani, — s ennek, a nagyméltóságu magyar kir. Helytartótanácshoz rögtön teendő felirásárai válaszintézvény érkezteig, foganatba nem vételét eszközleni, jelesen a megye pénztárnoki hivatalt minden a részbeni kiadásoktól szorosan eltiltani — megtérités felelet terhe alatt köteles — és ezen megtérités és felelet terhe valamint a netalán ellenkezőleg cselekvő pénztárnokot is, ugy az illető felsőbb szabályok elleni megyei határozat hozatalára befolyt megyei tisztviselőkar egyéneit — sőt lehetőleg mind azokat, kik az adózó népet illyetén módon terhelő kiadások körüli intézkedésekhez járultak, — egyaránt kötelezi; —

f) a kellőleg tett épitkezésre fordított kiadásokról szóló számadások a valamennyi tervekkel egyetemben, az épitkezés bevégeztével, azonnal szinte a nagyméltóságu kir. Helytartótanácshoz felterjesztendők. —

A mondottakban a megyei kiadási rendszer rövid vázlatát óhajtánk adni olvasóinknak — magát az ezeket feltételező pénztárak s adókezelés rendszerét következő kötetünkben tárgyszerűleg fejtegetni kivánván — ez imént mondottak kiegészitéséhez tartozónak véljük azonban, nem csupán a megyéknek, átalánosan említett „kiadásai“ egyes rovatait, — de lehető részletekben egyszersmind elsorolni azoknak korunkbani, egyes megyékkint határozott számmennyiségét is; — főleg akkor, midőn országos teendőink sorában két szükséges dolog közt kellvén választanunk, azt mondanók: „vállaljuk el a megyei közköltségek viselésébeni aránylagos részesülést.“ Korunkban sokan szólottak és egyre szólnak a megyei közköltségek eme most említett — s a nemesség által viseltetni kivánt aránylagos adagbani elvállaltáról; — és szólottak és szólnak vajmi sokan a nélkül, hogy csak sejtőleg is tudnák a kérdéses kiadások mennyiségét avagy minőségét; — már pedig ha szabad ott, hol egy nemzetnek átalakulási kérdése tárgyaltatik — egyes emberek példájára hivatkozva, egyesekről egész nemzetre vonni következtetést: valamint a közéletben is csak azt mondjuk és tartjuk, csak azt mondhatjuk és tarthatjuk — fájdalom olly keveseket! — a szó teljes értelmében jó gazdának, ki jövedelmei s kiadásai mérlegét mintegy soha kezeiből ki nem bocsátva, kiadásait soha jövedelmein túl nem terjeszti; sőt ezekből is a legcsalhatlanabb kiszámítást is nem egyszer meghazudtoló körülmények lehető eseteire, kitelhetőleg mit azt félre rakosgat: — ugy nemzetünk jövő rendszerének átalakitásában is csak azt mondhatjuk józan és okszerű intézkedésnek, ha ismerve mind az elvállalandó terheket, mind az ezek viselésére képes saját erőnket tesszük a minden esetre komoly megfontolás-sugalta határozott lépést; mert téveszti irányát a törvényhozás, ha kétes alap — hibás számitás — avagy épen önhittség mulasztotta nem tudáson fenekelteti minden emberi tekintélyen felül kellő rendelkezéseit.

Szólunk most a jelen kötet tartalmáról. Hazánkban irónak lenni, Europa többi országaihoz képest, kétszer nehéz feladat. — Az egy egyetemi könyvtár irói anyagnyújtó; — de ki fogja mondhatni ezt, ismerve a körülményeket, iróink részére kedvezőnek, — s azoknak, kik jelen dolgozatunkhoz hasonlóval foglalkozni vágynak, nehány történetiróink között, az egy Kovachiché az elsőség; Kovachiché, ki a korban, mellyben élt, a lelkes tudománybarát Batthyányi bibornok s más kevesek pártolása közben csak egyre és egyre — de soha lankadni nem tudó lelkesedéssel küzdeni

volt kéntelen — végre honi jogtörténetünk tanulmányainak az általa kitűzött pályáni elérhetés aranykorát, az akarat — s tehetséggel egyaránt biró utókornak fenhagyó; — és hányan birhatni szerencsések fáradhatlan ipara gyümölcseit? — nevezetes részét dolgozatának — miként a nem mesés monda hirdeti — a padról, hová gondviseléskép helyeztettetett — szakácskezek jutatták oda, honnan elővarázsoltatott, a homály honába vissza. — — Derék Fényesünk „Magyarország geographiája“ című 6 kötetben kiadott, s mondhatni hazánk helyzetét tekintve, óriási munkájából, és egyéb majd saját helyén idézendő kútfőket használva, egyes vármegyéink, s az azokban kebelezett kir. városok történeteinek legalább vázlatát igyekszénk adni; s kitűzött vállalatunknak megfelelni kivánók épen ugy czélirányosnak gondoltuk előadni szomszédságát, területét s nagyságát egyes vármegyéinknek, mint kötelességünknek ismertük elsorolni azoknak hadi, házi adó évi illetősegeinek részletes mennyiségét, pénztáraik különböző helyzetét, portáik számát, ujonczaik kiállitása tekintetében, mellyik katonai ezreddeli viszonyukat, székhelyeiket, pecséteiket, — politicai felosztásukat, a tisztikar s segédöttek személyzetét s évi illetőségét, és egyéb megszerezhetett s érdekesnek vélt adatokat; — mellyek között a perek állását különböző időszakokban, — rabok számának gyüjteményét egyaránt érdekes- s korszerűnek véltük. S valamint lehető hiánosságaiért adatainknak tisztelettel bocsánatot esdeklünk, — ugy a szakértők méltánylatát sajátunkévá hiszük akkor: midőn állapotunk tökéletes ismerete nélkül minden mozgalmat setétbeni tapogatódzásnak hívén, statistikai táblácskáink által a javítás szükségének érzetét tűkörképen közelebb hozva némellyikünk akaratában a cselekvényhez, a sükerhez mivel azzal járulhatánk.

S a napiélet szomoru tapasztalásából sajátitott ama meggyőződésünk: miszerint mi többnyire — aligha nem átalában — ha megyeiek vagyunk a megyéknek, ha városiak a városoknak szerkezetén túl nem igen terjeszkedünk — de valljuk meg: nem is terjeszkedheténk! — s korább ismerjük és részletesebben a külországok viszonyait, mint hazánkéit; — hazánkéit, mellynek polgárai vagyunk — s mellynek olly sokfélék s különbözők bár — de egyaránt boldogitók s egyaránt fenségesek helyzetviszonyai; — — — e meggyőződésünktől buzditva igyekezénk lehetőleg összegyüjteni hazánk egyes municipiumait; — s habár nem ép újakat mondunk is azok felhozásában, — de egy eddigelé elő nem állitott öszvegét kivántuk adni az olly igen elszórottaknak, s ép ezért olly kevesek tudása tárgyainak.

II. RÉSZ.

MEGYE - STATISTICA.

„Ha megyéink termeiben eddig néha hirtelenkedés és alaptalanság éktelenite némelly tanácskozást, és ollykor a kecske gyapjáról is történtek viták, vagy talán a balvégzések polgári köz életünkbe is gyakorlák sajnos hatásukat: ez alapos, igaz statistikai ismeretek által mellőzve leend. Ha politikai iróink serege közöl sokan a költészet fellegeiből többnyire öncsalódással röpiték le honboldogitó theoreticus terveiket, és a legszentebb akarat mellett gyakran káros befolyást és zavart okoztak a közvéleményben, statistikai tanulmány által a valóság mezejére vonatandnak le, és gyakorlati körültekintés után egynél több hasznot hajthatnak tehetségeik.“

L. Századunk 1842. 58-ik szám.

Tiszáninneni Vármegyék:

Abauj, Beregh, Borsod, Gömör s Kis-Hont t. e., Heves és Külső-Szolnok t. e., Sáros, Szepes, Torna, Ungh és Zemplén.

I.

Abauj vármegye nevét veszi Aba Sámuel harmadik királyunk által épitett és saját nevéről igynevezett *Abaujvár* (castrum novum, quod rex Aba construxerat [1]) várától, mellynek már alig ha omladványai láthatók a jelenlegi *Ujvár* nevű faluban [2]), mellytől, mint Zsigmond király és Fülöp nádor okleveleiben olvashatni, a megye „Ujvár vármegyének“ is neveztetett [3]). E vár szét-

---

[1]) L. *Thuróczi* Chron. II-dik r. XXXIX. fej.: — „András (t) — — Abaujvárra értével temérdek sokaság fogadja Vatha vezér alatt — — kik, a melly vétkek csak a királyban (Péter) voltak, a vallásnak tulajdonitván, s igy a keresztény hit iránti régibb gyülölségöket a király iránti újabb gyülölség is növelvén — — zajos lármával fenyegetődzve kivánák — — az uj hitnek általános eltöröltetését: s az atyáikat boldogított ősinek helyre állittatását.“ — Ennyit a hely történeti emlékeül Thurócz fentebb idézett szavait magyarázó Péczely (l. „Magyarok történetei“ Debreczen 1837. I-ső kötet 63. l.) után; noha ellenkezőnek látszik az, mit Katona (l. „Historia critica regum Hungariae“ I-ső kötet, 684-ik lapon) következő szavaiban állít: „Impia haec postulata non in Abaujvár, sed in civitate Pest, Andreae fuisse proposita, biographus S. Gerardi verosimilius scribit. Hic enim funesta defectionis exempla sunt primum exhibita;“ — azonban teljesen oszlathatják a netalán eredhető kétséget, ugyancsak Katonának előbb idézett állitását nyomban követő ezen szavai: „quamvis conciliari possit; si postulata, quae primum in Aba-ujvár proposuerunt, eosdem in Pest obstinacius repetiisse dicamus.“

[2]) Kassától két mértföldnyire. Reesch Lajosnak „Universalis Schematismus ecclesiasticus“ czimű könyve szerint $184^2/_3$-ik évben 319 lakost számított.

[3]) L. szalai b Barkóczy Ferencz „Ungaria suis cum regibus compendio data“ 1729. 170. lapon.

hányatására 1461-ik évben Kassa városa kölcsönzött lőszerszámokat [1]).

Szomszédai e megyének keletről Zemplén, — nyugotról Borsod és Torna, — délről ismét Zemplén és Borsod, — végre éjszakról Szepes és Sáros vármegyék.

Területe $52^{8}/_{10}$ geographiai □ mértföld; e tekintetben 35-ik a többi megyék között. Hosszában éjszaktól délfelé majd 12 — szélességében azonban nyugottól keletfelé csak 3, 4, 5 és 6 mértföldre nyulik.

Használható földe az urbér behozatala alkalmával találtatott 393,272 hold, ebből szántóföld 158,034 hold
rét . . . 18,037 „
szőlő . . 10,000 „
erdő . . 169,223 „ az 1827-ik évi országos összeiró választmány egyik tagja Hegedűs Pál egyegy □ mértföldet 13,333 holddal — egyegy holdat 1,200 □ öllel számítva ezen megye haszonvehető földét szinte 393,272 — haszonvehetlenségét pedig 300,044 holdra akként jelelé ki, hogy a haszonvehetőböli *jobbágy-birtok-állomány* szántóföldben 57,411
rétben . . . 9,380
szőlőkben . 758
összesen . . 67,549
holdat tenne; — melly adózás alatti urbéri állományt, a földet uri kézen lévő 325,723
hold mennyiséggel egybevetve, — az ezen megyének . 393,272 holdnyi haszonvehető területéből $^{1}/_{6}$ adózat alatt, — $^{5}/_{6}$ pedig földesuri kézen létezik; — ellenben közelebb Bárándy János — mint maga mondja: nagyobbrészt az 1785-ik évi birtokbevallások nyomán egy □ mértföldet 10,000 holddal — egyegy holdat 1,600 □ öllel számítva, ezen megye területét 527,000 holdra határozván — ebből ház- s udvartelkekre . . . . . 15,200 holdat
termőföldre összesen 393,574 — u. m. szántóföldre 158,034 „
rétre . . . 30,400 „
kertre . . 6,800 „
szőlőre . . 10,000 „
legelőre . . 19,120 „
erdőre . . 169,220 holdat,
s igy haszonvehető földterület összegeül . . . 408,774 holdat

[1]) L. Fényes „Magyarország s at., mostani állapotja statisticai s geographiai tekintetben“ 1837. 3-ik köt. 15. lap.

számított; s e mennyiségből az urbér behozatala alkalmával összeirt 2,264 urbéri telek állományaul szántóföldben 55,600
rétben . . . 10,100

összesen . . 65,700 (1,200 □ öllel számított) holdat juttatott; s a mostani urbértelkes gazdák számát 9,200-ra és a házas zsellérekét 4,400-ra, továbbá ezeknek úrbéri tartozásait 107,728 fogatos s 70,400 gyalog urbérnapra s füstpénz fejében 13,600 forintra teszi. Ellenben — jelenleg — figyelve a már eszközlött s folyamatban levő rendezések- s tagosításokra — egyegy □ mfdet 13,333 holddal, egyegy holdat 1,200 □ öllel számítva van e megyének haszonvehető 450,000
s nem használható 243,316

összesen 693,316
holdnyi területe. A haszonvehetőből a *jobbágyok birnak*
szántóföldben 60,000
rétben . . 12,000
bensőségben 4,464

összesen . 76,464 holdat. Melly urbéri állományöszvegnek az imént kitett haszonvehető földöszvegből levonásával *földesuri birtokul maradna* 373,536 hold. Minthogy azonban az urbértelek állományi szántóföld- s réteken kivül a jobbágytelek kiegészitéséhez tartozik még a közlegelőben rejlező illetőség, mellynek elkülönözése s telek utáni felosztása főleg most van folyamatban: ez okból a kitett földesuri birtoköszvegből, urbéri legelő fejében házhelyenkint, s illetőleg 8 házas zsellért egyegy egész jobbágytelek után számítva, tekintettel a jobbágyok helyenkinti javadalmaira is — 15 holdat véve egyremásra: 45,000 holdat levonván, a valóságos urbéri állomány teend 121,464 holdat
a földesuri birtok . . . . . 328,536 „

együtt . . . . . 450,000 holdat.
Egésztelkes jobbágy bir 1-sö osztályban 22, — 2-ikban 24, — 3-ikban 26 hold szántóföldet; — rétből, hol sarjút kaszálni lehet 6 — hol nem lehet, 8 kaszást.

Van ezen megyében ugyancsak Bárándy szerint

1 szabad királyi város	1,700	ház s	13,500	lélek
1 földesuri polgárváros	520	„ „	2,670	„
5 bérlős } mezőváros .	3,010	„ „	17,830	„
6 urbéri }	2,244	„ „	12,370	„
237 falu	22,056	„ „	129,290	„
37 népes puszta . . .	120	„ „	740	„
magánlak	150	„ „	800	„
összesen 287 lakhely	29,800	ház s	177,200	lélek;

minden □ mfdre 3,370 lelket számítván; — ellenben Fényes számítása szerinti 166,195 lélekből minden □ mértföldre 3,170 lélek jut. A két számítás közti különség 11,005. — Elágazik ezen *népesség*

a) *vallásra*	Fényes szerint
romai katholikus	94,184
görög „ „	19,100
ágostai vallástételtartó	4,125
helvetiai „ „ „	39,504
zsidó	9,282
összesen	166,195

b) *nyelvre*	Bárándy szerint	Fényes szerint
törzsökös magyar	108,000	99,002
magyaros	20,000	
német	12,000	9,470
tót	37,000	33,320
orosz	—	15,121
zsidó	—	9,282
összesen	177,200	166,195

1827-ik évi országos összeirás szerinti népesség 158,833 lélek
1830-ik évben volt . . . . . 144,711 „
1839-ik „ „ . . . . . 145,340 „
s az $184^{2}/_{3}$-ik évi rovatos összeirás szerint . . 116,195 „

Nemessége ezen megyének az 1785-ik évi országos összeirás szerint 8,934 személyből (4,467 férfi) állott; mostan hihető összes száma Fényes után 13,421 [1]) — Bárándy szerint 8,310.

65 *nádori porta* után *hadi adó* fejében	44,751 frt.	$45^{5}/_{16}$ krt.
s *hadfogadókra*	780 „	$17^{7}/_{..}$ „
összesen fizet évenkint	45,532 frt.	$3^{12}/_{..}$ krt.

Ezenfelül
Tartománybiztosági hivatalnokok évi járandóságára . . . . . 172 „ 11 „

a hadi adó évi összes mennyisége tesz	45,704 frt.	$14^{12}/_{..}$ krt.
1835-ik évben tett	44,751 ftot.	

1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján volt hadi adóbeli hátra-

[1]) Ha a nemzeti szinházra tett országos ajánlatból e megyére számított 4645 frt. $21^{14}/_{16}$ kr. személyenkint kivettetett volna, egyreegyre nem egész 21 kr. jutandott.

maradása . . . . . 18,870 frt. — kr.— ehez az e naptól 1844ki sz. György hó 30ig 22,766 „ $1^{12}/_{32}$ „ tevő adójárandóságát hozzáadván . . 41,636 frt. $1^{12}/_{..}$ kr. tartozásából a mondott fél év alatt valólag lefizetett . . . . 15,846 „ $1^{12}/_{..}$ kr. s e szerint 1844ki sz. György hó 30kán volt 25,790 „ — kr. hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi fél év alatt 6920 frttal szaporodott.

Ujonczokat a 34-ik számú magyar gyalog — s a porosz király nevét viselő huszár ezredhez állit. — Az 1841-ik évi ujonczállításhoz 630 katonát adott.

Házi pénztárának kiadásait az I. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte az ezen megyétől a nmgú k. kuriára 1821. 1831. s 1837-ik évben felküldött s megvizsgált büntető perek minő- s mennyiségét a II. sz. alatti tábla.

E megye börtöneiben az utóbbi tiz év (1831—1840) alatt létezett rabok száma 2,371; kik közől 2,364 rendes — 7 rögtöni bíróság által lőn elitélve. Per alatt, felmentve s félévi rabságon alól 1,909; félévi s azontúli rabságra 462 itéltetett; — a tiz évi rabszámból egy évre 237 — a félévi s azontúli raboskodókból 46 esik.

1843-ik évi bőjtelő 6-tól azon hó 11-ig két tanácsban tartott fenyitő törvényszéken 24 — utóbb azon hó 20-tól 25-ig 34 — tehát öszvesen 58 rab itéltetett el.

Politikai kormányzást-tekintetben öt *járásra* van osztva u. m. 1) füzéri, 2) kassai, 3) csereháti, 4) szikszói és 5) gönczi járásra.

Székhelye: Kassa, és pedig az 1649-ik évi XXI-ik t. cz. következő szavainál fogva: „Conclusum est: ut juxta articulum 109 anni 1647 Congregationes et Sedes Judiciariae Comitatus Abaujvariensis (propter tutiorem et commodiorem juris cursum) Cassoviae in posterum celebrentur et celebrari possint; §. 1. et dicta quoque Civitas ejusmodi celebrarationes sub poena sexcentorum florenorum Hungaricalium, et quingentorum quidem ad confinia applicandorum, centum vero pro labore apud executores relinquendorum, ac per vice comitem Comitatus de bonis ejusdem Civitatis (cunctis juridicis remediis sepositis) toties quoties exequendorum — admittere debeat et sit obligata.“

Pecséte illy feliratú: „Abauj vármegye pecsétje. 1658.“

A rendszerített *tisztikar s szegődöttek évi fizetésjárandósága* következő:

a) tisztikar: *főispán* 1,500 — *első alisp.* 700 — *m. alisp.* 350 — *főjegyző* 500 — *első alj.* 250 — *m. alj.* 150 — *levéltárnok* 300 — *pénztárnok* 500 — öt *adószedő* (egyegy 150 ftjával) 750 — *főügyész* 300 — két *alügyész* (egyegy 150 ftjával) 300 — öt *főszolgabiró* (egyegy 300 ftjával) 1,500 — tiz *alszb.* (egyegy 150 ftjával) 1,500 — tiz *esküdt* (egyegy 100 ftjával) 1,000 — központi biztos s egyszersmind *várnagy* 150 — *utibiztos* 150 — négy *bátorbiztos* (80 ftjával) 320 — öt *katonai biztos* (40 ftjával) 200 — négy *irnok* [1]) (100 ftjával) 400 frt. — Összesen 10,820 frt.

b) szegődöttek: *mérnök* 400 — *főorvos* 500 — öt *sebész* (egy 120, három 170, s egy 150 ftjával) 780 — *baromorvos* 100 — öt *bába* (110 ftjával) 550 — *ménlő felügyelő* [2]) 200 — *porkoláb* 80 — *hadnagy* 80 — *hajdúkáplár* 60 — három *huszár* (75 ftjával) 225 — kétlovas *pandur* (40 ftjával) 80 — ötvenegy *hajdú* (húsz 60, s harminczegy 40 ftjával) 2440 frt. — Összesen 5495 frt.

S e szerint	a tisztikar fizetése . .	10,820 frt.
	a szegődöttek bére . .	5,495 „
	együtt évenkint teszen .	16,315 ftot.

Vérhatalmi joggal bírnak e megyében hg. Breczenheim *regéczi* — b. Meskó *enyiczkei* — s a premonstráti szerzetes rend *jászói* uradalma. — A *mislyei* ájt. alapítványi javak részéről jelenleg nem gyakoroltatik.

Abauj vármegyében kebeleztetik sz. kir. **Kassa** (Cassovia, Kaschau, Kosicze) városa. Legrégibb, legszebb s míveltebb városaink egyike. Pesthez 32, Debreczenhez 18 □ mfd. távolságra. Hajdan két faluból állott, alsó és felső Kassából; de a Sajó melletti szerencsétlen emlékü ütközet után IV-ik Béla királyunk az alsókassai lakosoknál kitünőleg jól fogadtatván, alsó Kassát városnak tette, s különféle szabadságokkal megajándékozta. 1270-ik évben V-ik István felső Kassát is ide csatolá, s az ekként egyesült helység III-ik Endre alatt 1290-ik évben a királyi városok közé vétetett fel, előbbi birtokosai u. m. Lodomeri, Theodori s Galli Csány és Gönyi falukkal ajándékoztattak meg. Kassának e korbani lakosai szászok voltak, s bányamivelés levén foglatosságuk, a szepesi szászokkal együtt ugyanazonegy kamaragróf által kormá-

[1]) A levéltári irnok, mig a megye háznál alkalmas szállást nyerhet évenkint 50 ftot kap lakbér fejében.

[2]) E megyének a keblebeli lovak nemesitésére 8 év óta fenállott ménlóintézete, minthogy a czélnak meg nem felelt, tartása ellenben évenkint 2663 pftba került — egy csikó nyerése hat pftba számitatván, 1843-ik évi kisasszonyhó 21-én tartott közgyülésben eltöröltetett.

nyoztattak. Ezeken kivül voltak itt gazdag kereskedő zsidók is, kiket azonban utóbb I. Lajos kiüzetett. IV-ik László 1290-ik évben a várost kőfalak- és sánczokkal vétette körül, mellyeket I. Ferdinánd megnagyobbított, I. Leopold pedig hozzájok erős fellegvárat épitetett. I. Károly Kassát Amade Pál nádornak, Göncz birtokosának adá el, mivel a lakosok Trencsényi Mátéval tartottak; de ezek új földesurokat megölvén, az öt gyermekkel hátramaradott özvegy minden jogairól lemonda; sőt két fiai a kassaiakkal egyetértvén, a rozgonyi ütközetben Károly ellen harczoltak s ott el is estek. Ezen az elhatalmasodott Trencsényi Mátét végkép lealázó ütközet után Kassa is visszatért I-ső Károlyhoz, s ez szabadságait ujólag megerősítette. Erzsébet, I-ső Károly hitvesé ajándékozá a városnak Forró helységét, s Szánton némelly szőlőket. — 1346-ban I. Lajos vérhatalommal ruházá fel a várost, s 1361-ben erőszakos lerakó helynek (Stappelplatz) rendeli Kassát az orosz s lengyel árukra nézve, s egyszersmind vásárok tartására szabadalmat adott. — Holló Mátyás megengedé: hogy a kassaiak a budai mérték szerint pénzt verethessenek, s az itt vert pénzek oldalain egyfelől C. betű, másfelől franczia liliom szemlélhető. — 1619-ben Bethlen Gábor itt országgyülést tartot, s ugyan itt ment végbe 1626-han brandenburgi Katalinnali pompás összekelése. 1682-ben Tököly itt országgyülést tartott.

Népessége Fényes szerint 11,738 lélek.

18 nádori porta után *hadi adó* fejében	12,392 frt.	$40^{10}/_{16}$	krt.
s hadfogadókra	216 „	$4^{13}/_{..}$	„
összvesen fizet évenkint . . .	12,608 frt.	$45^{7}/_{..}$	krt.
Ezenfelül			
Tartomány biztossági hivatalnokok évi járandóságára	33 „	1	„
s igy a hadi adó évi öszvege tesz . . .	12,641 frt.	$46^{7}/_{..}$	krt.
1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján hadi adóbeli hátramaradása tett	— frt.	—	krt.;
ehez az e naptól 1844. évi szent Györgyhó 30-ikáig	6,304 „	$26^{7}/_{..}$	„
tevő adójárandóságát hozzáadván			
összes	6,304 frt.	$26^{7}/_{..}$	krt.
tartozásából a mondott fél év alatt valólag lefizetett	4,464 „	$26^{7}/_{..}$	krt.
s e szerint 1844 sz. Györgyhó 30-án volt	1,840 frt.	—	krt.

hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi fél év alatt 1840 frt. — krral szaporodott.

Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 35 katonát adott; s a nemzeti szinházra 1286 frt. $^{10}/_{16}$ krt.

Hadi pénztárának kiadásai:

Kiadás címe:	Valóban kiadatott az $183^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$183^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $183^{3}/_{4}$ik évi számadás szerint		$183^{5}/_{6}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Hadi adó járandóság fejében	12392	$47^{10}/_{16}$	12392	$47^{10}/_{16}$	12392	$47^{10}/_{16}$	12392	$47^{10}/_{16}$	12392	$47^{10}/_{16}$	12392	$47^{10}/_{16}$
Hadfogadókra	216	5	216	5	216	5	216	5	216	$4^{13}/_{16}$	216	$4^{13}/_{16}$
Hadipénztárt illető fizetésekre	33	1	33	1	33	1	33	1	33	1	33	1
E „ „ „ napidíjakra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E várost terhelő- s a hadipénztárt illető tőkék kamatainak fizetésére . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E várost terhelő adósságok fizetésére	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	16	24	16	24	16	24	16	24	16	24	16	24
Laktanyák s más katonai épületek javitására	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség s szálitási teher megtérítésére	953	$4^{6}/_{16}$	749	$6^{6}/_{16}$	905	58	886	24	—	—	—	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra	256	14	300	—	144	14	250	—	421	51	500	—
A házi pénztár vegyes költségeire . .	—	—	—	—								
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	375	—	375	—
A kamarai pénztár szükségeinek fedezésére	375	—	385	23	375	—	395	19	—	—	—	—
Öszveg	14242	36	14092	47	14083	$29^{10}/_{16}$	14190	$^{10}/_{16}$	13455	$8^{7}/_{16}$	13533	$17^{7}/_{16}$

Házipénztárának kiadásai következők: *Biró* 700 pft. évi fizetés 15 ölfa bérfizetés mellett. — *Polgármester* 700 pft. 15 ölfa bf. m. — *Kapitány* 600 pft. 13 ölfa bf. m. — *10 Tanácsnok* 500 pft. s 12 ölfa bf. m. — *Szószólló* 350 pft. 10 ölfa bf. m. — *Főjegyző* 600 pft. 10 ölfa bf m. — *Első aljegyző* 400 pft. 10 ölfa bfm. — *Második aljegyző* 300 ptf. 5 ölfa bf. m. — *Tollvivő* 200 pft. 5 ölfa bf. m. — *Lajstromozó* 250 pft. 5 ölfa bf. m. — *4 Irnok* 400 pft. s 4 ölfa bf. m. — *2 Járulnok* 150 pfjával s 3 ölfa bf. m. — *Tiszti ügyész* 300 pft. 10 ölfa bft. m. — *Uradalmi ügyész* 300 pft. 10 ölfa bf. m. — *Kir. táblai ügyész* 120 pft. — *Ker. táblai ügyész* 100 pft. *Számvevő* 400 pft. 10 ölfa bf. m. — *Számvevő tiszt* 300 pft. 5 ölfa bf. m. — *Mérnök* 350 pft. 5 ölfa bf. m. 40 pft. szállásbér. — *Főorvos* 400 pft. 10 ölfa bf. m. 104 mérő zab 72 mázsa széna, 6 szekér szalma. — *Másod orvos* 200 pft. 5 ölfa bf. m. 48 mérő zab. — *Sebész* 200 pft. 5 ölfa bf. m. 100 pft. szállásbér 48 mérő zab. — *Gazdasági felügyelő* 400 pft. 5 ölfa bf. m. — *Irnok* 200 pft. 5 ölfa bf. m. — *Falusi árvák gyámnoka* 80 pft. — *Kamarás* 500 pft. 10 ölfa bf. m. — *Ellenőr* 400 pft. 10 ölfa bf. m. — *2 gyámnok* 400 pft. s 10 ölfa bf. m. — *Forrói tiszttartó* 250 pft. 24 ölfa ingyen illetménykép s 24 mérő búza, 48 m. rors, 24 m. zab, 6 akó bor. — *Forrói magtárnok* 120 pft. 12 ölfa ingy. ill. 8 m. búza, 16 m. ross 52 m. zab. 3 akó bor. 36 mázsa széna 2, szekér szalma.— *2 adószedő* 360 pft. 10 ölfa bf. m. — *Telekkönyvvivő* 300 pft. 10 ölfa bf. m. — *Telekkönyvi irnok* 100 pft. 3 ölfa bf. m. — *Épitő mester* 300 pft. 5 ölfa bf. m. s 6 öl ingy. ill. 12 mérő rozs. — *Epitész* 300 pft. 5 ölfa bf. m. — *Magtárnok* 300 pft 5 ölfa bf. m. — *Útfelügyelő* 250 pft. 5 ölfa bf. m. 52 mérő zab. 36 mázsa széna, 2 szekér szalma. — *Rendőri hadnagy s szállásmester* természetbeni szálláson kivül 250 pft. 12 ölfa ingy. ill. — *2 vásárbiró* t. sz. kivül 200 pft. 6 ölfa bf. m. — *Tisztaság felügyelő* 200 pft. 3 ölfa bf. m. 6 irnok 80 pft. 3 ölfa bf. m. — *Ispán* 81 pft 3 ölfa bf. m. 52 m. zab. 36 m. széna 2 sz. szalma. — *2 bába* 40 pft. 24 pft. szállásbér 3 ölfa bf. m. — *2 portás* 120 pft. 3 ölfa bf. m. szabad ruházat. — *2 mezei lovas kerülő* 150 pf. 52 m. zab 36 m. széna 2 sz. szalma. — *Irodaszolga* 120 pft. s szabad ruházat. — *13 hajdú* 50 pft. s szabad ruházat. — *8 kocsis* 40 pft. 2 m. búza 12 m. rozs 4 m. köles, vagy kása (s egynek szabad ruházat). — *2 útkövező* 40 pft. szabad ruházat. — *Fűtő* 30 pft. 40 m. búza 4 m. rozs. — *3 drabant* 50 pft. s szabad ruházat. — *Dobos* 5 pft. szab. ruh. 4 ölfa ingy. ill. — *Tárházgazda* 50 pft. 2 m. búza 12 m. rozs 4 m. köles, vagy kása. — *Gazdasági hajdú* 50 pft. s szab. ruh. — *Árkiáltó* 60 pft. 20 m. rozs. — *Szinház felügyelő* 90 pft. — *Gyepmester* 12 ölfa ingy. ill. 1 öl széna 12 m. zab. — *2 külvárosi biró* 20 pft. *4 esküdt* 10 pft. — *Középkülvárosi biró* 13 pft. — *2 esküdt* 6 pft. — *6 mezei kerülő* 50 pft. — *Rendőrségi káplár* 100 pft s szab ruh.

— *20 poroszló* közkatona 80 pft. s szab. ruh. — *3 lámpagyújtó* 80 pft. — *Olajszerző* 24 pft. — *E városhoz tartozó 15 helység bírái* 8 pft 40 kr.; szolgák a forrói majorban: *2 hajdú* 33 pft. 20 kr., 2 m. búza 12 m. rozs 2 m. árpa. — *Kocsis* 33 pft. 20 kr. 2 m. búza 13 m. rozs 2 m. árpa. — *Majoros* 30 pft. 4 m. búza 12 m. rozs 2 m. árpa. — *Szarvas marhapásztor* 20 pft. 2 m. búza 12 m. rozs, 2 m. árpa. — *2 csordás* 12 pft. 2 m. búza 12 m. rozs 2 m. árpa. — *szántó szarvas marhapásztor* 8 pft. — *Majorosné* 12 pft. 16 kr. 2 m. búza 4 m. rozs. — *Szolga* 10 pft. — *ökörpásztor* 33 pft. 20 kr. 2 pár csizma 2 m. búza 12 m. rozs 2 m. árpa. — *5 ökörpásztor* 24 pftjával 2 pár csizma 2 m. búza 12 m. rozs 2 m. árpa. — *Forrói mezei kerülő* 20 pft. 2 m. búza 12 m. rozs 2 m. árpa. — *Garadnai mezei biztos* 20 pft. 2 m. búza 12 m. rozs. 2 m. árpa. — *Vinczellér s majoros* 24 pft. 2. m. búza 12 m. rozs 2 m. árpa. — *Forrói szőlő kapás* 8 pft. — *3 pásztor* 33 pft. 20 kr. 2 m. búza 12 m. rozs. 2 m. árpa 1 tehénteleltetés, s minden bárányért 3 kr. — *3 juhász* 12 pft. 2 m. búza 12. m. rozs. 2. m. árpa, egy tehénteleltetés s minden bárányért 3 kr. — *Urasági kádár* 16 pft. 40 kr. 8 m. rozs. — *Szántói vinczellér, egyik* 24 pft. — *Másik* 13 pft. — *Kisfaludi vinczellér* 16 pft. — *Tokaji vinczellér* 12 pft. — *Erdészeti egyének: Erdőmester* 400 pft. természetbeni szállás, 24 ölfa ingy. ill. 40 m. rozs 104 m. zab 72 m. széna 4 szekér szalma. — *Erdei pénztárnok* 300 pft. 60 pft. szállásbér 15 ölfa ingy. ill. 24 m. rozs. — *Tárházнok* (magazinarius) 200 pft. 12 ölfa ingy. ill. 24 m. rozs. — *Lovas erdőkerülő* (obequitator) 240 pft. természetbeni szállás 15 ölfa ingy. ill. 24 m. rozs 52 m. zab 36 m. széna 2 sz. szalma 1 holdkáposztaföld. — *Erdész* (sylv. indagat.) 200 pft. term. szál. 12 ölfa ingy. ill. 24 m. rozs. 52 m. zab 36 m. széna 2 sz. szalma 1 h. háposztaföld s egy kert. — *Kassai erdész* ugyan annyi 40 pft. szállásbéren kivül. — *Berki erdész* 80 pft. term. száll 6 ölfa ingy. ill 16 m. rozs s egy kert. — *20 erdőkerülő* (circulator) 48 pft. term. száll. 6 ölfa ingy. ill. 12 m. rozs. — *3 garadnai erdőkerülő* 48 pft. term. száll 6 ölfa ingy. ill. — *Erdőkerülő* ugyan annyi. — *2 erdőmesteri kerülő* u. a. — *Építészeti fa felügyellő* u. a.

Egyházi egyénekre évenkinti kiadásai következők: *Kassai lelkész* évi fizetése 1000 pft term. száll 24 ölfa ingy. ill. 40 m. búza, 11 akó bor. — *5 káplán* 200 pft. 3 ölfa ingy. ill. — *Forrói lelkész* 63 pft. term. sz. 22 ölfa ingy. ill. 12 m. búza 12 m. rozs 2 akó bor. — *Miszlokai lelkész* 150 pft. ter. sz. 30 ölfa in. ill. — *Kassaújfalusi lelkész* 201 pft. 31 kr. 30 ölfa ingy. ill. — *Kavecsányi lelkész* 230 pft. 30 ölfa ingy. ill. — *Tihanyi lelkész* 173 pft. 43½ kr. 30 ölfa ingy. ill. — *Nagy ladnai lelkész* 60 pft. 30 ölfa ingy. ill. — *Szent-Istváni lelkész* 110 pft. 30 ölfa ingy. ill. — *Tőkösi lelkész* 180 pft. 30 ölfa ingy. ill. — *Kórházi lelkész* 98 pft. 20 kr. — *Forrói*

káplán 150 pft. — *Novaji lelkész* 24 pft. — *Zdobeni g. e. lelkész* 24 pft. — *Garadnai g. e. lelkész* 24 ölfa ingy. ill. — *Bajori g. e. lelkész* 2 pft. 24 kr. — *Plebánia felügyelő* 50 pft. ter. sz. 5 ölfa bfm. — *Kórházi felügyelő* 150 pft. term. sz. — *Egyházi hangász-karnagy* 250 pft. term. sz. — *Orgonás* 200 pft t. sz. — *Kántor* 100 pft. t. sz. 4 m. búza 8 m. rozs. — *Fagotista* 50 pft. — *Altista* 33 pft. 20 kr. — *Discantista* u. a. *toronyszolga* 50 pft. — *Sekrestyés* 150 pft. 34 pft. szállásbér 2 ölfa in. ill. (ezen felül a Plebánia pénztárából évenkint 30 pft. 10 m. búza). — *Orgonanyomó* a plébania pénztárából 300 pft. 4 m. buza, 4 m. rozs. — *Kórházi kántor* 25 pft. t. sz. — *Kassaújfalusi kántor* 50 pft. t. sz. 12 ölfa in. ill.— *Tihanyi kántor* u. a. — *Szent-Istváni kántor* 15 pft. 20 kr. term. sz. 12 ölfa ingy. ill. — *Kavecsányi kántor* 50 pft. t. sz. 12 ölfa ingy. ill. — *Forrói kántor* 13 pft. 20 kr. t. sz. 6 ölfa ingy. ill. — *Novaji kántor* 6 pft. — *4 egyéb uradalmi kántor* t. sz. 12 ölfa ingy. ill. — *Toronyőr* 40 pft. — *Órás* 100 pft.

Közoktatási személyzetre: Nemzeti iskolában vallástanitó 200 pft. — *3 tanitó* 300 pft. t. sz. 3 ölfa bf. m. — *Iskolafelügyellő* 60 pft. t. sz. — *Rajzmester* 300 pft. t. sz. — *Zenemester* 300 pft. t. sz. 3 ölfa bf. m.

E város börtöneiben az utóbbi tiz év (1831—1840) alatt létezett rabok száma 1,166; kik közől per alatt, felmentve s félévi rabságon alól 1,080, félévi s azontúli rabságra 86 itéltetett; — e tiz évi rabszámból egy évre 117 — a félévi s azontúli raboskodókból 9 jut.

II.

Beregh vármegye keblebeli Bereghszáz várostól veszi nevezetét; a *Beregh* és *szász* szavak összeillesztése azt látszik tanusitani: hogy *Beregh* városa hajdan szász (saxo) telepeket fogadott kebelébe.

Szomszédai éjszakról: a Gallicziától különitő Kárpát-hegylánczy; — keletről: Mármaros; — délről: Szathmár és Ugocsa; — végre nyugotról: Ungh és Zabolch vármegyék.

Területe $67^{10}/_{20}$ □ mfd. e tekintetben 25-ik honunk többi vármegyéi között.

Használható földe az urbér behozatala alkalmával találtatott 502,716 h., ebből szántóföld 205,489 h., rét 18,378 h., szőlő 5,000 h. — erdő, legelő kert 273,849 hold. — Az 1827-ik évi országos összeiró választmány egyik tagja Hegedűs Pál egyegy □ mfdet 13333 — (1200 □ öllel számított) holddal véve, ezen megye haszonvehető földét szinte 502,716 — haszonvehetlenségét pedig 390,595 s igy összes területét 893,311 holdra akként jelelé ki: hogy

a haszonvehetőböli *jobbágybirtokállomány* szántóföldben 9,338
rétben . . 3,497
szőlőben . . 323
összesen . . 13,158
holdat tenne, melly adozás alatti urbéri állományt a
földesuri 489,558
holdnyi birtokkal egybevetve, az ezenmegyének . . . 502,716
hold haszonvehető területéből $^{1}/_{48}$ adózás alatt — $^{47}/_{48}$ pedig földesuri kézen létezik. — Ellenben közelebb Bárándy — nagyobbára az 1785-ki birtok bevallások nyomán egy □ mfdet 10,000 holddal, egyegy holdat 1,600 □ öllel számítva, ezen megye területét 675,000 holdra határozván, ebből ház- s udvartelkekre . . . . 7,800 termőföldre összesen 504,720 u. m.
szántóföldre . . 205,490
rétre 35,800
kertre 3,400
szőlőre 5,000
legelőre 29,830
erdőre . . . . 225,200 — s igy haszonvehető földterület
öszvegeül . . . 512,520 holdat számított; s e mennyiségből az urbér behozatala alkalmával összeirt 1068 urbéri telek állományául szántóföldben 26,800
rétben . . 5,800
összesen . . 32,600 (1200 □ öllel vett) holdat juttatott; — s a mostani urbéri telkes gazdák számát 6,400 — és a házas zsellérekét 8,200 — továbbá ezeknek *urbéri tartozásait* 55,536 fogatos s 131,200 gyalog urbérnapra, és füstpénzfejében 14600 frtra teszi. — Jelenleg figyelve a már eszközlött s folyamatban levő rendezések- s tagositásokra, egyegy mföldet 13333 (1200 □ öllel számított) holddal véve, e megyének haszonvehető 650,000
nem használható 243,311
összesen . . . . . 893,311 holdnyi területe van. A haszonvehetőből *birnak* a *jobbágyok*
szántóföldben 10,250
rétben . . . 4,500
bensőségben . 5,168
összesen . . 19,918 holdat. Melly urbéri állományöszvegnek az imént kitett haszonvehető föld öszvegböli levonásával *földesuri birtokúl* maradna 630,082 h.; ezen mennyiségből azonban — az Abauj vármegyét illetőleg felhozottaknál fogva 35,000 hold levonatván, a valóságos urbéri állomány teend 54,918 holdat; — a földesuri birtok ellenben . . . . . 595,082 „
együtt . . . . 650,000 holdat. —

Egész telkes jobbágy bir 1-ső osztályban 18, 2-ikban 20, 3-ikban 22, 4-ikban 24 s 5-ikban 28 h. szántóföldet, rétből 1-ső osztályban 8, 2-ikban 10, 3-ikban 12 kaszást.

Van benne Bárándy szerint		
2 földesuri polgárváros	1,130 ház	7,880 lélekkel
5 bérlős mezőváros .	1,760 „	9,900 „
3 urbéri „ „ .	426 „	1,350 „
260 falu	16,250 „	100,030 „
4 népes puszta . . .	44 „	240 „
magánlak	150 „	1,200 „
összesen 274 lakhely	19,800 ház	120,600 lélekkel;

minden □ mfdre 1790 lélek esik; ellenben a Fényes szerinti 119,151 lélekből 1780 — a két számítás közti különség 1449. — Elágazik e népesség

a) *vallásra*	Fényes szerint
romai katholikus	8,351
görög „ „	69,724
ágostai vallástételtartó	572
helvetiai „ „ „	35,563
zsidó	4,941
összesen	119,151

b) *nyelvre*	Bárándy szerint	Fényes szerint
törzsökös magyar . . .	50,000 }	45,960
magyaros	6,800 }	
német	3,000	2,531
tót	60,800	650
orosz	—	65,069
zsidó	—	4,941
összesen . .	120,600	119,151

Az 1827-ik évi országos összeirás szerint volt e megyében . . . . . 111,049 lélek
1830-ik évben volt e megye népessége . . . 86,285 „
1839-ik „ „ „ „ . . . . . 85,635 lélek
Az 184²/₃ évi rovatos összeirás szerint . . . 119,151 „

Nemessége az 1765-ik évi országos összeirás szerint 4422 egyénből (2216 fi) állott, mostan hihető száma Fényes szerint 7325 [1]) (Bárándy szerint 6710).

[1]) Kik közt ha személyenkint kivettetett volna a nemzeti szinházrai országos ajánlatból e megyére juttatott 2286 frt. 57 kr. egyre nem egészen 18 kr. jutandott.

32 *nádori porta* után *hadi adó* fejében 22,031 frt. 38 krt.
s *hadfogadokra* . . . . . 384 „ $8^{15}/_{16}$ „
összesen fizet évenkint 22,415 frt. $46^{15}/_{..}$ krt.
Ide tartozván a
Tartomány biztossági hivatalnokok évi járandósága . . . . . 87 „ 16 „

Az évenkinti öszves hadi adó tesz: 22,503 frt. $2^{15}/_{..}$ krt.
1842-ik évi mindszenthó 31-kén volt 21,774 frt — $^{24}/_{..}$ krnyi hátramaradásához, az e napról 1844-ik évi 11,207 „ $53^{15}/_{..}$ „ adójárandóságát hozzáadván; öszves . . 32,981 frt 54 $^{7}/_{..}$ krnyi tartozásából a mondott fél év alatt . . 9,415 „ $39^{15}/_{..}$ krt. fizetett
le valólag, s e szerint 1844-ki sz. Györgyhó 30-kán létezett . . . . 22,566 frt $14^{24}/_{..}$ krnyi hátramaradását, az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi fél év alatt 1,792 frt. 14 krral szaporodott.

Ujonczokat a 34 számú magyar gyalog ezredhez állit, az 1840-ik ujonczállításhoz 378 katonát adott.

Házi pénztárának kiadásait a III. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte a nmgú. udv. főtörvényszékre 1821. 1831 s 1837-ik évek alatt felküldött s ott megvizsgált bűntető pereinek jegyzékét a IV. sz. alatti tábla.

E megye börtöneiben az utóbbi tiz év (1831—1840) alatt volt rabok száma 3,341; kik közől 2,623 rendes — 717 urodalmi — 1 rögtöni bíróság által lőn elitélve. Per alatt, felmentve s félévi rabságon alól 2,523, félévi s azontúli rabságra 818 itéltetett. — E tiz évi rabszámból egy évre 334 — a félévi s azontúli raboskodókból 82 jut.

1841-ik évi kisasszonyhó 23-kától azon hó 27-keig a megye börtönében 116 rab volt, ezek közől 62 itéletre várt.

Politikai kormányzás tekintetében négy főbirói járásra oszlik u. m. 1) munkácsi, 2) kaszonyi, 3) felvidéki, s 4) tiszaháti-ra.

Tartománybiztossági tekintetben a debreczeni kerülethez tartozik.

Székhelye Beregszász vagy Munkács. — Munkácson és Debreczenben eladott házaiért bevett 5,000 pftot tevő tőkéje kamataival együtt 1843-ik évben már 11 ezer nehány száz forintot tett.

Tisztikara s *segédöttei* száma s évi fizetése és bérjárandósága ekkint van rendszeresitve u. m.

a) tisztikar: *Főispán* 600 pft. — *első alispán* 600 — *m. alispán* 300 — *főjegyző* 500 — *el. alj.* 250 — *m. alj.* 200 — *levéltárnok* 200 — *pénztárnok* 500 — két *adószedő* (150 pft.) 300 — tiz *adószedő-biztos* (60 ftjával) 600 — *számvevő* 200 — négy *főszolgabiró* (300 ftjával) 1,200 — öt *alsz. b.* (150 ftjával) 750 — tiz

esküdt (100 ftjával) 1000 — *főügyész* 300 — két *alügyész* (150 ftjával) 300 — két *útibiztos* (150 ftjával) 300 — két *csendbiztos* (150 ftjával) 300 — öt *irnok* (100 ftjával) 500 frt. — összesen 8900 frt.

b) Szegődöttek: *mérnök* 400 — *másod mérnök* 300 — *Főorvos* 500 — hat *sebész* (200 ftjával) 1,200 — négy *bába* (100 ftval) 400 — *Várnagy* 92 — *hajdukáplár* 50 — 23 *hajdu* (40 ftval) 920 — husz *huszár* (50 ftval) 1,000 — két *lovász* (70 ftval) 140 — *kemény seprő* 36 — *raboknak sütő* 20 — *bakó* 80 — összesen 5,148 frt. s e szerint

a tisztikar évi fizetése . .	8,900 frt.
szegődöttek évi bére . .	5,148 „
együtt tesz évenkint . . .	14,048 frtot.

Vérhatalmi jog a munkácsi és *szentmiklósi* uradalmakban gyakoroltatik; bár a *Lónyay* és *Illosvay* családok szinte követelik, a mint a *lónyay*-család kisebb vérvétségeket csakugyan bűntet.

III.

Borsod vármegye eredetének történetét Béla királyunk névtelen Jegyzője e szavakkal örökíté: „missus est *Borsu*, filius *Bunger* cum valida manu versus terram Polonorum, qui confinia regni conspiceret, et obstaculis confirmaret usque ad montem Tatur, et in loco convenienti castrum construeret, causa custodiae regni. Borsu vero accepta licentia egressus felici fortuna, collecta multitudine rusticorum juxta fluvium *Buldua* (Bódva) castrum construxit, quod vocatum est a populo illo *Borsod*, eo, quod parvum fuerit. *Bors* vero acceptis filiis incolarum in obsides, et factis metis, per montes *Tatur* reversus est ad ducem *Árpád*, et de reversione *Borsu* factum est gaudium magnum in Curia ducis. Dux vero pro beneficio suo *Borsum* in eodem castro comitem constituit, et totam curam illius partis sibi condonavit;“ [1]) és ismét: „ibi etiam dux dedit *Bungernek*, patri *Borsu* terram magnam a fluvio *Topulueca* (Tapolcza) usque ad fluvium *Souyon* (Sajó), qui nunc vocatur *Miscouey* (Miskolcz), et dedit ei castrum, quod dicitur *Geuru*, et illud castrum filius suus *Borsu*, cum suo castro, quod dicitur *Borsodunum, fecit comitatum*“ [2]); innen irja *Timon* is: „*Borosodiensis* vulgo *Borsodiensis*, a castello terreo, jam pridem everso, nomen trahens“ [3]), melly várnak azonban ma már csak kevés nyomai láthatók.

Szomszédai keletről: Abauj, Zabolch és Zemplén; — nyugotról: Gömör; — éjszakról: Gömör és Torna; — délről: Zabolch és Heves vármegyék.

[1]) L. a 18-ik fej. — [2]) L. a 31-ik fej. — [3]) L. Imago Hung.

Területe $65^{10}/_{20}$ □ mfd. Legnagyobb hossza éjszakról délre 11 — szélessége 6—7 m. Nagyságra nézve 28-ik a vármegyék között.

Használható földe az urbér behozatala alkalmával 59,387 hold találtatott; ebből szántóföld 201,228, rét s legelő 176,046, szőlő 15262, erdő 201,239 h., az 1827-ki évi országos összeiró választmány egyik tagja Hegedűs Pál egyegy □ mfdet 13,333 (1200 □ öllel számított) holddal véve, ezen megye haszonvehető földét 512,172, haszonvehetlenségét pedig 354,473, összes területét pedig 866,645 holdra akként jelelé ki: hogy a haszonvehetőböli *jobbágybirtokállomány* szántóföldben 75,323
rétben . . . 13,276
szőlőben . . 3,335
szilvásokban . 219
összesen . 92,153 holdat tenne, melly adozás alatti urbéri állományt a . 420,019 holdnyi földesuri birtokkal egybevetve, az ezen megyének . . . . . 512,172 hold haszonvehető területéből $^1/_5$ adózás alatt — $^4/_5$ pedig földesuri kézen létezik; — ellenben Bárándy közelebb — nagyobbára az 1785-ik évi birtokbevallások nyomán egy □ mfdet 10,000 (1600 □ öllel számított) holddal véve, ezen megye területét 655,000 holdra határozván, ebből ház- s udvartelkekre 27,600 termőföldre összesen 594,080 u. m. szántóföldre . . 201,328
rétre 40,600
kertre 11,200
szőlőre . . . 15,262
legelőre . . . 124,460
erdőre . . . . 201,230 s igy haszonvehető földterület öszvegeül . . . . . 621,680 holdat számított, s e mennyiségből az urbér behozatalakor összeirt 3,232 úrbéri telek állományául szántóföldben 97,000
rétben . . . 18,800
összesen . . 115,800 (1,200 □ öllel vett) holdat s a mostani urbéri telkes gazdák számát 13,200 és a házas zsellérekét 10,200, továbbá ezeknek *urbéri tartozásait* 168,064 fogatos s 163,200 gyalog urbéri napra és füstpénz fejében 23,400 frtra teszi. — Jelenleg figyelve a már eszközlött s foganatban lévő rendezések- s tagosításokra, egyegy mfdet 13,333 (1,200 □ öllel számított) holddal véve, e megyének haszonvehető 700,000
nem használható . 166,645
összesen . . . . 866,645 hold-

nyi területe van, a haszonvehetőből *birnak a jobbágyok*
szántóföldben 80,000
rétben . . . 20,000
bensőségben . 8,332

összesen 108,332 holdat. Melly urbéri állományöszvegnek az imént kitett haszonvehető föld öszvegéből levonásával *földesuri birtokul* maradna 591,668 h.; azonban ebből — az Abauj vármegyét illetőleg előadottaknál fogva 70,000 h. levonandó levén, a *valólagos urbéri állomány* teend 178,332 holdat; — ellenben a *földesuri birtok* . . . . . 521,668 „

együtt . . . . . 700,000 holdat. — Egész telkes jobbágy bir I-ső osztályban 26, II-ikban 28, III-ikban 30, IV-ikban 32 h. szántóföldet; — rétre nézve I-ső osztályban 8, II-ikban 10, III-ikban 12 kaszálót.

Van benne Bárándy szerint

1 kamarai polgárváros	3,360 ház	288,000	lélekkel
6 bérlős mezőváros .	4,130 „	25,260	„
3 urbéri „ „ . .	1,750 „	10,030	„
171 falu	26,090 „	150,110	„
26 népespuszta . . .	220 „	1,400	„
magánlak . . .	150 „	900	„
összesen 207 lakhely	36,000 ház	216,500	lélekkel;

minden □ mfdre 3,309 lélek esik; — ellenben a Fényes szerinti 183,184 lélekből minden □ mfdre 2,828 lélek jut; — a két számitás közti különség 33,316 lélek. — Elágazik e népesség

a) *vallásra*	Fényes szerint
római katholikus	70,666
görög „ „	11,385
„ n. e. ó hitü	655
ágostai vallástételtartó	25,578
helvetiai „ „ „	36,155
zsidó	8,785
összesen	183,184

b) *nyelvre*	Bárándy szerint,	Fényes szerint
törzsökös magyar .	20,100 }	
magyaros	10,500 }	. . 164,044
német	1,000	. . . 1,000
tót	4,000	. . . 3,500
orosz	—	. . . 5,200
görög	—	. . . 655
zsidó	—	. . . 8,785
összesen .	216,500	. . . 183,184

Az 1827-ik évi országos összeirás szerint
volt e megyében . . . . . 127,768 lélek
1830-ik évben volt e megye népessége . . . 187,869 „
1839-ik „ „ „ „ „ . . . 119,038 „
Az $184^{2}/_{3}$-ik évi rovatos összeirás szerint . . . 183,184.

Fi nemessége az 1785-ik évi országos összeirás szerint volt e megyének 9,952 — s 19904 személy. 1841-ik évi mártiusban tett megyei összeirás szerint volt 7373 nemes családfő, ennek jövedelme 388,254 forintra tétetvén, egyfőre 30 kr. s minden ftól 3 kr. vettetett ki az országgyülési költségek s szinházra tett országos ajánlatból. Ellenben Fényes szerint mostani hihető száma az összes nemességnek 32,500 lélek, kik közt ha személyenkint kivettetett volna a nemzeti szinházrai illetőség 6000 frt. $14\ ^{8}/_{16}$ kr. egy személyre nem épen 12 kr. esendett. (Bárándy szerint a mostani nemesség száma 10,912 l.)

A legutóbbi országos kivetés szerint 84 nádori porta után

hadi adó fejében	57,833 frt.	$2^{4}/_{16}$ krt.
s *hadfogadókra*	1,008 „	$22^{15}/_{..}$ „
évenkint fizet összesen	58,841 frt.	$25^{3}/_{..}$ krt. Ide tartozván a tartománybiztossági hivatalnokok évi járandósága . .	214 „	38 „
évenkinti összes hadi adója tesz	59,056 frt.	$3^{3}/_{..}$ krt.

Borsod megye hadi pénztárának tartozása ezelőtt 10 évvel (1822-ben) volt 95,275 frt. $184^{0}/_{1}$-ik év végével 148,703 frt. és igy közép számitással évenkint 5,351 frt. szaporodott; azonban az $184^{1}/_{2}$-ik évben egyszerre 14,409 frt. maradván tartozásban, s 1843-ik év elején 163,202 frt. 49 krt. tévén, majd 3 évi adóját feléri a megyének. — A házi pénztár tartozásai az utóbbi 10 év alatt két annyira nőttek, ugy hogy 1843-ik év elején már 45,986 ftp. és igy a két pénztár tartozásai 209,189 frt. 10 krra rugtak. Leg-elmerültebb, még a régi időből eredvén tartozásai, a megyének egri és szentpéteri járása, mellyekben több helység 6, sőt 8 éves adójával is tartozik.

1843-ik év elején a hadi pénztárban volt 7,254 frt. 2 kr. kiadásai tettek (Február 13-kán tartott közgyülésig) 3,923 frt. 52 kr. melly öszvegek, mivel ez évi adóban még semmi be nem fizettetett, a mult évi felmaradásból jöttek be. — Házi pénztárában ugyanakkor volt 3,357 frt. 40 kr. Február 13-káig kiadásai tettek 9,926 frt. 10 kr. s noha ide is még ez évi adóból semmi sem adatott, s ezen öszvegek a mult évi felmaradásból s közös jövedelmek befizetett részéből állottak elő; megemlítendő itt, hogy árverés utján a megye vámjainak bére, jelesen a felső zsolczai 1,316 ftról 2,606 ftra, a csabai 716 ftról 1,605 ftra hágván, a megye adózóinak közjövedelme évenkint 1,291 frttal szaporodott.

A megye nemesi pénztárát illetőleg, kifizettetvén ennek minden országos tartozásaira felvett költsönökből 1842-ik év elejéig 1500 frt. kamatival együtt, kifizetendő maradt 4500 frt 9 hónapos kamatával; — ugyanazon tájban volt a pénztárban 322 frt. 45. kr. és kün tartozásokban 12,120 frt. 4 kr. Végre 1843-ik évi mindszenthó 31-kén volt . . . . . 185,570 frt. — kr.
hátramaradásához, az e naptól 1844-iki
sz. györgyhó 30-ig kellő . . . . . 29,420 „ 42^{19}/.. „

adójárandóságát hozzáadván, összes . . 214,990 frt. 42^{19}/.. kr.
tartozásából a mondott fél év alatt . . . 23,690 „ 42^{19}/.. krt.

fizetett le valólag, s igy 1844-ki sz.
Györgyhó 30-án létezett . . . . . 191,300 frt. — kr.
hátramaradását az elébbi félévihez vetve, az az utóbbi fél év alatt 5,730 pfttal szaporodott.

Ujonczokat a 34-ik számu magyar gyalog s a 10-ik számú huszár ezredhez állit. Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 575 katonát adott, jelesen a miskolczi járás 168, az egri 174, a szentpéteri 99, a szendrői járás 109, s a megyebeli zsidóság 26 — összesen 575 ujonczot állitott.

Házi pénztarának kiadásait a V. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte a nmgú udv. főtörvényszékre 1821, 1831 s 1837-ik évek alatt felküldött s ott megvizsgált bünető pereinek jegyzékét a VI. sz. alatti tábla.

1841-ik évi april havában 394 rab volt a megye börtönében, kezesség mellett 252. 1842-ik évben az előbbi évek itéleteinél fogva tartóztatott 85 rabhoz 417 küldetett be, s 1843-ik évi február 13-áig ez év első napjától 33, jelesen a miskolczi járásból 112, az egriből 87, a szentpéteriből 73, a szendreiből 131, kik közől más törvényhatóságokhoz átküldetvén 6, s meghalván 14, a törvényszék rendeletéből kezességi lábra tétetvén 278, elnökileg 15, és igy összesen 293, a többször mondott évi február 13-án elitélve volt 204, itélet nélkül 144, és igy összesen 348, e' számban csak 36 levén külmegyei, a megyeiek száma 414, melly a megyei népességnek körülbelől 360-ad részét teszi, gyilkosság s abbani részvét miatt 39 fogatott be, vérengezés és verekedés miatt 75, tolvajság, ház- és pinczetörés s orgazdaság miatt összesen 274.

1842-ik évben 4 rendszerinti, s két rendkivüli törvényszék tartatott e' megyében, — ezen összesen 6 rendbeli törvényszék 107 napon 190 ülésben a mellett, hogy elitélt 3 csőd, 3 váló, 18 formás 23 szóbeli pert, elitélt összesen 512 egyént; u. m. halálra 7, fogságra 275, pénzbüntetésre 4, dorgálásra 1, addigi szenvedése betudásával 27, fogság nélkül verésre 67, verésre összesen 198 egyént, s a rájok itélt ütések száma 116,054, — a fölmen-

tettek száma 139-re megyen. Egyébiránt e megye börtöneiben az utóbbi tiz év (1831— 1840) alatt létezett 9,888 rab közől 8,999 rendes — 887 uradalmi — 2 rögtöni biróság által — és pedig per alatt, felmentve s félévi rabságon alól 7,505 — félévi s azontuli rabságra 2,383 itéltetett; — s igy a tiz évi rabszámból középszámitással 989 — a félévi s azontuli raboskodókból 238 esik egy évre.

1842-ik évbeni 6 közgyülésben 39, kisebb gyülésekben 24, 28 izben tartott törvényszékekben 107, számvevő székben, katonai adói számozásokban 15, összesen a küldöttségeket nem számítva 196 nap töltetett.

Említést érdemel e' megyében a Reviczky-Magtár nevet viselő kölcsönző intézet, mellynek lételét e' megye feledhetetlen gróf Reviczky Ádám főispánjának hálásan köszöni; a kölcsönzésben az alapszabályok szerint csak a megyebeli adózók részesülhetnek, minden köböl után az új termésből évenkint egy véka kamatot adni tartozók; a későbbi ajánlatok és kiosztott mennyiségek után bejövő kamatok annyira növeszték ez intézetet, hogy 1841-ik évben már 3,300 köböl gabona, s 2,100 köböl zab mennyiséggel birt; 1843-ik év elején kellett lenni e magtárban 6,390 köböl 2 véka rozsnak, 4,595 köböl 1 véka zabnak, s 43 köböl 2 véka árpának, vagyis összesen 11,029 köböl 2 véka őszi és tavaszi szemes életnek; de a szigorú határozatok ellenére is kün a helységeknél 3,610 köböl 1 véka rozs, 3536 köböl 1 véka zab, 37 köböl árpa, összesen 7,183 köböl 2 véka mennyiség tartozásban volt.

b) 1835-ik évben felállitott *rabdolgoztató Intézet;* nem lehet nem fájdalmas emlékkel megemliteni, hogy a megyének ez intézet előbbeni felügyelőibeni csalatkozása magát e részvényes intézetet ha végkép felnem oszlathatta is, de az iránta részvétet igen meggyöngítette, ugy hogy jelenleg részvényes intézetnek alig neveztethetik; holott az eredmény mind azon akadály daczára is, mellyekkel illy intézetnek küzdenie kelle, most már a meleg részvételt igen meg érdemlené; ugyanis daczára annak, hogy a megye köz munkái miatt elég rabokkal el nem láttathatik, még a telek szük volta miatt sem működhetik az intézet olly kiterjedésben, mint készpénz tőkéi engednék; daczára annak, hogy a taposó malomra s olly igen javaslott cserépzsindely s tégla vetésre, de együtt több apró vállalatokra is tetemes pénz s idő elvesztegettetett, bár alaptőkéje az azótai minden ajánlat- és kamatokkal 1842-ik évi febr. 13-áig mind össze 9733 ezüst frt. 15 krt. tett, a mostani felügyelő okos gazdálkodása után 1843-ik évben ez az intézet állása: Kamatra van illő biztosítás mellett kiadva 3,400 frt.; telkeit vette s épületeinek költsége ment 3,885 frt. 17 krra; készpénzben van a főpénztárban 1,084 frt. 37 kr.; az intézeti fiókpénztárban 1,363 frt.

meglevő anyagaira üt 1,779 frt. 55 kr. és igy a műszerek árát ide nem értve mostani vagyonbeli értékét 11,512 frt. 49 kr. s e szerint az alapnál több 1,779 frt. 34 krral, mellyekhez ha az elébbi felügyelőn perrel követelt öszveget 3,047 frt. 26 krt, a mennyiben méltán megitéltetését azoknak remélhetni, hozzá számítom, az intézet összes előhaladása tenne 4,827 ftot. Azonban a megye házi pénztárának a rabok tartásában nem csekély hasznára van; ugyanis az 1839-ik évi september 9-ke óta 41,041 rabnapszámot fizetvén ki 1,608 fttal, annak évenkint legalább mintegy 500 pft. kevesiti rabtartási kiadásait.

c) *A kisdedóvó Intézet* az asszonyegyesületi 1,780 frt. 12 kr. alaptőkéjéből, s annak eddigi kamataiból, és már a kisdedóvó intézet javára bejött 1,105 frt. 11 kr. összesen 2,885 frt. 23 kr. jövedelméből, s a csekély iskolapénzből rendelvén felállitatni, az intézet a föispáni helytartó nője kegyességéből a tolnai intézetben képezett ügyes kisdedóvó által, a szükséges kellékekkel elláttatva, 1842-ik évi september első napján valósággal megnyittatott; 52 fiú, 26 leány, összesen 78 kisded; kik közől 7 évesek 4-én, 6 évesek 13-an, 5 évesek 17-en, 4 évesek 23-an, és 3 évesek 21-én veszik czélszerüen lelki és testi kiformáltatásukat. Sajnálattal kell azonban emliteni, hogy bár az igen csekély tanitásdijt, midőn a legtehetősebbektől 30, a szegényektől 3 kr. követeltetik, a szülék igen nehezen fizetvén, ha csak ezen intézet iránt is melegebb részvét nem származandik, s bővebb ajánlatok nem tétetnek, midőn annak fentartására évenkint legalább is 5—6 száz forint szükséges, kénytelen leend az intézet alaptőkéjét is felemészteni.

d) *A koldulás eltörlesztésére* is van már aránylag a czélhoz igen csekély alap, melly jelenleg 1,913 frtból s 56 krból áll, s biztos helyre kiadva kamatival szaporodik, és várja a szép jövendőt, mellyben ujabb tetemes ajánlatokkal együtt alapul szolgálandhat óhajtott üdvös czéljának.

e) *A gyámoltalan árva gyermekekről* is eleitül fogva gondoskodtak a RR. Az elébbiekhez az 1842-ik évben 12-en vétetvén fel, volt közgondviselés alatt 37 fiú, 32 leány, összesen, 69 árva gyermek, kik közől elhalván 7 fiú 5 leány összesen 12, mint már a szabályos 10 évet meghaladtak, megszüntettetvén 9-en, háromnak pedig ingyen gyámolói akadván, 1843-ik évben volt valósággal 25 fiú és 20 leány, összesen 45-en, kikért az összes fizetés 548 frtra megy.

Országos és kereskedési, összesen 144,629 folyó ölet tevő csinált utai, — 121 kő- és 31 fa-közhidai vannnak e megyének.

A megye levéltárában az árvák iratos ládái elkülönözve külön záros szobában tartatnak, s az összes levéltári iratok ujonnan rendeztettek; — a gyülések jegyzőkönyvei 1842-ik évi ma-

jusban tartott közgyülésig, a törvényszékeké pedig szinte azon évi martius havában tartott törvény szék jegyzőkönyveig; a személyeket mutató névkönyvek 1831, az A. B. C. D. E. F. betük pedig 1840-ig évig, a dolgok mutatója 1815-ig évig, a helyek mutatója pedig 1831-ik évig tisztázvák, a le nem tisztázottak időről időre folytonosan készülnek. — Az 1842-ik évi jegyzőkönyvek száma, — holott eddig a 4,000-et csak kevéssel haladta — 5,722 számra emelkedett; — a megye pecséte alatt 1842-ik évben elbocsáttatott ő Felségéhez 51, a helytartó tanácshoz és kincstárhoz 234, az ország Nádorához 9 felirás; főispáni helytartóhoz 9, egyházi hatóságokhoz 3, a megyékhez és szabad kerületekhez 151, szabad királyi városokhoz 14, a királyi táblához, kerületi táblákhoz, s váltó törvényszékekhez 66, katonasághoz 20, örökös tartománybeli hatóságokhoz 3, összesen 360 levél. — Elnöki jegyzőkönyv összes száma volt a mondott évben 6,204, mellyekből a megyei RR. elébe terjesztett iratok száma 4,006, az első alispán által kiadott folyamodásoké 1,313, a hozzá intézett tisztitudósitásoké s hivatalos leveleké 559, az általa irott hivatalos leveleké 249, a tiszti ügyészi hivatalnak általa rövid uton kiadott bünvádi nyomozatoké 77; — kiadott az első alispán házassági hirdetéstől felmentő 27, s 83 utazó levelet. Ezeken kivül kiadott 11 nemesi s 20 különböző tárgyú hiteles bizonyságlevelet.

Politikai kormányzásra nézve 4 főbirói járásra oszlik, mellyek ezek: I. Miskolczi, II. Egri, III. Szentpéteri s IV. Szendrői.

Tartomány biztossági s iskolai tekintetben a kassai kerülethez tartozik.

Székhelye Miskolcz.

Vérhatalmi jogot gyakorolnak: h. Coburg edelényi, — ugyanaz cserépi, — gr. Csáky szendrei, — a n. váradi káptalan aszalói, — s a kir. kamara diósgyőri uradalmaikban. Ezeken kivül Miskolcz és Szentpéter szabadalmazott városok közönségei.

Tisztikara s *segédöttei* száma, évi fizetése és illetőleg bérjárandósága következőleg van rendszeresitve, u. m.

a) tisztikar: *főispán* 1500 — *első alispán* 700 — *m. alispán* 350 — *főjegyző* 500 — *első alj.* 250 — *m. alj.* 200 — *3-ik alj.* 150 — *házi pénztárnok* 500 — *hadi pénzt.* 300 — 4 *adószedő* (150 frtjával) 600 — *számvevő* 200 — *főügyész* 300 — 2 *al. ü.* (150 frtjával) 300 — *levéltárnok* 300 — *levéltárnoki segéd* 150 — négy *főszolgabiró* (300 frtjával) 1,200 — kilencz *alszb.* (150 frtjával) 1350 — kilencz *esküdt* (100 frtjával) 900 — négy *csendbiztos* (150 frtjával) 600 — hat *irnok* (100 frtjával) 600 — összesen 10,950 frt.

b) segédöttek: *mérnök* 400 — *főorvos* 500 — *másodorvos* 300, öt *sebész* (egy 200, négy 150 frtjával) 800 — *baromorvos*

150 — négy *bába* (egy 150, kettő 100, s egy 80 frtjával) 430 — középponti *bába* 80 — két *élelemtári biztos* (60 frtjával) 120 — négy *katonai biztos* (100frtjával) 400 — *várnagy* egyszersmind *ménlő felügyelő* 170 — *selyem felügyelő* 150 — *őrmester* 96 — két *hajdu káplár* (60 frtjával) 120 — hatvanegy *hajdu* (45 frtjával) 2745 — négy *huszár* (100 frtjával) 400 — tizenhat *pandur* (24 frtjával) 384, — két *lovász* (45 frtjával) 90 — *kéményseprő* 48 — bakó 150, összesen 7533 frt. — s e szerint

a tisztikar évi fizetése . . .	10,950 frt.
szegődöttek évi bére . . .	7,533 „
együtt tesz évenkint . . .	18,483 ftot.

Borsod és Heves megyék között „*ratione oppidi Agriensis et incolarum possessionis* Felnémethi“ támadt határkérdés elintézése az 1715-ik évi 40-ik t. cz. 6-ik §-a által [1]) a nádorra bizatván,— végre az 1807: 29 t. cz. következtében ekként intéztetett el: „ad sopïendam quae inter Comitatum Hevesiensem es Borsodiensem ab antiquo viguit, Jurisdictionalem controversiam, sua Majestate Sacratissima b. annuente, SS. et OO. decernunt: §. 1. Ut Agria ex toto, huc intellecta etiam transfluviali parte, quae una cum praediis Szöllőske, Czegléd, Tihamér et Almagyar hactenus ad jurisdictionem Comitatus Borsodiensis pertinebat, per ordinatam sub his Comitiis ad Districtum Cis-Tibiscanum Commissionem Articularem, Jurisdictioni Comitatus Heveniensis integre et praeterea praenuncupata etiam 4 praedia subjiciantur.— §. 2. Agria proinde imposterum separatas portas non habebit, sed portae, quae hactenus eidem admensae erant, portis Comitatus Heveniensis adnumerabuntur, quae per consequens Agria juxta separatas portas non tractanda, instar aliorum Comitatus Heveniensis locorum per eundem Comitatum dicabitur, et in Contributione quoque eidem suberit. — §. 3. Quod vero Comitatui Borsodiensi decedet, eidem per aequivalens cambium Comitatus Hevesiensis compensabit.“ — Mi is végrehajtatván, a történt csere t. czikkbe (1812: 5.) igtattatott ekként: „Effectu Articuli 29. 1807 per exmissam vigore articuli 28. anni ejusdem 1807 articularem Commissionem procurato, in sequelam praecitati art. 29. 1807 cambium inter praefatum Comitatum Hevesiensem cum Comitatu exterioris Szolnok unitum et Comitatum Borsodiensem coram exmissa regnicolari Deputatione initum, vigore cujus Comitatus Borsodiensis Comitatui Hevesiensi Agriae partem transfluvialem cum proediis Szöllőske, Szegléd,

[1]) **1715 : 40 §. 6.: — „Controversiam Jurisdictionalem inter Comitatus Borsodiensem et Hevesiensem, ratione oppidi Agriensis, et incolarum possessionis Felnémethi vigentem, si medio tempore quoquo modo accomodari nequieret, cognoscere et juxta antiquos limites decidere, et cuilibet Comitatui pro sua rata subjicere possit.“**

Tihamér et Almagyar, prout et partem possessionum Bekölcze ac Felnémeth, vicissim Comitatus Hevesiensis eidem Comitatui Borsodiensi totales possessiones Ivánka et Egerfarmos, totale item proedium Szőke alias Szvhalom, et hucdum controversam Capitularem molam Zúgó, in parte inferiori possessionis Kis-Tállya sitam cessit, SS. et OO. b. annuente sua Majestate Sacratissima confirmandam, praesentibusque inarticulandam decreverunt."

IV.

Gömör vármegye hasonnevű vártól vette nevezetét, melly épitőinek Bartholomaeides[1]) a jászokat gondolja. „Denominationem — mond ő — seu a castro, quod olim hic terrarum praecipuum fuit, atque jam *Gumur, Gomor, Gumor*, subinde *Gemer*, aut *Ghemerum*, usitatissime Gömör audiebat. Seu vero cum castro simul officinis ferri antiquissimis temporibus hic existentibus accepit, ac omnino in numerum eorum regni Comitatuum, qui ante Magyarrorum adventum exstitisse perhibentur, ponendus est." [2]) Eldődeinknek e honba költöztével Borsu vezérnek Bunger fia foglalta el e megye területét; s a mondott nemzetség kihaltával a Márjássy család birta Gömör várát a XV-ik század közepéig; — majd a Hussitákat ismerte urának, de kiktől Holló Mátyás visszafoglalta s földig lerontotta.

Szomszédai éjszakról: Liptó, Szepes; — keletről: Torna, Borsod; délről: Borsod, Nógrád, Heves; — s nyugotról: ismét Nógrád és Zólyom vármegyék.

Területe: $77^{4}/_{20}$ □ mfd.[3]) e tekintetben 22-ik hazánk többi megyéi között.

Használható földe az urbér behozatala alkalmával 598,781 h. létezett; ebből szántóföld 286,800 h. — rét 28189 h. — szőlő 830 h. — Az 1827-ik évi országos összeiró választmány egyik tagja Hegedüs Pál egy □ mfdet 13,333 (1,200 □ öllel számitott) holddal véve, ezen megye haszonvehető földét szinte 598,781 — haszonvehetlenségét pedig 414,527 — s igy összes területét 1,013,308 holdra akként tevé: hogy a haszonvehetőböli *jobbágy-*

---

[1]) Illy czimü munkájában: „*Inclyti superioris Ungariae Comitatus Gömöriensis notitia historica geographico-statistica.* Leutschoviae 1806 —1808."

[2]) U. o.

[3]) Bartholomaeides (l. i. m.) szerint e megye területe 86 négyszög mfd. ebből a felső járásra 36 négyszög mfd. — a rátkóira 9 négyszög mfd. s 1500 négyszög öl — a putnokira 12 négyszög mfd. s 1000 négyszög öl — a serkire 14 négyszög mfd. — végre a kishontira 14 négyszög mfd. 1400 öl.

birtok-állomány szántóföldben 57,993
rétben . . . 10,584
szőlöben . . 190
szilvásokban . 81
összesen . . 68,848 holdat tenne, melly adózás alatti urbériséget a földesuri 846,113 holdnyi birtokkal egybevetve, az ezen megyének . 598,781 hold haszonvehető területéből $^1/_9$ adózás alatt — $^8/_9$ pedig földesuri kézen létezik. — Bárándy ellenben — nagyobbára az 1785-ik évi birtokbevallások nyomán egy □ mfdet 10,000 (1600 □ öllel vett) holddal számitva, ezen megye területét 772,000 holdra határozván, ebből ház s udvartelkekre 772,000 holdra határozván, ebből ház- s udvartelkekre 23,400
termőföldre öszvesen 589,780 u. m. szántóföldre . 286,800
rétre 34,400
kertre 12,800
szőlöre . . . 830
legelőre . . . 53,320
erdőre 210,630
s igy haszonvehető föld terület öszvegeül . . . . 622,180 holdat számitott, s ebből az urbér behozatalakor összeirt 2282 urbéri telek állományául szántóföldben 68,600
rétben . . . 9,400
összesen . . 78,000 (1,200 □ öllel vett) holdat juttatott; és a mostani urbéri telkes gazdák számát 9,200 — s a házas zsellérekét 8,200 — továbbá ezeknek *urbéri tartozásait* 118,664 fogatos — s 131,200 gyalog urbérnapra és *füstpénz* fejében 17,400 ftra teszi. — Jelenleg — figyelve a már eszközlött s folyamatban levő rendezések- s tagosításokra — egy □ mfdet 13,333 (1200 □ öllel vett) holddal számitva, e megyének haszonvehető . . 700,781
nem használható . 312,527
összesen . . . 1,013,308 hold területe van. — A haszonvehetőből *birnak* a *jobbágyok* szántóföldben 62,000
rétben . . 15,000
bensőségben. 6,382
összesen . . 83,382 holdat. Melly urbéri állomány öszvegnek az imént kitett haszonvehető föld öszvegéből levonásával földesuri birtokul maradna 617,399 h.; azonban ebből az Abauj vármegyét illetőleg előadottaknál fogva 52,000 h. levonandó levén, a *valólagos urbéri állomány* teend 135,382 holdat; ellenben a *földesuri birtok* 565,399
együtt 700,781

holdat. Egész telkes jobbágy bir I-ső osztályban 24 — II-ikban 26 — III-ikban 28 — IV-ikban 32 hold szántóföldet; — rétből, hol mindig használtatik sarjú, 8 — hol ritkán, 10 — hol soha sem, 12 kaszálót. A kishonti kerületben pedig I-ső osztályban 18 — II-ikban 20 — III-ban 22 hold szántóföldet; — rétből, hol mindig kaszáltatik sarjú, 6 — hol soha sem, 8 kaszálót.

Van benne Bárándy szerint

1 püspöki polgárváros .	1,200 ház	7,000	lélekkel
2 kamarai „ „ .	480 „	9,010	„
5 földesuri „ „ .	3,540 „	21,960	„
6 bérlős mezőváros . .	1,576 „	9,700	„
263 falú	23,272 „	150,830	„
40 népes puszta . . .	242 „	1,500	„
magánlak	290 „	2,000	„
összesen 321 lakkely	31,000 ház	202,000	lélek; —

minden □ mfdre 2,560 lélek jut, — ellenben a Fényes szerinti 170,962 lélekből minden □ mfdre 2,249 lélek jut. A két számitás közti különség 31,038 lélek. — Elágazik e népesség:

a) *vallásra*		Fényes szerint
romai katholikus		59,070
görög egyesült		4,315
görög n. e. óhitű		5
ágostai vallástételtartó		69,361
helvetiai		38,211
összesen		170,962
b) *nyelvre*	Bárándy szerint,	Fényes szerint
törzsökös magyar .	100,000	89,330
magyaros	9,600	
német	2,400	2,312
tót	90,000	75,000
orosz	—	4,315
összesen .	202,000	170,962 [1]

Az 1827-ik évi országos összeirás szerint volt e megyében . . . . . 181,819 lélek
1830-ik évben volt e megye népessége . . . 134,284 „
1839-ik „ „ „ „ „ . . . . 136,667 „
Az $184^{2}/_{3}$-ik évi rovatos összeirás szerint . . 170,962 „

[1]) Bartholomaeides (l. i. m.) szerint 1803-ik évben volt e megyében 13 város, 286 falu, 33 puszta, 332 lakhely, 19,827 ház, 26498 család, 137,295 lélek. — E népesség közöl tisztes rendü 388, városi lakos 1,423, nemeseknél szolgák 2,359, paraszt 9,606, zsellér 16,524. — Férfi 68,802, nő 69,072.

Nemessége az 1785-ik évi országos összeirás szerint 8870 egyénből (4435 fi) állott; mostan lehető száma Fényes szerint 14,052[1]) (Bárándy szerint 1700).

92 *nádori porta* után *hadi adó* fejében 63,340 frt. $56^{12}/_{16}$ krt.
s *hadfogadókra* . . . . . 1,104 „ $25/^{5}$.. „

összesen fizet évenkint . . . 64,445 frt. $22^{1}/$.. krt.

Ide tartozván a *tartomány biztossági hivatalnokok* évi járandósága . . . . . 266 „ 32 kr.

évenkinti öszves hadi adója tesz . 64,711 frt. $54^{1}/$.. krt.

1843-ik évi mindenszenthó 31-kén volt 44,420 frt. — kr. hátramaradásához, az e naptól 1844-ki sz. Györgyhó 30-kig kellő . . . . . 32,222 „ $41^{1}/$.. „

adójárandóságot hozzáadván, összes . . 76,642 frt. $41^{1}/$.. kr.
tartozásából a mondott félév alatt . . . . 21,332 „ $41^{1}/$.. „

fizetett le; s e szerint 1844-ki sz. Györgyhó 30-kán volt . . . . . 55,310 frt. — kr. hátramaradását, az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi fél év alatt 10,890 frttal szaporodott.

1800 év előtt e megye mind két pénztárábai adózás tett 106,684 ftot 113 porta után, 1808-ik évben ugyancsak a mind két pénztárt illető adózás 93 porta után 102,653 ftot tett.

Ujonczokat a 60-ik számú magyar gyalog ezredhez állit. Az 1840-ik évi ujjoncz állitáskor 637 katonát adott.

Házi pénztárának kiadásait a VII-ik sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte a legutósó évtizedről, vagyis az 1831-ik évtől kezdve 1840-ik év végeig e megye börtönében raboskodók jegyzékét az ide rekesztett VIII. tábla mutatja.

És az 1821, 1831, s 1837-ik években a nmgú. mk. udv. fő törvényszékre felküldött, s ott megvizsgált büntető perekét pedig az ide mellékelt IX. sz. alatti tábla.

A házak cseréppeli fedését e megye közhatározatilag a tüzvészek akadályozása tekintetében, nevezetesen a házat a kamarát s, istálót háromhárom pforinttal jutalmazza, minek következtében már 161 faluban 154 ház 64 kamara 17 istáló fedetett cseréppel.

Politikai kormányzásra nézve 4 fő birói járásra, s egy kerületre oszlik, mellyek ezek: u. m. I. Felső, II. Rátkoi, III. Putnoki, IV. Serkei járás és V. kishonthi kerület. — *Tartomány biztossáig tekintetben* a Kassai kerülethez tartozik.

---

[1]) **Kik közt ha személyesen kivettetett volna a nemzeti szinházra tett országos ajánlatból e megyére juttatott 6,574 frt $58^{12}/_{76}$ kr., egyre egyre alig 30 kr. jutandott.**

Székhelye Pelsőcz és Rimaszombat. — Pelsőczön 1719-ik évi Junius 3-tól az itteni megyeház felépitése óta — szakadatlanul, kivéve József korát — ki alatt Rimaszombaton — tartatnak a megyei törvényszékek; a közgyülések ellenben majd itt, majd Pelsőczön tartatnak.

A megye pecsétjét, s illetőleg czimereit Bartholomaeides ekként irja le: „haec primum quidem in scuto tres colles ostentant ad designandam haud dubie montosam regionem, trans quos castrum turri alta in medio posita conspicuum ab ante porta patente, sed cancellis provisa, instructa comparet. Qui auctores erant conficiendi insignis, ad arcem vetustam Gumur, ab officinis ferrariis denominatam respexisse videntur. Supra scutum Galea est coronata et una cum scuto ab utroque latere varie exornata. In summo apice aquila, coronae alis expansis insistens, conspicitur.“ Mostani pecsétjének következő körirata van „Gömör vármegye pecsétje.“ —

Vérhatalmi jogot gyakorolnak h. Coburg, gr. Andrássy, Márjássy Családok, — Rimaszombath, Pelsőcz és Csetnek szabadalmazott városok községei. —

A kishonthi kerület — miként az oklevél búvárok akarják, — hajdanában Honth vármegyének kiegészitő része volt. — Mikor szakasztatott légyen el? meghatározni nem tudják. Az 1542-ik évi 37-ik t. cz. tartalmából Nyári Ferencz és Balassa Menyhért grófok erőszakoskodásai különitette Nagy- és Kis-Honth vármegyék egyitését parancsoltnak olvassuk; — s habár e t. cz. következtében a kishonthi kerület Honth megyével egyittetett is, mindazonáltal e kerületnek épen úgy, miként Honth vármegyének saját alispánja volt. Később mint egy másfél század mulva a Kis-Honth kerületbeliek Honth megyötőli különitetésöket idönkint szorgalmazák; tanusitják ezt az 1687, 1715, 1729, 1744, 1764, 1792, s 1802 évben tartott országgyülésekhez s kormányunkhoz intézett folyamodó leveleik.

A kerület nemessége külön hatósági lételt ohajtott, ide irányzá minden törekvését az utóbb mondott országgyülésen; ellenben a köznép az ország nádorához intézett folyamodásában Gömör megyéveli, már II. József császár által is czélba vett, egyitését szorgalmazá. Voltak azonban, kik a kerütetet Nógrád vármegyéhez akarták csatolni. — Az 1687-ik évi 25 t. cz. Honth megyével egyitettnek meghagyja [1]) a kerületet; de az esedezők némi vigasz-

[1]) „Comitatus Honthensis violentia Comitum suorum — mond az 1542: 37 — partium diversarum, Francisci videlicet Nyáry et Melchioris Balassa, hisce disturbiorum temporibus in duas partes divisus fuit. §. 1. Qui quidem Comites cum ne modo quidem patiantur Comitatum ipsum in unionem venire: ita ut administratio eiusdem Comitatus ad instar alio-

talására a kerületnek különhatósági tisztviselők s közgyülések tarthatása engedtetett. Azonban nem egyszer történvén meg, hogy a közös ügyek elintézésére Honth megye által kitüzött közgyülési határnapot részint legott az utak rosszasága miatt épen meg sem tudhatták, részint csak később szerezhetvén tudomást, azokon megnem jelenhettek, ˜s e szerint a kerületbeliek ügyei felett is nem egyszer annak adózásáról, csupán a nagy honthiak által határozat hozatott. Gyakori viszálkodások keletkezvén innen, a kerületbeliek 1715-ik évben az országgyüléséhez folyamodván, Nógrád megyéveli összekötetésöket önként ohajták, s e kérelmök országgyülésileg teljesitendőnek határoztatott; — azonban a közben jött akadályok miatt nem foganatosíthathatván, 1729-ik évben ismét megujjiták kérelmöket a kerületbeliek, de ekkoron kérelmök, mint a nemesi jogok- és szabadságokat veszélyző az országgyülési karok és rendek által elvettetett; a viszálkodások eltávolitása tekintetéből mindazonáltal rendeltetett, hogy a kerületnek saját alispánja, külön portái legyenek, külön gyüléseket, s törvényszékeket tartson, vérhatalmi joggal birjon, külön orvosa, s székháza, s „universitás“ kitétellel éljen, s Honth megyével közösen tartandó közgyüléseinek egyike egyszer évenkint a kerületben tartassék, s a közterhek viseléséhez aránylag járuljon [1]). Azonban a porták elkülönitése ujabb panaszokra szolgáltatván alkalmat, az 1751-ik évi országgyülésének előterjesztetteknek, megújjiták a kerületbeliek előbbi kérelmöket; végre II. József császár e kerületet Gömör vármegyéhez csatolá akként, hogy ennek 5-ik járását tenné azonban; József császár halálával előbbi állására jutván, új folyamodással járult a kerület az 1802-ik országgyüléshez, melly tekintetbe vevén a kerület sérveit [2]) 9-ik t. cz. végkép Gömör

---

rum Comitatuum, in eodem loco Sedis Judriae fieri posset: §. 2. Tum igitur ex eo: tum quia iidem Comites ad rite administrandum Comitatum ipsum nondum jurasse dicuntur, statutum est: ut Comites ipsi cum hic nunc praesentes sint, aut jurent coram Majestate Regia, aut Officio priventur, et loco eorum alii substituantur. §. 3. Qui si juraverint, Majestas Regia dignetur eis serio committere, sub amissione officii ipsorum, ut Comitatum ipsum citra ullam moram, sublata divisione, in pristinam unionem venire; omnemque administrationem in loco solito, et antiquo fieri patiantur, et deinceps ab omni tyrannide (quam hactenus eosdem Comites, in ipso Comitatu exercuisse ferunt) abstinere debeant. §. 4. Alioquin non secus atque in rebelles, in eosdem Comites animadvertatur.“

[1]) L. az 1729: 23. t. czikket.

[2]) E sérelmeket részletesen elsorolta az országgyülési KK. és RRkhez benyújtott kérő levél; „E conjunctione — mond az — cum majori Honth summum onus nobis est, quod dum militia in solo majori Honth, juxta modernum contractionis Systhema dislocata stativat, nos naturalia in una sextalitate vel eo hinc administrare, vel ibi forensi pretio procurare debeamus, sicque nostrum in natura triticum, avenam, foenum, stramen

vármegyéhez csatolá. „Sua Majestate Sacratissima benigne resolvente Status et Ordines decreverunt, ut Districtus Kis-Honthensis a Comitatu Nagy-Honthensi separetur, considerata vero naturalis Districtus ejusdem Comitatui Gömöriensi immediate vicini situatione, et habita facilitandae publicae administrationis reflexione Comitatui Gömöriensi articulariter uniatur.“ E törvény szavaiból világos egyszersmind az is, mennyire hibás azoknak nézete, kik Gömör és Kis-Honth törvényesen egyesült vármegye kitétellel élve a Kis-Honthi kerületet, mintegy hajdan külön megyehatóságnak tekintve, ezt jelenleg nem ugy, mint csupán és egyedül 5-dik járását s kiegészitő részét Gömör vármegyének tekintik.

Tisztikara s *szegődöttei* száma- s évi fizetés- és illetőleg bérjárandósága ekként van rendszeresitve;

a) tisztikar: *főispán* 1500 — *első alispán* 700 — *m. alisp.* 350 — *főjegyző* 500 — *első alj.* 250 — *m. alj.* 150 — levéltárnok 300 — *főpénztárnok* 300 — *másodpénztárnok* 200 — három *adószedő* (150 ftval) 450 — *számvevő* 200 — *főügyész* 300 — két *alügyész* (150 ftval) 300 — öt *főszolgabiró* (300 ftval) 1500 —

---

et lignum transportare volumus, ex inversione curruum per sylvas frondium impedimento et ipso etiam per appertos campos itu decidui foeni straminisque in quantitate et mensura ad locum provecti, notabile damnum pati et praeterea praeter neglectos subinde domi labores, 8 pluriumque dierum vecturam totam quantam inaniter perdere cogamur. Si vero ad hanc lucrandam in majori Honth parato aere praescripta naturalia comparemus, majori emimus pretio, quam domi propria distrahimus — unde factum est, ut ex administratione praevio modo ad majorem Comitatum Honth facta, ab introductu contractionis Systhemate in imputationibus nostris Systhematis plus minus 50,000 florenorum jacturam pati necessitemur. — Ex nexu hoc 2-do summum onus nobis provenit, quod dum seu hinc ad majorem Honth, seu ab inde Status et Ordines pro publicis deputari ac adventare solerent, praejuncturas in majori quantitate ad plures stationes ac subinde plane ad ipsum celebrandorum publicorum locum cum enormi domesticae oeconomiae nostrae dispendio praestare teneamur. Ex hoc nexu 3-io summum onus nobis est, cum occasione simili huc et illuc pro publicis adventantibus Statibus et Ordinibus itinerariis diurnis ex Cassa domestica exassignari et provideri consuetis ob rationem praeviam Cassa provocata cum agravio nostro quotannis augeri debeat. Ex copulatione hac 4-o summum onus est, quod districtu nostro praeexiguo existente dum transennae militares ac aliae publicae vecturae seu a partibus Danubianis ac montanis Regiis Civitatibus, seu vero a Polonicis et Tibiscanis per passum hunc commeant, evenire assolet id, quod praesertim belli temporibus frequentius evenire assolet, pares reliquis Comitatibus praejuncturas cum gravi jumentorum nostrorum enervatione statuere et explere necessitemur. Ex conjunctione hac denique 5-o summum onus est: quod seu subsidia, seu alias naturalium impositas ex ratione hujus colligationis nostrae cum majori Honth ad Depositoria cum Rippis Danubialibus sita uti Vacziense et Mocsense vecturisare compellamur.“

tizenkét *alszb.* (150 ftval) 1800 — tizenegy *esküdt* (100 ftval) 1100 — négy *irnok* (100 ftval) 400 — négy *csendbiztos* (150 ftval) 600 — *központi biztos* 80 — öt *utibiztos* (50 ftval) 250 — összesen 11,230 frt.

b) szegődöttek: két *mérnök* (200 ftval) 400 — *főorvos* 512 — *másodorvos* 400 — *baromorvos* 120 — öt *sebész* (egy 196 — három 116 ftval) 544 — öt *bába* (60 ftval) 300 — *várnagy* 100 — *hajdukáplár* 120 — *lovász* 96 — harminczhárom hajdu 48 ftval) 1534 — *fütő* 20 — *kéményseprő* 96 — *lelkész* 40 — *bakó* 96 — összesen 4,328 fr.; s e szerint

a tisztikar évi fizetése	11,230 frt.
szegődöttek évi bére	4,328 „
együtt tesz évenkint	15,558 frt.

V.

Heves és külső Szolnok törvényesen egyített vármegyék hasonvevű várostól neveztetnek.[1])

Szomszédai keletről: Zabolch vármegye s a nagy kunság,— délről: Békés és Csongrád, — éjszakról: Gömör és Borsod, — végre nyugotról: Pest s Nógrád vármegyék és a Jászság.

Területe $120^{14}/_{20}$ □ mfd. legnagyobb hossza 20 — szélessége felül 7 — alól 5 német mfd. E tekintetben 7-ik a vármegyék között.

Használható földe az urbér behozatala alkalmával 972,370 hold létezett; ebből szántóföld 444,243 h., rét s legelő 71,635 h., szőlő 13,402 h. Az 1827-ik évi országos összeiró választmány egyik tagja Hegedűs Pál egy □ mfdet 13,333 (1,200 □ öllel számitott) holddal véve, ezen megye haszonvehető földét szinte 972,370 — haszonvehetlenségét pedig 627,590 — s igy összes területét 1.599,960 holdra ekként teve: hogy a a haszonvehetőből

jobbágy birtok állomány	szántóföldben	96,099	
	rétben . .	23,536	
	szőlőben . .	6,614	
	szilvásokban .	8	
	összesen . .	126,257	holdat tenne,
melly adózás alatti urbériséget a földesuri		348,089 h.	birtokkal
egybevetve, az ezen megyének összesen		972,370 h.	haszonve-

[1]) Az ezen s Borsod vármegyék között az 1715: 40-ik t. cz. szerint keletkezett, s végre az 1802: 29 s 1812: 5-ik t. cz. által csere utján elintézett határkérdésről Borsod vármegye leirásánál emlékezünk.

hető területéből $^1/_4$ adózás alatt, $^3/_4$ pedig földesuri kézen létezik. — Bárándy ellenben, nagyobbára az 1785-ik évi birtokbevallások nyomán egy □ mfdet 10,000 (1600 □ öllel vett) holddal számitva, ezen megye területét 1,207,000 holdra határozván, ebből ház s udvartelkekre 34,200 termő földre összesen 972,780 u. m.

szántóföldre . .	444,244
rétre	80,800
kertre	18,000
szőlőre	13,406
legelőre	8,330
erdőre	408,000

s igy haszonvehető földterület összevegeül . . . . 1.006,980 holdat számitott, és ebből az urbér behozatalakor öszveirt 4,454 urbéri telek állományául

szántóföldben	134,000
rétben . . .	26,400
összesen . .	160,400

(1,200 □ öllel vett) holdat *juttatott*; és a mostani úrbéri telkes gazdák számát 10,200 — s a házas zsellérekét 10,400 — továbbá ezeknek urbéri tartozásait 231,606 fogaros s 166,400 gyalog urbérnapra, és füstpénz fejében 20,600 frtra teszi. — Jelenleg — figyelve a már eszközlött s folyamatban lévő rendezések s tagositásokra, egy □ mfdet 13,333 (1,200 □ öllel vett) holddal számitva, e megyének haszonvehető . 1,172,600
nem használható 427,360

összesen . . . . . 1,599,960 h.

területe van. A haszonvehetőből birnak a jobbágyok

szántóföldben	100,000
rétben . . .	32,000
bensőségben .	9,654
összesen . .	141,654

holdat. Melly urbéri állományöszvegnek az imént kitett haszonvehető földöszvegéből levonásával, földesuri birtokul maradna 1,030,946 hold; — azonban ebből az Abauj vármegyét illetőleg ellőadottaknál fogva 90,000 h. levonandó levén, a *valólagos urbéri állomány* teend 231,654 holdat, ellenben a *földesuri* birtok . . . . . 850,200 „

együtt . . . . . 1,172,600 holdat;

Egész telkes jobbágy bir I-ő osztályban 26 — II-ikban 28 — III-ikban 30 — IV-ikban 32 hold szántóföldet; — rétből, hol sarjú mindig kaszáltatik 8, hol ritkán 10, hol sohasem 12 kaszálót.

Van benne Bárándy szerint

1 püspöki	polgárváros	2,200	ház	19,800	lélekkel
1 kamarai	„ „	1,820	„	12,800	„
1 földesuri	„ „	2,340	„	16,340	„

2 bérlős mezőváros .	2,460	„	19,570 lélekkel
12 urbéri „ „ . .	7,284	„	46,270 „
227 falu	16,236	„	168,320 „
117 népes puszta . . .	1,780	„	10,800 „
Magánlak	280	„	1,800 „

összesen 361 lakhely . . . . 34,400 ház 295,700 lélek; — minden □ mfdre 2,434 lélek jut; — ellenben a Fényes szerinti 272,530 lélekből minden □ mfdre 2,250. A két számitás közti különség 23,170 lélek. — Elágazik e népesség

a) *vallásra*	Fényes szerint
romai katholikus	204,849
görög egyesült	2
görög n. e. óhitű	420
ágostai vallástételtartó	1,203
helvetiai „ „ „	63,240
zsidó	2,816
összesen	272,530

b) *nyelvre*	Bárándy szerint	Fényes szerint
törzsökös magyar .	290,000 }	. . 266,561
magyaros . . .	5,700 }	
német	—	. . . 1,210
tót	—	. . . 1,523
orosz	—	. . . 420
zsidó	—	. . . 2,816
összesen .	295,700	. . . 272,530

Az 1827-ik évi országos összeirás szerint volt e megyében . . . . . 254,323 lélek
1830-ik évben volt e megye népessége . . . 117,798 „
1839-ik „ „ „ „ . . . . . 223,497 „
Az $184^2/_3$ évi rovatos összeirás szerint . . . 272,530 „

Nemessége az 1785-ik évi országos összeirás szerint 11,604 személyből (3162 fi) állott, mostan lehető száma Fényes szerint 10,133 [1]) (Bárándy szerint 14,311).

148 *nádori porta* után *hadi adó* fejében 101,896 fr. $18^4/_{16}$ krt.
s *hadfogadókra* . . . . . 1,776 „ $41^2/_{..}$ „
összesen fizet évenkint . . . 103,672 fr. $59^6/_{..}$ krt.

[1]) Kik közt ha fejenkint kivettetett volna a nemzeti szinházrai országos ajánlatból e megyére juttatott 10,577 frt. $8^5/_{16}$ kr. egyre 1 fr. s majd 3 kr. jutandott.

Ide tartozván a
Tartomány biztossági hivatalnokok évi járandósága . . . . . 291 „ 16 kr.[1])

Évenkinti öszves hadi adója tesz: 103,964 fr. 15⁶/.. krt.

1842-ik évi majus 1-sőtől azon évi octob. végeig az adózók által csupán 29,306 fr. $5^{14}/_{32}$ kr. fizettetett be; — ellenben a hátramaradás 139,028 fr. $54^{12}/_{32}$ krt tett. Azonban azon évi sept. 18án a megye pénztárainak állapota következő volt:

a) *Hadi pénztár.*

Készpénzbeli maradvány	9,826 fr.	$^{2}/_{40}$ kr.
Adófizetőknél kint levő tartozás . . .	166,117 „	$34^{9}/..$ „
összesen	175,943 fr.	$34^{11}/..$ kr.
Lehuzván ebből a múlt évben felül fizetett	2,500 „	$^{37}/..$ „
Valólagos állása a hadi pénztárnak tett összesen	173,443 fr.	$33^{14}/..$ krtt

A budai hadi pénztárbani tartozás a majusi számvételkor tet. 132,847 fr. $50^{22}/_{40}$ krt.

b) *Házi pénztár.*

Készpénzbeli maradvány	7,767 fr.	$42^{38}/_{40}$ kr.
Adófizetőknél kint levő tartozás . . .	37,218 „	$34^{38}/..$ „
összesen	44,986 fr.	$17^{36}/..$ kr.
Lehuzván ebből a múlt évben felül fizetett	4,483 „	$24^{33}/..$ „
Valólagos állása a házi pénztárnak tett összesen	40,502 fr.	$53^{3}/..$ krt.
Ellenben		
1843-ik évi mindszenthó 31-kén volt hátramaradásához, az e naptól 1844ik sz. Györgyhó 30-káig kellő . . .	130,084 frt	$58^{12}/..$ kr.
	51,836 „	$29^{22}/..$ „
adójárandóságát hozzáadván; öszves tartozásából a mondott fél év alatt .	181,921 frt	$28^{2}/..$ krt.
	45,263 „	59 „
fizetett le valólag, s e szerint 1844-ki sz. Györgyhó 30-kán volt	136,657 frt	$29^{2}/..$ kr.

hátramaradását, az elébbi félévihez vetve, az az utóbbi fél év alatt 6,572 frt. $30^{22}/..$ krral szaporodott.

Az $184^{1}/_{2}$-ik évbeli házi adó teher összesen $12,914^{5}/_{8}$ rovat után — s egy rovatot 5 fr. 34 krral számítva — s a molnárokra különösen esendő 780 fr. 40 krt is ide tudva, kivettetett összesen 72,672 fr. $4^{6}/_{8}$ kr. s igy az $184^{0}/_{1}$ évinél (73,378 fr. $5^{5}/_{8}$ kr., 706 fr. $^{7}/_{8}$ krral apadott. Az ez évrei összes adóból (176,162 fr. $25^{3}/_{8}$ kr.) Eger városa maga 12,392 fr. $12^{5}/_{8}$ krt viselt.

[1]) Ez öszvegbe Eger városa maga 22 fr. 23 krt fizet.

Ujonczokat a 32-ik számú magyar gyalog ezredhez állit. Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 1000 katonát adott.

Házi pénztárának kiadásait a X. sz. alatti tábla mutatja.

A közelebbi — 1831 — 1840 — tiz év alatti rabok statistikája köyetkező:

Évben	Összesen	Ezek között volt: Gyilkos	Gyermekgyilkos	Marhatolvaj	Más féletolvaj	Gyújtogató	Előkelő	Nemes	A többi különféle polgári vétségű.
1831	480	11	—	149	51	2	2	32	
1832	694	6	1	202	47	8	3	29	
1833	739	8	—	265	71	11	2	53	
1834	774	7	4	197	65	9	3	58	
1835	826	15	—	205	48	9	3	62	
1836	790	17	—	229	43	33	4	49	
1837	863	20	—	211	28	4	2	64	
1838	804	11	1	206	54	4	12	57	
1839	748	15	—	230	48	3	3	63	
1840	652	12	—	233	73	2	4	58	

Rögtön itélő bíróság alá tiz év alatt csak kettő került. —

1842-ik évi sept. havában tartott fenyítő törvényszék alkalmával volt fogházban tartott rab 295; közölök elitélt 37, per alatt 50, bővebb vizsgálatig letartóztatott 9, rövid itélet alá tartozó uj rab 199. — Itéletet nyert e' törvény szak alatt 4, fogságra itéltetett 2, felmentetett 2. — A letartóztatottakból megbüntettetett egy, bünperbe fogatott egy, fölmentetett egy. — A rövid itéletű rabok közől büntettetett 75, egyszeri veréssel mégszabadult 74, felmentetett 59, bővebb vizsgálatig fogva maradt 5, fenyitő perbe fogatni rendeltetett 13, s igy elitélt rab a fogházban volt 181, letartóztatott 12, per alatt pedig 60.

Ugyan azon év nov. 28-án kezdett törvényszék alatt elitélendő volt 165 rab, ezek közől e törvényszak alatt el itéltetett 53 (fogságra) — egyszeri veréssel megszabadúlt 42, perbe fogatott 9, — nyomozás végett a fogházban maradt 7, felmentetett 34 — a következő törvényszékre maradt 20.

1821-ik, 1831 s 1837 évben a nmltgú kir. udv. Főtörvényszékhez felküldött s ott megvizsgált büntető pereinek táblás jegyzéket a XI. sz. alatti tábla mutatja.

E megye levéltára 1842-ik évi decemberi közgyülések alatt még 1830-ik év második felétől kezdve sem mutató könyvvel sem lajstrommal ellátva nem volt, tárgymutató könyve 1796 év óta szinte hiányzék, s 1773-ik évi jegyzőkönyvének semmi nyoma,

ország szertei hiresztelés utján kerestetett; — egyébkint levéltára olly szük, hogy az elnem helyezhető irományok földön hevertek.

Politikai kormányzásra nézve eloszlik 4 főbirói járásra, mellyek ezek: I gyöngyösi, II tarnai, III tiszai IV mátra járás.

Tartománybiztossági tekintetben a pesti — ellenben iskolai kormányzásra nézve a kassai kerülethez tartozik.

Székhelye Eger.

Vérhatalmi jogot gyakorolnak: az egri érsek és káptalan — a szathmári püspök tiszanánai — h. Eszterházy, s h. Grasalkovics hatvani és döbrei uradalmaikban.

Pecséte következő körirattal van ellátva: „Heves és külső Szolnok T. E. vármegyék pecsétje 1836.“

Tisztikara s segédöttei száma s évi fizetés- és illetőleg bérjárandósága következőleg van rendszeresitve; u. m.:

a) tisztikar: *főispán* 1,500 — *első alisp.* 700 — *m. alisp.* 350 — *főjegyző* 500 — *első alj.* 250 — *m. alj.* 150 — *levéltárnok* 300 — *allevéltárnok* 150 — *főpénztárnok* 500 — *alpénztárnok* 300 — három *adószedő* (150 ftjával) 450 — *számvevő* 200 — négy *főszolgabiró* (300 ftjával) 1,200 — tizenegy *alszbiró* (150 ftjával) 1,650 — tizenegy *esküdt* (100 ftjával) 1,100 — *főügyész* 300 — két *alügyész* (150 ftjával) 300 — hat *katonai biztos* (négy 75 — kettő 100 ftjával) 500 — *gyöngyösi biztos* 40 — öt *csendbiztos* (150 ftjával) 750 — *ut igazgató* 200 — két *uti biztos* (100 ftjával) 200 — hat *irnok* (100 ftjával) 600 — összesen 12,390 frt.

b) segédöttek: *mérnök* 400 — *segéde* 200 — *főorvos* 500 — *másodorvos* 400 — öt *sebész* (260 ftjával) 1,300 — három *bába* (60 ftjával) 180 — *várnagy* 110 — *porkoláb* 101 — *ménló felügyelő* 60 — *selyem felügyelő* 250 — hét *huszár* (50 ftjával) 350 — harminczhét *hajdú* (50 ftjával) 1,870 — tizenkét *útkaparó* (35 ftjával) 420 — két *kéményseprő* (25 ftjával) 50 — *bakó* 150 — harmincz *mezei őr* (50 ftjával) 1,500. — Összesen 7,841 frt.; s e szerint a tisztikar évi fizetése . . . . 12,390 frt.

szegődöttek évi bért . . . . . 7,841 „

együtt tesz évenkint . . . . . 20,231 frt.

V.

Sáros vármegye nevét omladványaiban maiglan is örökitő, hajdan hires, s II-ik Béla királyunknak lakúl szolgált, magas fenyves erdővel övedzett hegytetőn álló, nyolcz ölnyi bástya s több toronyféle fellegváracskával kerített *Sáros* vártól veszi nevezetét, melly 1660-ik évben, egyik közkatona vigyázatlanságából puskapor által a levegőbe röpült.

Szomszédai keletről: Zemplén, — délről: Abauj, — nyugotról: Szepes vármegyék; — végre éjszakról: Gallicziától a Kárpát hegyek legmagasb csúcsa választja el.

Területe $65^{2}/_{20}$ □ mfd. hosszában 10 — szélességében hol majd ennyi, másutt 6- és 4 mfdre nyúlik, — e tekintetben 30-ik a többi megyék között.

Használható földe az urbér behozatala alkalmával 461,339 hold létezett; ebből szántóföld 206,844, rét 46,418, erdő 197,855 h. Az 1827-ki évi országos összeiró választmány egyik tagja Hegedüs Pál egy □ mfdet 13,333 (1200 □ öllel számított) holddal véve, ezen megye haszonvehető földét szinte 461,339, haszonvehetlenségét pedig 405,396, s igy összes területét 866,645 holdra akként tevé: hogy a haszonvehetőből jobbágybirtok-állomány szántóföldben 94,939
rétben . . . 18,279
szőlőben . . 38
összesen . 113,256 holdat tenne, melly adózás alatti urbériséget a földesuri 348,083 „ birtokkal egybevetve, az ezen megyének öszvesen 461,339 „ haszonvehető területéből $^{1}/_{4}$ adózás alatt — $^{3}/_{4}$ pedig földesuri kézen létezik. — Bárándy ellenben, nagyobbára az 1785-ik évi birtokbevallások nyomán egy □ mfdet 10,000 (1600 □ öllel ×) holddal számitva, ezen megye területét 651,000 holdra határozván, ebből ház- s udvartelkekre . . . . . 8,200 —
termőföldre össesen 461,644 — u. m. szántóföldre 206,844
rétre . . . 32,100
kertre . . 10,400
legelőre . . 14,450
erdőre . . 197,850 —
s igy haszonvehető földterület öszvegeül . . . . 469,844 holdat számított; és ebből az urbér behozatalakor összeirt 4937 urbéri telek állományaul szántóföldben 118,600
rétben . . . 19,800
öszvesen . . 138,400 (1,200 □ öllel ×) holdat juttatott; és a mostani urbéri telkes gazdák számát 30,200, s a házas zsellérekét 3,200, — továbbá ezeknek urbéri tartozásait 256,724 fogatos, s 51200 gyalog urbéri napra, és füstpénz fejében 33,400 frtra teszi. — Jelenleg figyelve a már eszközlött s folyamatban levő rendezések- s tagosításokra, egy □ mfdet 13,333 (1,200 □ öllel ×) holddal számitva, e megyének haszonvehető 501,539
nem használható 365,106
összesen 866,645

holdnyi területe van; a haszonvehetőből *birnak* a *jobbágyok*
szántóföldben 95,000
rétben . . . 20,000
bensőségben . 6,537

összesen . 121,537 holdat. Melly urbéri állományöszvegnek az imént kitett haszonvehető föld-öszvegből levonásával *földesuri birtokúl* maradna 380,002 hold; ebből azonban — az Abauj vármegyét illetőleg előadottaknál fogva 82,000 hold levonandó levén, a *valósagos úrbéri állomány* teend 203,537 holdat; — ellenben a *földesuri birtok* . . . . . 298,002 „

együtt . . . . . 501,539 holdat. — Egész telkes jobbágy bir I-ső osztályban 20, II-ikban 22, III-ikban 24, IV-ikben 26 hold szántóföldet, rétből, hol sarjút kaszálni lehet 6, hol nem lehet, 8 kaszálót.

Van ezen megyében Bárándy szerint

3 szabad királyi város	2,390	ház	16,800	lélekkel
1 földesuri polgárváros	490	„	2,940	„
12 urbéri mezőváros .	3,026	„	16,868	„
258 falu	17,420	„	161,692	„
27 népes puszta . . .	284	„	1,700	„
magánlak	190	„	1,200	„
összesen 401 lakhely	23,800	ház	201,200	lélekkel;

minden □ mfdre 3,080 lélek esik; ellenben a Fényes szerinti 197,285 lélekből minden □ mfdre 3,035 lélek jut; — a két számitás közti különség 4,012 lélek. Elágazik e népesség

a) *vallásra*	Fényes szerint
romai katholikus	102,158
görög „ „	66,691
görög n. e. óhitü	18
ágostai vallástételtartó	180,029
helvetiai „ „ „	96
zsidó	10,293
összesen	197,285

b) *nyelvre*	Bárándy szerint	Fényes szerint
törzsökös magyar .	5,200	—
magyaros . . .	4,000	
német	2,000	3,000
tót	190,000	117,283
orosz	—	66,691
görög	—	18
zsidó	—	10,293
összesen .	201,200	197,285

Az 1827-ik évi országos összeirás serint volt e megyében . . . . . 191,516 lélek
1830-ik évben volt e megye népessége . . . . 153,842 „
1839-ik „ „ „ „ „ . . . . 144,633 „
Az 184²/₃-ik évi rovatos összeirás szerint . . 197,285 „

Finemessége az 1785-ik évi országos összeirás szerint volt e megyének 961 — s 1922 személy; — mostan hihető összes száma Fényes szerint 3,897 [1]) (Bárándy szerint 25,219 l.)

74 *nádori porta* után *hadi adó* fejében	50,948 frt.	9²/₁₆ krt.
s *hadfogadókra*	888 „	20¹/.. „
évenkint összesen fizet . . .	51,836 frt.	29³/.. krt.
Ide tartozván a *Tartománybiztosági hivatalnokok évi járandósága*	237 „	2 „
az évenkinti összes hadi adó tesz . . .	52,073 frt.	31³/.. krt.
1843-ik évi mindszenthó 31-én volt hátramaradásához, az e naptól 1844-ik évi sz. György hó 30-káig	62,520 frt. —	krnyi
	25,918 „	14¹⁹/.. „
adójárandóságát hozzáadván	88,438 frt.	14¹⁹/.. kr.
tartozásából a mondott fél év alatt valólag lefizetett	16,348 frt.	14¹⁹/.. krt.,
s e szerint 1844ki sz. György hó 30án volt hátramaradását az előbbi félévihez vetve,	72,090 frt. —	kr.

az az utóbbi fél év alatt 9,570 frttal szaporodott.

Ujonczokait, a 60-ik számú magyar gyalog ezred hadfogadó kormánya Eperjesen levén, a megye is ehez adja. Az 1840-ik évi ujjonczállitáskor 688 katonát adott.

Házi pénztárának kiadásait a XII. sz. alatti tábla mutatja.

1842-dik év első felének négy utó havában a vontatási költségek 1,300 pftra mentek.

1841-ik évi sz. Andráshó 29-én tartott közgyülésben, az orvosi szerek díja 7,000 pftot tevén évenkint, s egyik fő orvos fölfedezése szerint magok az adófizetők által is, nem tudván: hogy azokat magok fizetik; — tömérdek visszaélések történvén: határoztatott: hogy jövőre fizesse kiki a maga orvosi szereit; nehogy azonban a szegény tehetlenek ápolás nélkül maradjanak, meghagyatott a szolgabiráknak, hogy minden helységben pontosan irják össze az illyeket, s az czek gyógyitására kivántató szereket,

[1]) Ha e nemesség a nemzeti szinházra ajánlott illetőség 5,288frt. 34³/.. kr. fizetéséhez személyenkint járult volna, egyre 1 fr. 22 kr. esendett.

az illető helység, különben is a maga szegényeiről gondoskodni tartozván, köteleztessék kifizetni.

1821, 1831, s 1837-ik években a nmgú k. udv. főtörvényszékre felküldött s ott megvizsgált büntető perek táblás jegyzéke következő:

Év.	Per- / Alperes- szám	Az Alperesek között volt: Nemes	Nemnemes	Férfi	Nő	Ismételve bünhödött	I. oszt. bűn.: Gyilkos	1só Bir. által itélt. 8 naptól 3 évig	Curia által itélt. 8 naptól 3 évig	II. oszt. bűn.: Szüleverő	1ső Bir. által itéltetett: 3 éven felül	1ső Bir. által itéltetett: 8 naptól 3 évig	Curia által itéltetett: 3 éven felül	Curia által itéltetett: 8 naptól 3 évig	III. oszt. bűn.:	IV. oszt. bűn.:	V. oszt. bűn.:
1821	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	2 2	1	1	2	—	—	—	—	—	2	1	1	1	1	—	—	—
1837	1 1	—	1	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Összeg	3 3	1	2	3	—	—	1	1	1	2	1	1	1	1	—	—	—

Egyébiránt e megye börtöneiben az utóbbi tiz év (1831 — 1840) alatt létezett 1117 rab közől — 1116 rendes — s 1 rögtöni bíróság által — és pedig per alatt felmentve s félévi rabságon alól 826 — félévi s azontúli rabságra 291 itéltetett, s igy a tiz év alatti rabszámból középszámitással 112 — a félévi s azontúli raboskodókból 29 esik egy évre.

Politikai kormányzás tekintetében 6 főbirói járásra oszlik, mellyek ezek: I alsótárczai, II felsőtárczai, III sirokai, IV tapolyi, V szekcsői, VI makoviczaira.

Tartománybiztossági s egyházmegyei tekintetben, ugy az *iskolai kormányzásra* nézve a *kassai* kerület- s illetőleg püspöki megyéhez tartozik.

Székhelye Eperjes.

Pecsétjét illetőleg a megyének, ide igtatandónak véljük II-ik Mátyás királynak e megye czímereit megújító 1615-ik évről költ, következő tartalmú kegylevelét: „Nos Mathias Divina favente Clementia electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae etc. Rex etc. memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis;

quod cum supremis mundi hujus potestatibus, humano generi divinitus traditis, nihil gloriosius, nihil censeatur aeque esse competens, quam subditorum voluntates, et animos, atque apprime, qui suapte natura quodam modo ad id propensi videntur, honestis largitionibus ad exercendam virtutis palaestram invitare. Nos quoque, qui ex Dei optimi, maximi clementia, summae Reipublicae Christianae praesidemus, sive quia is naturae nostrae ductus est, sive quia reipsa, atque usu compertum habemus, ea demum firmissima Regnorum praesidia, ac munimenta esse, quae in subditorum animis clementia et liberalitate Principum collocantur, nihil prius, aut pretiosius quidquam habemus, quam pium, et laudabile hoc majorum nostrorum Institutum imitari. Cum igitur ob hoc, tum vero benignum habentes respectum ad sinceram fidem, et fidelitatem, multipliciumque, et constantium servitiorum praeclara merita fidelium nostrorum universorum Dominorum, ac Nobilium Comitatus de Sáros, quae ipsi in decursu decem novennali aperto bello, quod contra perennes Christiani nominis hostes Turcas gestum est, non parcendo sumptibus ac multiplicibus laboribus, omnis generis adversitates, et bellorum incommoda fortiter, et infracto animo tollerando, sacrae imprimis Regni nostri Hungariae Coronae, et deinde etiam Majestati nostrae fideliter exhibuerunt, et impenderunt, ac pari fidelitatis laude exhibent, et impendunt etiam de praesenti. Quocirca ad Regiae dignitatis munificentiam pertinere arbitramur, ejusmodi ipsorum fidelitatem, et grata merita digna remuneratione prosequi, quo et posteri et successores etiam ipsorum, vestigiis praedecessornm insistentes, ad similem virtutis viam amplectandam, evidens exinde monimentum, et incitamentum semper habere valeant. Unde arma, et insignia ipsius Comitatus de Sáros, quibus hucusque usi sunt, hoc sequenti modo locupletanda, renovanda, et clementer conferenda duximus: scutum videlicet militare erectum, superne in coeruleum, inferne autem in rubrum duos aequales campos divisum; in qua quidem inferiori rubri coloris scuti area, tria flumina undabunda, aequali ab invicem spatio disjuncta pertransversum decurrere; in superiori autem coelestini coloris scuti parte in medio ex margine fluminis Angelus flavo habitu amictus et in pectore in formam crucis alba stola signatus, ac etiam praecinctus, capillis sparsis, et alis expansis, ac forma juvenili conspicuus, ambabus suis manibus supra caput elevatis, diadema Regium tenere et intuentium oculis sese recto vultu offerens, pubetenus prominere cernuntur; prout haec omnia in capite seu privilegii hujus nostri principio, edocta Pictoris manu, et artificio, propriis suis coloribus clarius depicta, et ob oculos posita esse conspiciuntur. Decernentes, et ex certa nostra scientia animoque deliberato concedentes, ut idem Comitatus de Sáros, praefata arma, seu insignia hoc modo per

nos renovata, et locupletata, a modo deinceps futuris, et perpetuis semper temporibus, tum pro communitatis sigillo, tum vero in aliis honestis actionibus, scutis, vexillis, aliisque rebus necessariis, pro voluntatis arbitrio uti, frui et gaudere possit, et valeat, posterique, et successores eorum universi in perpetuum valeant atque possint. Ad declarandam porro erga eosdem uberioris gratiae nostrae contestationem, siquidem hactenus praefatus Comitatus de Sáros, in signandis litteralibus expeditionibus; item tam forensibus, et juridicis, quam vero aliis quibusvis nomine universitatis de more et consuetudine extradari solitis, et consuetis litteris cera viridi usus sit, de gratia nostra speciali, et potestatis Regiae plenitudine eisdem duximus concedendum, ut in posterum futuris et perpetuis semper temporibus in signandis litteralibus instrumentis, expeditionibus forensibus, et juridicis, nec non aliis quibusvis nomine universitatis extradandis litteris et quavis praedicti Comitatus Sárosiensis sigilli impressione, cera rubra, more aliorum Comitatuum hujusmodi indultu, et privilegio gaudentium uti possint, et valeant. Imo renovamus, damus, locupletamus, annuimusque, et concedimus praesentium per vigorem. In cujus rei memoriam firmitatemque praesentes nostras litteras nostras Privilegiales duplicis, et authentici sigilli nostri, quo ut Rex Hungariae utimur, impendentis munimine roboratas, memoratae universitati Comitatus de Sáros, ipsorumque posteris, et successoribus universis gratiose dandas duximus, et concedendas. Datum in Civitate nostra Vienna Austriae, die duodecima mensis Maji Anno Domini millesimo sexingentesimo decimo quinto, Regnorum nostrorum Romani tertio, Hungariae et reliquorum septimo, Bohemiae vero anno quarto. Mathias Franciscus Forgacz, Cardinal, Strigon, Laurentius Ferenczffi.

Tisztikara s szegődöttei száma s évi fizetése és bérjárandósága ekkint van rendszeresítve u. m.

a) Tisztikar: *Főispán* 1500 pft. — *első alispán* 700 — *m. alispán* 350 — *főjegyző* 500 — *el. alj.* 250 — *m. alj.* 150 — *levéltárnok* 300 — *pénztárnok* 500 — *alpénztárnok* 300 — hat *adószedő* (150 pftjával) 900 — nyolcz *adóbiztos* (80 ftjával) 640 — *számvevő* 200 — hat *főszolgabiró* (300 ftjával) 1,800 — tizenkét *alszbiró* (150 ftjával) 1800 — tizenkét *esküdt* (100 ftjával) 1200 — *főügyész* 300 — *alügyész* 150 — öt *írnok* (100 ftjával) 500 frt. — összesen 12,040 frt.

b) Szegődöttek: *mérnök* 400 — *főorvos* 500 — *másod orvos* 300 — hat *sebész* (180 pftjával) 1,080 — három *bába* (100 pftval) 300 — *várnagy* 100 — *hajduhadnagy* 120 — *porkoláb* 60 — *hajdukáplár* 70 — négy *huszár* (60 pftval.) 240 — hetvenegy *hajdu* (40 pftval) 2,840 — *lovász* 60 — öszvesen 6,070 frt. s e

szerint a tisztikar évi fizetése . . 12,040 frt.
szegődöttek évi bére . . . 6,070 „
együtt tesz . . . . . 18,110 frtot.

Vérhatalmi joggal bírnak e megyében gr. Szirmay, b. Palochay, Desewffy, Berzeviczy, Dobay, Roskoványi, Péchy, Gombos, Bormenissza, Usz, Berthóty, Hedry, Szinnyey, gr. Haller, Keczer, gr. Aspermont családok s a sóvári és keczerpekléni kamarai urodalmak.

Sáros vármegyében a következő sz. király városok kebelezteinek u. m:

a) Bártfa. Még a IV-ik Béla királyunk előtti korból veszi eredetét. 1320-ik évben a tatárok elpusztítván a várost, I. Károly parancsára bizonyos romai katonának Lőrincz nevű fia épitette fel, s az említett királytól szép szabadságokat nyert. 1376-ik évben I. Lajos sz. királyi várossá tevé, azon kiváltságokkal, mellyekkel Kassa és Buda éltek, ruházván fel. 1600, 1622 s 1645-dik években a kurucztól sokat szenvedett. 1539-ik évben Melanchton Fülöp és Stockelin Leonárd által az evangelica hit annyira el lőn itt terjesztve: hogy már az egész tanács evangelikusokból állott, s 1591-dik évben először tartának itt a magyar evangelikusok közönséges zsinatot. — A városnak kilencz faluja van.

Népessége Fényes szerint 4,658 lélek.

5 *nádori porta* után *hadi adó* fejében 3,442 frt. 26 $^{9}/_{16}$ krt.
s *hadfogadókra* . . . . . 60 „ 1 $^{5}/_{..}$ „
évenkint összesen fizet . . . 3,502 frt. 27 $^{14}/_{..}$ krt.

Ezenfelül
Tartomány biztossági hivatalnokok évi járandóságára . . . . . 9 „ 26 „
s igy a hadi adó évi öszvege tesz . . . 3,511 frt. 53 $^{14}/_{..}$ kr.

1843-dik évi mindszenthó 31-dik napján hadi adóbeli hátramaradása tett . . . . . — frt. — kr.,
ehez az e naptól, 1844ki sz. Györgyhó 30ig tevő adójárandóságát hozzáadván, összes tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett . . . . . 1,751 „ 13 $^{30}/_{..}$ „
1,751 frt. 13 $^{30}/_{..}$ krt.
1,301 „ 13 $^{30}/_{..}$ „
s e szerint 1844ki sz. György hó 30án volt hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 450 frt. — krral szaporodott. 450 frt. — kr.

Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 19 ujonczot állitott, s a nemzeti szinházra 357 frt. 20 $^{2}/_{16}$ krt. fizetett.

Hadi pénztárának kiadásai:

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az $183^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$183^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $183^{3}/_{4}$ik évi számadás szerint		$183^{5}/_{6}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Hadi adó járandóság fejében	3442	26⁹/..	3442	26⁹/..	3442	26⁹/..	3442	26⁹/..	3442	26⁹/..	3442	26⁹/..
Hadfogadókra	60	1	60	1	60	1	60	1	60	1⁵/..	60	1⁵/..
Hadi pénztárt illető fizetésekre	139	26	139	26	139	26	139	26	139	26	139	26
„ „ „ napidíjakra	52	39	52	39	51	24	52	—	60	8	60	8
E várost terhelő s a hadi pénztárt illető tőkék kamatainak fizetésére . .	120	—	120	—	120	—	120	—	120	—	—	—
E várost terhelő adósságok fizetésére	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	15	—	—	20	32	10	50	—	9	20	40	—
Laktanyák s más katonai épületek javitására	10	40	200	—	21	58	150	—	92	45	100	—
Katonai veszteség s szállitási teher megtérítésére	34	—	50	—	170	—	200	—	57	36	60	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra	19	23	60	—	40	—	60	—	4	30	150	—
A házi pénztár vegyes költségeire . .	160	—	96	—	23	38	150	—	15	—	15	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A kamarai pénztár szükségeinek fedezésére	170	—	170	—	170	—	170	—	60	—	60	
Öszveg	4223	35⁹/..	4390	52⁹/..	4271	3⁹/..	4593	53⁹/..	4061	12¹⁴/..	4127	1¹⁴/..

Házipénztárának kiadásai következők: *Biró* 600 pft. évi fizetés 15 ölfa bérfizetés mellett. — *Polgármester* 600 pft. 15 ölfa bf. m. — *Kapitány* 500 pft. 15 ölfa bf. m. — *1-ső tanácsnok* 500 pft. 15 ölfa bf. m. — 9 *tanácsnok* 400 pft. 15 ölfa bf. m. — *Főjegyző* 500 pft. 15 ölfa bf m. — *Aljegyző* 300 pft. 15 ölfa bfm. — *Lajstromozó* 200 pft. 8 ölfa bf. m. — *1-ső irnok* 150 pft. 5 ölfa bf. m. — *2-dik irnok* 120 pft. 5 ölfa bf. m. — *3-dik irnok* 100 pft. 5 ölfa bf. m. — 4 *járulnok* 5 ölfa bf. m. — *Tiszti ügyész* 300 pft. — *Uradalmi ügyész* 300 pft. — *Szószóló* 300 pft. — *Számvevő* 400 pft. — *Adószedő* 400 pft. — *Ellenőr* 300 pft. — *Ellenőri segéd* 200 pft. *Árvákgyámnoka* 200 pf. — *Tollvivő* 200 pft. — *Kórház felügyelő* 4 ölfa bf. m. — *Számadó* 200 pft. — *Épitnök* 100 pft. — *Portás* 25 pft. — *Utbiztos* 150 pft. — *Szállásmester* 100 pft. — *Ormester* 100 pft. — *Meszárszéki felügyelő* 18 pft. — *Vizi puskára felügyelő* 6 pft. — *Óra igazitó* 30 pft. — *Főorvos* 400 pft. — *Sebész* 300 pf. és 20 pf. szallásbér. — *Bába* 100 pft. 12 pft. sz. b. — *Magtárnok* 150 pft. 6 öl puha s 6 öl keményfa ingyen illetménykép, 6 mérő buza, 16 m. rozs, 12 m. árpa, 24 m. zab, 2 m. köles, 1 m. bab, 20 iczcze vaj, 36. mázsa széna, 160 köteg szalma, 2 pozs. m. káposztaföld. — *Kulcsár* 50 pft. 5 öl puha, 5 keményfa ingy. ill., 4 m. buza 12 m. rozs. 8 m. árpa, 24 m. zab, 1 m. köles, $^1/_2$ m. bab, 12 iczcze vaj, 36 m. széna, 80 köteg szalma, 1 p. m. káp. föld. — *Erdész* 200 pft., 3 öl puha, 3 öl keményfa, 36 m. széna, 24 m. zab., 64 köt. szalma, 1 p. m. káp. föld. — *Másik erdész* 24 m. zab. 36 m. széna. — *Hajdukáplár* 45 pft. 2 m. rozs, 1 m. árpa, szabadruházatkép: évenkint 1 pár nadrág, 1 pár csizma, minden második évben 1 dolmány, minden harmadik évben 1 mente, s minden negyedik évben egy köpöny. — 9 *hajdu* 45 pf. szab. ruházatkép: évenkint 1 pár nadrág, 1 pár csizma, minden második évben 1 dolmány, minden harmadik évben egy mente, s minden negyedik évben egy köpöny. — 2 *rendőr* mint az előbbiek. — 1 *vámszedő hajdu* szinte — s egy *községi hajdu* 30 pft. — s szabad ruházattal mint az előbbiek. — *Behajtó* 30 pft. 1 pár czizma. — *Tömlöcztartó* 40 pft. természetbeni szállás, 2 m. rozs. 4 m. árpa, 1 pár czizma. — *6 éji őr* 18 pft. — 3 *torony őr* 30 pft. — 2 *harangozó* 21 pft. 15 kr. — 2 *csatornász* 30 pft. — *Tanácsszolga* 45 pft. term. szállás. — *Kéményseprő* 130 pft. (adói pénztárból). *Tisztartó* 250 pft. term. szállás, 6 öl puha, 6 öl keményfa ingy. ill., 8 m. búza, 20 rozs, 16 m. árpa, 48 m. zab, 2 m. köles, 1 m. bab, 30 iczcze vaj, 72. m. széna, 160 köteg szalma, 2 m. káp. föld. — *Richwaldi ispán* 30 pft, term. szállás, 3 öl puha, 3 öl keményfa ingy. ill., 1 m. búza, 8 m. rozs, 8 m. árpa, 8 m. zab, 2 m. köles $^1/_2$ m. bab, 1 hold szántóföld. — *Felső volyai ispán* 30 pft. term. szállás, 6 öl keményfa ingy. ill., 1 m. buza, 8 m. rozs, 8 m. árpa, 8 m. zab, 2 m. köles, $^1/_2$ m. bab, 1 h. sz. f. — *Ressoi ispán* 30 pft.

term. szállás 6 öl keményfa ingy. ill., 1 m. buza, 8 m. rozs, 8 m. árpa, 8 m. zab., 2 m. köles, ½ m. bab, 1 h. szf. — *Swerzsói ispán* 30 pft. term. szállás 3 öl puha, 3 öl keményfa, 1 m. búza, 8 m. rozs, 8 m. árpa, 8 m. zab, 2 m. köles ½ m. bab 1 h. szf. — *Aranypataki ispán*, mint az előbbi. — *Két bártfai ispán*, szinte. — *Mihályói ispán*, szinte. — *Richvaldi bacsó* 12 pft. term. szállás, 3 öl puha, 3 öl keményfa, ingy. ill. 2 m. búza, 14 m. rozs, 14 m. árpa, 1 m. köles, 1 m. bab, 6 h. szf. 1 pár czizma, 4 pár bocskor, — *3 richvaldi juhász*, 4 pft. 48 kr. 1 m. búza, 4 m. rozs, 6 m. árpa, 6 m. zab, ½ m. bab, 2 pár topánka. — *Mihályi juhász*, 6 pft. term. szállás 3 öl puha, 3 öl keményfa ingy. ill. 1 m. búza, 6 m. rozs, 8 m. árpa, 8 m. zab, ½ m. köles, ½ m. bab, 2 pár topánka. — *Aranypataki juhász*, mint az előbbi. — *Aranypataki* másik *juhász* 4 pft. 48 kr. 1 m. búza, 6 m. rozs, 8 m. árpa 8 m. zab, ½ m. köles, ½ m. bab, 2 pár topánka. — *Felső volyai majoros*, 11 pft. 24 kr. term. szállás 10 öl keményfa ingy. ill. 13 m. rozs 9 m. árpa, 20 m. zab, 2 m. köles, 1 m. bab 1 h. sztf. — *Aranypataki majoros*, 11 pft. 24 kr. term. szállás, 5 öl puha, 5 öl keményfa ingy. ill. 13 m. rozs, 9 m. árpa, 20 m. zab, 2 m. köles, 1 m. bab 1 h. sztf. — *Bártfai majoros* mint az előbbi. — *Ressói pásztor*, 17 pft. term. szállás, 6 öl keményfa ingy. ill. 8 m. rozs, 8 m. árpa, 8 m. zab, 2 m. köles, ½ m. bab 1 h. sztf. — *Szverzsói pásztor*, 17 pft. term. szállás 3 öl puha, 3 öl keményfa ingy. ill. 8 m. rozs, 8 m. árpa, 8 m. zab, 2 m. köles ½ m. bab, 1 h. sztf. — Két *bártfai ökörpásztor*, 48 pft, term. szállás, 1 pár czizma. — *Bikapásztor*, 40 pft. term. szállás, 1 m. rozs, 1 m. árpa, 1 pár czizma. — *1 Lovász* 50 pft. term. szállás 1 m. búza, 1 m. rozs, 1 pár czizma. — Más két *lovász*, 40 pft. term. szállás, 1 m. búza, 1 m. rozs, 1 pár czizma. — *6 Vadász*, 40 pft. 2 öl puha 2 öl keményfa ingy ill. — *Sárpataki vadász*, 40 pft. term. szállás, 2 öl puha, 2 öl keményfa ingy. ill. — *Aranypataki vadász*, mint az előbbi. — *2 richvaldi vadász* szinte. — *Tarnói vadász*, 20 pft. — *Felső volyai vadász*, 20 pft. s urbéri tartozástól mentesített. — *Alsódi vadász* mint az előbbi. — *Ressói vadász* szinte. — *2 mező csősz*, 9 pft. 36 kr. — *Richvaldi mezőkerülő*, 12 pft. 2 m. búza, 6 m. rozs, 6 m. árpa, ½ m. bab, ½ m. köles, 1 m. káp. föld, 1 pár csizma, 1 pár bocskor. — *Richvaldi kádár*, 8 pft. — *Aranypataki kádár*, 8 pft.

Tárnokmesteri illetőség fejében 12 pft. 48 kr. — *Altárnoknak* 1 pft. 55⅕ kr. — *Tárnokszéki jegyzőnek*, 1 pft. 55⅕ kr. — *Tartománykerületi főbisztosnak* 9 pft. 26 kr.

Egyházi egyénekre évenkinti kiadásai következők: *bártfai lelkész* évi fizetése 800 pft. term. szállás, 13 ölfa, bf. m. — *Káplán* 225 pft. — *Richvaldi lelkész*, 104 pft. 48. kr. term. szállás. — *Sárpataki lelkész*, 220 pft. 57 kr. term. szállás. — *Felső volyai*

lelkész, 287 pft. 24 kr. term. szállás. — *Egyházfi,* 100 pft. 2 öl puha, 2 öl keményfa ingy. ill. s 6 ölfa, bf. m. 4 m. rozs, — ostyasütésre 1 m. búza s 1 m. rozs. — *Templomi zeneigazgató* 200 pft. 12 pft. szállásbér, 3 puha, 3 keményfa ingy. ill. s 5 ölfa bf. m. 6 m. rozs, 4 m. árpa, 1 pos. m. káp. föld. — *Orgonás,* 200 pft. 12 pft. szállásbér, 3 puha, 3 kemény ölfa ingy. ill. 6 m. rozs, 4 m. árpa, 1 pozs. m. kápföld. — *Orgonanyomó,* 25 pft. — *Tornyos,* 100 pft. 12 pft. szállásbér 5 öl fa bf. m. — *Tenorista,* 60 pft. 8 pft. szállás bér, 2 öl puha, 2 öl keményfa ingy. ill. s 5 ölfa bf. m. 4 m. rozs. — *Discantista,* 10 pft. — *Fürdői káplán* 24 pft.

Közoktatási személyzetre: Iskola igazgató 100 pft. — *6 szent Ferenczi iskolatanitó* (együtt) 750 pft. 18 öl keményfa ingy. ill. 48 m. rozs, 24 m. árpa. — *2 Nemzeti iskolatanitó* 200 pft. 15 pft. szállásbér 3 öl puha, 3 öl keményfa ingy. ill. s 3 ölfa bf. m. — *Leány-iskolatanitó* 200 pft. 5 ölfa bf. m. — *Rajzmester* 200 pft. 15 pft. szállásbér 3 öl puha, 3 öl keményfa ingy. ill. 3 öl bf. m. — *Pedellus* 40 pft. — *Templom s iskolafelügyelő* 20 pft.

A közelebbi (1830 — 1840) évtized alatt e város börtönében létezett *rabok statisticája* következő: 1831-ik évben volt egy rab, 1832-ben egy, — 1833 — s 1834-ben 4 — 1836-ban 4 — 1837 s 1838-ben egy-egy — 1839-ben 2 s 1840-ben 4, és igy a tiz év alatt összesen 16, kik közől egyévi börtönnél többre csak egy itéltetett.

Bártfa városa tárnokszéki s 41 választó polgárt számit.

b) *Eperjes* eredetét némellyek a rómaiakkal hunnusok ellen szövetkezett szász katonáknak tulajdonitják — Annyi bizonyos: miszerint 1288-ik évben már nevezetes kereskedő város volt. 1374-ik évben I-ső Lajos királyi várossá tevé, s kőfallal kerittette körül. 1681-ik évi kisasszonyhó 17-én reggel a császáriak, délután a tökölyiek tarták bejövetelöket. Azon évi Karácsonhó 4-én Sobiesky Eperjes közelében Sóvárnál s Kelemesnél táborozott. 1684-ik évben Veterany György, Fridrik würtembergi herczeg és Schultz ezredes Lőcsét s Szebent már bevevén, 15 ezer emberrel Eperjeshez közelitettek s szent Mihályhó 7-én hét ezerre menő és sánczokba zárkozó hadát kegyetlenül megverték s Tökölynek a török császártól kapott pompás sátorát több zsákmánynyal együtt elfoglalták, ugyan ekkor a város is bevétetvén kétszázezer ft. hadi sarcz rovatott reá, mellyből azonban csak 14 ezer frt. követeltetett. E város gyászai közé van feljegyezve az 1687-dik évi királyi biztosság, mellyet a köznép is *eperjesi mészárszék* (laniena Eperjesiensis)-nek nevezett. Az itt fő szerepet vivő királyi biztos *Caraffa* tábornok által lenyakaztatott, négy felé vágatott s felakasztottak között volt *Zimmermann* Zsigmond eperjesi tanácsbeli (böjtmáshó 4-én) *Véber* Fridrik (pünkösdhó 14-én), *Keczer* Sándor fiával, *Véber* Dániel s a t. — 1701-dik évben gr. *Soláry*

500 főből álló cs. örsereggel II-dik Rákóczy Ferenczet — Eperjeshez közelfekvő tulajdon Nagy-Sáros várában éjjel elfogta, s Német-Újhelybe küldé, honnan utóbb kiszökött. 1704-dik évben a Rákóczyak ismét elfoglalták a várost, de abból 1710-ben Vizimont tábornok által újra kiüzettettek.

Népessége Fényes szerint 7609 lélek.

Az utóbbi tiz (1831 — 1840) év alatt börtöneiben létezett 246 rab közől rendes bíróság által per alatt felmentve s félévi rabságon alól 238 — félévi s azontuli rabságra 8 lőn elitélve; s igy középszámitással a tiz évi rabszámból 25, s a félévi s azontul raboskodottak közől egy jut egy évre.

8 nádori porta után hadi adó fejében	5,507 frt.	$54^{8}/_{16}$ krt.
s hadfogadókra	96 „	$2^{2}/_{..}$ „
évenkint öszvesen fizet . . .	5,603 frt.	$56^{10}/_{16}$ krt.
Ezenfelül		
Tartomány biztossági hivatalnokok évi járandóságára	21 „	13 „
s igy hadi adó öszvege tesz	5,625 frt.	$9^{10}/_{16}$ krt.
1843-ik évi mindszenthó 31 napján hadi adóbeli hátramaradása tett	2,888 frt.	— krt,
ehez az e naptól 1844-ik szentgörgyhó hó 30-ikig	2,801 „	$58^{10}/_{..}$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván összes tartozásából a mondott fél év alatt valólag lefizetett	5,689 frt.	$58^{10}/_{..}$ krt.
s e szerint 1844-ik évi szentgyörgyhó 30-kán volt	1,999 „	$58^{10}/_{..}$ „
hátramaradását az előbbi félévihez vetve, ez az utóbbi fél év alatt 802 ft. — krral szaporodott.	3,690 frt.	— kr.

Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 28 katonát állitott, s a nemzeti szinházza 571 frt. $44^{4}/_{16}$ krt. adott.

Börtöneiben az utóbbi tiz (1831—1840) év alatt létezett s rendes bíróság által elitélt 246 rab közől per alatt, felmentve s félévi rabságon alól 238 — félévi s azontúli rabságra 8 itéltetvén, az előbbiekből — középszámitással 25 — ellenben az utobbiakból egy esik egy évre.

Hadi pénztárának kiadásai:

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		184⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Hadi adó járandóság fejében	5852	9²/..	5852	9²/..	5852	9²/..	5852	9²/..	5507	54⁸/..	5507	54⁸/..
Hadfogadókra	102	2	102	2	102	2	102	2	96	2²/..	96	2²/..
Hadipénztárt illető fizetésekre	496	13	496	13	496	13	496	13	496	13	496	13
„ „ „ napidijakra	35	48	35	48	35	48	35	48	35	48	35	48
E várost terhelő s a hadipénztárt illető tőkék kamatinak fizetésére . . .	286	25	286	25	286	25	286	25	278	24	278	24
E várost terhelő adósságok fizetésére	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	—	—	20	—	—	—	30	—	—	—	—	—
Laktanyák s más katonai épületek javitására	561	59	561	59	54	47	100	—	345	58	300	—
Katonai veszteség s szálitási teher megtérítésére	1668	35	1668	35	1650	9	1650	—	1116	41	1116	41
A netalán behajthatlan s elengedett adóra	606	41	606	41	282	25	300	—	398	22	398	—
A házi pénztár vegyes költségeire . . .	3829	10	3729	10	3077	39	3077	39	477	16	477	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A kamarai pénztár szükségeinek fedezésére	650	—	722	—	722	—	650	—	850	—	850	—
Öszveg	14089	2²/..	14081	2²/..	12559	37³/..	12580	16²/..	9602	38¹⁰/..	9556	2¹⁰/..

Házi pénztárának kiadásai következők: *biró* 500 pft. — *polgármester* 450 pft. — *kapitány* 350 pft. — *6 tanácsnok* 300 pft. *szószólló* 250 pft. — *főjegyző* 400 pft. *aljegyző* 200 pft. — *főügyész* 200 pft. — *alügyész* 100 pft. — *számvevő* 350 pft. — *kamarás s hadadói pénztárnok* 400 (a házi pénztárból 200 pft. a hadiból szinte 200 pft.) E két pénztár *ellenőre* 300 pft. (fele a házi — fele a hadi pénztárból) *segéd* 250 pft. — *lajstromozó* 150 pft. — *irnok* 150 pft. — más két *irnok* 150 pft. — negyedik *irnok* 100 pft. — *6 járulnok* (összesen) 110 pf, (az elsőnek jár 60 pft. a másodiknak 50 pft. a többi négynek kétkét ölfa) hetedik *járulnok* 100 pft. — *főorvos* 300 pft. — *sebész* 150 pft. — *bába* 100 pft. — *selyemtenyésztési felügyelő* 30 pft. — *gazda-ispán* 43 pft. 18 kr. — *erdő-felügyelő* 300 pft. 52 m. zab, 36 m. széna, 3 szekér szalma. — *hid-felügyelő* 41 pft. 40 krt. — *piarcz- s mészárszékre felügyelő* 65 pft. — *kórházi felügyelő* 20 pft. — *2 gyámnok* 200 pft. — *2 szállásmester* 45 pft. — *órás* 30 pft. — *őrmester* 80 pft. — *6 rendőr* 50 pft. — *ajtón őr* 50 pft. — *8 hajdú* 40 pft. s szabad ruházat. — *2 éji őr* ugyan annyi. — *3 vámszedő hajdú* 40 pft. — *csatornász* 86 pft. 30 kr. — *külvárosi biró* 12 pft. — *8 vadász* 40 pft. *szosnyinkai vadász* 10 pft. 24 krt. — *6 mezőcsősz* 40 pft. — *4 torony őr* 40 pft. — *2 majorszolga* 43 pft. 15 krt. — *tanácsszolga* 40 pft. — *tömlöcztartó* 40 pft. —

Főtárnokmesteri díj fejében 28 pft. 48 kr. — *Áltárnokmesteri* díj fejében 4 pft. 19 1/5 krt. — *Tárnokszéki jegyzőnek* 4 pft. 15 1/5 krt. — tartományi biztosnak 21 pft. 13 krt.

Egyházi egyénekre évenkinti kiadásai következők: *lelkész* 800 pft. — *2 káplán* 200 pft. — *kalvária-templomfelügyelő* 80 pft. — *templomgondviselő* 20 pft. — *2 egyházfi* 50 pft. — *5 harangozó* (összesen) 51 pft. 20 krt. — *egyházi zenekarigazgató* 250 pft. s természetbeni szállás — *orgonás* 200 pft. — *discantista* 33 pft. 20 krt. *baszista* 83 pft. 20 krt. — *altista* 33 pft. 20 krt. — *tenorista* 83 pft. 20 kr. — *fagotista* 50 pft. — *orgonanyomó* 20 pft. —

Közoktatási személyszetre: nemzeti iskolaigazgató 100 pft. — *3 tanitó* 200 pft. — *nyelvészeti tanitó* 200 pft. — *rajzmester* 200 pft.

c) *Szeben* városának Zsigmond királyunk 1406-ik évben szabadságot adott, hogy magát kőfallal körülkeríthesse. — 1453-ikban régibb szabadságai megerősítettek. — I-ső Károly alatt 1324-ben királyi várossá lön, s javakat nyert; — 1575-ik évben Miksa királyunk Orkuta helységével ajándékozá meg.

Népessége Fényes szerint 2,699 lélek.

Az utóbbi tiz (1831—1840) év alatt börtönében volt 116 rab közől rendes bizóság által per alatt felmentve s felévi rabságon

alól 112 — félévi s azontúli rabságra 4 lőn elitélve; s igy középszámitással a tizévi rabszámból 12 jut egy évre.

2 nádori porta után hadi adó fejében 1,376 frt. 58 10/16 krt.
s hadfogadókra . . . . . 24 „ 8/.. „
öszvesen fizet évenkint . . . 1,400 frt. 59 2/.. krt.

Ezenfelül
Tartomány biztossági hivatalnokok évi járandoságára . . . . . 5 „ 53 „
s igy hadi adó évi öszvege tesz . . . . 1,406 frt. 52 2/.. krt.

1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján hadi adóbeli hátramaradása tett . . . . . 628 frt. — krt.
ehez az e naptól 1844-ik évi sz. György hó 30-ik . . . . . 700 „ 29 18/32 „
tevő adójárandóságot hozzáadván — öszves . . . . . 1,328 frt. 29 18/.. kr.
tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett . . . . . 731 „ 29 18/.. krt;
s e szerint 1844-ki sz. György hó 30-kán volt . . . . . 597 frt. — krnyi hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbi félév alatt 31 fr. — krral kevesbedett.

Az 1840-ik újonczállitáshoz 12 katonát állitott s a nemzeti szinházra 142 frt. 56 1/16 krt. adott.

Hádi pénztárának kiadásai. (lásd 84 lap.)

Házi pénztárának kiadásai következők: *biró* 250 pft. 18 ölfa ingyen illetmény. — *kapitány* 200 pft. 12 ölfa, ingy. ill. — *5 tanácsnok* 150 pft. 12 ölfa ingy. ill. — *főjegyző* 250 pft. 18 ölfa ingy. ill. — *aljegyző* 100 pft. 12 ölfa ingy. ill. — *szószóllló* 120 pft. 10 ölfa ingy. ill. — *levéltárnok* 50 pft. 6 ölfa ingy. ill. — *főügyész* 150 pft. 12 ölfa ingy. ill. — *pénztárnok* 150 pft. 10 ölfa ingy. ill. — *ellenőr* 120 pft. 10 ölfa ingy. ill. — *számvevő* 150 pft. — *főorvos* 250 pft. 12 ölfa ingy. ill. *sebész* 150 pft. 12 ölfa ingy. ill. — *bába* 50 pft. — *gyámnok* 50 pft. — *epitész* 50 pft. 6 ölfa ingy. ill. — *irnok* 60 pft. 12 ölfa ingy. ill. — *másik irnok* 40 pft. 4 ölfa ingy. ill. — *réti károk becsmestere* 10 pft. — *őrmester* 50 pft. 6 ölfa ingy. ill. — *piaczi felügyelő* 12 pft. 6 ölfa ingy. ill. — *erdő felügyelő* 240 pft. 6 ölfa ingy. ill. takarmány egy lóra; — *5 vadász* 32 pft. 18 pft. szállásbér 2 m. rozs, 2 m. árpa. — *krakovecz-haraszti vadász* 24 pft. 1 m. rozs, 1 m. árpa, — *2 toronyőr* 36 pft. — *óraigazitó* 15 pft. — *alsó portai vámszedő* 50 pft. — *felső portai vámszedő* 33 pft. — *tömlöcztartó* 40 pft. 30 kr. — *hajdú s piarczi vámszedő* 43 pft. — *másik* 40 pft. — *kürtő tisztitó* 30 pft. — *gyepmester* 23 pft.

Hadi pénztárának kiadásai:

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 184²/₃ik évi számadás szerint		184⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Hadi adó járandóság fejében	1376	58¹⁰/₁₀₀	1376	58¹⁰/₁₀₀	1376	58¹⁰/₁₀₀	1376	58¹⁰/₁₀₀	1376	58¹⁰/₁₀₀	1376	58¹⁰/₁₀₀
Hadfogadókra	24	—	24	—	24	—	24	—	24	⁸/₁₀₀	24	⁸/₁₀₀
Hadipénztárt illető fizetésekre	365	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ napidíjakra	22	30	22	30	22	30	22	30	22	30	22	30
E várost terhelő s a hadipénztárt illető tőkék kamatainak fizetésére	12	—	12	—	12	—	7	12	—	—	—	—
E várost terhelő adósságok fizetésére	—	—	—	—	40	—	40	—	—	—	—	—
Irószerekre	10	—	10	—	10	—	10	—	10	—	10	—
Laktanyák s más katonai épületek javítására	10	—	—	—	10	—	—	—	40	—	40	—
Katonai veszteség s szállítási teher megtérítésére	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra	300	—	18	20	18	20	18	20	72	—	16	23
A házi pénztár vegyes költségeire	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A kamarai pénztár szükségeinek fedezésére	93	20	500	—	534	13	534	13	650	—	650	—
Öszveg	2264	41¹⁰/₁₀₀	1963	48¹⁰/₁₀₀	2048	1¹⁰/₁₀₀	2033	13¹⁰/₁₀₀	2215	29²/₁₀₀	2139	52²/₁₀₀

Tartomány biztosnak 5 pft. 53 krt.

Egyházi egyénekre évenkinti kiadásai következők: *Lelkész* 400 pft. 12 ölfa határozott áron. — *Segéde* 100 pft. — *Somi g. e. lelkész* 60 pft. 12 ölfa ingy. ill. — *Harangozó* 112 pft. — *2 egyházfi* 26 pft. 30 krt. — *Discantista* 32 pft. — *Orgonanyomó* 7 pft. 50 kr.

Közoktatási személyzetre: *Iskolaigazgató* 50 pft. — 2 (1-ső és 3-ik elemi osztály). *Tanitó* 160 pft., 10 pf. szállásbér 6 ölfa ingy. ill. — *2-ik el. osztály tanitó* 150 pft. 10 pft. szállásbér 6 ölfa ingy. ill. — *Leánytanitó* 160 pft. 10 pft. szállásbér 4 ölfa ingy. ill. — *1-ső nyelvészeti tanitó* 150 pft. 6 ölfa ingy. ill.

VII.

Szepes vármegye hasonnevű, ma már csak mászhatlan szirt csúcsoni omladványaiban látható *Szepes* vártól neveztetik. Ki épitette e várat? bizonytalan, ha csak *Borsu*-nak *Bunger* fiának nem tulajdonitandó, ki Béla királyunk névtelen jegyzője szerint a lengyel határszélre küldetett, hogy ott erős végvárat épitsen. A XV és XVI-dik században a hatalmas Zápolya — 1531-dik évtől 1645-ik a Thurzó nemzetséget uralta, ekkor a koronára jutván, mint Szepes vármegyei örökös grófság- s főispánságot III-dik Ferdinánd királyunk 1638-dik évben *Csáky* István- s utódainak adományozá a belháborúkban iránta viseltetett hűségeért.

Jelen századunk elejéig Szepes vármegye kebelében egy kis *„Kis Szepes Vármegye“* másként *„Dárdások tartománya“* (sedes decem lanceatorum) nevezetű — most mintegy tizenkét helységből álló külön hatóság létezett. A főispántól függött ugyan, de a sajátlagos Szepes vármegyétől függetlenül külön vármegyei igazgatással birt. — Lakosai mindnyájan nemesek, hajdan közölök tiz-tiz a magyar királyt háborúiba kisérni tartozott. IV-dik Béla királyunktól nyerték szabadságaikat, vérhatalommal élhetési jogukat azonban utóbb elveszték, végre saját kérelmükre az 1802-dik évi 10-dik t. cz. által egészen Szepes vármegyéhez csatoltattak. „Erga demissum — mond az idézett törvényczikk — Sedis Superioris Nobilium decem lanceatorum petitum, benigne annuente sua Majestate Sacratissima, statutum est: ut eadem superior Nobilium decem lanceatorum sedes, quae hactenus distinctam constituebat jurisdictionem, et *minor Comitatus* audiebat, spectato expensarum, rectaeque publicae administrationis com-

pendio, salvis eorumdem nobilium decem Lanceatorum juribus et privilegiis, cum Comitatu Scepusiensi uniatur.“ És ennek következtében a megye

Pecséte ezen közirattal van ellátva: „A két törvényesen egyesült Szepes vármegyék pecsétje. 1840.“

Szomszédai keletről: Sáros — nyugotról: Liptó — délről: Gömör és Torna vármegyek — éjszakról: Galliczia.

Területe $65^{10}/_{20}$ □ mfd. hosszában délről éjszakra $11^{1}/_{2}$ — és szélességében alig 6 mértföldre nyulik. Kiterjedésére nézve 26-dik vármegyéink között.

Használható földe az urbér behozatala alkalmával találtatott 519,950 h. ebből szántóföld 236,480 h., rét 20371 h., erdő legelő 244,986 h. — az 1827-ik évi országos összeiró választmány egyik tagja Hegedüs Pál egyegy □ mfdet 13,333 — (1,200 □ öllel számitott) holddal véve, ezen megye haszonvehető földét szinte 591,950 — haszonvehetlenségét pedig 360,028, — s igy összes területét 879,978 holdra akként jelelé ki: hogy a haszonvehetőből *jobbágybirtokállomány* szántóföldben 88,755
rétben 8,927
összesen 97,682
holdat tenne, melly adózás alatti urbéri állományt a földesuri 64,267
holdnyi birtokkal egybevetve az ezen megyének . . 519,950
hold haszonvehető területéből $^{1}/_{5}$ adózás alatt—$^{4}/_{5}$ pedig földesuri kézen létezik. — Ellenben közelebb Bárándy — nagyobbára az 1785-ki birtok bevallások nyomán egy □ mfdet 10,000 holddal, egyegy holdat 1600 □ öllel számitva ezen megye területét 665,000 holdra határozván, ebből ház s udvartelkekre 18,400
termőföldre összesen 528,060 u. m. szántóföldre . . 236,480
rétre 40,800
kertre 5,800
erdőre 244,980
s igy haszonvehető földterület öszvegeül 546,460
holdat számitott; s e mennyiségből az urbér behozatala alkalmával összeirt 3,512 urbéri telek állományául szántóföldben 88,400
rétben . . . 18,000
összesen . . 106,400
(1200 □ öllel) vett holdat juttatott; — s a mostani urbéri telkes gazdák számát 16,400 és a házas zsellérekét 2,400 — továbbá ezeknek *urbéri tartozásait* 182,624 fogatos s 38,400 gyalog urbérnapra és füstpénz fejében 18,800 ftra teszi. — Jelenleg figyelve a már eszközlött, s folyamatban levő rendezések- s tagositásokra, egyegy mfdet 13,333 (1,200 □ öllel számitott) holddal véve, e

megyének haszonvehető 550,000
nem használható . . . 329,978

összesen . 879,978 holdnyi területe van. A haszonvehetőből birnak a jobbágyok szántóföldben . 90,000
rétben 12,000
bensőségben . 4,712

összesen . . . 106,712

holdat. Melly urbéri állományöszvegnek az imént kitett haszonvehető földöszvegböli levonásával *földesuri birtokúl* maradna 443,288 h.; ezen mennyiségből azonban — az Abauj vármegyét illetőleg felhozottaknál fogva — 60,000 h. levonandó lévén, a valóságos urbéri állomány teend 166,712 holdat; — ellenben a földesuri birtok . . . . . 383,288 „

együtt . . . . . 550,000 holdat. — Egész telkes jobbágy bir I-ső osztályban 22 — II-dikban 24 — III-dikban 26 — IV-dikben 30 h. szántóföldet. — Rétből, hol mindig kaszáltatik 8, hol ritkán 10, hol soha sem, 12 kaszást.

Van benne Bárándy szerint

2 szabad kir. város .	1,634 ház	11,000	lélekkel
16 szabadalmazott város [1])	4,525 „	32,250	„
3 kamarai polgárváros	1,100 „	9,860	„
1 szabad „ .	326 „	2,600	„
5 bérlős mezőváros .	,340 „	7,960	„
5 urbéri „ .	840 „	4,770	„
192 falu	18,062 „	121,860	„
39 népes puszta . . .	620 „	3,800	„
magánlak	150 „	1,000	„
összesen 264 lakhely	28,600 ház	198,100	lélekkel;

minden □ mfdre 2,944 lélek esik; ellenben a Fényes szerinti 185,946 lélekből minden □ mfdre 2,760 lélek jut; — a két számitás közti különség 14,154. — Elágazik e népesség

a) *vallásra*	Fényes szerint
romai katholikus	116,300
görög „ „	25,464
ágostai vallástételtartó	42,192
helvetiai „ „ „	4
zsidó	1,986
összesen	185,946

[1]) A szepesi XVI városról a „Municipiumok“ között tárgyszerüleg szólandunk.

b) *nyelvre*	Bárándy szerint	Fényes szerint
törzsökös magyar .	4,000	—
magyaros	10,000	
német	64,500	61,976
tót	119,600	91,549
orosz	—	25,435
zsidó	—	1,986
összesen .	198,100	185,946

Az 1827-ik évi országos összeirás szerint volt e megyében . . . . . 185,389 lélek
1830-ik évben volt e megye népessége . . . 127,368 „
1839-ik „ „ „ „ „ . . . . 133,905 „ [1]
Az $184^{2}/_{3}$-ik évi rovatos összeirás szerint . .

Nemessége az 1785-ki országos összeirás szerint 2,094 (1,047 fi) egyénből állott; mostan hihető száma Fényes szerint 3,714 [2].

68 *nádori porta* után hadiadó fejében	47,165 fr.	$27^{15}/_{16}$ krt.
s *hadfogadókra*	822 „	$18^{5}/_{..}$ „
összesen fizet évenkint . .	48,983 fr.	$46^{5}/_{..}$ „
Ezenfelül *Tartománybiztossági hivatalnokok* évi járandóságára	221 „	43 „
s igy hadi adó évi öszvege tesz . . .	49,204 fr.	$29^{5}/_{..}$ krt.

1843-ik évi mintszenthó 31-én volt hátramaradásához, az e naptól 1844-ik évi sz. György hó 30-káig . . . . . 86,950 fr. — krnyi 23,991 „ $53^{5}/_{..}$ „

adójárandóságát hozzáádván; összes	110,941 fr.	$53^{5}/_{..}$ kr.
tartozásából a mondott félév alatt . .	24,651 „	$53^{5}/_{..}$ krt.

fizetett le valólag, s e szerint 1844-ki sz. György hó 30-án létezett . . . . 86,290 fr. — kr. hátramaradását, az elébbi félévihez vetve, azaz utóbbi fél év alatt 660 fttal kevesbedett.

Ujonczakat a 60-ik számú magyar gyalog ezredhez állit, — az 1840-ki ujonczállitáshoz 516 katonát adott.

Házi pénztárainak kiadásait a XIII. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte a nmgú udv. főtörvényszékre 1821, 1831 s 1837

[1] A megye börtönében ez év alatt raboskodók számát tekintve, minden 3,400 lélek után esett egy rab.

[2] Kik közt ha személyenkint kivettetett volna a nemzeti szinházrai országos ajánlatból e megyére juttatott 4,895 pf. 30 kr.; egyre 1 frt. 19 kr. esendett.

évek alatt felküldött s ott megvizsgált büntető pereinek jegyzékét a XIV. sz. alatti tábla.

Az utóbbi tiz (1831—1840) év alatt Szepes vármegye börtöneiben létezett rabok összes száma 1,370. Kik közöl 1,137 rendes — 190 urodalmi, 43 rögtön bíróság által — és pedig: per alatt felmentve s fél évi rabságon alól 953 — fél évi s azontuli rabságra 417 lőn elitélve; — s igy középszámitással a tiz év alatti rabok számából 137 — s a fél évi s azontul raboskodók közöl 42 jön egy évre.

1841-ik elején volt e megyében 39 rab (kettő még az 1831-ki pórlázzadásból), 6 nő (egy gyermekgyilkos, 5 tolvaj), a 33 férfi-rab közt 4 gyilkos, 4 rabló, 3 verekedő, 1 csaló, 19 tolvaj. — 1 nemes, 10 czigány, 2 zsidó, 4 mesterember, 5 juhász, 1 telkesgazda, a többi csavargó. — Ellenben.

Az 1843-ki szent Györgyhó elején létezett 16 rab között férfi 11 — nő 5 volt (3 gyermek gyilkos), — ezenfelül a vérhatalommal biró megyebeli uradalmak börtöneiben ugyanekkor, nevezetesen b. Palocsayéban 2, Márjássyéban 5, gr. Csákyéban 9, s a püspökében 3 — összesen 19 rab volt.

Vérhatalmi joggal birnak: gr. Csáky-család: Illyésfalu, Hotkócz, Mindszent, Helczmanócz, Remete és Káposztásfalu nevű birtokaiban; — b. Horváth-, Márjássy-, Görgey-, Berzeviczy-, Jekelfalusy-családok, Polyánkai-féle örökösök, Tóthfalvi közbirtokosság, Gölnicz és Remete sz. városok községei, a k. kincstár Szomolnokon; — végre a megyés püspök várallyai s stiavnik nevű javaiban.

Politikai kormányzás tekintetében négy főbirói járásra oszlik u. m. 1) magurai-, 2) kárpátaljai-, 3) lőcsei-, 4) hegyire.

Tartománybiztossági tekintetben, mint szinte iskola kormányzásra nézve a kassai kerülethez tartozik.

Székhelye Lőcse.

Tisztikara s segédöttei évi fizetése és bérjárandósága ekkint van rendszeresitve u. m.

a) Tisztikar: *főispán* 1500 pft. — *első alispán* 700 — *m. alispán* 350 — *főjegyző* 500 — *első aljegyző* 250 — *m. aljegyző* 150 — *levéltárnok* 300 — *pénztárnok* 500 — 4 *adószedő* (200 ftjával) 800 — *számvevő* 200 — 4 *főszolgabiró* (300 ftjával) 1,200 — 7 *alszolgb.* (150 ftjával) 1,050 — 9 *esküdt* (100 ftjával) 900 — *főügyész* 300 — *alügyész* 150 — 5 *irnok* (egy 150, négy 100 ftjával) 550 — *élelemtári biztos* 150 — 4 *katonai biztos* (150 ftjával) 450 ft. — összesen 10,000 frt.

b) Segédöttek: *mérnök* 400 — *főorvos* 500 — 6 *sebész* (150 ftjával) 900 — 5 *bába* (100 ftjával) 500 — *útigazgató* 300 — *hajdukáplár* 150 — 2 *huszár* (125 ftjával) 250 — 54 *hajdu* (50 ftjával) 2,700 — *kéményseprő* 52 — bakó 50 ft. — összesen

5,802 frt. S e szerint a tisztikar évi fizetése . . 10,000 frt.
szegődöttek évi bére . . 5,802 „
együtt tesz évenkint . . . 15,802 frt.

Szepes vármegyében kebeleztetik:

a) Késmárk (a régi oklevelekben „forum Caseorum"nak mondatik). Eredetét megnem határozák történetbuváraink. IV-ik Béla királyunk több kiváltsággal ruházta fel. I. Lajos 1380-ik évben királyi várossá tette, utóbb a szepesi 24 város fővárosává lőn, minthogy Ulászló parancsára 1440-ik évben a szepesi gróf lakását Lőcséről ide tette át. 1423-ban frigyet kötöttek itt Zsigmond magyar s Ulászló lengyel királyok. 1433-ban s 1464-ben a Hussiták rárohanással bevéven kipusztitották. — 1530-ik évben Zápolya János, később Laszky Hieronim — majd a Tököly — nemzetség birtokába jutott, s ez utósó alatt különösen sokat szenvedett. 1655-ben III-ik Ferdinánd ujólag a kir. városok sorába igtatta. — Az I-sö Ferdinánd és Zápolya János közti háboruk közben Késmárk és Lőcse is egymás ellen valódi hadat folytattak, s köztök több véres ütközet történt; a két város közti villongásnak az szolgálván okul: miszerint mindkettő magának akará tulajdonitani azon jogot, mellynél fogva az idegen kereskedőknek portékái nálok rakattassanak le először.

Népessége Fényes szerint 4,223 lélek.

Az utóbbi tiz (1831—1840) év alatt börtönében volt 110 rab közöl rendes bíróság által per alatt, felmentve, s félévi rabságon alól 106 félévi, s azontuli rabságra 4 lőn elitélve; s igy középszámitással a tiz évi rabszámból 11 jút egy évre.

5 *nádori porta* után hadi adó fejében 3,442 frt. $29^{9}/_{16}$ krt.
s *hadfogadókra* . . . . . 60 „ $1^{5}/_{..}$ „
összesen fizet évenkint . . . 3,502 frt. $30^{14}/_{..}$ krt.

Ezenfelül
tartománybiztossági hivatalnokok évi járandósága . . . . . 23 „ 34 kr.
s igy hadi adó öszvege tesz . 3,526 frt. $4^{14}/_{..}$ krt.

1843-ik évi mindszenthó 31-dik napján hadi adóbeli hátramaradása tett . . . . . 800 frt. — krt.;
ehez, az e naptól 1844ki sz. Györgyhó 30kig 1,751 „ $13^{30}/_{..}$ „
tevő adójárandóságot hozzáadván, összes . 2,551 frt. $13^{30}/_{32}$ kr.
tartozásából a mondott félév alatt valólag
lefizetett . . . . . 1,951 „ $13^{30}/_{..}$ „;
s e szerint 1844ki sz. Györgyhó 30kán volt 600 frt. — kr.
hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi fél év alatt 200 frt — krral kevesbedett.

Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 16 katonát állitott, s a nemzeti szinházra 357 frt. $20^{2}/_{16}$ krt fizetett.

Hadi pénztárának kiadásai:

Kiadás címe:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ évi számadás szerint		183⁵/₆ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 184²/₃ik évi számadás szerint		184⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Hadi adó járandóság fejeben	3700	37⁹/..	3700	37⁹/..	3700	37⁹/..	3700	37⁹/..	3442	26⁹/..	3442	26⁹/..
Hadfogadókra.	64	31	64	31	64	31	64	31	60	1⁵/..	60	1⁵/..
Hadipénztárt illető fizetésekre	23	34	23	24	23	34	23	34	23	34	23	34
„ „ „ napidíjakra	97	51	992	21	991	51	380	—	686	39	736	39
E várost terhelő- s a hadipénztárt illető tőkék kamatainak fizetésére . .	94	16	69	—	69	—	69	—	—	—	—	—
E várost terhelő adósságok fizetésére	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	27	49	27	49	19	32	28	—	43	55	50	—
Laktanyák s más katonai épületek javitására	—	—	—	—	—	—	—	—	17	50	20	—
Katonai veszteség s szállitási teher megtérítésére	115	21	115	21	128	38	150	—	115	40	150	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra	110	—	110	—	77	59	150	—	71	41	100	—
A házi pénztár vegyes költségeire . . .	687	46	192	12	182	34	182	12	11	32	20	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A kamarai pénztár szükségeinak fedezésére	331	—	331	—	331	—	198	—	198	—	198	—
Öszveg	5452	45⁹/..	5626	15⁹/..	5589	16⁹/..	4945	54⁹/..	4671	18¹⁴/..	4800	40¹⁴/..

Házi pénztárának kiadásai következők: *biró* 350 pft. 6 ölfa in. ill. — *kapitány* 300 pft. 3 ölfa in. ill. — 11 *tanácsnok* [1]) 250 pft. — *főjegyző* 300 pft. 4 ölfa in. ill. — *aljegyző* 200 pft. — *szószólló* 120 pft. 4 ölfa in. ill. — *ügyész* 120 pft. — *hadi pénztárnok* 250 pft. — *ellenőr* 150 pft. — *számvevő* 60 pft. — *1-ső irnok* 120 pft. — *2-ik irnok* 87 pft. 20 kr. — *3-ik irnok* 67 pft. 30 kr. — *pénztári irnok* 80 pft. — *gyámnok* 150 pft. — *erdészet felügyelő* 200 pft. 32 pf. szb. 12 ölfa in. ill. 52. m. zab 36 m. széna — *épitnök* 250 pft. — *kórházi gondnok* 20 pft. — *szállás-gondnok* 50 pft. — *főorvos* 300 pft. 20 pf. szb. — *sebész* 150 pft. — 2 *bába* 40 pft.— 8 *vizipuska felügyelő* 4 pft. — *órafelhuzó* 10 pft. 24 kr. — *erdőcsősz* 15 pft. 24 kr. — *kéményseprő* 60 pft. — *őrmester* 90 pft. — *pénztári szolga* 48 pft. — *gyámtisztségi hajdú* 4 pft. — 7 *rendőr* 40 pft. — *ácsmester* 16 pft. 4 ölfa in. ill. — 4 *karpatói erdőcsősz* 80 pft. — *goldbergi erdöcsösz* 60 pft. 6 ölfa in. ill. — *tanácsházfütő* 24 pft. — 2 *toronynappali őr* 42 pft. 35 kr. — 6 *toronyéjjeli őr* 16 pft. 40 kr. — 4 *porta-őr* 46 pft. — *liba pásztor* 15 pft. — *árkiáltó* 59 pft. 48 kr. tsz. 2 p. m. rozs. 2 p. m. árpa 2 öl tüzifa 12 öl karófa — *gyepmester* 36 pft. tsz. 6 ölfa in. ill. 12 m. zab. 1 szekér széna 48 szomó szalma. 12 öl karófa — 4 *bástyaőr* 20 pft. (a hadi pénztárból) — 2 *óra felügyelő* 50 pft. — *betűszedő* 20 pft. — 4 *mezei csősz* 73 pft. 36 kr. — 2 *húsár-kiszabó* 6 pft. — *városfelügyelő* 3 öl puhafa in. ill.

Tartomány-főbiztosnak 23 pft. 34 kr.

Egyházi személyzetre évenkinti kiadásai ezek: *lelkész* 750 pft. 50 ölfa in. ill. oltári borfejében 30 pft. alamizsnákra 5 pft. 30 kr. tisztikar újitás alkalmával sz. mise tartásáért 7 pft. — ezen felül 7 m. búza, 41 m. rozs. 48 m. árpa. 15 m. zab. 1 szekér széna — *orgonás* 89 pft. 20 kr. term. sz. 16 m. rozs — *hangászkar-igazgató* 139 pft. 48 kr. t. sz. 8 m. rozs — *kántor* 96 pft. 20 kr. t. sz. 8. m. rozs — *tornácz (?)* 116 pft. 40 kr. t. sz. 12 ölfa in. ill. 16 m. rozs — *egyházfi* 68 pft. 40 kr. t. sz. — 6 *harangozó* (összesen) 65 pft. 36 kr.

Közoktatási személyzetre: nemzeti oskola-igazgató 42 pft. 20 kr. — 1-ső és 2-ik osztálytanitó 200 pft. — 3-ik és 4-ik osztálytanitó 180 pft. magán órákért 24 pft. [2]) *Rohuszi tanitó* 20 pft. oskolafütő 6 pft.

b) L ő c s e — hajdan felső Magyarország fővárosa — IV-ik Béla királyunktól nyeré kiváltságait, ugy kir. várossá lélelét. — 1601 s 1604-ik évben Botskay hajdui, — 1619-ben Bethlen Gá-

[1]) A tanácsnokok száma a város adósságainak lefizetése idejeig 8-ra leszállitatott. —

[2]) Ezen segélyt évenkint változva más tanitó, ki magány órákat tart huzza. —

bor — 1682-ben Tököly seregei nyomorgatták. — 1710-ben Rákóczy Ferencz által — hét évi elfoglalás után visszavétetett. — 1550-ik évben I. Ferdinánd királyunk minden korábbi szabadságait s kiváltságait megerősítette.

Népessége Fényes szerint 5,500 lélek.

Az utóbbi tiz (1831—1840) év alatt börtönében volt 44 rab közől rendes bíróság által per alatt, felmentve, s félévi rabságon alól 19 — s azontúli rabságra 25 lőn elitélve; — s igy középszámitással a tiz évi rabszámból 4 — a félévi s azontul raboskodottakéból 3 jut egy évre.

7 *nádori porta* után *hadi adó* fejében	4,819 frt.	$25^{3}/_{16}$ krt.
s *hadfogadókra*	84 „	$1^{13}/_{..}$ „
összesen évenkint fizet . . .	4,903 frt.	27 krt.
Tartomány-biztossági hivatalnokok évi járandósága	14 „	9 „
s igy hadi adó öszvege tesz	4,917 frt.	36 krt.
1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján hadi adóbeli hátramaradása tett	2,600 frt.	— krt.;
ehez az e naptól 1844ik évi sz. Györgyhó 30ig	2,451 „	$43^{17}/_{32}$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván, összes	5,051 frt.	$43^{17}/_{..}$ kr.
tartozásából a mondott fél év alatt valólag lefizetett	2,451 „	$43^{17}/_{..}$ krt.;
s e szerint 1844ki sz. Györgyhó 30án volt	2,600 frt.	— kr.

hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi fél év alatt 2,600 frtban megmaradt.

Az 1840-ik évi ujonczállitáshoz 20 katonát állitott, s a nemzeti szinházra 500 frt. $16^{4}/_{16}$-krt adott.

Hadi pénztárának kiadásai. (lásd 94 lapon.)

Házi pénztárának kiadásai következők: *biró* 500 pft. 12 ölfa ingyen illetmény — *polgármester* 450 pft. 12 ölfa in. ill. — *kapitány* 400 pft. 12 ölfa. in. ill. — 4 *tanácsnok* 310 pft. 10 ölfa in. ill. — *főjegyző* 350 pft. 6 ölfa in. ill. — *aljegyző* 250 pft. 5 ölfa in. ill. — *ügyész* 200 pft. 5 ölfa in. ill. — *szószólló* u. a. — *lajstromozó* 250 pft. 4 ölfa in. ill. — *pénztárnok* 350 pft. 5 ölfa in. ill. — őrségpénztár kezelésért 40 pft. — *ellenőr* 250 pft. 4 ölfa in. ill. — őrségpénztár kezelésért 30 pft. — *segéd* 150 pft. 4 ölfa in. ill. — örségpénztár kerelésért 20 pft. — *számvevő* 150 pft. 4 ölfa in ill. — *gazda* 150 pft. 30 pf. szállásbér, 4 ölfa in. ill. — *irnok* 120 pft. 4 ölfa in. ill. — 2 más *irnok* 100 pft. 4 ölfa in. ill. — *kórházi gondnok* 16 pft. 40 kr. — *főorvos* 300 pft 10 ölfa in. ill. — *sebész* 130 pft. 6 ölfa in. ill. műszerekre 4 pft. — *bába* 100 pft. — *útbiztos* 100 pft. — *szállásmester* 40 pft. 4 ölfa bérfizetés mellett — *toronymester* 120 pft. 5 ölfa bfm. — 2 *toronyszolga* 35 pft. 4 ölfa

Hadi pénztárának kiadásai:

Kiadás címe:	Valóban kiadatott az $183^{2}/_{3}$ évi számadás szerint		$183^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $183^{3}/_{4}$ik évi számadás szerint		$183^{5}/_{6}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Hadi adó járandóság fejében	4819	$25^{3}/_{4}$	4819	$25^{3}/_{4}$	4819	$25^{3}/_{4}$	4819	$25^{3}/_{4}$	4819	$25^{3}/_{4}$	4819	$25^{3}/_{4}$
Hadfogadókra	84	2	84	2	84	2	84	2	84	$1^{14}/_{4}$	84	$1^{14}/_{4}$
Hadipénztárt illető fizetésekre	14	9	14	9	14	9	14	9	14	9	14	9
„ „ „ napidíjakra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E várost terhelő- s a hadipénztárt illető tőkék kamatainak fizetésére . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E várost terhelő adósságok fizetésére	—	—	—	—	180	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Laktanyák s más katonai épületek javitására	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség s szállitási teher megtéritésére	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra	9	—	9	—	96	12	10	—	25	51	34	56
A házi pénztár vegyes költségeire . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A kamarai pénztár szükségeinek fedezésére	160	—	160	—	160	—	160	—	340	—	340	—
Öszveg	5086	$36^{3}/_{4}$	5086	$36^{3}/_{4}$	5353	$48^{3}/_{4}$	5267	$36^{3}/_{4}$	5283	$37^{1}/_{4}$	5292	$32^{1}/_{4}$

bfm. 4 m. rozs. 4 m. árpa — 3 *toronyőr* 57 pft. 36 kr. 2 ölfa bfm. s ruházat — *órafelhuzó* 4 pft. 48 kr. — *erdész* 350 pft; term. szál. 20 ölfa in. ill. zab- és széna-részletek fejében 132 pft. irószerekre 8 pft. — másik *erdész* 250 pft. t. sz. 10 ölfa in. ill. zab- és zena-részletek fejében 66. pft. irószerekre 4 pft. — *mezei lovas kerülő* 100 pft. — *csatornász* 35 pft. — *kéményseprő* 20 pft. — 2 *hirdető* 4 pft. 48 kr. — *felső portai irnok* 33 pft. 20 kr. — *alsó portai irnok* 25 pft. — *belső portai irnok* 15 pft. — *őrmester* 60 pft. ruházatra 25 pft. 5 ölfa fuvarozási bér mellett. — 2 *futár* 50 pft. 3 ölfa bfm. — *rendőri káplár* 55 pft. 4 ölfa bfm. — 6 *rendőri szolga* 2 ölfa bfm. — 7 *hajdú* u. a. — *árktkiáltó* 35 pft. — *tanácsszolga* 75 pft. t. sz. 6 ölfa bfm. — 2 *mezeicsősz* 20 pft. *majors. kerülő* 6 pft. — 13 *vadász* 60 pft. 4 ölfa in. ill. 4 m. rozs 4 m. árpa — 6 *éji őr* 32 pf. 1 ölfa bfm. szuházat — *káplár* 50 pft. — *útegyenlitő* 32 pft. 6 m. rozs. 6 m. árpa. — *majoros* 25 pf. 50 kr. 6½ m. rozs. 6½ m. árpa. — 3 *szolga* 21 pft. 41 kr. 5½ m. rozs. 5½ árpa. — 2 *pásztor* 12 pft. t. sz. 6½ m. rozs. 6 ½ m. árpa.

Tartományi biztos 14 pft. 19 kr.

Egyházi személyzetre évenkinti kiadásai ezek: *lelkész* 50 ölfa bfm. — *zavadi lelkész* 55 pft. 12 kr. 24 ölfa bfm. — *orgonás* 138 pft. 5 ölfa bfm. — *harangozó* 65 pft. 4 ölfa bfm. — *discantista* 20 pft. 6 pft. sz. bér. 4 ölfa bfm. — *orgonanyomó* 13 pft. 36. — *g. e. lelkész* 35 ölfa bfm. — *evang. község* 30 ölfa bfm. — *siráso* 3 ölfa bfm.

Közoktatási személyzetre: oskola-igazgató 20 pft. — 2 *nemzeti oskola-tanitó* 200 pft. 5 ölfa bfm. oskola-fütésre 5 ölfa bfm. *leánytanitó* 170 pft. 5 ölfa bfm. oskolafütésre 5 ölfa bfm. — *dvorczei gyerektanitó* 26 pft. 37½ kr. 12 ölfa in. ill. — *oskolafütő* 20 pft. 2 ölfa bfm. — *thoriszkai oskola* 12 ölfa bfm. — *zavada ulozsai oskola* 22 ölfa bfm. — *dvoreczi oskola* 12 ölfa bfm.

VIII.

Torna vármegye többi vármegyeink „sz. Marino"ja — hihetőleg a Bebek-család egyik taga által épitett hasonnevű vártól vette nevezetét, melly a középkor táján uralt Mágocsiak kihaltával b. Keglevich Miklós birtokáva lőn. Az I-ső Leopold királyunk lerontatta várnak kitünő hegytetőn most is látszó omladványai magasztos emléket idéznek elő az ó kor képei felett elmélkedőben.

Szomszédai: keletről: Abauj — nyugotról: Gömör — éjszakról: Szepes — s délről: Borsod vármegyék.

Területe $10^{16}/_{20}$ □ m. — hosszában mintegy 4, szélességében alig 3 mfdre nyúlik.

Használható földe az urbér behozatala alkalmával találtatott 78,780 hold; ebből szántóföld 35,415 hold
erdő . . 33,891 „
rét s legelő 6,040 „ ; — az 1827-ik évi országos összeiró választmány egyik taga Hegedűs Pál egy □ mfdet 13,333 (1,200 □ öllel számitott) holddal véve, ezen megye haszonvehető földét szinte 78,780 — haszonvehetlenségét pedig 54,550 — s igy összes területét 133,330 holdra ekként jelelé ki: hogy a haszonvehetőből *jobbágy-birtokállomány*
szántóföldben 11,646
rétben . . 2,579
szőlőben . . 303
szilvásokban . 10
összesen . . 14,513 holdat tenne; melly adózás alatti urbéri állományt a földesuri 64,513 hold birtokkal egybevetve, az ezen megyének . . . . 78,780 „ haszonvehető területéből $^{7}/_{39}$ adózás alatt, — $^{32}/_{39}$ pedig földesuri kézen létezik; — ellenben Bárándy közelebb — nagyobbára az 1785-ki birtok-bevallások nyomán egy □ mfdet 10,000 (1600 □ öllel számitott) holddal véve, ezen megye területét 108,000 holdra határozván, ebből ház- s udvartelkekre . . 4,000 termő földre összesen 81,580 u. m.
szántóföldre . . . 35,418
rétre 6,600
kertre 800
szőlőre 800
legelőre 4,082
erdőre . . . . . 33,880 s igy haszonvehető földterület összvegeül . . . . . 85,580 holdat számitott, és ebből az urbér behozatalakor öszveirt 502 urbéri telek állományául
szántóföldben 15,200
rétben . . . 3,000
összesen . . 18,200 (1,200 □ öllel vett) holdat és a mostani urbéri telkes gazdák számát 3,040 s a házas zsellérekét 840 — továbbá ezeknek *urbéri tartozásait* 26,104 fogatos s 13,440 gyalog urbérnapra, és füstpénz fejében 3,880 frtra teszi. — Jelenleg — figyelve a már eszközlött s folyamatban levő rendezések- s tagositásokra, egyegy mfdet 1,333 (1,200 □ öllel számitott) holddal véve, e megyének haszonvehető 90,000
nem használható 73,330
összesen . . . . . 13,330 holdnyi területe van. A haszonvehetőből *birnak a jobbágyok* szántóföldben . 12,000
rétben 3,000
bensőségben . . 922
összesen . . . 15,922

holdat. Melly urbéri állományöszvegnek az imént kitett haszonvehető föld öszvegéből levonásával, földesuri birtokul maradna 74,078 hold; ezen mennyiségből azonban az Abauj vármegyét illetőleg felhozottaknál fogva 10,000 h. levonandó levén, a *valólagos urbéri állomány* teend 25,922 holdat; — a *földesuri* birtok ellenben . . . . . 64,078 „

együtt . . . . . 90,000 holdat.

Egész telkes jobbágy bir I-ő osztályban 26 — II-ikban 28 — III-ikban 30 — IV-ikban 32 hold szántóföldet; — rétből, hol sarjú mindig kaszáltatik 8, hol ritkán 10, hol soha 12 kaszálót.

Van benne Bárándy szerint

1 polgári város	430 ház	2,190	lélekkel
41 falú	4,930 „	29,490	„
5 népes puszta	22 „	120	„
magánlak	18 „	100	„
összesen 47 lakkely	5,400 ház	31,900	lélek; —

minden □ mfdre 2,899 lélek esik; ellenben a Fényes szerinti 27,552 lélekből 2,630 — a két számitás közti különség 269. — Elágazik e népesség:

	Bárándy szerint	Fényes szerint
a) *vallásra*		
római katholikus		12,076
görög „ „		2,513
ágostai vallástételtartó		186
helvetiai „ „ „		12,128
zsidó		659
összesen		27,562
b) *nyelvre*		
törzsökös magyar .	29,900	. . 24,903
magyaros	1,000	
tót	1,000	. . . 500
orosz	—	. . . 1,500
zsidó	—	. . . 659
összesen .	31,900	. . . 27,562

Az 1827-ik évi országos összeirás szerint volt e megyében . . . . . 29,083 lélek.
1830-ik évben volt e megye népessége . . . . 19,905 „
1839-ik „ „ „ „ „ . . . . 16,088 „
Az 184²/₃-ik évi rovatos összeirás szerint . . 27,562 „

Nemessége az 1785-ik évi országos összeirás szerint 1,647

[1]) Kik közt ha személyesen kivettetett volna a nemzeti szinházrai országos ajánlatból e megyére juttatott 857 frt 36¹²/₇₆ kr, egyre egyre 20 kr. sem jutandott.

egyénből állott, kik között fi 830. Mostan lehető száma Fényes szerint 2,627 [1]) (Bárándy szerint 1590).

12 *nádori porta* után hadi adó fejében 8,261 frt. $51^{12}/_{16}$ krt,
s *hadfogadókra* . . . . . 144 „ $3^{3}/_{..}$ „

összesen fizet évenkint . . . 8,405 frt. 54 krt.

Ide tartozván a
tartomány biztossági hivatalnokok évi járandósága . . . . . 31 „ 15 kr.

évenkinti hadi adó összege tesz . . . 8,436 frt. 9 krt.

1843ik évi mindszenthó 31kén volt 24,710 frt. — krnyi
hátramaradásához, az e napról 1844ik évi 2,202 „ $57^{15}/_{32}$ „
adójárandóságát hozzáadván; összes . 26,912 frt. $57^{15}/_{12}$ krnyi
tartozásából a mondott fél év alatt . . 2,622 „ $57^{15}/_{..}$ krt
fizetett le valólag; s e szerint 1844-ki
sz. Györgyhó 31-kán létezett . . . 24,290 frt. — krnyi

hátramaradását az elébe félévihez vetve, az az utóbbi fél év alatt 420 frt — krral kevesbedett.

Az 1840-ik ujjonczállitáskor 93 katonát adott.

Házi pénztárának kiadásait a XV. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte a nmgú udv. főtörvényszékre 1821, 1831 s 1837-ik évek alatt felküldött s ott megvizsgált büntető pereinek jegyzékét a XVI. sz. alatti tábla.

Az utóbbi tiz (1831—1840) év alatt börtöneiben létezett 608 rab közől 351 rendes — 257 uradalmi bíróság által, és pedig per alatt felmentve 6, félévi rabságon alól 461 — félévi s azontúli rabságra 147 lőn elitélve, s igy középszámitással a tiz év alatti rabok számából 61 — a félévi s azontúl raboskodók közől 15 jut egy évre.

Vérhatalmi joggal birnak: hg. Ezzterházy szádvári, gr. Keglevich tornai uradalmaikban, továbbá gr. Andrássy és gr. Csáki családok.

Politikai kormányzás tekintetben két főbirói járásra oszlik u. m. 1) felső és 2) alsó járásra.

Tartománybiztossági tekintetben, mint szinte *iskolakormányzásra* nézve a kassai kerülethez tartozik.

Székhelye: Torna.

Tisztikara s *szegődöttei* száma, évi fizetés s bérjárandósága ekként van rendszeresítve u. m.

a) Tisztikar: *főispán* 1000 — *első alispán* 500 — *m. alisp.* 200 — *főjegyző* 400 — *alj.* 200 — *levéltárnok* 150 — *pénztárnok* 400 — két *főszolgabiró* (200 ftval) 400 — két *alszb.* (100 ftval)

200 — négy *esküdt* (100 ftval) 400 — *főügyész* 200 — *alügyész* 150 két *irnok* (100 ftval) 200 — összesen 4,250 frt.

b) Szegődöttek: *mérnök* 200 — *főorvos* 300 — *sebész* 200 — *bába* 100 — *tömlöczőr* 60 — két *lovas katona* (40 ftval) 80 — három *tömlöczőr hajdú* (30 ftval) 90 — kilencz *szolga hajdú* (24 ftval) 216 — *kéményseprő* 8 — összesen 1,154 fr.; s e szerint

a tisztikar évi fizetése	4,250 frt.
szegődöttek évi bére	1,154 „
együtt tesz évenkint	5,404 frt.

IX.

Ungh vármegye hasonnevű folyónak partján emelkedett dombtetőn álló, hajdan Drugeth nemzetséget uralt, 1684-ik évben Tököly által elfoglalt, s 16 év mulva I. József által meghódított vártól neveztetik.

Szomszédai éjszakról: Galliczia — délről: Beregh, Zemplén és Zabolch — keletről: szinte Beregh s nyugotról ismét Zemplén vármegyék.

Területe: $59^{10}/_{20}$ □ mértföld hossza 9—10, széle majd 6, majd 7 mtfd. — E tekintetben 22-dik a vármegyék között.

Használható földe az urbér behozatala alkalmával 467,001 hold találtatott; ebből szántóföld 212,218, rét s legelő 30,302, szőlő 13,302, erdő 202,728, kert 8,451 h.; — az 1827-ki évi országos összeiró választmány egyik tagja Hegedűs Pál egyegy □ mfdet 13,333 (1,200 □ öllel számitott) holddal véve, ezen megye haszonvehető földét 466,805, — haszonvehetlenségét 319,842 — összes területét pedig 786,647 holdra akként jelelé ki: hogy a haszonvehetőböli *jobbágy-birtokállomány*

szántóföldben	26,227
rétben . . .	4,543
bensőségben	41
összesen . .	30,811

holdat tenne, melly adózás alatti urbéri állományt a 435,994 holdnyi földesuri birtokkal egybevetve, az ezen megyének 466,805 hold haszonvehető területéből $^1/_5$ adózás alatt — $^4/_5$ pedig földesuri kézen létezik; — ellenben Bárándy közelebb — nagyobbára az 1785-ik évi birtokbevallások nyomán egy □ mfdet 10,000 (1600 □ öllel számitott) holddal véve, ezen megye területét 595,000 holdra határozván, ebből ház- s udvartelkekre 12,600 — termő-

földre összesen 484,790 u. m. szántóföldre 212,218
rétre 39,300
kertre 8,450
szőlőre 13,302
legelőre 8,800
erdőre 202,720

s igy haszonvehető földterülete összegéből . . . . 507,390 holdat számitott, s e mennyiségből az urbér behozatala után összeirt 1,745 urbéri telek állományaul szántóföldben 43,800
rétben . . 10,500

összesen . . 54,300 (1200 □ öllel vett) holdat, s a mostani urbéri telkes gazdák számát 10,460, s a házas zsellérekét 4,200, továbbá ezeknek urbéri tartozásait 90,740 fogatos s 67,200 gyalog urbéri napra, s füstpénz fejében 14,660 frtra teszi. — Jelenleg figyelve a már eszközlött s foganatban levő rendezések- s tagositásokra, egyegy mfdet 13,333 (1,200 □ öllel számitott) holddal véve, e megyének
haszonvehető . 500,600
nem használható 286,047

összesen . . . 786,647 holdnyi területe van, a haszonvehetőből birnak a jobbágyok szántóföldben 30,000
rétben . . . 6,000
bensőségben . 3,845

összesen . . 39,845 holdat. Melly urbéri állományösszegnek az imént kitett haszonvehető föld összegéből levonásával földesuri birtokul maradna 460,755 h.; azonban ebből — az Abauj vármegyét illetőleg előadottaknál fogva — 40,000 hold levonandó levén, a *valólagos urbéri állomány* teend . . . . . 79,845 holdat; — ellenben a *földesuri birtok* . . . . . 420,755 „

együtt . . . . . 500,600 holdat. — Egész telkes jobbágy bir I-ső osztályban 20 — II-ikban 22 — III-ikban 24 — IV-ikban 26 h. szántóföldet; — rétre nézve I-ső osztályban 8 — II-ikban 10 — III-ban 12 kaszálót.

Van benne Bárándy szerint

1 kamarai polgárváros	970 ház	6,800 lélekkel	
4 bérlős mezőváros .	936 „	5,310 „	
2 urbéri „ „ . .	470 „	2,600 „	
202 falu	16,506 „	99,710 „	
11 népes puszta . . .	108 „	580 „	
magánlak . . .	210 „	1,200 „	
összesen 220 lakhely	19,200 ház	116,200 lélekkel;	

minden □ mfdre 930 lélek esik; — ellenben a Fényes szerinti 11,003 lélekből minden □ mfdre 1,839 lélek jut; — a két számitás közti különség 6,197 lélek. — Elágazik e népesség

a) *vallásra*	Fényes szerint
romai katholikus	22,182
görög „ „	62,856
„ n. e. ó hitü	35
ágostai vallástételtartó	310
helvetiai „ „ „	17,787
zsidó	6,883
összesen	110,003

b) *nyelvre*	Bárándy szerint,	Fényes szerint
törzsökös magyar .	40,700	. . 32,121
magyaros	9,000	
német	500	. . . —
tót	66,000	. . . 12,063
orosz	—	. . . 58,901
zsidó	—	. . . 6,883
összesen .	116,200	. . . 110,003

Az 1827-ik évi országos összeirás szerint volt e megyében . . . . . 108,619 lélek
1830-ik évben volt e megye népessége . . . 75,249 „
1839-ik „ „ „ „ „ „ . . . . 69,376 „
Az $184^2/_3$ évi rovatos összeirás szerint . . . 110,003 „

Nemessége az 1785-ik évi országos összeirás szerint 2,856 egyénből állott, kik közt férfi 1,428, mostan lehető száma Fényes szerint 5,120 [1]) (Bárándy szerint 5,839).

35 *nádori porta* után *hadi adó* fejében	24,097 frt.	$18^{15}/_{16}$ krt
s *hadfogadókra*	420 „	$9^{12}/_{..}$ „
összesen fizet évenkint . . .	24,517 frt.	$15^{11}/_{..}$ krt.
Ide tartozván a *tartomány biztossági hivatalnokok* évi járandóságára	66 „	2 „
évenkinti hadi adó öszvege	24,583 frt.	$17^{11}/_{..}$ krt.

[1]) Kik közt személyenkint kivettetvén a nemzeti szinházrai országos ajánlatból e megyére juttatott 2,501 frt. 21 kr. egyre nem egészen 30 kr. jutott volna.

1843-ik évi mindszenthó 31-én volt 27,710 frt. — krnyi hátramaradásához az e naptól 1844-ik sz.

Györgyhó 30-ikig	12,258 „	$37^{27}/_{..}$ „
adójárandóságát hozzáadván, összes . .	39,968 frt.	$37^{27}/_{..}$ krnyi
tartozásából a mondott fél év alatt . .	11,568 „	$37^{27}/_{..}$ „

fizetett le valólag, s e szerint 1844-ik évi sz. Györgyhó 30-kán létezett . . . 28,400 frt. — kr. hátramaradását az előbbi félévihez vetve, ez az utóbbi fél év alatt 690 frt — krral szaporodott.

Ujonczkatonáival a 34-ik számú (Benzur nevet viselő) magyar gyalog ezredet pótolja. Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 389 katonát adott.

Házi pénztárának kiadásait a XVII. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte a nmlgú udv. főtörvényszékre 1821, 1831 s 1837-ik évek alatt felküldött s ott megvizsgált büntető pereinek jegyzékét a XVIII. sz. alatti tabla. — Egyébiránt

a közelebbi tiz év alatt (1831—1840) börtöneiben volt összesen 2,416 rab közöl 2,368 rendes — 47 uradalmi — 1 rögtöni bíróság által — és pedig per alatt felmentve félévi rabságon alól 1747 — félévi s azontuli rabságra 669 lőn elitélve; s igy középszámitással a tiz évi rabok számából 242 — a félévi s azontuli rabságra itélt rabokból 67 esik egy évre.

Vérhatalmi joggal a Pongrácz-család s a kir. kincstár birnak.

Politikai kormányzás tekintetben négy járásra oszlik; u. m. 1) szobránczi — 2) kaposi — 3) szerednei — és 4) unghvárira; ezek ismét a bezei, verchovinai, minai, és vinnai kerületekre.

Tartománybiztossági s közoktatási tekintetben a kassai kerülethez, *egyházilag* pedig a szathmári püspökséghez tartozik.

Székhelye: Unghvár.

Tisztikara s segődöttei száma, évi fizetés, s illetőleg bérjárandósága ekként van rendszeresítve; u. m.:

a) Tisztikar: *főispán* 1,500 — *első alisp.* 600 — *m. alisp.* 300 — *főjegyző* 500 — *első alj.* 250 — *m. alj.* 150 — *levéltárnok* 300 — két *pénztárnok* (400 frtjával) 800 — három *adószedő* (150 ftjával) 450 — *számvevő* 200 — négy *főszolgabiró* (300 ftjával) 1,200 — hat *alszbiró* (150 ftjával) 900 — nyolcz *esküdt* (100 ftjával) 800 — *főügyész* 300 — *alügyész* 150 — három *élelmitárbiztos* (53 frt. 20 kr.) 160 — *csendbiztos* 200 — négy *irnok* (egy 120 — három 100 ftjával) 420 — összesen 9,180 frt.

b) Segődöttek: *mérnök* 400 — *főorvos* 500 — *másodorvos* 300 — öt *sebész* (250 ftjával) 1,250 — három *bába* (100 ftjával) 300 — *várnagy* 120 — *őrmester* 120 *hajdúkaplár* 45 — három *lovas katona* (45 ftjával) 130 — tiz *tömlőczőr-hajdú* (40 frt-

jával) 400 — harmincz *szolgó hajdu* (30 ftjával) 900 — *levelhordó* 45 — *kéményseprő* 40 — *bakó* 40 — összesen 4,590 frt.; s e szerint a tisztikar évi fizetése . . . . 9,180 frt.
szegődöttek évi bére . . . . . 4,590 „
együtt tesz évenkint . . . . . 13,770 frt.

X.

Zemplin vármegye hasonnevű III. Károly királyunk által 1331-ik évben Drugeth Miklósnak adományozott vártól veszi nevezetét; mellyben még 1632-dik évben Drugeth János e megye főispányi hivatalábai beigtatását tartotta, — „si quae Ungariae — mond egyik irónk: — Zempliniensium sane regio terrarum amplitudine, coeli temperie, locorum cultura, opum abundantia, incolarum nobilitate aut prima fuit, aut par primis. Deflexit nonnihil post tot rerum conversiones ab antiquo splendore, tamen majestatem quandam vel inter fortunae vitia praesefert, et dignitatem ostentat suam. Zemplinium celebre oppidum; ad quod prima Ungari, dum ex Dacia in Pannoniam prodirent, feruntur posuisse castra, nomen toti impertit terrae.“

Nem hibázunk, azt hisszük, ha legalább „oblectandi Lectoris gratia“ mint maga Szirmay mondá — ide igtatjuk a most nevezettnek Zemplén megye eredetét érdeklő következő szavait: „§. 9. — — — — posteaquam Hungari subacta Pannonia, quam quisque secuturae posteritati mansionem deligeret, quaerendo, eam partem, quae nunc *aruensis* dicitur, subingressi fuissent, montibus et saxis horridam, quasi alteram Schythiam conspirati, nullo sedem in eadem figere volente, *orphanam* quasi reliquerint, inditoque nomine *Árva,* quod Latio sermone orphanum designat, *Arvensem* compellaverint. Imminebant dein *Lypthoviensium* ditioni, sed nec haec palato Ungarorum arrisit, ampliora igitur effuso sanguini suo praemia quaesituri, *Lépj tovább! Progredere ulterius Commilito* dicebant, relictoqne *Leptó Scepusiensium* terram subingressi sint. Haec jam planioribus ornata vallibus pro multorum voto fuit, sed haec quoque nonnisi collaudata *szebb ez! pulchrior haec!* (quo nunc quoque *Szepes* dicitur) Sárossiensibus appropinquaverint. Et certe in ornatissima plaga fixissent mansionem, nisi frigidior coeli tempestas imbribus mixta castra figentes excepisset, ne igitur quasi mali ominis loco accepta, provinciaque *Sáros lutea* compellata Zempliniensium regionem, per incolas Slavos *Zem-plana* seu *plenam terram* vocatam insederint. Haec oblectandi Lectoris gratia; rectius tamen *Zemplun* terream munitionem Slavis designat.“

Szomszédai: keletről: Ungh — nyugotról: Abauj — délről: Zabolch vármegyék s éjszakról: Galliczia s a Karpát hegyek. —

Kerülete $108^{8}/_{10}$ geographiai □ mértföld; hosszában 23 — szélességében, hol legkiterjedtebb 8, másutt 5 és 2 mértföldre nyúlik. — E tekintetben 11-ik a vármegyék között.

Használható földe az urbér behozatala alkalmával 816,795 hold találtatott; ebből szántóföld 312,364, rét s legelő 47,101, szőlő 74,666, erdő 382,664; — az 1827 évi országos összeiró választmány egyik tagja Hegedüs Pál egyegy □ mfdet 13,333 (1200 □ öllel számított) holddal véve, ezen megye haszonvehető földét 816,795, haszonvehetlenségét 623,169, összes területét pedig 1.439,964 holdra akként jelelé ki: hogy a haszonvehetőböli jobbágybirtok-állomány szántóföldben 106,877
rétben . . . 20,805
szőlőben . . 1,147
szilvásokban. 8
összesen . 128,837 holdat tenne, melly adózás alatti urbériséget a 687,958 holdnyi földesuri birtokkal egybevetve, az ezen megyének 816,795 hold haszonvehető területéből $^{3}/_{20}$ adózás alatt — $^{17}/_{20}$ pedig földesuri kézen létezik; — Bárándy ellenben, nagyobbára az 1785-ik évi birtokbevallások nyomán egy □ mfdet 10,000 (1600 □ öllel számított) holddal véve ezen megye területét 1.084,000 holdra határozván, ebből ház- s udvartelkekre 25,500 — termőföldre összesen 816,800 u. m.

szántóföldre 312,364
rétre . . . 54,800
kertre . . 8,800
szőlőre . . 74,666
legelőre . . 5,170
erdőre . . 361,000 — s igy haszonvehető földterület
öszvegeül . 842,300 holdat számított, s e mennyiségből az urbér behozatalakor összeirt 6,129 urbéri telek állományaul
szántóföldben 153,400
rétben . . . 25,400
öszvesen . . 178,800 (1,200 □ öllel vett) holdat és a mostani urbéri telkes gazdák számát 34,400, s a házas zsellérekét 5,200, továbbá ezeknek urbéri tartozásait 318,240 fogatos, s 83,200 gyalog urbéri napra, és füstpénz fejében 39,600 frtra teszi. — Jelenleg figyelve a már eszközlött s folyamatban levő rendezések- s tagosításokra, egy mfdet 13,333 (1,200 □ öllel számított) holddal véve, a megyének haszonvehető 901,000
nem használható 538,964
összesen . . . 1.439,964 holdnyi területe van; a

haszonvehetőből *birnak a jobbágyok* szántóföldben . . 115,000
rétben 27,000
bensőségben . . 8,729
összesen . . . 150,729
holdat. Melly urbéri állomány-öszvegnek az imént kitett haszonvehető föld-öszvegből levonásával *földesuri birtokúl* maradna 750,271 hold; — azonban ebből — az Abauj vármegyét illetőleg előadottaknál fogva 105,000 hold levonandó levén, a *valóságos úrbéri állomány* teend 255,729 holdat; — ellenben a *földesuri birtok* . . 645,271 „
együtt . . . . . 901,000 holdat. — Egésztelkes jobbágy bir I-ső osztályban 20, II-ikban 22, III-ikban 26 hold szántóföldet; rétre nézve I-ső osztályban 6, II-ban 8 kaszálót.

Van benne Bárándy szerint

1 kamarai polgárváros	644 ház	4,500 lélekkel
3 szabad polgárváros	740 „	5,800 „
1 földesuri polgárváros	1,360 „	6,900 „
12 bérlős mezőváros .	7,310 „	38,740 „
11 urbéri „ „ . .	3,600 „	19,500 „
424 falu	35,936 „	222,560 „
34 népes puszta . . .	230 „	1,200 „
magánlak	580 „	3,000 „

összesen 486 lakhely . . . . 50,400 ház 302,200 lélekkel; minden □ mfdre 2,770 lélek esik; ellenben a Fényes szerinti 277,494 lélekből minden □ mfdre 2,550 lélek jut; — a két számitás közti különség 24,706. Elágazik e népesség

a) *vallásra*	Fényes szerint
romai katholikus	101,255
görög „ „	96,539
görög n. e. óhitü	120
ágostai vallástételtartó	5,175
helvetiai „ „ „	57,767
zsidó	16,638
összesen	277,494

b) *nyelvre*	Bárándy szerint	Fényes szerint
törzsökös magyar .	140,000	101,826
magyaros . . .	9,200	
német	3,000 . . .	1,750
tót	150,000 . . .	66,910
orosz	— . . .	90,250
görög	— . . .	120
zsidó	— . . .	16,638
összesen .	302,200 . . .	277,494

Az 1824-ik évi országos összeirás szerint
volt e megyében . . . . . 280,198 lélek
1830-ik évben volt e megye népessége . . . . 213,123 „
Az $184^2/_3$-ik évi rovatos összeirás szerint . . . 277,494 „

Nemessége az 1785-ik évi országos öszeirás szerint 9,770 egyénből állott (4,885 fi), mostan hihető száma Fényes szerint 15,388[1]) (Bárándy szerint 15,720).

104 *nádori porta* után *hadi adó* fejében 71,602 frt. $48^8/_{16}$ krt
s *hadfogadókra* . . . . . 1,248 „ $27^{12}/_{..}$ „

összesen fizet évenkint . . . 72,851 frt. $16^4/_{..}$ krt.

Ide tartozván a
tartománybiztossági hivatalnokok évi jarandósága . . . . . 316 „ 4 „

évenkinti hadi adó összege tesz . . 73,167 frt. $20^4/_{..}$ krt.
1843-ik évi mindszenthó 31-kén volt . 91,310 frt. — krnyi
hátramaradásához, az e naptól 1844-ik
évi sz. Györgyhó 30-káig . . . . 36,425 „ $38^4/_{..}$ „

adójárandóságát hozzáadván; összes . 127,735 frt. $38^4/_{..}$krnyi
tartozásából a mondott fél év alatt . . 35,555 „ $38^4/_{..}$ krt

fizetett le valólag, s e szerint 1844-ki sz.
Györgyhó 30-kán létezett . . . 92,180 frt. — krt
hátramaradását, az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 870 frt. — krral szaporodott.

Ujonczokat a 34-ik számú gyalog ezredhez állít, részint pedig a 10-ik számú porosz király nevét viselő huszár ezredet pótolja — az 1840-ik évi ujonczállitáskor 944 katonát adott.

Házi pénztárának kiadásait a XIX. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte a nmlgú udv. főtörvényszékre 1821, 1831 s 1837-ik évek alatt felküldött s ott megvizsgált büntető pereinek jegyzékét a XX. sz. alatti tábla.

A közelebbi tiz év (1831—1840) közben börtöneiben volt összesen 3,778 rab; kik közöl 3,310 rendes — 395 uradalmi — 73 rögtöni bíróság[2]) által — és pedig per alatt felmentve s félévi rabságon alól 2,595 — félévi s azontúli rabságra 1,183 lőn elitélve; és igy közép számitással a tiz évi rabok számából 378 — a félévi s azontuli rabságra elitélt rabokból 118 esik egy évre.

Politikai kormányzás tekintetében hat főbirói járásra oszlik; u. m. 1) hegyaljai- vagy tokaji — 2) bodrogközi — 3) s. a. újhelyi

---

[1]) Kik közt ha személyenkint kivettetett volna a nemzeti szinházrai országos ajánlatból e megyére juttatott 7,432 fr. 35 kr. egyre mintegy 22 kr. jutandott.

[2]) Zemplin megye évkönyveiben gyászos emlékü az 1831-ik év; ez évre esik vissza a rögtön elitéltek száma.

— 4) homonnai — 5) görögínyei- s 6) stropkóira. Ezen járások ismét számosabb kerületekre osztvák.

Tartománybiztossági — ugy *közoktatási* tekintetben, a kassai kerülethez — s *egyházilag* a kassai püspöki megyéhez tartozik.

Pecsétjét kapta I. Ferdinand királytól „munus (Vice-Comitis) — capescente Bánffio — mint *Szirmay*[1]) 331-ik §ában mondja — vetus provinciae Sigillum, longusu iam attritum, publice confractum, novumque ex auro fabrefactum, priori substitutum est. Prot. A. 5. p. 1212 Ostentat istud hodiedum in parte insignibus aversa nomen Valentini Drugeth de Homonna, supremi Comitis, et annum 1603. quo insculptum est.“— Továbbá a Bethlenneli háborúban ugyancsak Szirmay szerint.[2]) „Spectata Comitatus hujus fide, et fidelitate, usum rubrae cerae in manibus et singulis literalium instrumentorum expeditionibus, forensibus scilicet et juridicis nec non aliis et quibusvis dicti Comitatus Zemplén *sigilli impressionibus in perpetuum* benigne concessit — — quod *nonnisi iis, qui* fidelitatem erga Regem insigni documento demonstrasse eo tempore concedebatur. Prot. A. 6. p. 766.“

Székhelye S. A. Ujhely. Székháza épitéséről ugyancsak Szirmaynál olvassuk: „ab anno 1757 usque 18. Decembris 1778. sub (főispán jobaházi Dőry Ferencz gr.) huius moderatione ampla domus Comitatensis tabulario publico, concursibus provincialium et officialium hospitiis deservitura a fundamentis in oppido S. A. Ujhely exstructa est.“[3])

Vérhatalmi joggal birnak: h. Breczenheim pataki és regéczi — gr. Aspermont szerencsi — gr. Andrásy monoki — gr. Klobusiczky zétényi — gr. Barkóczy tavarnai — gr. Haller mogyoroskai — gr. Csáky terebesi s homonnai — gr. Szirmay topolovkai — gr. Sztáray sztárai — gr. Okolicsány őrmezei — b. Vécsey szerdahelyi — b. Vay golopi — b. Fischer bacskói — b. Barkóczy imreghi — továbbá a Lónyai-család olaszi és deregnyői — Szirmayak tolcsvai és erdőbényei, — Szerdahelyiek bacskai urodalmaikban, ezenfelül a k. kamara Tokajban, — Praemonstrati sz. rend Leleszen, — Orosz- és Szirmay-családok — végre a kisfaludi ájt. alapitványi javak részéről a raboskodók a megyének adatnak át.

Tisztikara s szegődöttei száma, évi fizetése és illetőleg bérjárandósága, ekként van rendszeresítve u. m.

a) Tisztikar: *Főispán* 1500 pft. — *első alispán* 800 — *m. alispán* 400 — *főjegyző* 600 — *el. alj.* 300 — *m. alj.* 200 — *harmad. alj.* 200 — *levéltárnok* 300 — *segéde* 150 — két *pénztár-*

[1]) Notitia Politica Comitatus Zemplén.
[2]) Ugyanott 159 lap. 423. §.
[3]) U. o. 765. §.

nok (500 ftjval) 1000 — hat *adószedő* (200 pftjával) 1,200 — *számvevő* 300 — hat *főszolgabiró* (400 ftjával) 2,400 — tizenöt *alszbiró* (200 ftjával) 3000 — tizenhét *esküdt* (100 ftjával) 1,700 — *főügyész* 400 — *alügyész* 250 — *m. alügyész* 150 — öt *csendbiztos* (150 ftjával) 750 — tiz *katonai biztos* (40 ftjával) 400 — hét *irnok* (100 ftjával) 700 frt. —összesen 16,700 frt.

b) Szegődöttek: *mérnök* 400 — *másod mérnök* 300 — két *főorvos* (500 frtjával) 1000 — kilencz *sebész* (200 pftjával) 1,800 — két *báb a* (150 pftval) 1,050 — *baromorvos*, egyszersmind *ménlófelügyelő* 200 — *Selyemfelügyelő* 200 — *kovács* 100 — *kéményseprő* 50 — *órás* 12 — *várnagy* 300 — *őrmester* 140 — hat *huszár* (90 pftval) 450 — két *hajdukáplár* (70 ftjával) 140 — hatvannégy *hajdu* (50 pftval) 3,200 — négy *lovász pandur* (100 frtjával) 400 — őt *gyalog pandur* (50 frtjával) 250 — öszvesen 10,082 frt. s e szerint

a tisztikar évi fizetése . .	16,700 frt.
szegődöttek évi bére. . .	10,082 „
együtt tesz évenkint . .	26,782 frtot.

Tiszántúli Vármegyék:

Arad, Békés, Bihar, Csanád, Csongrád, Kraszna, Krassó, Máramaros, Szathmár, (Közép)- **Szolnok, Temes, Torontál, Ugocsa, Zabolch és Zaránd, és Kővár vidéke.**

Az úrbér behozatala alkalmával találtatott ezen kerületben $1262^{4}/_{20}$ □ m. földön [1]) összesen használható föld 9.568,310 hold. Megyék szerint: *Arad*ban ($108^{8}/_{20}$ □ m.) 850,828 h.; *Békes*ben ($65^{8}/_{20}$ □ m.) 512,072 h.; *Bihar*ban ($200^{3}/_{20}$ □ m.) 1.512,584; *Csanád*ban ($29^{2}/_{20}$ □ m.) 228,464 h.; *Csongrád*ban (63 □ m.) 486,775 h.; *Krassó*ban ($106^{11}/_{20}$ □ m.) 801,679 h.; *Ugocsá*ban ($22^{13}/_{20}$ □ m.) 166,384 h.; *Temes*ben ($116^{10}/_{20}$ □ m.) 913,852 h.; *Torontál*ban ($132^{2}/_{20}$ □ m.) 1.039,906 h.; *Zabolch*ban ($115^{18}/_{20}$ □ m.) 869,736 hold.

Az 1827-ik évi országos összeiró választmány egyik munkás tagja Hegedűs Pál egy □ m. földet 13,333 holdjával, egy holdat 1200 □ öllel számítva, az egyes megyék területét ekként határozá meg, u. m. *Arad*ban: haszonvehető föld 850,828 hold, nemhaszonvehető 389,136, összesen 1.439,964 hold. *Békes*ben: haszonv. 512,072, nemhaszonv. 354,573, összesen 866,645 hold. *Bihar*ban: haszonv. 1.512,584, nemhaszonv. 1.154,016, összesen 2.666,600 h. *Csanád*ban: haszonv. 228,464, nemhaszonv. 158,193, összesen 386,657 h. *Csongrád*ban: haszonv. 486,775, nemhaszonv. 339,871, összesen 826,646 h. *Krassó*ban: haszonv. 850,228, nemhaszonv. 589,736, összesen 1.439,964 h. *Máramaros*ban: haszonv. 1.345,200, nemhaszonv. 1.028,174, összesen 2.373.374 h. *Szathmár*ban: haszon. 801,669, nemhaszon. 611,629, össz. 1.413,298 h. *Temes*ben: haszonv. 913,852, nemhaszonv. 632,776, összesen

---

[1]) Magában értetik, hogy a még akkor vissza nem csatolt erdélyi megyék a számitásba nem foglaltatnak.

1.546,628 h. *Torontál*ban haszonv. 1.039,906, nemhaszonvehető 720,050, összesen 1.759,956 h. *Ugocsá*ban: haszonv. 166,384, nemhaszonv. 126,942, össz. 293,326 h. *Zabolch*ban: haszonv. 869,736, nemhaszonv. 663,559, összesen 1.533,295 hold. Tehát a tisztántúli kerületben összesen haszonvehető föld 9.587,698, nemhaszonvehető 6,968,655, összesen 16.556,353 hold [1]).

A haszonvehetőből jobbágy-birtokállomány pedig a fentebb említett országos választmányi tag által következőleg határoztatott meg: *Aradban* szántóföldben 112,959, rétben 40,348, szőlőben 2,128 [2]), szilvásokban 13, összesen 155,439 hold. *Békésben* szántóf. 68,438, rét. 49,379, szől. 3,702, össz. 121,519 h. *Bihar*ban szántóf. 180,006, rét. 56,432, szöl. 2,161, szilv. 87, össz. 238,686 h. *Csanád*ban szántóf. 49,625, rét. 19,108, szöl. 534, szilv. 10, össz. 69,277 h. *Csongrád*ban szántóf. 57,863, rét. 28,461, szől. 595, össz. 86,919 h. *Krassó*ban szántóf. 122,146, rét. 35,013, szől. 2,837, szilv. 12,978, össz. 172,974 h. *Márma-ros*ban szántóf. 24,645, rét. 11,854, szől. 8, össz. 36,507 hold. *Szathmár*ban szántóf. 87,354, rét. 12,995, szől. 603, szilv. 212, össz. 101,669 h. *Temes*ben szántóf. 319,193, rét 127,972, szől. 15,474, szilv. 17,687, öszv. 480,326 h. *Torontál*ban szántóf. 312,112, rét 43,290 szől. 11,220, össz. 366,622 h. *Ugocsá*ban szántóf. 3,459, rét 1,332, szől. 135, össz. 4,926 h. *Zabolch*ban szántóf. 38,345, rét 9,073, szől. 764, össz. 48,182, s igy összesen a tisztántúli kerületben szántóföld 1.376,635, rét 434,257, szőlő 40,161, szilv. 30,987, összesen 1.883,041 hold.

Melly adózás alatti urbéri állományt a földesuri kézen levő *Aradban* 695,389, *Békés*ben 390,553, *Bihar*ban 1.273,898 *Csanád*-ban 4.159,187, *Csongrádban* 399,856, *Krassó*ban 667,254, *Már-maros*ban 1.308,701, *Szathmárban* 730,205, *Temes*ben 433,526, *Torontál*ban 663,284, *Ugocsá*ban 161,458 *Zabolch*ban 821,554, s igy az egész tisztántúli kerületben 7.687,867 holdmennyiséggel egybevetve, az egyes megyék haszonvehető földterületének p. o. *Arad*ban 850,828, *Békés*ben 512,072, *Bihar*ban 1,512,584, *Csa-nád*ban 228,464, *Csongrád*ban 486,775, *Krassó*ban 850,228, *Már-maros*ban 1.345,200, *Szathmár*ban 801,669, *Temes*ben 913,852, *Torontál*ban 1.039,906, *Ugocsá*ban 166,384, *Zabolch*ban 869,736; s igy az egész tisztántuli kerületben összesen 9.587,698 hold számával

Adózás alatt van a haszonvehető földterületnek *Aradban* $^1/_5$ része; földesúri kézen pedig $^4/_5$ része; *Békés*ben ad. a. $^1/_4$ f. u. k. $^3/_4$ része; *Biharban* ad. a. $^1/_6$ f. u. k. $^5/_6$ része; *Csanádban* ad. a. $^2/_7$ f. u. k. $^5/_7$ része; *Csongrád*ban ad. a. $^1/_6$ f. u. k. $^5/_6$ része; *Krassó-*

[1]) Szinte az erdélyi megyék hibagyásával.

[2]) Schams (Ungarns Weinbau I. köt. Pest 1832) az aradmegyei hegyi szőlőket 12,000 — a szőlöskerteket 8000 holdra számitá.

ban ad. a. $^1/_{44}$ f. u. k. $^{43}/_{44}$ része. *Szathmár*ban ad. a. $^1/_{11}$ f. u. k. $^{10}/_{11}$ része. *Temes*ben ad. a. $^{12}/_{23}$ f. u. k. $^{11}/_{23}$ része. *Torontál*ban ad. a $^1/_3$ f. u. k. $^2/_3$ része. *Ugocsá*ban ad. a. $^1/_{41}$ f. u. k. $^{40}/_{41}$ része. *Zabolch*ban ad. a. $^1/_{21}$ f. u. k. $^{20}/_{21}$ része — s igy az egész tiszántúli kerületben adózás alatt $^3/_{22}$ földesuri kézen pedig $^{19}/_{22}$ rész létezik. Ellenben legközelebb Bárándy János, mint maga mondja, nagyobbrészt az 1785-ki birtokbevallások szerint egy □ mértföldet 10,000 holddal, egy holdat 1,600 □ öllel számítva, az egyes megyék területét következőleg: *Arad*ét 1.084,000; *Békés*ét 65,400; *Bihar*ét 2.001,500; *Csanád*ét 291,000, *Csongrád*ét 630,000; *Krassó*ét 1.089,500; *Marmaros*ét 1.789,500; *Szathmár*ét 1,065,500; *Ugocsá*ét 226,500; *Temes*ét 1.165,000; *Torontál*ét 1,321,000; *Zabolch*ét 1.159000; *Hajdúkerület*ét 1.755,000; *Kraszna-*, *Közép-szolnok-*, *Zaránd-*, *Kövárvidék*két együtt 1.030,500; összesen a tiszántúli kerületét 13.682,500 holdra határozván; — ebből

Aradban: ház- s udvartelkekre 36,800, termőföldre összesen 835,400 (ugymint szántóföldre 399,840, rétre 74,700, kertre 10,800, szőlőre 20,000, legelőre 90,000, erdőre 240,060 holdat) s igy haszonvételes földterületi összegül 872,200 holdat; *Békés*ben h. s. u. t. 24,400, termf. össz. 626,200 (ugymint szántóf. 216,000, r. 80,400, kertre 10,000, szőlőre 7,250, leg. 272,550, erd. 40,000) s igy hasz. termf. össz. 650,600 h. *Bihar*ban; h. s. n. t. 60,600 szántóf. össz. 1.512,590 (u. m. szántótf. 766,584, r. 102,500, k. 24,800, szől. 49,756, leg. 98,350, erd. 470,600) s igy h. f. t. össz. 1.573,190 h. *Csanád*ban: h. s. u. t. 12,800, termf. össz. 268,600 (u. m. szántóf. 92,400, rétre 68,200, kert 3,800, szöl. 4,200, leg. 100,000) s igy h. föld össz. 281,400 h. *Csongrád*ban: h. s. n. t. 22,800 termf. össz. 574,300 (u. m. sztf. 184,500, leg. 280,000) rétre 90,400, kertre 8,800, szöl. 10,600 s igy h. föld. össz. 597,100 h. *Krassó*ban h. s. u. t. 39,600 termf. össz. 877,518 (u. m. szf. 388,990, r. 78,100, k. 12,900, szőlő 28,843, leg. 26,985, erdő 341,700) s igy h. szántóf. össz. 917,118. *Máramaros*ban: h. s. n. t. 15,400 terf. össz. 801,200 (u. m. r. 48,800, u. m. sztfd. 220,000 kert. 4,400, leg. 128,000, erd. 400,000) s igy h. fdt. össz. 816,600 h. *Szathmár*ban h. s u. t. 38,000 termf. össz. 774,680 (u. m. sztfd. 347,400, r. 60,800, kert 8,400, szőlő 46,870, leg. 23,210, erd. 288,000) s igy h. fdt. össz. 812,680. *Ugocsá*ban h. s u. t. 6,200 termf. össz. 166,390 (u. m. szf. 60,800, r. 15,700, k. 2,200, szőlő 1,320, erd. 86,370) s igy. h. fdt. össz. 172,590 h. *Temes*ben h. s u. t. 46,400 termf. össz. 802,080 (u. m. szántóf. 444,000, rét 88,880, kert 14,000, szöl. 24,000, leg. 82,800, erdő 14,800) s igy h. fdt. össz. 848,690 h. *Torontál*ban: h. s u. t. 52,800, term. össz. 1.039,910 (u. m. szf. 458,588, rét, 128,400, kert 21,788, szöl. 11,080. leg. 376,054, erdő 44,000) s igy h. föld össz. 172,600 h. *Zabolch*ban: h. s u. t. 36,200, term. össz.

737,800 (u. m. szf.304,000, r. 60,200, k. 8,800. szőlő 10,800, leg. 310,000, erd. 44,000) s igy h. f. össz. 774,000 h. *Kraszna*, *Középszolnok*, *Zaránd*, *Kövár* vidéken együtt h. s u. t. 31,600, termf. össz. 1.092,710 (u. m. szf. 212,894, rét, 31,800, kert. 8,440, szőlő 13,080, leg. 22,300, erd. 462,000) s igy hold föld. össz. 782,074 h. *Hajdukerület*ben h. s u. t. 8,000, termf. össz. 164,600 (u. m. szf. 80,200 r. 30,800 kert 2,400, szől. 3,200, leg. 40,000, erd. 8,000) s igy haszonf. össz. 172,600 holdat, — s e szerint összesen a tiszántúli kerületben ház- s udvartelkekre 431,800, termőföldre összesen 9,931,742 (u. m. szántóföldre 4,176,596, rétre 959,680, kertre 141,488, szőlőre 230,999, legelőre 1.850,249, erdőre 2.572,730 holdat) s igy haszonvételes földterületi összegül 10.363,542 holdat számított.

S e mennyiségből az urbér behozatala alkalmával összeirt — jelesen *Arad*ban 6,120, *Békés*ben 3,344, *Bihar*ban 1,540, *Csongrád*ban 2,746, *Krassó*ban 12,284, *Mármaros*ban 2,648, *Szathmár*ban 4,600, *Temes*ben 13,306, *Torontál*ban 12,284, *Ugocsá*ban 1,764, *Zabolch*ban 2,048, összesen a tiszántúli kerületben 67,094 urbéri telek állományaul *Aradban*: szántóföldben 184,000, rétben 36,700 összesen 220,700 h.; *Békés*ben szf. 118,000 r. 50,100, összesen 168,100 h.; *Bihar*ban: szf. 230,000, r. 44,000, össz. 274.000 h.; *Csanád*ban sztf 53,400, r. 40,040, össz. 93,440 h.; *Csongrád*ban sztf. 110,600, r. 60,460, össz. 171,600 h. (ezen megyékben 1,100 □ öllel) *Mármaros*ban sztf. 80,000 r., 158,000, össz. 958,000 h. *Szabolch*ban szf. 62,000, r. 12,400 össz. 74,400 h.; *Szathmár*ban sztf. 135,000, r. 27,200 össz. 162,200 h.; *Ugocsá*ban sztf. 40,000, r. 10,500, össz. 505,000 h. (ezen megyékben 1,200 □ öllel). *Krassó*ban: sztf. 222,400, r. 56,200, össz. 278,600 h.; *Temes*ben: sztf. 319,600, r. 80,000, össz. 399,600 h.; *Torontál*ban szántóf. 300,000 r. 75,000, össz. 375,000 h.; (1,600 □ öllel); az Erdélytől visszacsatolt megyékben együtt sztf. 134,000, rét. 20,700, össz. 154,700 h.; (1,200 □ öllel számított) holdat; s igy a tiszántúli kerületben összesen szántóföldben 1.989,000, rétben 529,100, összesen 2.518,00 — illetőleg 1,100 — 1,600 — s 1,200 □ öllel számított — holdat juttatott; s a mostani urbéri telkes gazdák számát *Aradban* 30,600: *Békés*ben 4,400, *Bihar*ban 40,400, *Csanád*ban 2,400, *Csongrád*ban 2,800, *Krassó*ban 30,400, *Mármaros*ban 14,200, *Szathmár*ban 18,800, *Ugocsá*ban 3,200, *Temes*ben 26,800, *Torontál*ban 24,800, *Zabolch*ban 8,200 össz. 207,000; — és a házas zsellérekét *Arad*ban 3,200, *Békés*ben 8,800, *Bihar*ban 10,800, *Csanád*ban 2,400, *Csongrád*ban 2,800, *Krassó*ban 3,400, *Mármaros*ban 1,100, *Szathmár*ban 8,400, *Ugocsá*ban 1,400, *Temes*ben 10,200, *Torontál*ban 8,400, *Zabolch*ban 12,400, össz. 73,300; — továbbá ezeknek urbéri tartozásait *Aradban* 318,240 fogatos- s 50,200 gyalog urbérnapra, és füstpénz fejében 33,800

forintra; *Békés*ben 173,888 fog., 140,800 gy. ur. n. és füstpénzf. 13,200 frt. *Bihar*ban 380,080 fog., 172,800 gy. ur. n. és fpf. 51,200 ft. *Csanád*ban 80,080 fog. 38,400 gy. u. n. és fpf. 4,800 ft. *Csongrád*ban 142,792 fog. 44,800 gy. u. n. és fpf. 5,600 ft. *Krassó*ban 386,408 fog. 54,400 gy. u. n. és fpf. 33,800 ft. *Mármaros*ban 137,696 fog. 17,500 gy. u. u. és fpf. 15,800 ft. *Szathmár*ban 239,200 fog. 134,300 gy. u. n. és fpf. 27,200 ft, *Ugocsá*ban 91,728 fog. 22,400 gy. u. n. és fpf. 4,600 ft. *Temes*ben 591,912 fog. 591,912 fog. 163,200 gy. u. n. és fpf. 37,000 ft. *Torontál*ban 638,768 fog. 134,400 gy. u. n. és fpf. 33,200 ft. *Zabolch*ban 106,496 fog. 198,400 gy. u. n. és fpf. 20,600 ft. összesen 3.287,288 fogatos, 1,171,800 gyalog urbéri napra és füstpénz fejében 280,300 forintra teszi.

Jelenleg azonban figyelmezőleg a már eszközlött s folyamatban levő rendezések- s tagosításokra, egyegy □ mértföldre szinte 13,333 holdjával egy holdat 1,200 □ öllel számitva van *Arad*ban haszonvételes 909,000, nemhaszonvételes 530,964, összesen 1.439,964 holdnyi terület; *Békés*ben haszonv. 550,000 nhaszonv. 316,645 össz. 866,645 h.; *Bihar*ban haszonv. 1.600,000 nhaszonv. 1.066,600, össz. 2.666,600 h.; *Csanád*ban haszonv. 236,345, n. haszonv. 150,312 össz. 386,657 h.; *Csongrád*ban haszonv. 500,415 nhaszonv. 326,231 össz. 826,646 h.; *Krassó*ban haszonv. 865,320 n. haszonv. 574644 össz. 1.439,964 h.; *Mármaros*ban haszonv. 1.380,100, n. haszonv. 993,274 össz. 2.373,374 h.; *Szathmár*ban haszonv. 852,000 n. haszonv. 561,298 össz. 1.413,298 h.; *Temes*ben haszonv. 965,200, n. haszonv. 581,428 össz. 1.546,628 h.; *Torontál*ban haszonv. 1.155,000 n. haszonv. 604,956 h.; össz. 1.759,956 h.; *Ugocsá*ban haszonv. 180,530, n. haszonv. 112,796 össz. 293,326 h.; *Szabolcs*ban haszonv. 900,250, n. haszonv. 633,045 össz. 1.533,295 h.; *Hajduvárosok*ban haszonv. 180,500, n. haszonv. 53,160 össz. 233,660 h.; *Erdély*től visszacsatolt megyékben: haszonv. 850,300, n. haszov. 523,332 össz. 1.373,632, s igy a tiszántúli kerületben haszonvételes 11.124,960, nemhaszonvételes 7.028,685 összesen 18.153,645 holdnyi terület.

Ezen területből, nevezetesen a haszonvehető földmennyiségből a jobbágyok birnak *Arad*ban: szántóföldben 120,000, rétben 45,000 bensőségben 7,720, összesen 172,720 holdat. *Békés*ben: sztf. 70,500, r. 50,000 bens. 7,744, össz. 128,244 holdat; *Bihar*ban: sztf. 200,000, r. 65,000, bens. 12,740, össz. 277,740 holdat. *Csanád*ban: sztf. 52,800, r. 20,500, bens. 2,740, össz. 76,040 holdat. *Csongrád*ban: sztf. 60,800, r. 30,500, bens. 4,146, össz. 95,446 holdat. *Krassó*ban: sztf. 125,000, r. 46,368, bens. 3,198, össz. 174,566 holdat. *Szathmár*ban; sztf. 95,000, r. 16,000, bens. 8,800, össz. 119,800 holdat. *Temesben* sztf. 325,500, r. 132,000, bens. 18,406, össz. 475,906 holdat. *Torontál*ban sztf.

316,500, r. 476,000, bens. 16,484 holdat, össz. 808,984 h. *Ugocsá*ban: sztf. 4,000, r. 1,500, bens. 1,464. össz. 6,964 holdat. *Szabolcsban* sztf. 40,200, r. 10,600, bens. 8,248, össz. 59,048 h.; s igy a tiszántúli kerületben összesen szántóföldben 1.438,900, rétben 469,700, bensőségben 102,744, összesen 2.011,344 h. — ide nem értve a hajduvárosok s erdélyi megyék területét.

Melly urbéri állomány-összegnek a fentebb kitett haszonvehető földösszegből levonásával földesuri birtoknak maradna: *Arad*ban 736,280, *Békés*ben 421,756, *Bihar*ban 1.322,260, *Csanád*ban 160,305, *Csongrád*ban 404,969, *Krassó*ban 690,766, *Mármaros*ban 1.335,802, *Szathmár*ban 732,200, *Temes*ben 489,294, *Torontál*ban 774,416, *Ugocsá*ban 173,566, *Szabolcs*ban 841,202, összesen a tiszántúli terület elsorolt megyéiben 7.982,816 hold. — Minthogy azonban az urbértelek-állományi szántóföld s réteken kivül a jobbágytelek urbéri állomány illetőségéhez tartozik még a közlegelőben rejtező jobbágyrész, mellynek elkülönzése s telek utáni felosztása főleg most van folyamatban: ez okból az imént kitett földesúri állományösszegből urbéri legelő fejében házhelyenkint s illetőleg 8 házas zsellért egy egész jobbágytelek után számitva, tekintettel a jobbágyok helyenkinti javadalmaira 15 holdat véve egyremásra, *Arad*ban 95,800, *Békés*ben 70,000, *Bihar*ban 150,350, *Csanád*ban 30,000, *Csongrád*ban 600,000, *Krassó*ban 146,685, *Mármaros*ban 28,500, *Szathmár*ban 90,000, *Temes*ben 220,600, *Torontál*ban 245,000, *Ugocsá*ban 2,600, *Szabolcs*ban 60,500 s igy összesen ez elsorolt tiszántúli megyékben 1.210,035 holdat levonván, a valóságos urbéri s földesuri birtok imigy állana; *Arad*ban urbéri 268,520, földesúri 640,480, együtt 909,000 hold. *Békés*ben urb. 198,244, földesuri 351,756, együtt 550,000 h. *Bihar*ban urbéri 428,090, földesuri 1.171,910, együtt 1.600,000 h. *Csanád*ban urbéri 106,040, földesuri 130,305, együtt 236,345 hold. *Csongrád*ban urbéri 155,446, földesuri 344,969, együtt 500,415 h. *Krassó*ban urbéri 321,239, földesuri 544,081, együtt 865,320 hold. *Mármaros*ban urbéri 72,798, földesuri 1.307,302, együtt 1.380,100 hold. *Szathmár*ban urbéri 209,800, földesuri 642,200, együtt 852,000 hold. *Temes*ben urbéri 536,406, földesuri 428,794, együtt 965,200 hold. *Torontál*ban urbéri625, 584, földesuri 529,416, együtt 1.155,000 hold. *Ugocsá*ban urbéri 9,564, földesuri 170,966, együtt 180,530 hold. *Szabolcs*ban urbéri 119,548, földesuri 780,702, együtt 900,250 hold. S igy ezen tiszántúli kerületi megyékben az urbéri birtok 3.221,379, földesuri 6.772,781, együtt 9.994,160 holdat tenne; melly mennyiséghez hozzáadva az e megyékbeni haszonvétlen föld összegét, ugymint 6.552,193 holdat s a hajduvárosok 233,660, s Erdélytől visszacsatolt megyék összes 1.373,632 holdnyi területe-számát, kijő a tiszántúli kerület összes 18,153,645 holdnyi területe.

I.

Arad vármegye e néven csak a tizenhetedik század utó éveitől kezd igy neveztetni az oklevelekben; előb *Orod* vármegyének iratott. — Vannak kik az Orod-nevet csupán a hibás irásmódból eredettnek vélvén azt hiszik: hogy Arad vármegye kezdettől óta Arad várától vette nevezetét; igy Bombardi, Topographiájában állitja: „Aradinum cum castro oppidum, Provinciae nomen impertivit“ — úgy szinte Bél Mátyás geographiájában a 273-ik lapon: „Comitatus Aradiensis nomen a munimento Arad accepit.“ — Van azonban egy jeles régi, magoknak Orod vármegye rendeinek neve alatt, 1517-ik évről költ, azt bizonyitó levelök: hogy midőn *Arad* városában törvényszéket tartottak, előttök az *orodi* káptalanbeliek protestáltak bizonyos jószágok eladása iránt, az *Orod* vármegyében Kalodván fundált Paulinus barátok ellen [1]); —

[1]) „Nos Gaspar Bak Vice-Comes, Michael Baky, Gaspar de Beta de eadem Bak, Joannes Szent-Tamásy de Erdews-Kereky, et Stephanus Baky de Bafaragh Judlium *Comitatus Orodiensis* damus pro memoria: Quod honorabiles Magistri Paulus de Kenderes Lector, et Raphael de Cseth Custos, Canonici *Ecclesiae Orodiensis* in ipsorum propriis ac omnium Canonicorum et totius capituli dictae ecclesiae Orodiensis nominibus et in personis, nostram personaliter venientes in praesentiam per modum Protestationis significari curaverunt in hunc modum: quomodo ipsi revera percepissent, quod Religiosi Fratres et totus Conventus Fratrum Heremitarum Beati Pauli 1-mi Heremitae in Ecclesia B. Mariae V. de Kaloava fundata degentes, totales portiones ipsorum et dictae Ecclesiae possessionarias in Possessione *Zombathel*; (Szabadhely) in isto *Comitatu Orodiensi* existentes habitas, Egregio Marco Jaxyth de Nagylak pretio perennali vendidissent, adscripsissent, et perpetuassent cum eaedem portiones ex portionibus possessionariis Egregii quondam Blasii Litterati de Kery eidem capitulo in elemosynam datis et collatis excidissent; cum vero quia idem Capitulum plus quam 300 annis certas alias portiones in eadem possessione Zombathel habuisset et possedisset, haberetque et possideret, etiam de praesenti: ob hoc emptio et receptio earumdem portionum Capitulum magis quam alios concernerent, factaque hujusmodi Protestatione, memoratos Fratres Heremitas et totum Conventum a venditione et quavis inscriptione, praefatumque Marcum Jaxyth, et alios quoslibet ab emptione et ad se receptione, in dominiumque earumdem intromissione et statui factione, usufructumque et quarumlibet utilitatum perceptione seu percipifactione factis vel fiendis prohibuerunt, contradicendo, et contradixerunt inhibendo, publice et manifeste; imo ostensione certarum percuniarum, summis quibus videlicet easdem portiones idem Marcus comparasset, allicuerunt, admonuerunt et cohortati sunt, seque ipsos et praelibatum Capitulum ad solvendum et restiendum paratos esse confessi sunt. Harum literarum nostrarum vigore et testimonio praesentium mediante. Datum in *Arad* loco et sabatho proximo ante festum Beatae Luciae Virginis die scilicet Sedis nostrae Judiciariae Anno Domini 1517.“ l. Fábian Gábor Arad vármegye leirása. I. R. 1835.

ez oklevélből tanúljuk: hogy miután ebben az *Orod* nevezett *Arad*-tól világosan megkülönböztetve mindkettő ugyanazon egy időben egyszerre előfordul, alattok két egymástól különböző hely értetett, s jelesül: *Orod*nak hivatott a vármegye és a kebelében létezett káptalan; — ellenben *Arad*nak a város, mellyben a vármegye gyüléseit s törvényszékeit tartotta. Ennélfogva kétségtelennek látszik: hogy régi nevét a megye azon helytől vette légyen, hol a káptalan volt vagyis jelenleg Glogovácz nevű, a sajátlagos Arad városához keletre $^3/_4$ mértföldnyire fekvő falú helyén létezett *Orod* vártól. Itt tartotta II-ik (vak) Béla királyunk 1,135-ik évben azon gyászemlékű országgyülést, melly hitvesének Illonának inditásából 68 főembert, mint a király vakságának egykori eszközlőit összekonczoltatott.

Szomszédai: éjszakról: Bihar — keletről: Zaránd vármegyék s Erdély — délről: Krassó és Temes vármegyék, mellyektől a Maros folyó választja el — végre nyugotról: Békés és Csanád vármegyék.

Területe $108^8/_{20}$ (Fényes szerint: $108^{364}/$) □ mfd. Legnagyobb hosszasága 14, szélessége 8, némelly helyütt azonban 6 és 9 geographiai mtfd. — E tekintetben 12-ik a vármegyékközött.

Urbériségét illetőleg lásd a 114. lapokon előadottakat.

Egy jobbágytelkes gazda bir itt első osztályban 26 — másodikban 28 — harmadikban 30 — negyedikben 32 hold szántóföldet, rétből hol mindig kaszáltatik sarjú 8, hol ritkán 10, hol sohasem 12 kaszálót.

Van benne Bárándy szerint:

1 sz. k. város . . .	2,040 ház	16,400 lélekkel
4 bérlős mezőváros .	4,540 „	26,530 „
13 urbéri „ „ .	6,260 „	37,768 „
156 falu	27,030 „	155,302 „
59 népes puszta . . .	610 „	3,800 „
Magánlak	320 „	2,000 „
összesen 233 lakhely	40,800 ház	241,800 lélek; —

minden □ mfdre 3,370 lélek számitathatik. — Ellenben Fényes szerint 226,408 lélek számitatván minden □ mfdre 2,100 lélek esik. — Elágazik e népesség

a) *vallás* szerint	Bárándy után	Fényes után
romai katholikus . .	44,800 . . .	39,512
görög egyesült . .	15,100 . . .	15,060
görög n. e. óhitű . .	168,500 . . .	156,566
ágostai vallású . .	3,000 . . .	2,777
helvetiai „ „ . .	10,800 . . .	10,413
zsidó	2,800 . . .	2,080
összesen . . .	245,000 . . .	226,408

b) *nyelv* szerint	Bárándy után	Fényes után
törzsökös magyar .	50,000 . . .	34,115
magyaros	5,800 . . .	—
tót	— . . .	1,623
német	17,000 . . .	17,087
oláh	169,000 . . .	170,038
rácz	6,000 . . .	1,325
görög	— . . .	141
zsidó	— . . .	2,080
összesen . . .	247,800 . . .	226,409

Az 1827-ik évi országos összeirás szerint volt e megyében . . . . . 209,429 lélek
1830-ik évben volt e megye népessége . . . 204,831 „
1839-ik „ „ „ „ „ . . . . 193,356 „
Az $184^{2}/_{3}$-ik évi rovatos összeirás szerint . . 226,408 „

Van a megyében 1 cath. 1 g. n. e. 12 zsidó *normalis* — 20 cath. 20 g n. e. 15 prot. 2 zsidó *alsó elemi nepiskola.*

1732-ik évben csak 3 birtokos család találtatott Arad vármegyében, (mint ezt a megye a nmlgú m. kir. Helytartótanács kérdésére augustus 26-án felmutatta) t. i. a Mutinai herczeg, báró Józsika, és Edlspacher Zsigmond családjai. Mi lassan szaporodott a nemesség? láthatni az 1741-ik évi april 22-kén tartott közgyülés jegyzőkönyvéből, melly szerint a megye universitása Bibics Jakab akkori alispán elnöksége alatt illy számban jelent meg: Forster Krisztóf, szegedi só-tisztség contraagense, Edlspacher Ignácz, Mutinai uradalom praefectusa, Sely István, a halmágyi és tótváradi administratio rotulariusa, Rrünner Gáspár tótváradi és Lengyel Gáspár ménesi tisztartók. Ezeknek tanácskozása után a tollat akkori főjegyző Vásárhelyi Imre vitte. — 1785-ik évi országos összeirás szerint finemessége 715 személyből állott. Mostan hihető összes száma 3,527, kik közt ha a nemzeti szinházra országosan kivetett, s e megyét illető (7,146 frt 43 kr.) rész személyenkint felosztatott volna, egy személyre mintegy 2 fr. 19 kr. esendett.

A fentebb emlitett 1741-ki gyülést Arad vármegye az adónak kivetése végett tartotta, melly is azon alkalommal következendőképen intéztetett el:

„Pro anno militari $174^{0}/_{1}$ juxta Portas Comitatus Aradiensis numero 19. obveniunt, per eundem ad rationem quanti Contributionalis in Cassam Magno-Varadiensem administrandi . . . 8,654 fl. 27 xr.

In cujus praeexpositi quanti decrescentiam Possessioni „Mikalaka „virtute

specialis Decreti Exc. C. R. ab omni amplius communi onere ferendo eximendae impositi sunt pro hoc anno .	200 fl.	—	xr.
Quibus ab obtingentia annuali detractis, remanent ad portas Comitatus repartiendi	8454 fl.	27	xr.
Cujus quidem repartitionis tenor sequitur in hunc modum:			
In Districtu Tót-Varadiensi impositi $^1/_2$	4227 fl.	13^2/..	xr.
In Dominio Ménesiensi $^1/_4$	2113 „	36^3/..	„
In Privilegiato oppido Arad $^1/_4$ . .	2113 „	36^3/..	„
Summa	8454 fl.	27	xr.

Cui praemissae summae Quanti Ordinarii Palatinalis annualis addunt Salaria Dominorum Officialium Comitatensium atque aliarum necessitatum et respective extraordinariarum expensarum Conscriptiones ut sequitur:

Sallarium annuale Domini Vice-Comitis	300 fl.	—	xr.
Domini Notarii	200 „	—	„
Domini Perceptoris, una Judlium .	150 „	—	„
Domini Commissarii, una Jurassoris	80 „	—	„
Militum duorum equitum	130 „	—	„
Occasione Regiae Commissionis Vankaianae olim Comitatus hujus Notarii gratificatio	100 „	—	„
Salarium Domini Supr. Provincialis Commissarii	43 „	38	„
Taxa gratuitorum laborum	78 „	53	„
Dominis Deputatis pro Computu annuali	70 „	—	„
Pro expensis postalibus cancellisticis aliisque necessitatibus	40 „	—	„
Pro expensis extraordinariis . . .	150 „	—	„
Pro Domino ablegato anticipato — quid pro quo	500 „	—	„
Eidem Domino ablegato pro expensis itinerariis in rationem Ascensus et Descensus (Posonio), hac cum reflexione, ut ubi spectabilis Dominus V. Comes hic et nunc occupatus ascenderit, de summa ista medietas ipsi competat, resoluti	60 „	—	„
Si autem Spectabilem Dominum Co-			

mitem ascendere neutiquam contigeret, manebunt ad rationem D. Deputati, juxta resolutionem Inclyti Comitatus non ultra flnos 40 imputandi.

Summa	1902 fl.	31	xr.
Ad cujus decurtationem imputati Possessioni Mikalaka	200 „	—	„
Manent repartiendi a proportione portarum	1702 „	31	„
Cujus repartitionis tenor esset in hunc modum:			
In Districtum Tót-Váradiensem ½ .	851 „	15⁴/..	„
In Dominium Ménesiense ¼ . . .	425 „	37⁶/..	„
In Camerale Oppidum ¼	425 „	37⁶/..	„
Summa	1702 fl.	31	xr.

Quae Summa Quanti Palatinalis cum Summa Expensarum conjuncta sequeretur:

In Districtu Tót-Váradiae:			
Quantum Palatinale	4227 fl.	13⁴/..	xr.
— Domesticum	851 „	15⁴/..	„
In Dominio Ménes:			
Quantum Palatinale	2113 „	36⁶/..	„
— Domesticum	425 „	37⁶/..	„
In Oppido Arad:			
Quantum Palatinale	2113 „	36⁶/..	„
— Domesticum	425 „	37⁶/..	„
Solutio ad utramque Cassam	10,156 fl.	58	xr.

Ez egy felosztásból láthatni, milly csekély volt még a mult század közepe táján is e megye adója; mellyből, ha a diaetai költséget és Vankai commissiojára ment kiadást mint különöseket lehuzzuk, a megye egész szüksége alig haladta meg az 1000 ftot. Ez ugyan, még a hadi adót hozzá véve sem sok: de mind a mellett is nehéz volt beszedni, mindazért, mert a Maros partját nagy részint határörző katonaság lakta, melly nem adózott; mind mivel a helységek csekélyek, s a lakosok mód nélkül szegények voltak; azonban az adószedést olly személyek vitték, kik ezenkivül más hivatalokkal is elfoglalva levén, annak egész pontossággal meg nem felelhettek. Innen 1742-ben Edlspacher Ignácz perceptor, ki egyszersmind a ménesi uradalom praefectusa is volt, midőn 173½, 173⅔ és 173¾, 173⅘ esztendőkbeli számadásait a megye megvizsgálta volna, a tett marasztalásokra azzal felelt, hogy: ő magistratualisok' hiányossága miatt kénytelen volt az adót a

ménesi és tót-váradi tiszttartók által szedetni be; kik közöl az első hir nélkül odább állott, másiknak pedig semmie nincsen; és azért kéri magát feloldoztatni; — a mi meg is történt. Innen maga a megye is, midőn 1741-iki december 22-kén tetemes panaszait a helytartó tanácsnak előszámlálná, ezt veti hozzájok: „Neque enim dubii haeremus Excelso Consilio R. H. A. gratiosissime constare, qualiter complurima hujus Comitatus Loca Districtui praesertim Tót-Váradiensi adjacentia ex 10, 12, 15 ad summum 20 domos habeant.“ Illy szegénységben mi csoda, ha a magában csekély adónak beszedése is csak nagy ügygyel bajjal történhetett meg?

Jelenleg Arad vármegye a legutóbbi országos kivetés szerint

100 porta után hadi adó fejében . . .	68,848 frt.	$51^{4}/_{16}$ kr.
's hadfogadókra	1,200 „	$26^{11}/_{..}$ „
évenkint összesen fizet . . .	70,049 frt.	$17^{15}/_{16}$ kr.
Ide tartozván a *tartománybiztossági hivatalnokok évi járandósága* (Arad városa részéről is) .	186 „	20 „
évenkinti adó összege tesz .	70,235 frt.	$37^{15}/_{16}$ kr.
1843-ik évi Mindszenthó 31-ik napján volt hadi adóbeli hátramaradása	89,373 frt.	$33^{19}/_{32}$ kr.
ehez az e naptól 1844-iki sz. Györgyhó 30-ikáig	35,024 „	$38^{31}/_{..}$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván . . .	124,398 frt.	$12^{18}/_{32}$ kr.
tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	18,259 „	$28^{24}/_{..}$ „
s e szerint 1844-ki sz. Györgyhó 30-kán volt	106,138 frt.	$43^{26}/_{32}$ kr.

hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 16,765 frt. $10^{7}/_{32}$ krral szaporodott.

1840-ik évi ujonczállításkor Arad városával együtt 936 katonát állított.

Házi pénztárai kiadását a XXI. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte a nmgú udv. főtörvényszékre 1821, 1831, 1837 évek alatt felküldött s ott megvizsgált büntető pereinek jegyzékét a XXII. sz. alatti tábla. Egyébiránt a közelebbi tiz év alatt (1831—1840) börtöneiben volt összesen 4229 rab közöl 4035 rendes, — 193 uradalmi — 1 rögtön bíróság által, és pedig per alatt felmentve s félévi rabságon alól 2529 — félévi s azontuli rabságra 1700 lőn elitélve, s igy középszámitással a tizévi rabok számából 423 — a félévi s azontúli rabságra itélt rabokból 170 esik.

Vérhatalmi joggal birnak a k. *kincstár* mutini s b. Wenkheim székudvari uradalmaikban.

Székhelye: Arad városa, mellyben, mint mondánk, már 1515-ik évben tartattak a megyei gyülések.

Pecsétjét mikor nyerte meg Arad vármegye? nehéz meghatározni, mert midőn az 1550: 62 t. cz. által legelőször rendelteték, hogy vármegyéink Somogy megye példájakint mindnyájan hiteles pecsétet tartsanak és használjanak; hazánk alsó részén s igy Arad megyén is az erdélyi fejedelmek uralkodtak. Legelső pecsétje csak 1718-ik évről jelenik meg; honnét nem ok nélkül gyaníthatni: hogy azt csak a Török kiüzése után nyerte légyen a 18-ik századnak elején. Melly pecsét az 1739-ben dühösködött döghalál idején elveszett; gr. Consburgh Pál akkori főispán Edlspacher Zsigmondnál hagyta azt, ki is meghalálozván, midőn özvegyénél a pecsét nem találtatnék, ez azzal felelt: hogy azt talán fia Ignácz vagy eltette, vagy elvitte magával. Ignácz a döghalál végett Pesten bezárva levén, hozzájárulni nem lehetett, hanem a megye a helytartó tanácsot kérte meg, hogy illy veszedelemben pecsétjét Pesten tételné minden esetre bátorságba. A pestis azonban véget ért; s ekkor a megye Tankovits János főjegyzőt és Tomanovits Pált küldötte fel a pecsét általvételére: de az Edlspacher Ignácznál sem találtatván, a küldöttek a nélkül jövének vissza. A megye irományaiból úgy látszik, hogy a vármegye ezen pecsét helyett vagy mást hozzá hasonlót csináltatott, vagy hogy az elveszett idő közben ismét visszakerült; mert az 1741-iki országgyülés alkalmával követeinek adatott megyei utasitás, melly az ország levéltárában találtatik, illy körirásu pecséttel van megerősítve: „SIGILLUM COMITATUS ARADIENSIS. 1718.“ Ezen utasitás a megye második követe Edlspacher Ignácz által, akkori palatinus gróf Pálffy Jánosnak nyujtatott vala bé. A pecsétre a felhozott köriráson kivül egyéb metszve nem volt, mint egy tövéből kihuzott élőfa, mellyet két tátott száju, felkukorított farku ágaskodó oroszlánok tartanak; mi is valóságos symboluma annak, hogy hajdan Arad vármegye többnyire rengeteg erdőségből állott, mint azt csakugyan máig is legszebb pusztáin észrevehetni. A mai megnagyobbitott s teljesebb metszetű pecsét később időből való.

1747-ik évben Zaránd vármegyének két járása ide csatoltatván, jelenleg *politikai kormányzás* tekintetben négy járásra oszlik, u. m. 1) boros-jenői-, 2) világosi-; 3) aradi- s 4) zarándira.

Tartománybiztossági tekintetben a pesti — *közoktatásra* nézve a nagyváradi kerülethez tartozik.

Tisztikara s *szegődöttei* száma évi fizetése s illetőleg bérjárandósága ekkint van rendszeresítve u. m.:

a) Tisztikar: *főispán* 1500 — *első alispán* 800 — *m. alispán* 400 — három *fizetéses táblabiró* (300 frtjával) 900 — *főjegyző* 600 — *első alj.* 350 — *m. alj.* 250 — két *pénztárnok* (450

frtjával) 900 — *számvevő* 250 — négy *adószedő* (250 frtjával) 1000 — négy *főszolgabiró* (400 frtjával) 1600 — négy *alszolgb.* (250 frtjával) 1000 — öt *alszb.* (200 frtjával) 1000 — tizenkét *esküdt* (150 frtjával) 1800 — *főügyész* 400 — *alügyész* 250 — négy *csendbiztos* (200 frtjával) 800 — két *katonai biztos* (150 frtjával) 300 — öt *irnok* (150 frtjával) 750; összesen 14,850 frt.

b) Szegődöttek: *mérnök* 400 — *főorvos* 500 — *másodorvos* 300 — *baromorvos* 150 — hat *sebész* (200 frtjával) 1200 — öt *bába* (egy 130 — három 60 — és egy 30 frtjával) 340 — *útigazgató* 300 — *selyemfelügyelő* 200 — négy *kertész* (20 frtjával) 80 — *várnagy* 180 — *őrmester* 150 — *porkoláb* 72 — tizenegy *huszár* (60 frtjával) 660 — hatvanhárom *hajdú* (60 frtjával) 3780 — huszonnégy *pandur* (60 frtjával) 1440 — *kovács* 12 — *kéményseprő* 20 — *bakó* 144 — összesen: 9928 frt. s e szerint

a tisztikar évi fizetése . . .	14,850 frt.
szegődöttek évi bére . . .	9,928 „
együtt tesz évenkint . . .	24,778 frtot.

Ezen megyében kebelezett, s annak nevét adó *Arad* sz. k. városának első emlékezete csak 1517-ik évben jön elő, midőn már benne vármegyei gyülések tartattak. — De még ekkor a város csekély lehetett, mert 54 év után 1561-ben Földvári István nádori porták összeirója csak három portát talált Aradon; a 17-ik század végén először megválasztott biró s polgármester 1702-ben kir. biztosság által újíttatak meg, — ekkor nyerte a város első pecsétjét, — s privilegialis szabadságainak czikkelyei „Freiheitspunkten“ czím alatt tétettek közönségesekké. 1826 évi febr. 15-től szabad királyi városi szabadság-levelet nyert, — beczikkezve azonban mindekkorig nem levén, országgyülési joggal nem bir.

Népessége Fényes szerint 17,135 lélek, 10 nádori porta után

hadi adófejében	6884 frt.	$53^{2}/_{16}$ krt,
s hadfogadókra	120 „	$2^{4}/_{..}$ „
összesen fizet évenkint . .	7004 frt.	$55^{6}/_{16}$ krt.

Tartománybiztossági hivatalnokok évi járandóságára *Arad* vármegyével együtt évenkint fizet 186 frt. 20 krt.

1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján hadi adóbeli hátramaradása tett	— frt.	— kr.
ehez az e naptól 1844-ik évi sz. Györgyhó 30-káig	3502 „	$27^{29}/_{32}$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván, összes	3502 frt.	$27^{29}/_{32}$ kr.
tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	1502 „	$27^{29}/_{32}$ „
s e szerint 1844-ik sz. Györgyhó 30-kán volt	2000 frt.	— kr.

hátramaradasát az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi fél év alatt 2000 frttal szaporodott.

Ujonczokat a megyével együtt állít; a nemzeti szinházra 714 ftot $40^{5}/_{16}$ krt. fizetett.

A közelebbi tiz év közben (1831—1840) börtöneiben volt összesen 537 rab közöl per alatt felmentve s félévi rabságon alól 441 — félévi s azontúli rabságra 96 lőn elitélve; s igy középszámitással a tiz év alatti rabok számából 77 — a félévi s azontúli rabságra itélt rabokból 14 esik egy évre.

Hadi pénztára kiadásait lásd 124-ik lapon.

Házi pénztára kiadásai következők: *biró* 350 — *polgármester* 350 — *kapitány* 280 — két *tanácsnok* (200 frtjával) 400 — *főjegyző* 350 — *aljegyző* 250 — *főügyész* 250 — *alügyész* 150 — *adószedő* 300 — *ellenőr* 200 — *számvevő* 300 — *segéde* 140 — *szószólló* 100 — *levéltárnok* s egyszersmind *lajstromozó* 200 — *igtató s kiadó* 180 — *irnok* 140 — másik *irnok* 120 — *járulnok* 100 — másik *járulnok* 80 — *kamarás* 300 — *ellenőr* 200 — *járulnok* 80 — *gazda* 150 — *gyámatya* 200 — *ellenőr* 150 — *mérnök* 180 — *főorvos* 200 — *sebész* 100 — két *bába* (50 frtjával) 100 — *előfogati biztos* 250 — s szállásbér 120 frt. — *hadnagy* 150 — *vásárbiró* 150 — *borra ügyelő* 60 — *uti biztos* 60 — *órás* 58 — *kéményseprő* 583 frt. 44 kr. (a hadi pénztárból) *portás* 60 — két *lovas kerülő* (48 frtjával) 96 — *őrmester* 72 — *káplár* 60 — *poroszló* 48 — kapitányi és polgármesteri két *hajdú* (54 frtjával) 108 — tizenhat *éji őr* (42 frtjával) 668 — *dobos* 42 — *városerdei csősz* 24 — négy *fertálymester* (36 frtjával) 144 — *bikász* 24 — *kocsis* 60 — *gyepmester* 60 — *telekbiró* 180 — *közönség tollnoka* 150 frt. — összesen 11,959 frt. 44 kr.

Főtárnokmesteri díj fejében 60 — *altárnokmesteri* díj fejében 25 — *tárnokszéki jegyzőnek* 25 frt. — összesen 110 frt.

Egyházi egyénekre: Görög nem egyesült püspök 75 — *g. n. e. lelkész* 324 frt. 31 kr. — *g. n. e. kántor* 70 — *g. n. e. egyházfi* 30 — *r. c. egyház gondviselő* 50 frt. 12 öl fa ingyen illetmény, — *német orgonás* 150 s 6 frt. szállásbér — *magyar orgonás* u. a. s mint egyházi *zenekar-igazgató* 50 — öt *egyházi zenész* 80 — *illyr. kántor* 56 frt. 45 kr. — összesen: 1356 frt. 16 kr., 12 frt. *szállásbér*, 12 öl fa in. ill.

Közoktatási személyzetre: r. c. iskola-igazgató 30 — *görög nem egyesült iskola-igazgató* 30 — *elemi iskola-tanitó* 250 frt. 6 öl fa ingyen illetménykép; — három *nemzeti osztálytanitó* 250 frt. 9 öl fa in. ill. — *g. n. e. 1-ső osztály-tanitó* u. a. — *oláh iskolatanitó* 150 frt. 6 öl fa in. ill. — *vallástanitó* 32 — két *képző iskolatanitó* 32 — *gajei tanitó* 120 frt. 6 öl fa in. ill. — *leánytanitó* 200 frt., természetbeni szállás, vagy e helyett: 60 frt. s iskola-fü-

Hadi pénztárának kiadásai:

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az $183^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$183^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $183^{3}/_{4}$ik évi számadás szerint		$183^{5}/_{6}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Hadi adó-járandóság fejében	5507	$54^{8}/_{16}$	5507	$54^{8}/..$	5507	$54^{8}/..$	5507	$54^{8}/..$	6884	$53^{2}/..$	6884	$53^{2}/..$
Hadfogadókra	96	2	96	2	96	2	96	2	120	$2^{11}/..$	120	$2^{11}/..$
Hadi pénztárt illető fizetésekre	—	—	600	—	—	—	600	—	1173	26	1173	26
„ „ „ napidíjakra	—	—	150	—	—	—	—	—	225	24	225	24
E várost terhelő s a hadi pénztárt illető tőkék kamatainak fizetésére . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E várost terhelő adósságok fizetésére	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	—	—	400	—	—	—	475	—	10	—	10	—
Laktanyák s más katonai épületek javítására	—	—	250	—	—	—	250	—	3600	—	3600	—
Katonai veszteség s szálitási teher megtérítésére	7157	—	450	—	6705	59	2600	—	40	—	30	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra	—	—	200	—	—	—	200	—	240	—	240	—
A házi pénztár vegyes költségeire . . .	—	—	1600	—	—	—	1008	—	583	44	583	44
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A kamarai pénztár szükségeinek fedezésére	5219	30	—	—	5277	19	—	—	—	—	—	—
Öszveg	17980	$26^{8}/_{16}$	11253	$56^{8}/..$	17587	$14^{8}/..$	10736	$56^{8}/..$	12877	$29^{15}/..$	12867	$29^{13}/..$

tésre 9 öl fa in. ill. — *rajzmester* 200 frt. — összesen 2076 frt. 60 frt. *szállásbér*, 63 öl fa in. ill. — e szerint összesen

Készpénz kiadásai: 14,674 frt. s 75 öl fa ingyen illetménykép.

II.

Békés vármegye hasonnevü várostól neveztetik, melly első birtokosától *Békes*től vette nevét; — e város a váradi lajstromban többször említtetik, — hajdani várát 1595-ik évben, Maximilián és Báthory Zsigmond seregei kiüzvén előbb a törököket, szélyel hányatták, — királyi szabadosok (libertini) lakhelye volt, mint pecsétje mutatja, — 1561-ben királyi biztos által összeiratván, királyi jószágnak tétetik ki, s benne 256 porta találtatott; — most jobbágyváros, csak egy erdőcske van még birtokában, s ez mindössze is régi szabadságainak maradványa. A 17-ik század vége felé (1680—1700) ezen vármegyét a kiüzött törökök tatár seregek, a németek, de kivált Kiba és Tökoly rácz kapitányok alatt kegyetlenkedő vad ráczok pusztíták. A 18-ik század elején némelly helységek újra feléledtek, de mégis a mostani lakhelyek nagyobb részét Harukkern János György népesítette meg, ki 1719-ik évben csaknem az egész megyét III-ik Károly királytól sajátjává nyeré, s magyar, tót s német lakosokat hiván be, mindenik nemzet- s vallásbelit külön helységekbe telepíté le.

Szomszédai: keletről: Bihar és Arad — nyúgotról: Csongrád és Heves — délről: Csanád és Arad — éjszakról Bihar vármegye s a Nagy Kúnság.

Területe $65^{8}/_{20}$ □ mfdet tevén, e tekintetben 30-ik a vármegyék között; — hossza éjszakról délre 9 — széle 7 □ m.

Egész jobbágytelkes gazda bir első osztályzatban 34, — másodikban 36 — harmadikban 38 hold szántóföldet — rétből minden osztály különség nélkül 22 kaszálót.

Van benne Bárándy szerint:

1	földesuri polgárváros .	2,830	ház	17,020 lélekkel
3	bérlős mezőváros . .	5,830	„	58,890 „
2	urbéri „ . .	1,610	„	11,120 „
13	falu	13,420	„	66,970 „
1	népes puszta	240	„	1,400 „
	magánlak	270	„	1,600 „
összesen 20 lakhely		24,200	ház	157,000 lélekkel;

minden □ mértföldre 2390 lélek esik; — ellenben Fényes e megye népességét 153,018 lélekre számitván, minden □ mért-

földre 2,354 lelket juttat. A két számitás közti különség 3,982 lélek. Bárándy számitása kedvezőbb. Elágzik e népesség

	Bárándy szerint;	Fényes szerint
a) *vallásra*		
romai katholikus . .	282,000 . . .	28,592
görög „ . .	10 . . .	20
görög n. e. óhitü . .	10,600 . . .	8,794
ágostai vallástételtartó	57,200 . . .	87,542
helvetiai „	62,800 . . .	57,414
zsidó	340 . . .	656
összesen .	159,150 . . .	150,018
b) *nyelvre*		
törzsökös magyar . .	110,000	
magyaros	8,000 . . .	94,366
német	3,000 . . .	4,000
tót	30,000 . . .	45,202
oláh	6,000 . . .	8,580
görög	— . . .	214
zsidó	— . . .	656
összesen .	157,000 . . .	153,018

Az 1827-ik évi országos összeirás szerint volt e megyében . . . . . 138,909 lélek
1838-ik évben volt e megye népessége . . . . 134,869 „
1839-ik évben „ „ „ . . . . 138,890 „
Az 184$^{2}/_{3}$ évi rovatos összeirás szerint . . . . 153,018 „

Finemessége az 1785-ik évi országos összeirás szerint 254 volt, mostan hihető száma a megyei összes nemességnek 1,212, kik közt személyenkint kivettetvén a nemzeti szinházra tett országos ajánlatból e megyére jutott 6,003 frt. 14$^{8}/_{16}$ kr., esendett egyre 4 frt. s talán 58 kr.

Van benne 1 kath., 6 prot. *normális* — 10 kath., 4 g. n. e., 28 prot. *alsó elemi népiskola.*

A legutóbbi országos kivetés szerint 84 nádori porta után

hadi adó fejében	57,833 frt.	2$^{4}/_{16}$ kr.
s hadfogadókra	1,008 „	22$^{15}/_{..}$ kr.
évenkint összesen fizet . .	58,871 frt.	25$^{3}/_{16}$ kr.
Ide tartozván a *tartománybiztossági hivatalnokok* évi járandósága , ...	91 „	59 „
évenkinti hadi adó összege tesz . .	58,963 frt.	24$^{3}/_{16}$ kr.
1843-ik évi mindszenthó 3-ik napján volt hadi adóbeli hátramaradása	10,865 frt.	36$^{28}/_{32}$ kr.
ehez az e naptól 1844-iki sz. Györgyhó 30-ikáig	29,420 „	42$^{19}/_{..}$ krt.
tevő adójárandóságát hozzáadván . . .	40,286 frt.	19$^{15}/_{32}$ kr.

tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett . . . . . 24,531 frt. 39 krt.

s e szerint 1844-iki sz. Györgyhó 30-kán volt . . . . . 15,754 frt. $40^{15}/_{32}$ kr. hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 4,889 frt. $3^{19}/_{32}$ krral. szaporodott.

Ujonczokat a 37-ik számu magyar gyalog ezredhez állít, az 1840-ik évi ujonczállitáskor 685 katonát adott.

Házi pénztára kiadásait a XXIII. sz. alatti tábla mutatja.

Az $183^{4}/_{5}$ évről pénztárnoki számadás szerint a házi pénztár kiadásai ez évben 43,592 frt. 64 krt. tettek; ellenben az $183^{6}/_{7}$ évre előlegesen kivettetett 44,792 frt. 55 kr., mellyből azonban az országgyülési pénztárnak kölcsönzött 13,109 frt. 30 kr. levonatván, tulajdonkép csak 31,613 frt. 52 kr.

$180^{7}/_{8}$-ik évben a házi pénztár kiadásaira előlegesen 40,958 frt. $10^{18}/_{40}$ kr. vettetett ki, kiadatott pedig valólag 42,223 frt. $45^{36}/_{40}$ kr.

$183^{8}/_{9}$-ik évben 37,944 frt. 27 kr.; — ez összegből kiadatott:

A megyei cselédség ruháztatására . . .	1,518 frt.	40	kr.
Ugyan ezek számára kellő 84 pár uj s 28 pár fejelés csizma csináltatásáért (1 pár uj csizmát 3 frt. 24 kr., fejelést 1 frt. 48 krval véve)	336 „	—	„
A megyei tömlöczhajdúk ruháztatásához kivántató bokkancsért 3 frtval . . .	36 „	—	„
A megye 16 csendőrének, s földmérői és raktári 2 hajdúnak összesen 19 kalapért	30 „	24	„
A megyetömlöczénél levő 12 hajdú, levélhordó, két lovaskatona és a tisztek mellett levő 15 hajdunak 8 évre járó összesen 29 övért 2 frt. 36 krval . . .	75 „	24	„
Megyei levélhordó, 2 katona és 16 csendőrnek vassarkantyúkra	10 „	48	„
A 16 csendőrnek lóvasalás fejében 2 fval	32 „	—	„
Két levélhordó, 16 csendőrnek nyereg szerszám fejében 1 frt. 30 krval . .	27 „	—	„
Főispán helyettesi hajdú ruháztatása . .	36 „	40	„
Ugyan ennek nyeregszerszám igazitás fejében évenkint járó	1 „	30	„
Ugyan ennek lótartásra 365 abrak és 365 széna-adagért	36 „	30	„
Irószerekre	540 „	38	„
Összesen . .	2,681 frt.	44	kr.

E szerint a fentebb kivetett összegből egyéb kellő költségekre fordittatott 35,262 frt. 43 kr.

$183^{4}/_{5}$ év másod felében a tiszti fuvarnyugtatványok összege 2073 frt. 27 krt tett; — ellenben $183^{5}/_{6}$ első felében a tiszti fuvar 1301 frt s 39 krba került; továbbá $183^{6}/_{7}$, év másod felében a tiszti fuvar 1140 frt $48^{30}/_{40}$ krt. tett.

$183^{4}/_{5}$-ik évben a börtön szükségeire kiszolgált 92 fnt gyertya ára tett 20 frt. $49^{3}/_{5}$ krt., $183^{6}/_{7}$be ugyanennyi gyertya 19 frt. $37^{3}/_{5}$ krba jött. — Szinte a tömlöcz világitására kiégett 81 iczcze repczeolaj 27 frtba került, ellenben ugyanennyi $183^{6}/_{7}$-ik évben 19 frt. $37^{3}/_{5}$ krba jött.

$183^{4}/_{6}$ év első feléről a kir. kincstárral tett számadás szerint a megyének a kir. hadi pénztárbai tartozása 1845 frt. $22^{22}/_{32}$ kr. volt, e Budán tartott számozásra az uti költség 137 frt. 13 krba került; — ellenben a másod félévről számozás szerint tett a megye tartozása 8543 frt. 38 krt., s e számazásrai uti költség csak 76 frt. $10^{20}/_{40}$ krba jött (az $18^{39}/_{40}$-ik év másod feléről Budán tartott hadi számadás uti költségei 135 frt. 36 krt. tettek).

Ugyanezen év január s február hónapjaiban a megyebeli helységek a katonaságnak összesen 29,657 kenyér — 28,432 zab — 28,491 szénarészletet, — 78 öl fát, 1190 font gyertyát (az utóbbinak pénzbeli értéke fontját 14 krval véve, tett 277 frt. 40 krt) szolgáltattak. Mártius és apríl hónapokban pedig 50,297 kenyér — 28,750 zab — 28,776 szénarészletet, $28^{2}/_{8}$ öl fát, 1181 font gyertyát (ez utóbbi = 275 frt. 34 kr.); továbbá a következő hat hónap alatt a helyben tanyázó s keresztül utazó katonaság részére, az előlegesen bemutatott táblás jegyzék szerint kellett 95,186 kenyér, — 87,864 zab — és 95,186 széna részletet szolgáltattak ki.

Azon évi február, martius s apríl hónapok alatt a megyebeli rabok számára kellett 5573 kenyérrészlet, s ennek ára tett 235 frt. $9^{8}/_{40}$ krt. — Ellenben az előbbi évnegyed alatt kellett 5273 kenyérrészletért kiadatott 242 frt. $6^{32}/_{40}$ kr., — s ugyancsak február, martius s apríl hónapok alatt hasonlóan a megyebeli rabok által megemésztett $383^{2}/_{4}$ marhahúsrészlet . . . . . 26 fr. $58^{12}/_{40}$ kr.

majus-, junius-, juliusban . . .	23 „	$55^{20}/_{40}$ „
augustus-, september-, octoberban	23 „	57 „
november-, december-, januárban.	27 „	— „
e szerint egész év alatt	101 fr.	$50^{32}/_{40}$ krba került.

Ez évben a megye 49 cselédje ruháztatása, — s a 2 levélhordó, 8 bátorságra ügyelő lovaskatonának nyereg szerszám igazitása fejében fejenkint 1 frt. 30 krval adott pénzmennyiség teszen 1249 frt. 48 krt. — Ugyanezen üldöző és levélhordó katonáknak

lóadag árában a házi pénztárra rovatott	519 frt.	38	kr.
hálópénz és főzelék árában	12,917 „	16	„
gyertya árában	25 „	12	„
kincstári fuvarokra	286 „	$38^{4}/_{8}$	„
összesen	13,748 frt.	$44^{4}/_{8}$	kr.

Hágatás végett a mezőhegyi ménesre a megyebeli helységek által fordított költség tett 511 frt. $39^{6}/_{8}$ krt.

Himlőoltásért ugyan ez évben a főorvos 398 frt. 30 krt kért kifizettetni.

$183^{7}/_{8}$-ik évben a megyét illető munka került 25 frt. 1 krba.

$183^{8}/_{9}$-ik évben a megye tisztjeinek járó 84 ölfáért 168 frt fizettetett.

Az 1838-ik évi december 13-án tartott közgyülésben a békesi járásban talált bitang marhák eladási árából beadatott a megye házi pénztárába . . . . . 308 frt. 41 kr.
ugyanekkor a csabai járásból . . . . . 434 „ 51 „
összesen . 743 frt. 32 kr.

$183^{8}/_{9}$-ik év végével a megyebeli helységek-, jobbágytelket biró nemesség-, s nem nemes haszonbérlőknek a megye mindkét pénztáraibai tartozása tett 27,178 ftot.

$183^{9}/_{40}$-ik évbe a megyei tiszteknek kellő 42 tollkésért 48 krval 33 frt fizettetett.

Ugyan ez évre a megyei tisztikar s némelly szegődöttek részére járó 248 font gyertyáért 20 krval 92 frt. 40 kr. fizettetett.

Ez évi september 13-tól december 1-ső napjáig a rabok napszámából bejött 31 frt. $59^{8}/_{40}$ kr.

$183^{8}/_{9}$-ik évben a katonai veszteség tett:

a) hálópénz s főzelékbér fejében . . .	6,614 frt.	29	kr.
b) a katonaságnak kiszolgáltatott gyertya ára	21 „	35	„
c) katonai fuvarok javítása	133 „	$58^{10}/_{..}$	„
d) a bátorságra ügyelő s levélhordó katonáknak adott termesztmények ára	803 „	—	„
összesen:	7,573 frt.	$2^{10}/_{..}$	kr.

A megye köz szükségeire $184^{1}/_{2}$-ik évben 486 öl fa emésztetett fel.

Több *részletes pénztárai* vannak e megyének, mellyeknek tőkéit nem lesz érdektelen ismerni a szerint, a mint az illető számadások az 1842-ik évi martius 7-ki közgyülésben vizsgálat alá vétettek illy renddel:

I. A megyei kórház akkori tőkéje . .	17,789 frt.	$32^{15}/_{4}$	kr.
Közelebbi évben (tehát 1841-ben) kamatok, ujabb ajánlatok, és az eladott bitang marhák árából bejött, s végzésileg ide fordítatni rendelt pénzek által szaporodott	2,742 „	$11^{8}/..$	„
II. A megyebeli katholikusok számára Endrődön Vida-alapította kórház tőkéje	14,633 „	$13^{14}/..$	„
Közelebbi évben szaporodott . .	719 „	27	„
III. A rabok dolgozó házának törvényszékileg szabott pénzbeli büntetésekből, s eladott szövetek árából gyarapuló tőkéje	1,249 „	$27^{8}/..$	„
IV. Pesti vakok intézetének tőkéje . .	132 „	$46^{32}/..$	„
V. Nemzeti felkelési pénztár tőkéje .	1,357 „	$9^{24}/..$	„
VI. Országgyülési pénztár tőkéje . .	614 „	23	„
összesen .	39,237 frt.	$10^{21}/..$	kr.

Az $183^{2}/_{6}$-iki *országgyülési költség* tett 20,034 frt. 3 krt. ebből a birtokos nemesekre $^{49}/_{50}$ részből esett 19,633 frt. $22^{7}/_{50}$ kr. Az 1800-ik összeirás szerinti sessiók számát vetvén fel, a birtoktalan nemességre pedig $^{1}/_{50}$ részben esett 400 frt. $40^{43}/_{50}$ kr. Az 1840-ik évi országgyülési költségből ellenben a birtokosokat $^{49}/_{50}$ részben 6245 frt. $19^{3}/_{40}$ kr., a birtoktalanokra pedig 127 frt. $23^{13}/_{40}$ kr. esett azon megjegyzéssel, hogy a tört számok miatt 3 frt. $48^{39}/_{40}$ krral több vettetett ki.

A *nemzeti szinházra* tett ajánlatból a birtokos nemesekre kivettetett 5,883 frt. $10^{24}/_{40}$ kr., a birtoktalanokra pedig 120 frt. $3^{39}/_{40}$ kr.

Levéltárában e megyének 1800-ik évtől kezdve a gyülési s törvényszéki iratok, s azokról szólló jegyzőkönyvek is minden hiányosság nélkül s kellő rendben feltaláltatnak; — a mondott évtől 1841-ik év végéig az irományok olly annyira szaporodtak, hogy 1800-ik évben a köziratok száma még egytől csak 1230-ig, a polgári törvényszékieké egytől hatig, a büntető törvényszékieké 1-től 68-ig terjedvén, már 1841-ik évben a köziratok jegyzőkönyveinek száma 3276, polgári törvényszékiek 164, s a fenyitő törvényszékieké pedig 189 volt. — Egyébiránt a levéltárban létező köziratok 1835-ik évig bezárólag szabatosan lajstromozva találtatnak; a polgári és fenyitő törvényszéki iratoknak pedig — noha vannak előbb korbeli mutatói, 1800-ik évtől mostanig kellőleg lajstromozva nincsenek.

E megye *rabdolgozó házában* felállított három szövőszéken, vidékieknek magok fonalából megyei rabok által készpénzfize-

tésért 1841-ki január 6-tól 1842-ik évi augustus 11-ig következő vászonmennyiség szövetett:

Év, hó s nap.	Hány rőf szövetett	A szövésért befizettetett ft.	kr.
1841-ik évi január 6-án	149	13	52
„ „ április 22-én	70	6	13
„ „ május 27-én	325	31	50
„ „ augustus 4-én	179	17	31
„ „ „ 26-án	226	22	36
„ „ october 9-én	235	23	30
1842-ik „ január 20-án	188	18	48
„ „ május 24-én	302	32	11¾
„ „ augustus 11-én	557	61	36
összesen . . .	2231	228	7¾

A főmltgu udv. főtörvényszékre 1821., 1831. s 1837-ik évek alatt felküldött, s ott megvizsgált büntető pereinek jegyzékét a XXIV. sz. alatti tábla tanusitja. Egyebiránt a közelebbi tiz év (1831—1840) közben börtöneiben volt összesen 3341 rab közől 1909 rendes — 1430 urodalmi — 2 rögtöni biróság által, és pedig per alatt felmentve s félévi rabságon alól 2701 — félévi s azontúli rabságra 640 lőn elitélve, s igy középszámitással a tizévi rabok számából 334 — a félévi s azontúli rabságra itélt rabokból 64 esik egy évre.

Vérhatalmi joggal b. Wenkheim gyulai uradalma bir.

Politikai kormányzás tekintetéből két — I. békési és II. csabai járásra oszlik.

Székhelye Gyula.

Pecséte következő feliratú: „Békés vármegye pecsétje 1836.“

Tisztikara s *szegődöttei* száma, évi fizetése és illetőleg bérjárandósága ekként van rendszeresitve u. m.

a) Tisztikar: *főispán* 600 — *első alispán* 700 — *m. alispán* 300 — *főjegyző* 500 — *első alj.* 300 — *m. alj.* 200 — *levéltárnok* 300[1]) — *főpénztárnok* 500 — *másod pénztárnok* 310 — *számvevő* 400 — két *táblabiró* (300 frtjával) 600 — két *főszolgabiró* (400 frtjával) 800 — három *alszb.* (200 frtjával) 600 — öt *esküdt* (125 frtjával) 625 — *főügyész* 350 — *alü.* 200 — két *csendbiztos* (200 frtjával) 400[2]) — két *átkelési biztos* (130 frtjával) 260 — két *irnok* 110 frtjával) 220 — összesen 8,145 frt.

[1]) 50 frt lakbére is betudva — mig természeti szállást nyerhet.
[2]) Egyik (orosházi) ezenfelül 60 frt. lakbért húz.

b) Szegődöttek: *mérnök* 400 — *orvos* 400 — *baromorvos* 300 — négy *sebész* (200 frtjával) 800 — négy *bába* (100 frtjával) 400 [1]) — *utigazgató* 300 — *selyem felügyelő* 200 — *várnagy* 200 — *porkoláb* 150 — négy *huszár* (100 frtjával) 400 — huszonkilencz *hajdú* (80 frtjával) 2320 — tizenhat *pandur* (80 frtjával) 1280 — *kertész* 50 — *kéménysepről* 60 — *bakó* 100 — összesen 7,360 frt; s e szerint

a tisztikar évi fizetése . . .	8,145 frt.
szegődöttek évi bére . . .	7,360 „
együtt tesz évenkint . . .	15,505 frtot.

III.

Bihar vármegye hasonnevü, még most is látható négyszögletes földvártól vette nevét; — kik építették vagy hányatták ezt? s mikor? meghatározni nem lehet.

Szomszédai: keletről: Középszólnok, Kraszna, Zaránd vármegyék s Erdély; — délről: Arad; — nyúgotról: Békés, Zabolch, — éjszakról: Zabolch és Szathmár vármegyék.

Területe $200^{3}/_{20}$ □ mfd.; e tekintetben első vármegyéink között, — hossza 17 — széle 12 mfd.

Urbériségét illetőleg lásd a 114 lapokon előadottakat.

Egész jobbágytelek után I-ső osztályban 26 — II-ik osztályban 28 — III-ik osztályban 30 — IV-ik osztályban 32 hold szántóföld, s I-ső osztályu rétben 8, — II-ik osztályúban 10, — III-ik osztályúban 12 kaszáló jár.

Van benne Bárándy szerint:

1 sz. kir. város . . .	6,240	ház	50,000	lélekkel
1 püspöki polgárváros .	2,240	„	20,000	„
2 földesúri „ .	520	„	3,416	„
19 bérlős mezőváros . .	11,700	„	69,564	„
7 urbéri „ . .	1,640	„	9,800	„
449 falu	55,300	„	299,420	„
135 népes puszta . . .	780	„	4,800	„
magánlak	380	„	2,200	„
össz. 614 lakhely	78,800	ház	459,200	lélek;

minden □ mértföldre 2,280 esik; — ellenben a Fényes számitása szerinti 435,098 lélek összes népességből minden □ mért-

[1]) Ezenfelül egyenkint 50 frt. lakbért.

földre 2,175 lélek jut. — A két számitás közti különség 23,102. Bárándy számitása kedvezőbb. Elágzik e népesség

a) *vallásra* . . .	Bárándy szerint	Fényes szerint
romai katholikus .	32,203 . . .	27,534
görög „ .	29,800 . . .	42,117
görög n. e. óhitű .	137,000 . . .	122,208
ágostai v. t. t. . .	1,200 . . .	866
helvétai v. t. t. . .	280,800 . . .	236,103
zsidó	4,160 . . .	6,270
összesen	485,160 . . .	435,098
b) *nyelvre*		
törzsökös magyar .	284,000 }	
magyaros	21,200 } . . .	269,665
német	2,000 . . .	1,500
oláh	152,000 . . .	156,728
zsidó	— . . .	6,270
görög	— . . .	120
összesen	459.200 . . .	435,098

Az 1827-ik évi országos összeirás szerint volt e megyében . . . . . 400,027 lélek
1830-ik évben volt e megye népsége . . . . 316,523 „
1839-ik „ „ „ „ . . . . 343,880 „
Az 184²/₃-ik évi rovatos összeirás szerint . . 435,098 „

Az 1785-iki országos összeirás szerint találtatott e megyében 10,700 nemes személy, kik közől férfi 5149, mostan hihető száma a megyebeli összes nemességnek 16,749, — az 1841-ik évi május 10-én tartott tisztválasztás alkalmával mintegy 4150 vett részt a szavazásban, azonban a népészek s nemtelen ügyvédek is ide számítvák, minthogy Bihar megye ezeket is szavazati joggal ruházá fel. Ha a nemzeti szinházra tett országos ajánlatból e megyére eső 15,293 frt- 58⁵/₁₀ krnyi rész a jelenlegi összes nemesség közt személyenkint kivettetett volna, egyre 55 kr. sem jutandott.

Van benne 3 kath., 1 prot. *normális* — 60 kath., 34 g. n. e., 140 prot., 8 zsidó *alsó elemi népiskola.*

A legutóbbi országos kivetés szerint 214 nádori porta után hadi adó fejében	147,336 fr. 32¹⁴/₁₆ kr.
s hadfogadókra	2,568 „ 59⁵/₁₆ „
évenkint összesen fizet	149,905 fr. 32⁵/₁₆ „
Ide tartozván a *tartománybiztossági hivatalnokok* évi járandósága	476 „ 52 „
évenkinti hadi adó összege tesz	150,381 fr. 24⁵/₁₆ „

1841-ik év második felében hadi adóbeli tartozásából 76,539 frt. $9^{24}/_{32}$ kr. lerovatván, maradt tartozása e pénztárnak 174,113 frt. $26^{18}/_{32}$ kr. — Ellenben 1842-ik év második év negyedében az adószállitás olly csekély volt, hogy a február 22-kén tartott pénztári vizsgálat óta, mikor a maradvány 12,277 frt. $11^{77}/_{130}$ kr. volt, május utósó napjáig csak 14277 frt. $25^{53}/_{130}$ kr. jött be.

1839-ik évben a hadi pénztárt illetőleg kint volt az adófizetőknél 154,215 fr. $43^{18}/_{32}$ kr., s az egykori pénztárnoki hivatalt viselőknél 9946 frt. $51^{26}/_{32}$ kr., összesen 164,162 frt. $35^{12}/_{32}$ kr.; azonban levonván innen az adófizetőktől a múlt évben felesleg kiadott 656 frt $30^{22}/_{32}$ krt., — továbbá e pénztárból ez évben felesleg kiadott 62 frt. $47^{23}/_{32}$ krt, s végre e pénztárnak a fő hadi pénztárbai 179,776 frt. $56^{28}/_{32}$ krt tevő tartozását — összesen tehát a fentebb kitett 164,162 frt. $35^{12}/_{32}$ krból levonva 180,490 frt $15^{9}/_{32}$ krnyi tartozást, a hadi pénztárnak 1839-ik évben szenvedőleges állása 16,327 frt. $39^{29}/_{32}$ krt tett.

Ellenben a házi pénztárt illetőleg, ebben a) készpénzben 20820 frt. $53^{119}/_{120}$ kr. találtatván; b) adózó kezeknél pedig 21,295 frt. $1^{90}/_{120}$, s végre c) volt adószedőknél 6904 frt. $11^{94}/_{120}$ kr. létezvén, a házi pénztár állapota 48520 frt. $7^{63}/_{120}$ kr. teendett; azonban levonván innen az adózók által múlt évben felül fizetett 24643 fr. 19 krt, a házi pénztár valólagos állapotja 23,876 frt $48^{63}/_{120}$ kr volt.

Már most ha ebből a hadi pénztár szenvedőleges állapotát tevő 37327 frt. $39^{29}/_{32}$ kr. kivonatik: Bihar megye mind két pénztárában 1839-ik év végével valólag 1549 frt. $8^{92}/_{120}$ kr. találtatott.

1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján volt hadi adóbeli hátramaradása	158,082 fr.	$32^{22}/_{32}$ kr.
chez az e naptól 1844-ki sz. Györgyhó 30-káig	74,952 „	$46^{3}/_{..}$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván . .	233,035 fr.	$17^{25}/_{20}$ kr.
tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	72,080 „	$18^{5}/_{..}$ „
s e szerint 1844-iki sz. Györgyhó 30-án volt	160,954 fr.	$59^{20}/_{32}$ kr.

hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi fél év alatt 2872 frt. $27^{30}/_{32}$ krral szaporodott.

Ujonczokat a 37-ik számu magyar gyalog ezredhez — s a „Miklós“ nevet viselő huszár ezredhez állít, az 1840-ik évi ujonczállitáskor 1477 katonát adott.

Házi pénztárai kiadásait a XXV. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte a nmgu udv. főtörvényszékre 1821, 1831 s 1837

felküldött, s ott megvizsgált *büntető pereinek* jegyzékét a XXVI. sz. alatti tábla.

1841-ik évi junius 14-kén elitélt rab volt e megyében 305, elitéletlen 172. Azon évi junius 17-től september 12-ig ezek száma 305-tel szaporodott. Aug. 11-től sept. 18-ig elitéltetett zárt rab 258, exhibitum során pedig 215 összesen 473. Septemb. 23-kán volt elitélt rab 354, itéletlen 165. A fogházban zárattak közt találtatott egy, ki négy éven keresztül ügyét illető minden iromány nélkül volt bebörtönözve, és igy másik hasonlóul irományok nélkül 8 hónapig szenvedett, végre ártatlannak találtatott. Azon évi december 10-től 1842-ik évi martius 5-ig a börtönbe kisért rabok száma 259, s bár az előbbi törvényszéken 160 rab itéltetett el, mégis a fentebb mondott utóbbi napon 242 rab volt itéletlenül. 1842-ik évi második évnegyedes törvényszék kezdete 321 rabot *talált elitélve*, — 381-et pedig, kikhez időközben 178 kisértetett börtönbe, — itéletlenül. — Voltak ollyanok is, kik törvényszék elébe állíttattak ugyan, de bezárva nem voltak, mintegy 262-en — azon évi september hónapban tartott fenyitő törvényszék 419 rabot elitélve, s 399 foglyot, kik közől 200 junius 14 óta kisértetett börtönbe, találván itéletlenül, 275 bűnügyet tárgyalt — itéletlenül 176 rab maradt, kik közől 74 börtönbe, 102 kezességre bocsáttatott. Az elitélt rabokból 50 magánybörtönbe záratott. — 1842-ik évi december havában tartott fenyitő törvényszék 400 rabot elitélve, 176 foglyot pedig, kikhez időközben 123 kisértetett, itéletlenül találván, 213 bűnügyet tárgyalt, itéletlenül maradt 142 vádlott, kik közől ügyészi kezelés alatt csupán 80-nak ügye volt, mig a többiek részint ollyanok, kik a törvényszék által bővebb próbákig kezességre kibocsátattak, s az idő óta ellenek egyéb bizonyitvány be nem adatott, részint elitéltettek, de a kezességen kint levő rabok közől ki nem töröltetvék.

1841-ik év september havában a megyei pénztárt illető 7, tiszti ügyészi 15 per volt, az utóbbiak közől e perszakon új indittatott 5, elitéltetett 1, indítandó maradt 17. — Nemesedési perek száma 35 volt; ezek közől e törvényszakon indítatott 6, indítandó maradt 44 — összesen folyamatban levő per volt 307, ezek közől e perszakon indittatott 73, elitéltetett 13, indítandó maradt 64. — 1842-ik év másod-évnegyedi törvényszéken folyamatban volt pénztárt illető per 15, tiszti 15, fenyitő 247, nemesedési 81, — mellyek közől e perszakon ujonthindítatott tiszti 4, fenyitő 23, nemesedési 1. — Elitéltetett: fenyitő 30, nemesedési 1. — És végre indítandó maradt: pénztárt illető 1, tiszti egy, fenyitő 51, nemesedési 70. — Azon évi septemberi törvényszékben folyamatban volt: pénztárt illető 16, tiszti 20, fenyitő 223, nemesedési 85, mellyek közől e perszakon indittatott: pénztárt illető 1, tiszti 1, fenyitő 36, nemesedési 2; — elitéltetett pénztárt illető 1, tiszti 1,

fenyitő s nemesedési 8. Indítandó maradt pénztárt illető 1, fenyitő 12, nemesedési 74. — Végre azon évi decemberi törvényszak alatt folyamatban volt pénztárt illető per 21, tiszti 23, fenyitő 254, nemesedési 90, — elitéltetett pénztárt illető 2, fenyitő 24, nemesedési 1, indítandó maradt: tiszti 6, fenyitő 1, nemesedési 75.

A közelebbi tiz év (1831—1840) közben börtöneiben volt összesen 25789 rab közől 17937 rendes — 7850 uradalmi — 2 rögtöni bitóság által — és pedig per alatt felmentve s félévi rabságon alól 20,745, — félévi s azontúli rabságra 5044 lőn elitélve; — s igy középszámitással a tiz évi rabok számából 2579 — a félévi s azontúli rabságra itélt rabokból 504 esik egy évre.

Vérhatalmi joggal birnak a kir. kamarai, — deák- s oroszszertartásu püspökök s a deák szertartásu káptalan uradalmain kivül gr. Csáky margitai és szalárdi — gr. Sterenberg diószeghi s székelyhidi — gr. Batthyányi sajomkői uradalmaikban, — végre b. Vay boldogfalvi pusztájában.

Politikai kormányzás tekintetéből 5 főszolgabirói járásra oszlik, mellyek ezek: I. váradi, II. érmelléki, III. sárréti, IV. szalontai, V. belényesi.

Székhelye Nagyvárad.

Pecsétje következő körirattal van ellátva: „Bihar vármegye pecsétje 1838.“

Tisztikara s *szegődöttei* száma, évi fizetése s illetőleg bérjárandósága ekként van rendszeresitve, u. m.

a) Tisztikar: *főispán* 1500 — *első alispán* 800 — *m. alispán* 400 — *főjegyző* 600 — *első alj.* 300 — *m. alj.* 200 — *h. alj.* 200 — *levéltárnok* 400 — négy *táblabiró* (400 frtjával) 1600 — két *pénztárnok* (350 frtjával) 700 — *számvevő* 400 — öt *adószedő* (200 frtjával) 1000 — öt *főszolgab.* (400 frtjával) 2000 — kilencz *alszb.* (200 frtjával) 1800 — kilencz *alszb.* (150 frtjával) 1350 — tizennyolcz *esküdt* (100 frtjával) 1800 — *főügyész* 400 — két *alügyész* (200 frtjával) 400 — öt *csendbiztos* (200 frtjával) 1000 — öt *katonai biztos* (160 frtjával) 750 — görög egyesült és ref. *lelkész* (a rabokhoz — 300 frtjával) 600 — hét *irnok* (100 frtjával) 700 — összesen 18700 frt.

b) Szegődöttek: két *mérnök* (400 frtjával) 800 — *főorvos* 500 — *baromorvos* 300 — nyolcz *sebész* (egy 250 — hét 200 frtjával) 1650 — nyolcz *bába* (60 frtjával) 480 — *selyemfelügyelő* 200 — *várnagy* 200 — *őrmester* 80 — két *káplár* (70 frtjával) 140 — tizenhárom *huszár* (egy 90, tizenkettő 80 frtjával) 1050 — hatvannyolcz *hajdú* (negyven 60, többi 45 frtjával) 3660 — hatvanhárom *pandur* (öt 24, többi 20 frtjával) 1280 — huszonöt *lovas pandur* (64 frtjával) 1600 — két *úljavitó* (96 frt-

jával) 192 — *kéményseprő* 40 — *bakó* 150 — összesen: 12,282 frt. ; s e szerint

a tisztikar évi fizetése	. .	18,700 frt
szegődöttek évi bére	. .	12,282 „
együtt tesz évenkint	. .	30,982 frtot.

Bihar megyében kebelezett sz. kir. város *Debreczen*, mint pecséte állítja, már a XIII. század második tizedében városi jussal birt, oklevelekkel mindazáltal szabadságait a XV. századnál feljebb vinni nem lehet. 1405-ben Buda kiváltságait nyerte meg, ekkor az is rendeltetvén felőle, hogy kőfalakkal kerítessék be, de hogy ezek valaha felépültek volna, arról semmi bizonyság nincs. 1410-ben Zsigmond király Szklabonya várával együtt Balitzky Andrásnak 13,000 forintért elzálogosította, később Nándor-Fehérvárért György ráczországi despota kapta meg cserében, több városokkal együtt, de ez Debreczent Hunyady Jánosnak engedte, Jánosról hátra hagyott özvegyére Szilágyi Erzsébetre szállott. Mátyás király adományából Zápolya János vette meg; Mátyás halála után 1490-be a rendek Holló Jánosnak ajándékozták; ez Debreczent s más több helységeket 1492-ben Derenchényi Imrének 8000 arany forintért zálogba adta; de megint Zápolyára jutott. II-ik Lajos este után I-ső Ferdinánd Debreczent Chevlai More Lászlónak ajándékozta, Zápolya János pedig mindjárt országlása elején Ártándy Pál mármarosi főispánnak engedte, s ezt a birtokban I-ső Ferdinánd is megerősítette. Debreczen birtokosai közt olvashatni Seredy Gáspárt is, ki ezt I-ső Ferdinándtól zálogban kapta. 1538-ban történt és 1552-ben megujított egyesség következtében Debreczen II-ik Jánosnak, Zápolya örökösének visszaadatott. Ennek holta után mindig az erdélyi fejedelmek birták, végtére koronánk alá jutott, és mielőtt Rudolf 1600-ban és I-ső Leopold 1689-ben régi szabadságait új adományaikkal erősítették, sokféle viszontagsága után 1693-ban újra a kir. városok sorába vétetett; s 1715-ik évben beczikkelyeztetett, „ita tamen — mond az idézett évi 108. t. cz. — ut pro exstruenda parochiali Ecclesia catholica et conventu Patrum S. Patris Francisci locum assigneni denuo aggregandam, ac in omnibus libertatibus ac praerogativis statui civico competentibus et in praecitato Diplomate (Leopoldino) uberius expressis conservandam statuunt: adeoque ut in numero reliquorum statuum et ordinum regni sessionem et votum habere possit, (SS. et OO.) annunt.“ — Jelenleg széke a tiszántúli kerületi s váltótörvényszéknek, kir. tartománybeli biztosságnak, kir. biztosságnak, kir. pénztárnak, a 39-ik számu magyar gyalog ezred hadfogadó kormányának.

Népessége Fényes szerint 50520 lélek; nagy kiterjedésű határa mintegy 15 □ mfdet foglal el. — 41 nádori porta után

hadi adó fejében	28,228 fr. $1^{13}/_{16}$ krt
s hadfogadókra	492 „ 11 „
összesen fizet évenkint . .	28,720 „ $11^{13}/_{16}$ „

Ezen felül

Tartománybiztossági hivatalnokok évi járandóságára	123 fr. 14 kr.
s igy a hadi adó évi összege tesz . . .	28,843 fr. $25^{13}/_{16}$ kr.

1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján hadi adóbeli hátramaradása tett	24,000 fr. — kr.
ehez az e naptól 1844-ik évi sz. György hó 30-ig	14,360 „ $6^{13}/_{32}$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván, összes tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	38,360 fr. $6^{13}/_{32}$ kr.
s e szerint 1844-ik évi szent Györgyhó 30-án volt	16,860 „ $6^{13}/_{32}$ „
	21,500 fr. — kr.

hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 2500 frttal kevesbedett.

Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 121 katonát adott, s a nemzeti szinházra — 2930 frt. $9^{2}/_{10}$ krt.

Törvényszéke előtt 1838-ik évben folyamatban volt 575 per, ez évben 408 kezdetett — 325 bevégeztetett. 1839-ik évben létezett 510 per közől kezdetett ez év alatt 345, bevégeztetett 268; s 1840-ik évben folyamatban volt 588, ez évben indittatott 367, bevégeztetett 242; s igy e három év alatt létezett 1673 per közől e három év alatt indittatott 1100, bevégeztetett 835; — 1835-ik évet előző korból csak 40 per volt. Egyébiránt

A közelebbi tiz év alatt (1831—1840) börtöneiben volt összesen 3079 rab közől per alatt felmentve s félévi rabságon alól 2537 — félévi s azontúli rabságra 542 lőn elitélve, s igy középszámitással a tiz évi rabok számából 308 — a félévi s azontúli rabságra itélt rabokból 54 esik egy évre.

Az évenkint bejőni szokott tárgyak összege — ide értve a polgári, büntető perek, köz- és tanácsgyülési jegyzőkönyvek számát, évenkint 9000-et meghalad.

Hadi pénztára kiadásait lásd 139-ik lapon.

Házi pénztára kiadásai következők: *biró* 600 — s két hajdú ellátására 100 — *polgármester* 600 — s hajdújára 100 — *kapitány* 500 — tiz *tanácsnok* (400 frtjával) 4000 — *főjegyző* 600 — két *aljegyző* (300 frtjával) 600 — *lajstromozó* s *kiadó* 300 — *főügyész* 200 — *alügyész* 150 — *szószólló* 300 — *számvevő* 300 —

Hadi pénztárának kiadásai:

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183^{2}_{3}ik évi számadás szerint		183^{4}_{5}ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183^{3}_{4}ik évi számadás szerint		183^{5}_{6}ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 184^{2}_{3}ik évi számadás szerint		184^{4}_{5}ik évre előlegesen kivettetett	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Hadi adó járandóság fejében	30981	59½	30981	59½	30981	59½	30981	59½	28228	1½	28228	1½
Hadfogadókra	540	13	540	13	540	13	540	13	492	11	492	11
Hadi pénztárt illető fizetésekre	1053	14	803	14	953	14	743	14	803	14	803	14
„ „ „ napidíjakra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E várost terhelő s a hadi pénztárt illető tőkék kamatainak fizetésére . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E várost terhelő adósságok fizetésére	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	300	—
Irószerekre	34	29	40	—	38	24	45	—	24700	—	41200	—
Laktanyák s más katonai épületek javitására	2419	17	3000	—	1687	36	1687	36	30 3466	50 27	30 3500	— —
Katonai veszteség s szállási teher megtérítésére	2366	8	4000	—	1584	30	1584	30	380	33	400	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra	1892	18	500	—	604	23	800	—	1122	51	800	—
A házi pénztár vegyes költségeire . .	—	—	—	—	747	16	747	16	28	27	28	26
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A kamarai pénztár szükségeinek fedezésére	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	39287	38 1/16	39865	26 1/16	37137	35 1/16	37129	48 1/16	59552	34½	75781	52½

számvevőtiszt 200 — *kamarás* 300 — *ellenőr* 200 — *hadi pénztárnok* 300, — *ellenőr* 200 (e kettő a hadi pénztárból fizettetik) — *pénztári segéd* 120 — *gyámnok* 300 — *ellenőr* 200 — kilencz *irnok* (120 frtjával) 1800 — *alkapitány* 300 — *kapitány hivatali tollvivő* 150 — *irnok* 120 — hat *útczabiztos* (80 frtjával) 480 — hat *adószedő* (50 frtjával) 300 — két *gazda* (130 frtjával) 260 — *gazdasági irnok* 60 — *éléstárgondviselő* 100 — *árva hivatali szolga* 20 — *pinczér* 80 — *nyomda felügyelő* 50 — *levéltárnok* 50 — két *ajtónálló* (40 frtjával) 80 — két *vásárbiró* (100 frtjával) 200 — *vámszedő* 80 — *erdőmester* 300 frt. 12 öl fa bérfizetés mellett — két *erdész* 150 frt. 10 ölfa b. f. m., két mérő búza, 50 mérő zab, 10 szekér széna — két *kaszállói biró* 90 — két *mezei biró* 96 — *oláh majori felügyetlő* 86 — *téglaépitésre felvigyázó* 156 — *könyvnyomda gondviselő* 300 — *könyvnyomdai 13 szolga* 186 frt. 20 kr. s 25 frt. szállásbér — hét *inas* 56 frt. 27 $^{1}/_{10}$ kr. — *épület felvigyázó* 136 — *külvárosi taxákat beszedő* 46 — *bor felügyelő* 260 — *másik* 200 — *pálinka égetési felügyelő* 80 frt. — két *bognármester* (30 frtjával) 60 — *mérnök* 400 — *főorvos* 400 *másik* 300 — két *sebész* (100 frtjával) 200 — *baromorvos* 150 — *kórházi bába* 50 — *órás* 59 frt. 40 kr. — *másik* 89 frt. 30 kr. — tizenhét *borméröi segéd* (12 frtjával) 204 — hat *borvivő* 19 frt. 33 kr. 2 m. gabona, csizma fejében 1 frt. 42 kr. — két *szolga* 37 frt. 30 kr. 6 m. gabona, — húsra 10 frt. 27 kr. — két *piacz biztosi szolga* 22 frt. 40 kr. 3 m. gabona — *vámszedő biztosi szolga* 33 frt. 20 kr. — *épitésre felügyelői szolga* 30 frt. 10 m. gab. — hat *útczabisztos* 80 — négy *útczakapitány* 20, *más kettő* 25 — tizenkét *útczatizedes* 10 — negyven *tizházi gazda* 30 — tizennyolcz *útcza zsoldos* 32 frt. 18 kr. (összesen 324 m. gabona) — tizennyolcz *útczai kocsis* 32 frt. 18 kr. (összesen 288 m. gabona) — *hajdúk őrmestere* 55 frt. 18 pozs. m. búza — *káplár* 50 frt. 12 m. búza — harminczkilencz *hajdú* 40 frt. — *őrmester-, ruhatárnoki káplár-* s *hajdúknak* mellény- s csizmára 5 frt. 12 kr. — hat *pandúr* 46 frt. 28 kr. (összesen 72 pozs. m. búza, 180 m. zab, ruhára 5 frt. 37 kr.) — hat *rendőr* 32 frt. (összesen 72 m. gabona, csizmára 42 fr.) — *raktári szénabiztos* 32 frt. 50 kr. 12 m. gabona — *tömlöcztartó* 40 frt. 12 m. gabona, csizmára 2 frt. 5 kr., húsra 30 frt. — három *erdei lovas kerülő* 46 frt. 28 kr., csizma- s ruhára 5 frt. 12 kr. — huszonnégy *erdei csősz* 20 frt. 8 m. búza, 20 m. rozs — *kocsis* 50 frt. 16 m. gabona — öt *városi kocsis* 32 frt. 20 kr. — *napszámos* 36 frt. 45 kr. 12 m. gabona — *lovász* 50 fr. 6 köböl rozs, 3 köböl búza, 50 font fagygyú, 25 font só, 4 köblös szántóföld — tiz *talyigás* 30 frt. 18 kr. (összesen 96 m. gabona) — *kéményseprő* 80 frt., 12 m. gabona — hét *portás* 1 frt. 42 kr. (összesen 42 m. gabona) — 6 *toronyőr* 36 frt. (összesen 36 m. gabona) — 18 *éji őr* 30 frt. 4 m. búza, 8 m. rozs, 1 nadrág, 1 dol-

mány, 1 csákó, 1 pár topán, 1 pár csizma, s három évre egy köpöny — ezenfelül csizmára 4 frt. 48 kr. — *csikós* 100 frt. 48 m. gabona — ötvenkilencz *kerülő* 11 — hét *hajdú legény* 100 frt. — *selyem tenyésztő* 96 — két *bátorsági biztos* 100 — *fűtő* téli hetenkint 1 frt. 3 kr. — összesen 26131 frt. 46 kr. — *szállásbér* fejében 325 frt. — *csizmára* 138 frt. 31 kr. *csizmára* s *ruhára* 15 frt. 36 kr. — *csizmára* s *mellényre* 206 frt. — *húsra* 50 frt. 54 kr. — 22 *öl fa* in. ill. — 371 mérő s 13 köböl *búza* — 624 m. s 6 köböl *rozs* — 988 m. *gabona* — 4 köblös *szántóföld* — 380 m. *zab* — 20 szekér *széna* — 25 font *só* — 50 font *fagygyú* — 18 *nadrág* — 18 *dolmány* — 18 *csákó* — 18 pár *topán* — 18 pár *csizma* s három évre 10 *köpöny*.

Főtárnokmesteri díj fejében 167 frt. 12 kr. — *altárnoki* díj fejében 25 frt. 4 $^4/_5$ kr. — *tárnokszéki jegyzőnek* 25 frt. 4$^4/_5$ kr. — összesen 217 frt. 9$^3/_5$ kr.

Egyházi s közoktatási személyzetre: *lelkész* 12 öl fa ingyen illetménykép — *orgonás* és *kántor* 100 frt., 6 öl fa in. ill. 12 m. gabona, 2 szekér szalma — három más *kántor* 30 frt. — *helvet. vallású templom s oskola segély* 1451 frt. 20 kr., 150 öl fa in. ill. 30 köböl gabona, szabad beőrlés- s fuvarral — helv. vall. hét *predikátor* és hat *tanító* 60 frt. — *nemzeti oskola tanító* 200 frt. s természetbeni szállás — *másik* 150 frt., t. sz., 4 öl fa bérfizetés mellett, 12 m. gabona — 1-sö *nyelvészeti oskolatanító* 120 frt. — *leánytanító* 150 frt., 4 öl fa in. ill., 7 m. búza, 5 m. rozs — *német nyelvtanító* 200 frt. — tiz *leány oskolatanító* 40 frt. — *rajzmester* 300 frt. s 80 frt. szállásbér — *összesen:* 6031 frt. 20 kr., *szállásbér* fejében 80 frt., term. *szállás* 2 egyénnek, 172 öl fa in. ill. s 4 öl bérfizetés mellett — 54 m. *gabona,* 7 m. *búza,* 5 m. *rozs,* 2 sz. *szalma.* — E szerint összesen

Készpénzkiadásai: 33,197 frt. 13$^2/_5$ kr., *természeti szállás* 2 egyénnek 194 öl fa in. ill. 46 frt. 378 m. s 3 köböl *búza.* — 629 m. — s 6 köböl *rozs* — 1042 m. *gabona* — 4 köblös *szántóföld* — 280 m. *zab* — 20 sz. *széna* — 2 sz. *szalma* — 25 font *so* — 50 font *fagygyú* — 18 *nadrág* — 18 *dolmány* — 18 *csákó* — 18 pár *topán* — 18 pár *csizma* s három évre 18 *köpöny*.

IV.

Csanád vármegye illy nevű hajdan püspöki várostól neveztetik. — 1046-ban itt Péter helyett I. András választatott királynak. Dózsa György Csanádot is elpusztítván, Csáki Miklós idevaló püspököt nyársba vonatta.

Szomszédai: keletről Arad — nyugotról Csongrád — délről Temes és Torontál — éjszakról Békés vármegyék.

Területe $29^2/_{20}$ □ mfd., e tekintetben 48-ik a többi vármegyék között; — legnagyobb hossza $4^1/_2$ — széle 6 mfd.

Urbériségét illetőleg lásd a 114. lapokon előadottakat.

Egész jobbágytelek bir itt az első osztályban 36, — a másodikban 38 hold szántóföldet; — rétből minden különség nélkül holdat.

Van benne Bárándy szerint:

1 földesuri polgárváros	3,740	ház	22,470 lélekkel
1 bérlős mezőváros . .	1,540	„	10,706 „
1 urbéri „ . .	550	„	3,250 „
6 falu	4,960	„	27,574 „
14 népes puszta . . .	1,540	„	10,600 „
magánlak	70	„	400 „
össz.: 23 lakhely	12,400	ház	75,000 lélek —

minden □ mfdre 2,470 lélek jut; — ellenben Fényes 69,162 lelket számítván, minden □ mfdre 2,315 lelket juttat; — s e szerint a két számitás közti különség 5,838 lélek levén. — Elágzik e népesség

	Bárándy szerint	Fényes szerint
a) *vallásra*		
romai katholikus . .	30,000 . . .	29,748
görög „ . .	2,000 . . .	1,952
„ n. e. óhitű . .	22,200 . . .	18,210
ágostai h. vet. t. . .	6,600 . . .	5,606
helvetiai h. v. t. t. .	14,800 . . .	12,285
zsidó	1,340 . . .	1,361
összesen . .	76,940 . . .	69,162
b) *nyelvre:*		
törzsökös magyaros	50,000	
magyar	3,000 . . .	42,069
tót	5,000 . . .	5,322
oláh	17,000 . . .	18,400
német	— . . .	2,000
zsidó	— . . .	1,361
összesen . . .	75,000 . . .	69,162

Az 1827-ik évi országos összeirás szerint volt e megyében . . . . . 116,892 lélek

1820-ik évben volt e megye népessége . . . 56,266 „

1839-ik „ „ „ „ . . . 55,693 „

Az $184^2/_3$-ik évi rovatos összeirás szerint . . 69,162 „

Finemessége az 1785-ik évi országvs összeirás szerint volt 425, az egész nemesség mostani hihető száma 1628, kik közt, ha

személyenkint kivettetett volna, a nemzeti szinházra e megyére jutott rész 2787 frt. 13 2/8 kr. egyre 1 frt. 43 kr. jutandott.

Van e megyében 1 prot. *normális* — 7 kath., 5 g. n. e., 9 prot., 1 zsidó *alsó elemi* iskola.

39 nádori porta után hadi adó fejében	26,851 fr.	3 3/16 kr.
s hadfogadókra	468 „	10 14/.. „
összesen évenkint fizet .	27,319 fr.	14 1/16 kr.
Ide tartozván a *tartománybiztossági hivatalnokok* évi járandósága	49 fr.	32 kr.
évenkinti összes hadi adója tesz	27,368 fr.	46 1/16 kr.
1843-ik évi mindszenthó 13-én volt . .	11,805 „	—23/32 „
hátramaradásához az e naptól 1844-iki sz. Györgyhó 30-káig	13,659 „	37 1/.. „
adójárandóságát hozzáadván	25,464 fr.	37 24/.. kr.
tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	11,357 „	37 „
s e szerint 1844-iki sz. György hó 30-kán volt	14,107 fr.	—24/.. kr.

hátramaradását az elébbi félév alatt 2302 fr. 1/.. kr. szaporodott.

Házi pénztára kiadásait a XXVII. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte 1821., 1831. s 1837-ik években a nmgú kir. udv. főtörvényszékre felküldött s megvizsgált büntető perek táblás jegyzékét lásd a 144-ik lapon. — Egyébiránt a közelebbi tiz év (1831—1840) közben börtöneiben létezett, s rendes bíróság által elitélt 1874 rab közöl per alatt, felmentve s félévi rabságon alól 799 — félévi s azontúli rabságra 275 itéltetett; — s igy a tiz évi összes rabszámból 107 — a félévi s azontúli raboskodókból 20 esik — középszámitással — egy évre.

Vérhatalmi jogot e megyében csak a k. kincstár gyakorol.

E megyének *adóbeli kivetési rendszere* ismertetéseül a XXVIII. sz. alatti tábla szolgálhat.

Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 253 katonát állitott.

Székhelye Makó.

Politikai kormányzás tekintetében egy járásra, s ez három kerületre oszlik, mellyek ezek: I. a makói, II. nagylaki, III. batonyai.

Tartománybiztossági tekintetben a budai — *iskolaira* nézve a nagyváradi — s *egyházilag* a csanádi püspökséghez tartozik.

Pecséte következő felirással van ellátva: „Csanád vármegye pecsétje 1761, megujittatott 1837.“

Az 1821., 1831., s 1837-ik években Csanád vármegyétől a nmgú Curiára felküldött s megvizsgált büntető perek táblája.

Év.	száma. Per	Alperesek	*Az alperesek között volt:* Nemes	Nemnemes	Férjfi	Nő	Ismételve bűnhödött	I. oszt. bűn.: Gyilkos	Atyagyilkos	1sső Bíróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	II. III. osztálybeli bűnök:		IV. osztálybeli bűnök Gyilkos rabló	Gyilkolás nélk. rabló	Gyilk. nélk. uton álló	Tolvaj	Orgazda	1sső Bíróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	V. oszt. bűn.:
1821	1	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—
1831	2	3	1	2	3	—	—	2	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
1837*)	4	17	3	14	10	7	2	2	1	1	—	—	2	1	—	—	2	—	—	3	1	1	1	7	3	—	8	3	—	4	7	3	—
Öszveg	7	22	4	18	15	7	2	4	1	1	—	1	3	1	1	1	2	—	—	3	1	1	3	8	3	—	9	5	—	4	8	5	—

*) Egy nem nemes, ki atyját, anyját és testvérhúgát egy éjjel s egymásután késsel megölte, a Curián is halálra itéltetett.

Tisztikara s szegődöttei száma, évi fizetése s illetőleg bérjárandósága következőleg van rendszeresítve, u. m.

a) Tisztikar: *Főispán* 500 — *első alispán* 700 — *másod alispán* 530 — *főjegyző* 500 — *aljegyző* 250 — *levéltárnok* 200 — *pénztárnok* 500 — *adószedő* 200 — *számvevő* 250 — *főszolgabiró* 400 — három *alszolgabiró* (200 frtjával) 600 — *főügyész* 500 — *alügyész* 200 — három esküdt (125 frtjával) 375 — *katonai biztos* 130 — két *csendbiztos* (185 frtjával) 370 — három *esküdt* (125 frtjával) 375 — két *irnok* (150 frtjával) 300 — összesen: 6780 frt.

b) szegődöttek: *mérnök* 300 — *főorvos* 400 — két *sebész* (200 frtjával) 400 — huszonhat *bába* (kettő 112, egy 100, s huszonhárom 6 frtjával) 462 — *baromorvos* 100 — *levélhordó* 110 — *selyem felügyelő* 200 — két *kertész* (20 frtjával) 40 — *várnagy* 150 — tizenegy *huszár* (100 frtjával) 1100 — tizenöt *hajdú* (80 frtjával) 1200 — tizenegy *pandur* (100 frtjával) 1100 — két *kéményseprő* (egy 30, egy 20 frtjával) 50 — *kovács* 6 — összesen: 5,618 frt.; — s e szerint

a megyei tisztikar évi fizetése	6,780 frt.
szegődöttek évi bére . . .	5,618 „
együtt tesz évenkint	12,398 frtot.

V.

Csongrád vármegye eredetét ekként örökité Béla királyunk névtelen jegyzője: „Transactis temporibus *Ethe* filius *Oundu*, congregata multitudine Sclavorum, fecit inter castrum *Olpár* et portum *Beuldu* aedificari castrum fortissimum de terra, quod nominaverunt Sclavi secundum idioma suum *Surungrad* idest: *nigrum Castrum (csorni-* vagy *csernigrad)*; e régi erős várnak omladványai a Tisza partján még mostan is szemlélhetők.

Szomszédai: keletről: Békés és Csanád — délről: Csanád, Torontál s kis részben Bács — nyúgotról: Bács, Pest vármegyék s a Kis- — éjszakról: a Nagy-Kúnság, Heves, Kis-Szolnok, s Békés vármegyék.

Területe 63 g. □ mértföld, e tekintetben 32-ik a vármegyék közt.

Urbériségét illetőleg lásd a 114 lapon előadottakat.

Egész jobbágytelkes gazda bír itt első osztályban 34, másodikban 36, harmadikban 38 hold szántóföldet; — rétből minden különség nélkül 22 holdat.

Van benne Bárándy szerint:

1 sz. kir. város . .	5,660 ház	34,000 lélekkel
1 szabad polgárváros	2,520 „	22,000 „
1 földesuri polgárváros	5,390 „	32,350 „
1 urbéri mezőváros .	1,880 „	13,686 „
6 falú	4,900 „	20,564 „
16 népes puszta . . .	1,860 „	11,400 „
magánlak	590 „	3,000 „
összesen: 26 lakhely	22,800 ház	137,000 lélek, —

minden □ mértf. 2,170 lélek jut; — ellenben Fényes szerint 130,051 lélek számítatván, minden □ mértf. 2,064 lélek esik; a két számitás közti különség 6,949 lélek. — Elágazik e népesség

	Bárándy szerint	Fényes szerint
a) *vallásra:*		
romai katholikus . .	94,800 . . .	90,887
görög n. e. óhitű . .	3,800 . . .	1,894
ágostai v. t. t. . .	1,400 . . .	898
helvetiai v. t. t. . .	40,800 . . .	34,569
zsidó	1,200 . . .	1,803
összesen .	142,000 . . .	130,051
b) *nyelvre:*		
törzsökös magyar .	135,600	
magyaros	1,400	. . . 123,854
német	— . . .	2,500
rácz	— . . .	300
zsidó	— . . .	1,803
összesen .	137,000 . . .	130,051

1830-ik évben volt e megye népessége . . . 83,295 lélek
1839-ik „ „ „ „ . . . 90,284 „
Az $184^{2}/_{3}$-ik évi rovatos összeirás szerint . . 130,051 „

Finemessége az 1785-ik évi országos összeirás szerint volt 425; az egész nemességnek mostani hihető száma 1628, kik közt személyesen osztatván fel a nemzeti szinházrai országos ajánlatból e megyére vetett 4359 fr. $29^{12}/_{16}$ kr. egyre 2 fr. s nem egész 40 kr. jutandott.

Van területében 1 kath., 2 prot. *normális* — 15 kath. 3 g. n. e., 13 prot. 2 zsidó *alsó elemi* s 1 katonai nevelő oskola.

61 nádori porta után hadi adó fejében 41,997 fr. $48^{1}/_{16}$ kr.
s hadfogadókra . . . . . 732 „ $16^{6}/_{..}$ „
évenkint összesen fizet 42,730 fr. $4^{7}/_{16}$ kr.

Ide tartozván a *tartománybiztossági hivatalnokok* évi járandósága . . . . . 82 fr. 33 kr.
évenkinti összes hadi adója tesz 42,812 fr. $37^{7}/_{16}$ kr.

1843-ik évi mindszenthó 13-án volt . .	13,375 fr.	$5^{17}/..$ kr.
hátramaradásához az e naptól 1844-iki sz. Györgyhó 30-káig	21,365 „	$2^{7}/..$ „
adójárandóságát hozzáadván	34,740 fr.	$7^{24}/..$ kr.
tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	18,845 „	$45^{6}/..$ „
s e szerint 1844-iki sz. György hó 30-kán volt	15,894 fr.	$22^{18}/..$ kr.

hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 2,519 fr. $17^{1}/..$ kr. szaporodott.

Házi pénztára kiadásait a XXIX. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte 1821., 1831. és 1837-ik években a nmgú k. főtörvényszékre felküldött s megvizsgált büntető perek táblás jegyzékét a XXX. sz. alatti tábla. — Egyébiránt börtöneiben a közelebbi tiz (1831—1840) év közben létezett 5619 rab közől 2554 rendes — 3064 uradalmi s 1 rögtöni bíróság által, — és pedig per alatt, felmentve s félévi rabságon alól 4987 — félévi s azontúli rabságra 632 ítéltetett: s igy a tiz évi összes rabszámból 562 — a félévi s azontúl raboskodókból 63 esik — középszámítással — egy évre; — hazulróli élelmezése a raboknak szabály szerint nem engedtetik, mi annál nagyobb teher, mert a várnagy minden főtől 8 p. krért — ide nem értve a böjtöket — szolgáltat élelmet, — a be nem szedhetett rabtartási költségekre rendszerint a honi pénztárból évenkint 3000 p. forint adatik ki.

Vérhatalmi joggal a *holdmező vásárhelyi* s *szentesi* uradalmak birnak.

Ujonczait a 37-ik számú magyar gyalog ezredhez állítja; az 1840-ik évi ujonczállításkor 376 katonát adott.

Politikai kormányzás tekintetéből 2 főbirói járásra oszlik, mellyek ezek: I. tiszáninneni, II. tiszántúli.

Tartománybiztossági tekintetben a budai — *közoktatásira* nézve a nagyváradi kerülethez — *egyházilag* pedig a váczi püspökséghez tartozik.

Székhelye Szegvár vagy Szeged; — a rabok Szegváron tartatnak.

Pecséte következő felirással van ellátva: „Csongrád vármegye pecsétje 1761.“

Tisztikara s *szegődöttei* száma, évi fizetése s illetőleg bérjárandósága ekként van rendszeresítve, u. m.:

a) Tisztikar: *főispán* 700 — *első alispán* 700 — *m. alispán* 450 — *főjegyző* 500 — *aljegyző* 250 — *főpénztárnok* 500 — *alpénztárnok* 250 — *számvevő* 250 — két *táblabiró* (250 frtjával) 500 — két *főszolgabiró* (400 frtjával) 800 — három *alszb.* (200

frtjával) 600 — *főügyész* 350 — *levéltárnok* 250 — öt *esküdt* (125 frtjával) 625 — *középponti biztos* 200 — *uti biztos* 200 — *katonai biztos* 185 — négy *csendbiztos* (150 frtjával) 600 — négy *írnok* (110 frtjával) 440 — összesen 8,350 frt.

b) Szegődöttek: *mérnök* 200 — *főorvos* 400 — négy *sebész* (200 frtjával) 800 — *baromorvos* 200 — négy *bába* (100 frt-jával) 400 — *selyem felügyelő* 150 — *ménló felügyelő* 100 — *várnagy* 120 — hat *huszár* (96 frtjával) 576 — *hajdúkáplár* 100 huszonkét *hajdú* (72 frtjával) 1564 — tizenhat *pandur* (96 frtjával) 1536 két *kertész* (24 frtjával) 48 — *kéményseprő* 30 — összesen 6,224 frt; s e szerint

a tisztikar évi fizetése . . .	8,350 frt.
szegődöttek évi bére . . .	6,224 „
együtt tesz évenkint . . .	14,574 frtot.

Csongrád vármegyében kebelezett *Szeged* sz. kir. városának eredetét meghatározni nem tudják íróink; a régi irományok szerint II-ik Endre királyunk korában kezdett gyarapodni. Utóbb IV-ik Béla király, a tatár pusztítás után, *Tápe* s *Vártó* nevű falukkal ajándékozta meg a visszaköltözteket. — Szeged városa szabadságait s kiváltságait számos királyok részint megerősítették, részint újakkal pótolták, nevezetesen I. Károly, Zsigmond, Holló Mátyás (1454 s 1469-ben), II-ik Ullászló (1498-ban), Miksa, II-ik Ferdinánd (1631), III-ik Károly (1719-ben). Királyi várossá 1715-ik évben lett. Nevezetesebb történetei közé sorolható a szerencsétlen emlékű várnai ütközet — mint eredménye az e városban — a török s I-ső Ulászló között 1444-ik évi boldogasszonyhó 13-kán kötött béke megszegésének. — 1458-ik évi karácsonyhóban itt országgyülés tartatván, III-ik Fridrik ellen a háború elhatároztatott. — II-ik Ulászló alatt a csehekből álló fekete sereget rablásai miatt, *Kinizsy Pál* Szeged környékén tette semmivé. Ugyancsak II-ik Ulászló alatt *Dózsa György* fellázadt paraszt hadával Szegednek indult, de a felfegyverkezett polgárok erejétől tartván Csanádnak vette útját. — A gyászos mohácsi vész után *Zápolya* János mintegy 40,000 emberével Szegeden állapodott meg, s Solimán visszatérte után innen indult Budára. — 1551-ik évben *Muhamet* nagyvezér a várost elfoglalván, várat építetett, s ezután egész 1685-ik évig török kézben maradt, — 1709. s 1710-ik évben nagy döghalál s 1788-ban éhség uralkodott. Vára, melly hajdan nagy erősség volt, ezen nevet ma már alig érdemli, katonai s fenyítő házakból áll. Roppant terjedésű határa mintegy 160,000 holdat foglal el.

Népessége Fényes szerint 33,030 lélek.

Az 1840-ik évi ujonczállításkor 145 katonát állított; és pedig felfogadott ujonczait 800—1200 váltó forintjával fizette. — A nemzeti színházra 3287 frt $29^{5}/_{16}$ krt adózott.

Börtöneiben az utóbbi tiz (1831—1840) év közben létezett 3275 rab közöl 3273 rendes — 2 rögtöni bíróság által — és pedig per alatt, felmentve, s félévi rabságon alól 3044 — félévi s azontúli rabságra 231 itéltetvén — a tiz évi összes rabszámból 328 — a félévi s azontúl raboskodókból 23 esik — középszámítással — egy évre.

46 nádori porta után hadi adó fejében	31,670 fr. $28^{6}/_{16}$ kr.
s hadfogadókra	552 „ $12^{15}/..$ „
évenkint összesen fizet .	32,222 fr. $41^{5}/_{16}$ kr.
Ezen felül *tartománybiztossági hivatalnokok* évi járandóságára	56 fr. 1 kr.
s igy évi hadi adó összege tesz	32,278 fr. $42^{5}/_{16}$ kr.

1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján volt hadi adóbeli hátramaradása tett	21,566 „ $39^{13}/..$ „
ehez az e naptól 1844-ki sz. Györgyhó 30-káig	16,111 „ $20^{5}/..$ „
levő adójárandóságát hozzáadván . .	37,677 fr. $59^{18}/..$ kr.
összes tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	14,077 „ 30 „
s e szerint 1844-iki sz. Györgyhó 30-án volt	23,600 fr. $29^{18}/..$ kr.

hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi fél év alatt 2,033 frt. $50^{5}/..$ krral szaporodott.

Hadi pénztárának kiadásait lásd 150-ik lapon.

Házi pénztárának kiadásai következők: *biró* 600 — *polgármester* 600 — *kapitány* 500 — *alkapitány* 300 — *segéde* 200 — kilencz *tanácsnok* 400 — *főjegyző* 500 — *első aljegyző* 300 — *második aljegyző* 200 — *levéltárnok* 300 — *igtató* 300 — *főügyész* 280 — *alügyész* 230 — *hadi pénztárnok* 500 — *segéde* 300 — *kamarás* 500 — *segéde* 200 — *alkamarás* 300 — *számvevő* 500 — *számvevőtiszt* 400 — *szószólló* 150 — *választott polgársági tollnok* 150 — *gyámatya* 300 — *ellenőr* 200 — *telekbiró* 300 — *kiadó* 250 — *alkiadó* egyszersmind *első irnok* 170 — *második irnok* 150 — *harmadik irnok* 120 — más négy *irnok* 100 — *erdőmester* 320 frt s természeti szállás — *selyem tenyésztésre felügyelő* 200 p. frt s term. sz. — két *mérnök* 300 — három *rendőri biztos* 200 — *kórházi gondnok* 100 p. frt. s term. sz. — két *főorvos* 400 p. frt.

Hadi pénztárának kiadásai:

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183$^{3}/_{4}$ik évi számadás szerint		183$^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183$^{5}/_{6}$ik évi számadás szerint		183$^{5}/_{6}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 184$^{3}/_{3}$ik évi számadás szerint		184$^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Hadi adójárandóság fejében	27539	32$^{8}/_{16}$	27539	32$^{8}/_{16}$	27539	32$^{8}/_{16}$	27539	32$^{8}/_{16}$	31670	28$^{6}/_{16}$	31670	28$^{6}/_{16}$
Hadfogadókra	480	11	480	11	480	11	480	11	552	11$^{15}/_{16}$	552	11$^{15}/_{16}$
Hadi pénztárt illető fizetésekre	756	—	756	—	756	—	756	—	856	—	856	—
„ „ „ napidijakra	280	—	280	—	180	—	180	—	210	15	210	15
E várost terhelő s a hadi pénztárt illető tőkék kamatainak fizetésére . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E várost terhelő adósságok fizetésére	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Laktanyák s más katonai épületek javitására	695	14	695	14	343	59	343	59	1195	38	873	31
Katonai veszteség s szálitási teher megtérítésére	2260	6	2561	36	2176	—	2176	—	2760	—	2760	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra	161	21	161	21	274	46	274	46	1414	30	1414	30
A házi pénztár vegyes költségeire . .	118	37	158	37	49	40	80	52	134	—	134	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A kamarai pénztár szükségeinek fedezésére	14665	8	13797	34	15891	38	15512	2	34759	12	21113	38
Öszveg	46956	9$^{8}/_{16}$	46430	5$^{8}/_{16}$	47691	46$^{8}/_{16}$	47343	22$^{8}/_{16}$	73552	15$^{5}/_{16}$	59584	34$^{5}/_{16}$

12 pozsonyi mérő zab, 12 m. árpa, 12 szekér szalma — két *sebész* 200 — 3-ik *sebész* 150 — Rochus *külvárosi sebész* 150 — négy *bába* 100 p. frt. s 18 p. frt. szállásbér — *kéményseprő* 112 p. frt. 12 kr. — *órás* 128 p. frt. s a sz. rochusi templomi óra felhuzásaért 32 p. frt. — *bátorsági biztos* 160 p. frt. s egy ló-adag. — *sz. rochusi biztos* 200 — tizennégy *lovas kerülő* 60 — *őrmester* 120 — ötven *hajdu* 80 — *dobos* 30 — *alvárosi dobos* 25 — hat *esküdt* (kisbiró) 61 frt. 30 kr. hat *portás* 60 — *tiszamelletti portás* 60 — hat *erdőcsősz* 40 — két *makkos erdei csősz* 22 — alsó *kis erdei csősz* 12 — *kisteleki erdőcsősz* 4 frt. 48 kr. — hat *mezei csősz* 40 frt. és egy egy pár csizma — két *uj-szegedi csősz* 50 — nyolcz *éji csősz* 40 frt. s egy egy pár csizma — négy *toronytrombitás* 64 — két *toronyőr* 64 — három *tizedösszeiró* 8 — három *tizedszedő* 24 — két *kocsis* 80 frt. 5 m. buza s szabad ruházat — tizenegy *útczabiztos* 2 frt. 16 kr. — *kádár* 50 frt. 1 mázsa széna, 8 sz. szalma — *makkos erdei vadász* 40 fr. — *külvárosi biró* 36 frt. 20 kr. — *jegyző* 50 — négy *ülnök* 18 frt. — *alvárosi biró* 36 frt. s 20 frt. szállásbér — *jegyző* 50 frt. — négy *ülnök* 18 frt. — *Rochus külvárosi biró* 36 frt. s 20 frt. sz. bér — *jegyző* 50 frt. — négy *ülnök* 18 — *orvosszerekre* 184 frt. — Összesen: *évi fizetés járandóságra* 20,588 frt. 16 kr. — *szállásbér fejében* 112 frt. — *természeti szállást* 3 s szabad ruházatra 2 egyénnek; ezen felül 1 lóadagot, 14 pár csizmát, 10 pozs. m. buzát, 12 m. árpát, 12 m. zabot, 1 mázsa szénát, 20 szekér szalmát.

Tárnokmesteri illetőség fejében 76 frt. — *altárnok*nak 11 frt. 24 kr. — *tárnokszéki jegyző*nek 11 frt. 24 kr. — összesen 98 frt. 48 kr.

Egyházi egyénekre: palánkai lelkész két káplánnal 700 frt. s 12 hold szántó-föld — *sz. rochusi lelkész* 252 frt. (néhai Pozsonyi Ignácz alapitványából fizettetik) — *segéde* 110 frt. — *rabok lelkésze* 50 frt. — két *g. n. e. lelkész* 110 frt. — *tiszteletes* 250 frt. — *egyházi zenekar igazgató* 100 frt. s 18 frt. sz. bér — *orgonás* u. a. — nyolcz *énekes* 75 frt. s 18 frt. sz. bér — három *belvárosi kántor* 100 frt. (egynek t. sz., kettőnek 32 frt. sz. bér) — *sz. rochusi kántor* 150 frt. s 48 frt. sz. bér — négy *harangozó* 60 frt. — *orgonanyomó* 10 frt. — *sz. demeteri egyházi sekrestyés* 100 frt. — *palánkai sirásó* 24 frt. — összesen: *évi fizetés járandóságra* 3286 frt. — *szállásbérre* 300 frt. — ezenkivül egy egyénnek *természeti szállást* s 12 hold szántóföldet ad.

Közoktatási személyzetre: ájtatos szerzet (bölcsészet tanitásáért) 2600 — *bölcsészeti* másod év *tanitóinak* próbatételekért 6 — *minorita szerzet* 300 — *nemzeti iskola igazgató* 50 — *nemzeti isk. vallástanitó* 100 — 3-ik *elemi iskolatanitó* 200 — jutalmazási díj fejében 80 frt. — *iskolagondnok* 12 — *szolga* 12 — 1-ső *latán*

iskolatanitó 250 s 40 frt. szál. bér — 2-ik *osztálytanitó* 200 s 80 frt. szállás bér — 1-sö *osztálytanitó* 200 s t. sz. — *felvárosi tanitó* 200 frt. s t. sz. — *alvárosi tanitó* u. a. — *g. n. e. tanitó* 200 — *lednytanitóné* 150 frt. t. sz., 5 ölfa ingyen illetménykép s 6 font gyertya — két *felvárosi leánytanitóné* u. a. — *rábei iskolamester* 150 frt., széna fejében 16 frt. — *rajzmester* 300 — *rajziskolai gondnok* 24 frt. — összesen: *évi fizetés járandóságra* 5434 frt. — *szállásbérre* 120 frt. — *széna fejében* 16 frt. — ezenfelül 6 egyénnek *természeti szállást,* 15 öl fát ingyen illetménykép, és 18 font gyertyát. — E szerint összesen:

Készpénzbeli kiadásai 29,945 frt. 4 kr., ezen felül *természeti szállás* 10 — szabad *ruházat* 1 egyénnek, — 12 hold *szántóföld* — 1 *lóadag* — 14 pár *csizma* — 10 m. *buza* — 12 m. *árpa* — 12 m. *zab* — 1 m. *széna* — 20 sz. *szalma* — 15 *ölfa* in. ill. és 18 font *gyertya.*

Számit 260 *fizetett egyént* s 84 *választott polgárt.*

VI.

Középszolnok vármegyének *szomszédai:* éjszakról Szathmár: — nyúgotról ugyanez és Bihar, Kraszna; — délről: szinte Kraszna vármegyék s Erdély; — végre keletről: Kővár vidéke.

Területe $39^{13}/_{20}$ □ mfdet foglalván el, e tekintetben 43-ik a vármegyék között. — Szélessége 8 — hossza a keleti oldalon 5, közepén $1^{1}/_{2}$, s a nyúgoti oldalon 3 mértföld.

Van benne Bárándy szerint:

1 kir. kamarai polgárváros	1,440 ház	8,670	lélekkel
2 földesúri „ .	1,580 „	8,000	„
19 bérlős mezőváros . .	566 „	3,160	„
2 urbéri „ . .	296 „	1,540	„
134 falu	16,688 „	96,140	„
1 népes puszta . . .	20 „	140	„
magánlak	210 „	1,300	„
össz. 142 lakhely	20,800 ház	118,950	lélek;

minden □ mértföldre 2,940 lélek esik; — ellenben Fényes 88595 lelket számítván, minden □ mértföldre 2,214 lélek jut. — A két számítás közti különség 33,355 lélek. — Elágazik e népesség

	Bárándy szerint	Fényes szerint
a) *vallásra*		
romai katholikus . .	3,400 . . .	3,684
görög „ . .	67,200 . . .	55,358
„ n. e. óhitű . .	10 . . .	150
ágostai h. vet. t. . .	— . . .	—
helvetiai h. v. t. t.	55,000 . . .	28,773
zsidó	460 . . .	630
összesen . .	126,070 . . .	88,595
b) *nyelvre*		
törzsökös magyar .	50,800 } . . .	32,607
magyaros	18,000 }	
oláh	50,150 . . .	55,358
zsidó	— . . .	630
összesen	118,950 . . .	88,595

Az összes kebelbeli nemesség mostan lehet mintegy 9,358, kik közt, ha az e megyére, nemzeti szinházunkrai illetőség fejében kivetett 1492 frt. $23^{2}/_{16}$ kr. személyenkint felosztatott volna, egyre 10 kr. sem jutandott.

Van területében 2 prot. *normális*, — és 44 kath., 54 pr., 1 zsidó *alsó elemi iskola.*

$183^{2}/_{6}$-ik évbeni visszakapcsolás óta 42 nádori porta után hadi adó fejében . . . . . 28,916 fr. $31^{2}/_{16}$ kr.
s hadfogadókra . . . . . 504 „ $11^{13}/_{..}$ „
évenkint összesen fizet . . . . . 29,420 fr. $44^{15}/_{16}$ kr.

Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 128 ujonczot adott. — A 37-ik számú (most Márjássy nevet viselő) magyar gyalog ezredhez adja ujonczait.

1842-ik évig évenkint 60 frt. e megye saját kebli pénztárából a fő kormány engedelméből [1]) székháza nem levén, levéltára s üléseinek — szállást fogadott; — azonban 1810-ik év táján a kebelbeli nemesség önmagát megróván megyeházat vásárolt, s a 60 frtot annak fentartására fordította, mig 1842-ik évben ez öszveget, mint felesleget a főkormány elvonta.

A megyei rabok tartására a főkormány évenkint 49 frtot ad, — s 150-en alól ritkán van a foglyok száma. — 1835-ik évtől 1841-ik évi január 8-ig csak négy közgyülése volt.

E megyében — amaz Erdélyben máiglan divatozó, s *„rongyszedés“* nevezet alatt ismert adózás, miszerint a megyei irományokra kellő papirnak megvásárlása végett régóta a szolgabirák

[1]) Tudnunk kell, hogy Erdélyben — mellyhez e megye ideiglen tartozott — a megyék házi pénztáraiból kiadásokat a főkormányi engedély szükségkép feltételezi.

bizattak meg az adózó néptől rongyok beszedésére; — 1841-ik évi december 21-ikén tartott közgyülés határozata által végkép eltörlendőnek rendeltetett.

Politikai kormányzás tekintetében eloszlik bel- és külső járásra s 6 kerületre; mellyek ezek: I. zilahi, II. zsibói, III. szilágycsehi, IV. szivágyi, V. tasnádi s VI. peéri.

Székhelye Zilah.

Hivatalszemélyzete következő [1]: *Főispán*, két *alispán*, két *pénztárnok*, *főjegyző*, *aljegyző*, *levéltárnok*, *bejegyző*, négy *főszolgabiró*, nyolcz *alszb.*, tizenkét *köztörvényszéki ülnök*, hét *vidéki ülnök*, *főügyész*, *alügyész*, *szegények védője*, tizenegy *árvaszéki biró*, négy *biztos* (rectificatores Commissarii), négy *irnok*, *mérnök*, *főorvos*, három *sebész*, *bába*, *porkoláb*, hat *hajdú*, *ajtónok*, két *lovász* (obequitatores), *kéményseprő*, *bakó*.

VII.

Krassó vármegye hasonnevü folyótól neveztetik. „Misit Imperator Graecorum — mond Thuróczynk — exercitum ingentem in Hungariam in Haram — — et Hungari venientes pugnaverunt cum Graecis ultra rivulum *Karassó* versus Boron, et rivulus humano sangvine in tantum mixtus fuerat: quod omnino sangvis esse putabatur. Jacebantque loricati homines in fluvio tamquam trunci, super quibus fugientes et persequentes transibant rivulum, quasi super ponte [2]).

Szomszédai: éjszakról Arad, — nyúgotról Temes vármegye, s az oláhillyr végezred; — délről ugyan az utóbbik, — s keletről Erdély s az említett végezred.

Területe $108^{19}/_{20}$ g. □ mtfd.; e tekintetben 13-ik a vármegyék közt, — hossza éjszaktól délfelé 19 — széle 5—6 m.

Urbériségét illetőleg lásd a 114 lapon előadottakat.

E vármegyében 4 rendü, u. m. egész-, fél-, negyed- s nyolczadtelkek találtatnak, miszerint abban semmi osztályrendnek helye nem levén, egy egész jobbágytelkes bír szántóföldben 24, rétben 6, közlegelőben 3, belsőtelki járandóságban 1 holdat,

[1]) Az 1843-ik évi „Schematismus Transylvaniae“ szerint 66—69 lap.
[2]) l. Thuróczy Chron. cap. 63.

holdját 1600 □ ölével számítván. — Féltelkes bír szántóföldben 12, rétben 4, közlegelőben 2, belsőtelki járandóságban 1 holdat. — Negyedtelkes bír szántóföldben 6, rétben 3, közlegelőben 1, belsőtelki járandóságban 1 holdat. — Nyolczadtelkes bír szántóföldben akár rétben, akár szántóföldben 5, közlegelőben 1, belsőtelki járandóságban 1, — összesen 7, néhol 8 holdat.

Van benne Bárándy szerint:

5	kamarai polgárváros	2,390	ház	17,380 lélekkel
4	bérlős mezőváros . .	2,030	„	11,988 „
4	urbéri „ . .	710	„	4,290 „
221	falu	34,132	„	203,842 „
4	népes puszta . . .	58	„	300 „
	magánlak	280	„	1800 „
össz.: 238	lakhely	39,600	ház	239,600 lélek —

minden □ mfdre 2,100 lélek jut; — ellenben Fényes szerint 215,632 lélek számíttatván, minden □ mfdre 2,000 lélek esik. A két számitás közti különség 23,968 lélek. — Elágzik e népesség

		Bárándy szerint;	Fényes szerint
a) *vallásra* . . .			
1	romai katholikus .	24,000 . . .	23,100
2	görög „ .	1,700 . . .	854
4	helvétai v. t. t. . .	200 . . .	708
5	ágostai v. t. t. . .	240 . . .	358
3	görög n. e. óhitű .	206,000 . . .	190,304
6	zsidó	200 . . .	308
	összesen	232,340 . . .	215,632

		Bárándy után	Fényes után
b) *nyelv* szerint			
	törzsökös magyar .	2,000	1,200
	magyaros	8,000	
	német	13,600 . . .	15,252
	horvát	2,000 . . .	—
	oláh	214,000 . . .	191,158
	shokacz	— . . .	7,714
	zsidó	— . . .	308
	összesen . . .	239,600 . . .	215,632

Az 1827-ik évi országos összeirás szerint volt e megyében . . . . . 211,243 lélek
1830-ik évben volt e megye népessége . . . 198,806 „
1839-ik „ „ „ „ . . . . . 208,660 „
Az $184^{2}/_{3}$-ik évi rovatos összeirás szerint . . 215,632 „

Finemessége az 1785-iki országos összeirás szerint 142 személyből állott. Jelenleg az egész nemesség hihető száma 1240, kik

közt, ha a nemzeti szinházra országosan megajánlott öszvegből e megyére eső rész 8004 frt. $19^{5}/_{16}$ kr. személyesen kivettetett volna, egyre 6 frt. s 27 kr. körül esendett.

Van a területében 24 cath., 15 g. n. e., 1 prot., 12 zsidó *alsó elemi* iskola.

112 nádori porta után *hadi adó* fejében	77,110 fr.	43 krt
s hadfogadókra	1,344 „	$29^{14}/_{16}$ „
összesen fizet évenkint . .	78,455 fr.	$12^{14}/_{16}$ kr.
Ide tartozván a *tartománybiztossági hivatalnokok* évi járandósága	400 „	— „
évenkinti hadi adó összege tesz	78,855 fr.	$12^{14}/_{16}$ kr.
1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján hadi adóbeli hátramaradása tett	32,297 fr.	$6^{16}/_{..}$ kr.
ehez az e naptól 1844-ik évi sz. György hó 30-ig	39,227 „	$36^{14}/_{..}$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván . . .	71,524 fr.	$42^{30}/_{..}$ kr.
összes tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	60,362 „	$40^{28}/_{..}$ „
s e szerint 1844-ik évi szent Györgyhó 30-án volt	11,162 fr.	$2^{2}/_{..}$ kr.

hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 21,135 frttal $4^{14}/_{32}$ krral kevesbedett.

Házi pénztárai kiadásait a XXXI. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte 1821., 1831. s 1837-ik években a nmgu k. udv. főtörvényszékre felküldött s ott megvizsgált büntető perek táblás jegyzékét a XXXII. sz. alatti. — Egyébiránt börtöneiben a közelebbi tiz év (1831—1840) közben létezett, s rendes bíróság által elitélt 3209 rab közől per alatt, felmentve s félévi rabságon alól 1584 — félévi s azontúli rabságra 1706 itéltetvén — a tiz évi összes rabszámból 329 — a félévi s azontul raboskodókból 171 esik — középszámitással — egy évre.

E megyében vérhatalmat a megyén kivül senki sem gyakorolhat.

$184^{1}/_{2}$-ik év második félében a gyógyszertári költségek 113 fr. — krt. tettek.

1840-ik évi ujonczállitáskor 886 katonát adott e megye.

Politikai kormányzás tekintetében öt főbirói járásra oszlik, u. m. I. lugosi-, II. bulcsi-, III. kápolnási-, IV. krassói-, V. oraviczaira.

Tartománybiztossági tekintetben a temesi — *közoktatásira* nézve a nagyváradi kerülethez tartozik.

Székhelye: Lugos kamarai polgárváros 5,550 lélekkel. — A megyeháza 1842-ik évben leégett.

A köziratok száma 15 év előtt alig volt 2,000 — 1844-ik évben 6,000 körül; — a törvényszékieké 700-tól 1000-ig.

Pecséte következő feliratú: „Krassó vármegye pecsétje, megujittatott 1837.“

Tisztikara s *szegődöttei* száma, évi fizetése s illetőleg bérjárandósága ekként van rendszeresítve, u. m.

a) Tisztikar: *főispán* 1500 — *első alispán* 800 — *m. alispán* 400 — *főjegyző* 600 — *első alj.* 300 — *m. alj.* 250 — két *táblabiró* (300 frtjával) 600 — *főpénztárnok* 600 — *m. pénztárnok* 400 — két *aladószedő* (300 frtjával) 600 — *számvevő* 400 — *levéltárnok* 300 — *főügyész* 400 — *alügyész* 300 — öt *főszolgabiró* (400 frtjával) 2000 — tiz *alszolgb.* (250 frtjával) 2500 — tizenkét *esküdt* (150 frtjával) 1800 hat *átkelési biztos* (50 frtjával) 300 — két *csendbiztos* (250 frtjával) 500 — két *irnok* (150 frtjával) 300 — összesen 14,650 frt.

b) Szegődöttek: *mérnök* 400 — két *főorvos* (500 frtjával) 1000 — hat *sebész* (egy 200, — négy 150 — és 300 frtjával) 1100 — *baromorvos* 150 — négy *bába* (egy 130 — és három 70 frtjával) 340 — két *selyemfelügyelő* (130 frtjával) 260 — két *kertész* (50 frtjával) 100 — *várnagy* 150 — huszonkilencz *huszár* (96 frtjával) 2784 — *káplár* 96 — tizenkét *hajdú* (60 frtjával) 720 — öt *pandurkáplár* (84 frtjával) 420 — huszonhat *pandur* (60 frtjával) 1560 — *kéményseprő* 65 — *kovács* 30 — *bakó* 200 — összesen: 8,375 frt.; s e szerint

a tisztikar évi fizetése	. .	14,650 frt
szegődöttek évi bére	. .	8,375 „
együtt tesz évenkint	. .	23,025 frtot.

VIII.

Kraszna vármegye hasonnevű várostól vette nevezetét.

Szomszédai: éjszak és keletre Középszolnok, — délre Erdély, — nyúgotra Bihar vármegye.

Területe $19^{47}/_{20}$ □ mértföldet foglalván el, csak Esztergam és Torna megyék kisebbek nála.

Van benne Bárándy szerint:

1 földesuri polgár város	670 ház	3,360 lélekkel
2 urbéri „ „	354 „	2,390 „
68 falu	7,236 „	39,900 „
magánlak	140 „	800 „
összesen: 71 lakhely	8,400 ház	46,450 lélek; —

minden □ mfdre 2,340 lélek jut. — Ellenben Fényes számitása szerint a népesség 40383 lélek levén, minden □ mfdre 2,019 lélek esik; a két számitás közti különség 6,027 lélek. — Elágazik e népesség

	Bárándy után	Fényes után
a) *vallás* szerint		
romai katholikus . .	2,800 . . .	3,278
görög egyesült . .	20,700 . . .	25,087
görög n. e. óhitű . .	20 . . .	—
ágostai vallású . .	— . . .	9
helvetiai „ . .	24,800 . . .	11,726
unitarius „ . .	— . . .	9
zsidó	180 . . .	274
összesen . . .	48,500 . . .	40,383
b) *nyelvre:*		
törzsökös magyaros	23,850	
magyaros	10,600	. . . 15,022
oláh	12,000 . . .	25,087
zsidó	— . . .	274
összesen . . .	46,450 . . .	40,383

A kebelbeli összes nemesség mostani hihető száma 6,000; — ha a nemzeti szinházra tett országos ajánlatból e megyére jutott 568 fr. $31^{21}/_{16}$ kr. személyenkint kivettetett, egyre 6 kr. sem jutott.

Van e megyében 1 cath. *normális* — 22 kath., 25 prot. *alsó elemi* iskola.

Az $183^{2}/_{6}$-ik évbeni visszakapcsolás óta 16 nádori porta után hadi adó fejében . . . . . 11,015 frt. 49 kr.
's hadfogadókra . . . . . 192 „ $4^{2}/_{16}$ „
évenkint összesen fizet . . 11,207 frt. $53^{2}/_{16}$ kr.

Az 1840-ik évben megajánlott ujonczokból e megyére 49 jutott. — Ujonczait a 37-ik számu, most Marjássy nevet viselő magyar gyalog ezredhez állit.

Politikai kormányzás tekintetében eloszlik 4 kerületre, mellyek ezek: I. somlyói, II. perecseni, III. keméri, IV. krasznai.

Székhelye: Szilágy-Somlyó.

Hivatalszemélyzete következő [1]: *főispán, alispán, pénztárnok,*

[1]) Az 1843-ik évi Schematismus Transylvaniae szerint 70—72 lap.

főjegyző, főorvos, aljegyző (s jelenleg öt tiszteletbeli), *levéltárnok, bejegyző,* két *irnok, tiszti ügyész, szegénység védője,* négy *főszolgabiró,* négy *alszolgabiró,* két *biztos* (rectificatores commissarii) tizenkét *köztörvényszéki ülnök,* hét *vidéki ülnök,* három *számvevő,* három *árvaszéki biró, mérnök, erdőfelügyelő, sebész, bába, ajtónok, porkoláb, hajdu, bakó.*

IX.

Máramaros vármegye (Márama — rosz), némellyek szerint a Tisza partján létezett Máram vagy Máramaros vártól — mások szerint ellenben Mára nevű folyótól neveztetik.

Szomszédai: keletről Gallicia, Moldva és Erdélyország; — nyúgotról Szathmár és Ugocha; — délről Zabolch; — éjszakról Beregh vármegye s Erdély.

Területe $178^{19}/_{20}$ g. □ m. e tekintetben 3-ik a vármegyék közt. Legnagyobb hossza 26, legnagyobb széle 12 m.

Urbériségét illetőleg lásd a 114. lapokon előadottakat.

Egész jobbágytelkes gazda bir első osztályban 22, másodikban 24, harmadikban 26, negyedikben 30 hold szántóföldet. Rétből első osztályban 8, másodikban 10, harmadikban 12 kaszálót.

Van benne Bárándy szerint:

1	királyi kamarai polgárváros	704	ház	5,500	lélekkel
2	urbéri mezőváros . .	170	„	994	„
2	bérlős „ . .	1,554	„	9,160	„
162	falu	25,212	„	149,946	„
34	népes puszta	380	„	2,400	„
	magánlak	380	„	2,000	„
össz.: 202	lakhely	28,400	ház	170,000	lélekkel;

minden □ mértföldre 948 lélek esik; — ellenben Fényes e megye népességét 166,503 lélekre számitván, minden □ mértföldre 930 lelket juttat. A két számitás közti különség 3,497 lélek. Bárándy számitása kedvezőbb. Elágzik e népesség

a) *vallásra*	Bárándy szerint;	Fényes szerint
romai katholikus . .	10,400 . . .	10,942
görög egyesült . . .	146,400 . . .	139,611
ágostai vallástételtartó	60 . . .	86
helvetiai v. t. v. . .	9,200 . . .	6,785
zsidó	8,460 . . .	9,079
összesen	174,520 . . .	166,503

b) *nyelvre*

törzsökös magyar . .	10,000	. . .	12,513
magyaros	13,000		
német	7,000	. . .	6,860
tót	90,000	. . .	—
oláh	50,000	. . .	53,655
orosz	—	. . .	84,396
zsidó	—	. . .	9,079
összesen .	170,000	. . .	166,503 lélek

1830-ik évben volt e megye népessége . . . 112,527 „
1838-ik „ „ „ „ . . . . 112,104 „
Az $184^{2}/_{3}$-ik évi rovatos összeirás szerint . . . 166,503 „

Finemessége az 1785-ik évi országos összeirás szerint volt 8,449 mostan hihető száma a megyei összes nemességnek 24,822, kik közt személyenkint kivettetvén a nemzeti szinházra *tett* országos ajánlatból e megyére jutott 4,288 frt. $1^{12}/_{16}$ kr., esendett egyre 11 kr.

Van területében 1 kath., 1 prot. *normális* — 16 kath., 8 prot., 31 zsidó *alsó elemi iskola.*

60 nádori porta után hadi adó fejében 41,309 frt. $18^{12}/_{16}$ kr.
s hadfogadókra . . . . . 720 „ $16^{2}/..$ „
évenkint összesen fizet . . 42,029 frt. $34^{14}/_{16}$ kr.

Ide tartozván a *tartománybiztossági hivatalnokok* évi járandósága , ... 150 „ 57 „
évenkinti hadi adó összege tesz . . 42,180 frt. $31^{14}/_{16}$ kr.
1842-ik évi mindszenthó 31-ik napján volt hadi adóbeli hátramaradása . . . . . 80,811 frt. 40 kr.
ehez az e naptól 1844-iki sz. Györgyhó 30-ikáig . . . . . 21,014 „ $47^{14}/..$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván . . 101,826 frt. $27^{14}/..$ kr.
tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett . . . . . 15,751 „ $44^{14}/..$ „
s e szerint 1844-iki sz. Györgyhó 30-kán volt . . . . . 86,074 frt. 43 kr.
hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 5,263 frt. 3 krral szaporodott.

Házi pénztára kiadásait a XXXIII. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte 1821., 1831. s 1837-ik években a nmgu k. udv. főtörvényszékre felküldött s megvizsgált büntető perek táblás jegyzékét a XXXIV. sz. alatti tábla. — Egyébiránt börtöneiben a

zelebbi tiz év (1831—1840) közben létezett 6756 rab közöl 4639 rendes — 2117 urodalmi bíróság által — és pedig per alatt, felmentve s félévi rabságon alól 5321 — félévi s azontuli rabságra 1435 itéltetvén — a tiz évi összes rabszámból 676 — a félévi s azontul raboskodókból 144 esik — középszámitással — egy évre.

Az $184^{2}/_{3}$ évre előlegesen kitett 52880 fr. háziadó-mennyiség közgyülésileg 41,309 fr. 19 krra olvasztatott. És pedig rovat szerint ekként vettetett ki:

személyrovat	19,045 fr. 50 kr.
mindenféle marha	3,511 „ 10 „
házhelyek	10,466 „ 8 „
szerkivüli vagyon	3,073 „ 58 „
közöshaszonvétel	4,912 „ 12 „
összesen . .	41,309 fr. 18 kr.

$183^{8}/_{9}$-ik év végével a megye mind két pénztárának állapota következő volt;

A hadi pénztárban:

1) készpénz volt	1 fr. $37^{24}/_{40}$ kr.
2) adózók tartozása tett . . .	84,185 „ $36^{8}/..$ „
összesen . .	84,187 fr. $13^{32}/..$ kr.
levonván innen az adózóknak $18^{39}/_{40}$-ikre előlegesen fizetett	22 fr. 20 kr.
volt valólag a pénztárban	84,165 fr. $13^{12}/..$ kr.

A házi pénztárban

1) készpénz volt	901 fr. $44^{14}/..$ kr.
2) adózók tartozása tett . . .	18,269 „ $13^{15}/..$ „
összesen . .	19,170 fr. $58^{12}/..$ kr.
levonván innen az adózóknak $18^{39}/_{40}$-ikre előlegesen fizetett	3,938 fr. $31^{9}/..$ kr.
volt valólag a pénztárban	15,232 fr. $26^{20}/..$ kr.

E szerint a megye mindkét pénztárának állapota tett 99,397 fr. $39^{22}/_{40}$ krt.

1841-ik évi novemb. 29-én tartott közgyülésben előkerülvén a beállott katonai évre kivetendő adóróli előleges költségvetés, mellyben kimutattatván, hogy a megyében szálásolt 172 főből álló lovaskatonaság tartásából 7 hónap alatt a házi pénztárra deperditák fejében 2,600 p. frtnyi teher hárámland; a mondott évre a hadi adó, melly múlt évben 41,309 fr. 18 krból állván a háziadóval egyenlő volt, egy negyedrészszel feljebb emeltetni határoztatott; s igy az évi házi- s hadiadó mennyisége közel 93,000

p. frtot tett, mihez még majd a 80,000-re rúgó restantiák is járultak.

Az 1841-ik évi országgyülési költség 14,400 frtot tett, s a nemesség között következőleg vettetett ki:

5,021 főrovat után 30 krval fizettetett . .	3,347 fr. 20	kr.
4,929 curia után 20 krval „ . .	2,053 „ 45	„
279,959 frtot tevő mind efféle jövedelem után minden frtot 1½ kr.	6,998 „ 58½	„
összesen . .	12,400 fr. 3½	kr.

A jövedelemből 100,000 frtot a kincstár jövedelmére számítva, fenmaradt a 25,000 megyei nemesre 179,959 fr. jövedelem, miszerint egyre 35 fr. jutott.

Az 1842-ik évi scontro volt 1,600 szám, tiszti tudósitás bejött 570, s a megyei jegyzőkönyv az 5,000 sz. meghaladta.

Ujonczokat a 39-ik számu magyar gyalog ezredhez állít, s az 1840-ik évi ujjonczállitáskor 475 katonát adott.

Politikai kormányzás tekintetében 5 főbirói járásra oszlik, mellyek ezek: I. verchovinai, II. alsó-, III. szigethi-, IV. kasszói-, V. felsőjárás.

Tartománybiztossági tekintetben a debreczeni, — *közoktatásira* nézve a nagyváradi kerülethez, — *egyházilag* pedig a szathmári püspökséghez tartozik.

Székhelye: Sziget.

Vérhatalmi joggal a kir. kamarai s Pogány-családot illető uradalmakon kivül Szigeth, Hosszúmező, Tecső, Visk és Huszt szabadalmazott koronai városok birnak.

Tisztikara s *szegődöttei* száma, évi fizetése s illetőleg bérjárandósága ekkint van rendszeresítve, u. m.:

a) Tisztikar: *főispán* 1500 fr. — *első alispán* 800 — *m. alispán* 300 — *főjegyző* 500 — *első aljegyző* 250 — *m. aljegyző* 150 — *levéltárnok* 300 — *főpénztárnok* 400 — *m. pénztárnok* 300 — *számvevő* 300 — három *adószedő* (200 frtjával) 600 — öt *főszolgabiró* (300 frtjával) 1500 — tizenhárom *alszolgabiró* (160 frtjával) 1950 — tizennyolcz *esküdt* (120 frtjával) 1800 — négy *táblabiró* (300 frtjával) 1200 — *főügyész* 300 — három *alügyész* (150 frtjával) 450 — öt *csendbiztos* (100 frtjával) 500 — *katonai biztos* 50 — öt *irnok* (egy 150 — négy 100 frtjával) 550 — összesen: 13,700 frt.

b) Szegődöttek: két *mérnök* (egy 450 — másik 300 frtjával) 750 — *főorvos* 500 — öt *sebész* (300 frtjával) 1500 — öt *bába* (egy 150 — négy 100 frtjával) 550 — (s 40 fr. lakbér) *várnagy* 150 — *hajdúkáplár* 96 — tizenegy *hajdú* (huszonnégy 72 — s huszonhét 36 frtjával) 2600 — tizenegy *huszár* (60 frtjával)

660 = huszonkét *pandúr* (40 frtjával) 880 — *kényseprő* 120 — *bakó* 60 — összesen: 7,906 fr.; s e szerint

a tisztikar évi fizetése . . .	13,700 frt.
szegődöttek évi bére . . .	7,906 „
együtt tesz évenkint . . .	21,606 frtot.

X.

Szathmár vármegye hason nevű kir. várostól vette nevezetét.

Szomszédai: keletről Máramaros és Ugocsa, — nyúgotról Szabolch, — éjszakról Máramaros, Ugocsa, Beregh, — délről Bihar, Középszolnok vármegyék és Kővár vidéke.

Területe 106 □ mértföld, hossza 15—16, — széle 7—8 mértföld, s e tekintetben 11-ik a többi vármegyék között.

Urbériségét illetőleg lásd a 114 lapokon előadottakat.

Egész jobbágytelkes gazda bir itt szántóföldből első osztályban 26, — másodikban 28, — harmadikban 30, — negyedikben 32 holdat; rétből első osztályból 8, — másodikból 10, — harmadikból 12 ember-vágót.

Van benne Bárándy szerint:

3	szabad királyi város . .	3,530	ház	20,000	lélekkel
1	katonai polgárváros . .	490	„	4,600	„
1	földesuri „ . .	2,040	„	12,400	„
5	bérlős mezőváros . .	1,250	„	7,410	„
10	urbéri „ . .	3,400	„	20,140	„
243	falu	28,830	„	176,250	„
27	népes puszta	420	„	2,600	„
	magánlak	240	„	1,400	„
össz. 289	lakhely	40,200	ház	244,800	lélek, —

minden □ mértföldre esik 2,294 lélek. — Ellenben Fényes számítása szerint 235,821 lélekből minden □ mértföldre 2,200 lélek esik; a két számitás közötti különség 8,979 lélek. Elágazik e népesség

a) *vallásra*	Bárándy szerint	Fényes szerint
romai katholikus . .	42,400 . . .	37,992
görög „ . .	104,200 . . .	98,855
ágostai v. t. t. . .	1,130 . . .	946
helvetiai v. t. t. . .	110,800 . . .	89,317
zsidó	7,500 . . .	8,711
összesen .	266,030 . . .	235,821

b) *nyelvre*

törzsökös magyar .	150,800	
magyaros	12,000	. . . 136,948
német	12,000	. . . 14,975
tót	—	. . . 1,000
oláh	70,000	. . . 69,823
orosz	—	. . . 4,364
zsidó	—	. . . 8,711
összesen . .	244,800	. . . 235,821

1830-ik évben volt e megye népessége . . . . 135,963 lélek
1838-ik évben „ „ „ . . . . 137,822 „
Az $184^{2}/_{3}$-ik évi rovatos összeirás szerint . . 235,821 „

Finemessége az 1785-ik évi országos összeirás szerint volt 9,476. Az egész nemesség mostani hihető száma 30,100, s e tekintetben harmadik hazánk vármegyéi között, kik közt, ha személyenkint kivettetett volna, a nemzeti szinházrai ajánlatból e megyére jutott 5,646 fr. $54^{5}/_{16}$ kr., egyre 12 kr. esendett.

Van területében 3 kath., 1 prot. *normális* — és 88 kath., 144 prot, 13 zsidó *alsó elemi* iskola.

79 nádori porta után hadiadó fejében	54,390 fr.	$35^{11}/_{16}$ kr.
s hadfogadókra	948 „	$21^{7}/_{..}$ „
összesen fizet évenkint . .	55,338 fr.	$56^{8}/_{16}$ kr.
Ide tartozván a *tartománybiztossági hivatalnokok évi járandósága*	165 „	6 „
évenkinti adó összege tesz .	55,504 fr.	$2^{8}/_{16}$ kr.
1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján hadi adóbeli hátramaradása tett	80,757 fr.	$57^{23}/_{32}$ kr.
ehez az e naptól 1844-ik évi sz. György hó 30-ig	27,669 „	$28^{18}/_{..}$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván . . .	108,427 fr.	$26^{9}/_{..}$ kr.
összes tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	23,807 „	$22^{31}/_{..}$ „
s e szerint 1844-ik évi szent Györgyhó 30-án volt	84,620 fr.	$3^{10}/_{..}$ kr.

hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 3,862 frttal $5^{19}/_{..}$ krral kevesbedett.

Házi pénztárai kiadásait a XXXIII. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte 1821., 1831. s 1837-ik években a nmgu k. udv. főtörvényszékre felküldött s ott megvizsgált büntető perek táblás jegyzékét a XXXIV. sz. alatti.— Egyébiránt börtöneiben a közelebbi

tiz év (1831—1840) közben létezett 3,018 rab közöl 2,452 rendes — 565 urodalmi — 1 rögtöni biróság által — és pedig per alatt, felmentve s félévi börtönön alól 2,477 — félévi s azontuli börtönre 541 itéltetvén, — a tiz évi összes rabszámból 302 — a félévi s azontúl raboskodókból 54 esik — középszámitással egy évre.

Vérhatalmi joggal a nagybányai kir. kamarai, s gr. Károlyiak uradalmain kivül gr. Teleky és b. Vesselényiek aranyos-medjesi uradalma bir.

1842-ik martius 5-én tartott közgyülésben a megyei rabokról készített félévi jegyzék beadatván — e jegyzék 1841-ik évi julius 1-sö napjától kezdödik, s december utolsó napjával végzödik, bejegyeztetett összesen 476 rab, u. m.: 143 nemes, 333 nemnemes. — Nőszemély közöttök volt 29, ezek között tolvaj 15, orgazda 8, gyermekgyilkos 3, gyilkos társ 1, férjét gyilkolni akaró 1, hamis pénzzel járó 1. A fent jegyzett özvegből pedig gyilkos 48, gyujtogató 8, templomrabló 1, szülőtverő 2, vérengező s istent káromló 47, tolvaj és orgazda 311, lázadó és pusztitó 23, különféle vétekért vádolt 36. — Kiszabadult 1842-ik év első napjáig 180, elitéltetett 303, még pedig rendes per utján 97, sommás per utján 206, itéletlen maradt 173, u. m.: 1832-ik évről 1, 1837-ről 1, 1838-ról 10, 1839-ről 9, 1840-ről 62, 1841-ről 90. Ezen itéletnélküliek közöl meghalt a fogházban 6, elszökött 1, katonának adatott 9. Életkorra nézve volt közölök 14—20 év között 51, — 20—30 év között 166, — 30—40 év között 134, — 40—50 év között 88, — 50—60 év között 23 — s 60—70 év között 4. A 476 bünös elleni büntető kereseten kivül volt még az ügyészi hivatalnál egyremásra mintegy 200 fenyitő per.

1842-ik évi september 18-án tartott közgyülésben előkerülvén az adó, a mult évi 25,290 rovat sz. helyébe 24,968 határoztatott. S a múlt évi 44,826 forintot tevő háziadó helyébe jövő évre 51,185 fr. vettetett ki. A rendes évi hadiadóból egy rovatra 2 fr. 12 kr., a háziból pedig 2 fr. 3 kr. jutott.

A hadi pénztárral tett, s a most mondott közgyülésben felolvasott számvetés szerint e megye hadiadóbeli tartozása april végén 81,000 fr. volt — a mondott alkalommal azonban az első alispán jelentése szerint 96,000.

Ujonczokat a 39-ik számu magyar gyalog ezredhez állit, s a 6-ik számu huszár ezredet pótolja. Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 612 katonát adott.

Politikai kormányzás tekintetéből 4 főbirói járásra oszlik, mellyek ezek: I. nyiri, II. krasznaközi, III. szamosközi s IV. nagybányai.

Tartománybiztossági tekintetben a debreczeni — *közoktatásra* nézve a nagyváradi kerülethez — s *egyházilag* a szathmári püspökséghez tartozik.

Tisztikara s *szegődöttei* száma, évi fizetése s illetőleg bérjárandósága ekkint van rendszeresítve, u. m.

a) Tisztikar: *főispán* 1500 — *első alispán* 600 — *m. alispán* 300 — *főjegyző* 500 — *első aljegyző* 250 — *m. aljegyző* 200 — *levéltárnok* 300 — két *pénztárnok* (400 frtjával) 800 — négy *adószedő* (150 frtjával) 600 — *számvevő* 200 — négy *főszolgabiró* (300 frtjával) 1200 — tizenkét *alszolgabiró* (150 frtjával 1800 — tizenkét *esküdt* (100 frtjával) 1200 — *főügyész* 300 — három *alügyész* (150 frtjával) 450 — kilencz *katonabiztos* (60 frtjával) 540 — két *csendbiztos* (150 frtjával) 300 — öt *irnok* (100 frtjával) 500 — összesen: 11,540 frt.

b) Szegődöttek: *mérnök* 400 — *segéde* 200 — *főorvos* 500 — *másod orvos* 300 — *baromorvos* 200 — hat *sebész* (200 frtjával) 1200 — négy *bába* (100 frtjával) 400 — *selyemfelügyelő* 20 — *útigazgató* 300 — ennek *hajdúja* 45 — *várnagy* 140 — *porkoláb* 80 — tizennyolcz *tömlöczhajdu* (50 frtjával) 900 — huszonkilencz *szolgahajdu* (45 frtjával) 1,125 — *kéményseprő* 60 — *bakó* 80 — *rabok sütője* 18 — nyolcz *pandur* (45 frtjával) 360 — nyolcz *huszár* (60 frtjával) 480 — összesen: 6,808 frt., — s e szerint:

a tisztikar évi fizetése . .	11,540 frt.
szegődöttek éri bére . . .	6,808 „
együtt tesz évenkint	18,348 frtot.

E megyében következő sz. kir. városok kebeleztetnek; u. m.:

a) *Szatmárnémeti* (tárnoki) 1217—1230-ik évben még királyi erősség (Castrum Regium) vala. 1230-ban II. András a Zothmári németeket, kik Gizela királynéval jöttek be, igen szép szabadságokkal ajándékozta meg. 1261-ben V. István, ifjabb királynak mulatóhelye volt, s a szathmár-németieknek 1264-ik évben nevezetes szabadságlevelet adott. 1330-ik évben a németiek királyi vadászok voltak; — igy irja Katona (8. könyv. 517. lap.): 1411-ben a város több magyarországi helyekkel s várakkal együtt Belgrádnak cserében adatott György serviai despotának. 1464-ik évben Szathmáron pénzverő királyi kamara volt. 1501-ben Ulászló fenyegető parancsolata által védelmezte a városiakat Geréb László erdélyi püspök ellen, ki tized ki nem adása miatt a misemondást, gyóntatást, az egyházi temetést megtiltotta, s a holtakat a föld szinén büszhödni hagyatta. 1543-ik évben I. Ferdinánd Szathmárt és Németit Báthori Andrásnak, Kristófnak, Istvánnak ajándékozta, kik a várat a Szamos szigetében felépítették, s a hadi mesterség szerint jól megerősittették. 1558-ban Izabella Zápolyának özvegye a lakosokat minden huszad, harminczad s más vámok fizetésétől felmentette, Balassa Menyhértet főkapitánynak tette, s

Nagybányát, három vármegye tizedével neki adván, lakásul Szathmárt rendelte, de ez a várkatonákat maga részére hódítván, a várat Ferdinánd részére elfoglalta; megbosszankodván ezen Zápolya Zsigmond, Szathmárt török segítséggel keményen ostromoltatta, de Zay Ferencz kapitány vitézsége miatt sikeretlenül. 1564-ben Balassa katonáival Kassa vidékére rándulván, Báthory István Váradról szekereken vitt katonákkal, a lakosok egyetértéséből, estvéli csordahajtáskor a várat meglepé, s visszafoglalá, lekonczolván elébb a német katonákat, s rabságba ejtvén Balassának nejét s gyermekeit. 1565-ik évben Schwendi Lázár és Báthori András, a vár visszavevésére nagy erővel közelgetvén, ezt Báthori István felgyujtatá, s oda hagyva, katonáival Váradra költözött, s igy Schwendi könnyen hozzájutván, a várat ismét erősen felépitette. 1622-ben a szathmári vár, Bethlen Gábornak békekötés szerint, általadatott; 1645-ben a linczi békeségnél fogva Rákóczy György fejedelem előlülése alatt a reformatusok hires egyházi gyülést tartottak itt, mellyre 115 predikátor jelent meg, és Geleinek az egyháziakban szabott rende megtartatott. 1657-ik évi Szentiványhó 26-án a szatmáriak, a Rákóczyak jószágát tűzzel vassal pusztító lengyelekkel egyességre léptek, hogy pogány-módra ne sarczoltassanak s elégedjenek meg 2,600 tallérral. 1659-ben a várat I. Leopold megbizottai általvették, s ekkor ujabban megerősittetett 1660—1663-ban a környéken nagy pusztitást teve a tatár, s Szathmár városát is felgyújtotta. 1668-ik évben I. Leopold megparancsolá, hogy a városban lakó nemesek szinte mint más polgárok adót fizetni, katonát tartani kötelesek legyenek; ellenben a városiak a vármegye közgyüléseiből ki ne zárassanak. — Ugyanezen évben a vármegye gr. Nádasdy Ferencz országbirájához intézett levelében keservesen panaszkodik a szathmári várban őrködő német katonák sarczolásai ellen, s kéri ezeket, magyarokkal felváltatni. 1669-ben az elkeseredett nemesség a gombási erdőben lesben állván, a zsákmányra kirándult szathmári német katonákat megtámadta, s nagyrészt felkonczolta, vagy a Szamosba fulasztotta. 1680-ik évben Apaffy Mihály 24,000 törökkel, erdélyiekkel a várat egy hónapig ostromolta, de sikeretlenül. 1682-ik évben Tököly Imre, fegyverszünés alatt, a várat hadi fortélylyal kézre kerítette, de már 1684-ben katonái I. Leopold seregeinek feladták. 1686-ban a vérengzéséről s kegyetlenségéről ismeretes Karaffa Antal cs. hadi vezér Szathmárban szállásolt, s itt egy év leforgása alatt annyira sarczolá a szegény városi népet, hogy ez neki többet fizetne (61,032 frt. 20 kr.); ekkor mint fizetett felszabadulása alkalmával, t. i. midőn a két város királyi sz. városnak tétetett, 41,773 fr. 33 denárt fizetvén csak. 1703-ik évben Rákóczy Ferencz vezérlete alatt nyughatatlankodó hazafiakat b. Károlyi

Sándor és Bekker hadivezér Szathmárnál elszélesztették, de később a vár gr. Forgács Simonnak, Rákóczy vezérének a német őrző katonaság által, alku mellett, hogy hadi foglyokká legyenek, általadatott, s ekkor részint a németek, részint a kuruczok prédálásai s gyújtogatásai által a város vég pusztulásra jutott, úgy hogy a lakosok szőlőhegyeikbe, kunyhókba költöztek ki. — 1705—1706-ban Rákóczy parancsolatából több izben sürgettetett! a város, hogy a várat rontsa le, de sikeretlenül. Végre 1711-ben Károlyi Sándor csakugyan felégettette, s elhányatta. Ugyanez évben a békeség, melly Debreczenben kezdetett, Károlyban folytattatott, Szathmárban bevégeztetett gr. Pálffy János nádor hatalmas közbenjárása által, mellynek következésében Majténynál 12,000 válogatott magyar fegyverét letevén, I. József császár királyi hűségére esküdt, 1715-iki jan. 20-kán megalkudtak a kir. kamarával, hogy a városhoz adandó jószágért, és a kir. haszonvételekért Szathmár fizessen 25,066 fr. 66 den. Németi 7,106 fr. 67 den., a felszabadításokért 9,600 fr., és igy összesen 41,733 fr. 33 denárt.

Népessége Fényes szerint 16,905 lélek.

Börtöneiben a közelebbi tiz év (1831—1840) év alatt létezett s rendes bíróság által elitélt 1,373 rab közöl per alatt, felmentve, s félévi rabságra 1,361 — félévi s azontuli rabságra 11 itéltetvén — középszámitással a tiz évi raboskodókkal 137 — a félévi s azontuli raboskodókból 1 jut egy évre.

Az 1840-ik évi ujonczállitáskoz 53 katonát adott, s a nemzeti színházra 893 fr. $20^{6}/_{16}$ krral adózott.

$12^{4}/_{8}$ nádori porta után hadi adó fejében	8,606 fr.	$6^{6}/_{16}$ kr.
s hadfogadókra	150 „	$3^{5}/..$ „
évenkint összesen fizet	8,756 fr.	$9^{11}/_{16}$ kr.
Ezen felül		
tartománybiztossági hivatalnokok évi járandóságára	18 fr. 54	kr.
s igy hadi adójának évi összege tesz . .	8,775 fr.	$3^{11}/_{16}$ kr.
1843-ik évi Mindszenthó 31-ik napján volt hadi adóbeli hátramaradása	9,989 fr.	$30^{15}/_{32}$ kr.
ehez az e naptól 844-iki sz. Györgyhó 30-ikáig	4,378 „	$4^{27}/..$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván . . .	14,367 fr.	$35^{10}/..$ kr.
tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	3,747 „	$46^{21}/.$ „
s e szerint 1844ki sz. Györgyhó 30kán volt hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 630 frt. $18^{6}/..$ krral szaporodott.	10,619 fr.	$48^{21}/..$ kr.

Hadi pénztárának kiadásai:

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az $183^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$183^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $183^{3}/_{4}$ik évi számadás szerint		$183^{5}/_{6}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Hadi adó-járandóság fejében	8606	$6^{6}/_{16}$	8606	$6^{6}/_{..}$	8606	$6^{6}/_{..}$	8606	$6^{6}/_{..}$	8606	$6^{6}/_{..}$	8606	$6^{6}/_{..}$
Hadfogadókra	150	4	150	4	150	4	150	4	150	$3^{5}/_{..}$	150	$3^{5}/_{..}$
Hadi pénztárt illető fizetésekre	562	54	291	9	440	27	724	58	691	14	661	50
„ „ „ napidíjakra	99	49	133	8	230	50	232	6	265	53	532	22
E várost terhelő s a hadi pénztárt illető tőkék kamatainak fizetésére . .	—	—	—	—	—	—	360	—	445	33	810	24
E várost terhelő adósságok fizetésére	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	22	2	23	6	22	12	23	30	10	24	20	48
Laktanyák s más katonai épületek javitására	993	28	702	53	591	49	981	54	870	26	870	26
Katonai veszteség s szálitási teher megtérítésére	2737	13	5728	24	3410	—	6351	47	1605	25	373	39
A netalán behajthatlan s elengedett adóra	200	—	200	—	200	—	200	—	200	—	200	—
A házi pénztár vegyes költségeire . . .	5342	57	3472	19	4631	3	1968	40	1520	29	208	19
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A kamarai pénztár szükségeinek fedezésére	1104	14	835	26	432	56	328	33	2536	12	5463	5
Öszveg	19818	$47^{6}/_{16}$	20142	$35^{6}/_{..}$	18715	$27^{6}/_{..}$	19927	$38^{6}/_{..}$	17503	$14^{11}/_{..}$	17897	$2^{11}/_{..}$

Házi pénztárának kiadásai következők: *Bíró* 400 fr. 6 ölfa ingyen illetménykép — *polgármester* 400 fr. 4 ölfa in. ill. — *kapitány* 350 — tiz *tanácsnok**) 300 — *főjegyző* 400 — *aljegyző* 200 *főügyész* 200 — *alügyész* 150 — *szószólló* 200 — *hadi pénztárnok* 300 — *kamarás* 300 — *alkamarás* 200 — *számvevő* 300 — *telekbiró* 150 — *gazdasági ülési jegyző* 150 — *kiadó* 150 — *levéltárnok* 150 — *gazdasági ügyész* 50 — *vál. polgárságí tollnok* 50 — *gyámatya* 100 — *orvos* 300 fr. s 39 fr. szállásbér — két *sebész* 150 — *bába* 40 — *mérnök* 200 fr., természeti szállás s 6 ölfa in. ill. — *hegymester* 100 — *erdőmester* 200 — két *vásárbiró* 60 — két *malom-felügyelő* 50 — két *telek-felügyelő* 50 — két *húsraügyellő* 160 — két *irnok* 100 — harmadik *irnok* 50 — *pertárnoki irnok* 100 — *városi biztos* 100 — két *hadnagy* 60 — *biztosi szolga* 36 — *oroszfalvi ispán* 80 fr., t. sz., 10 ölfa in. ill., 12 m. búza, 24 m. zab 4 sz. szalma — *serfőző* 100 fr., t. sz. vagy 40 fr. sz. bér — *kádár* 50 fr. 3 ölfa in. ill. — *hidmester* 50 — *órás* 50 4 font gyertya, 4 ölfa in. ill. — *kéményseprő* 40 fr. s 10 fr. sz bér — *kőmüvesmester* 40 fr. — öt *ajtonálló* 40 fr., 2 pár csizma — *gyámhivatali ajtonálló* 36 fr. 2 pár csizma — 2 *adóhivatali ajtonálló* — u. a. — *kamara hivatali ajtónálló* u. a. — *futár* u. a. — *húsra felügyelő szolga* u. — hat *hajdú* u. a. — más *hajdu* 36 fr., 12 m. rozs s ruházat fejében 26 fr. — *tömlöcztartó s őrmester* 40 fr. 2 pár csizma — *homorodi mészárszéki hajdú* 36 — *hidnál vámszedő hajdú* 36 — *mezei rendőri hajdú* 36 fr. szabad ruházat, 1 m. rozs — *másik* 36 fr., 2 pár csizma — két *rendőri szolga* 36 fr., ruhára 26 fr., 12 m. rozs — két *gazdasági hajdu* 18 — *vásárbirói szolga* 12 — *hegybirói szolga* 36 fr. 12 m. rozs, ruhára 26 fr. — *hegykerülő* 12 fr. — két *zsadányi hegykerülő* 6 — tizenkét *zsadányi kerülő* 10 — négy *erdei csősz* 24 fr., 3 ölfa in. ill. — *cser- és kismocsári 2 csősz* 12 fr., 1 ölfa in. ill., 1 pár csizma — *nagy- és sárerdei 4 csősz* 24 fr., 3 ölfa in. ill., 1 pár csizma — *lovász* 36 — *kádár* 5 fr., 2 pár csizma — két *mészárszéki szolga* 30 — három *sörházi szolga* 30 — két *kocsis* 40 — három *ökörpásztor* u. a. — *kutyapeczér* 12 — *fütő* 5 — összesen: *évi fizetéses járandóságra* 11,972 fr.; *szállásbér* fejében 89 fr. — három egyénnek term. szállás, egynek szabad ruházat s másoknak ruházat fejében 114 fr. — továbbá 59 ölfa ingyen illetménykép — 12 m. búza — 49 m. rozs — 24 m. zab — 4 szekér szalma — 4 font gyertya és 46 pár csizma.

Tárnokmesteri illetőség fejében 25 fr. 36 kr. — *altárnoknak*

---

*) A *mező-kapitányi* hivatalt kezelő tanácsnok évi fizetésén felül még 50 p. frtot húz.

3 fr. 50$^{3}/_{5}$ kr. — *tárnokszéki jegyzőnek* u. a. — összesen: 33 fr. 17$^{1}/_{5}$ kr.

Egyházi egyénekre: lelkész 650 fr. 24 kr., ölfa in. ill., 248 akó bor — két *káplán* 200 — két *g. lelkész* 300 fr., 6 ölfa in. ill. — két *helv. hitvallásu főnök* 300 fr., 6 ölfa in. ill. — két *segéd* 200 fr., 6 ölfa in. ill. — *orgonás s kántor* 150 fr., 3 ölfa in. ill., 4 m. búza, 4 hold szántóföld. — *egyházfi* 40 fr., 3 ölfa in. ill. — *másik* 10 fr. — *harangozó* 40 fr. t. sz., 4 ölfa in. ill. — más két *harangozó* 12 fr. 6 font gyertya, éji őrködésért 10 fr. — két *g. egyházfi* 10 — két *harangozó* 12 — *helv. egyházfi* 10 — *harangozó* 12 fr. 6 font gyertya, éji harangozásért 10 fr. — összesen: *évi fizetés járandóságra* 2,810 fr.; egy egyénnek *természeti szállás*, 70 öl *fa* in. ill. — 8 akó *bor* — 4 m. *buza* — 4 hold *szántóföld* — és 18 font *gyertya*.

Közoktatási személyzetre: ág. hitv. tanitó 300 fr., 8 ölfa in. ill. — *tanitó* 200 fr., 8 ölfa in. ill. — három *tanitó* 160 fr., 8 ölfa in ill. — két *leánytanitó* 160 fr., 8 ölfa in. ill. — három *g. tanitó* 160 fr. (a két első 11 — a 3-ik 8 ölfa in. ill.) — négy *g. tanitó* 150 fr., 8 ölfa in. ill. — *nemzeti iskola igazgató* 40 fr. — *1-sö nemz. isk. tanitó* 200 fr., 8 ölfa in. ill. — *másik* 190 fr., 40 fr. sz. bér s 8 ölfa in. ill. — *harmadik* 160 fr., 40 fr. sz. bér s 8 ölfa ingyen illetménykép — összesen: *évi fizetés járandóságra* 2,380 fr.; — *szállásbér fejében* 80 fr. s 118 öl fát ingyen illetménykép. E szerint összesen

Készpénzbeli kiadásai: 17,478 fr. 17$^{1}/_{5}$ kr., ezen felül *természeti szállás* 4 — *szabad ruházat* 1 egyénnek — 4 hold *szántóföld* — 46 pár *csizma* — 16 m. *buza* — 49 m. *rozs* — 24 m. *zab* — 4 szekér *szalma* — 4 font *gyertya* — 26 akó *bor* — 247 ölfa in. illetménykép.

Számit 165 *fizetett egyént* s 40 *választott polgárt*.

b) *Nagybánya* (k. személynöki) hajdan Asszony pataka, — Rivulus Dominarum — 1142-ik évben II. Géza által szászokkal népesittetett meg. 1347-ben I. Lajos nevezetes szabadságlevelet adott a városnak, mellyből kitetszik, hogy már ekkor itt aranybányák míveltettek. 1411-ik évben György serviai despotának adatott Belgrádért cserében több magyar városokkal együtt. 1422ben Tamás egri püspök rendelte: hogy a nagybányai népész egy felvilágosodott prédikálót, és 11 káplánt tartson — 1459-ben Nagybányának vára volt, melly Corvinus Mátyás anyjához tartozott; kitetszik ez e királynak adományleveléből, mellyet Zápolya Imrének, főkincstartónak, s hajdan a nagybányai vár porkolábjának adott. Ugyancsak Mátyás 1468ban a bányák mivelését és a pénzverést bérbe adta a lakosoknak 13,000 arany forintért. —

1490-ben Albert lengyel királyi herczeg 8,000 katonáival a várost megtámadta s felprédálta. 1508-ik évben nagybányai pénzverésre Thurzó János vigyázott fel, s az ez időbeli aranyokon e nevek olvashatók: „N. B. J. T.“ — 1530ban a mohácsi veszedelem után a város Zápolya kezére került. — 1560-ik évben Nagy- és Felsőbánya királyi adománynyal Balassa Menyhértnek adatott. — 1564-ben Somlyai Báthory Istvánnak a város magát feladta, de 1565-ben Schwendi Lázár cs. hadvezér visszavette. 1567-ben Zápolya János Zsigmond a várost könnyen bevette, de a várat csak felette véres ostrommal foglalhatta el, mivel Sávolyi Tamás magyarok, és gr. Leonárd németek kapitánya utolsó leheletökig ótalmazták. Az erősség ez uttal földig lerontatott. 1558-ik évben Báthori Zsigmond erdélyi fejedelem nagy- és felsőbányai, kapniki, laposi bányáit b. Herbenstein Felicziánnak esztendőnkint fizetendő 33,160 tallérért bérbe adta három esztendőre, úgy: hogy Nagyverem nevü bányájára különös gondja legyen, a veretlen aranyat, ezüstöt a görögöknek, vagy havasalföldieknek el ne adja, és hogy Erdély ellen valami csalárd igyekezettel ne legyen. — 1624-ben Nagy- és Felsőbánya különös kir. adománynyal Bethlen Gábornak adatván, be is igtattatott. — 1645-ben a linczi egyességben mind a két város, Bethlen István és János Péter magvaszakadtával I. Rákóczy Györgynek adatott. 1661-ik évben Nagyváradot a törökök megvevén, Nagy- és Felsőbánya sok esdeklés után a budai Achmet basától 10,000 tallérért váltották meg az őket fenyegető pusztításokat, igérvén egyszersmind, hogy a töröknek hódoltjai lesznek. — 1664-ben a vasvári békeség erejénél fogva mind a két város Leopoldnak visszaadatott. — 1677-ben Wesselényi István a nyughatatlanok vezére erdélyi, franczia, lengyel, tatár sereggel a várost elfoglalta, az oltárokat felhányatván, a bányatiszteket tömlöczre hányatta, Borsy János kath. papot kihajtatta, — 1685-ben Tököly megfogatása után a császár hűségének hódolt. — 1703-ban Rákóczy hada elfoglalta. — 1710-ben nagy döghalál uralkodott. 1717-ik évben a kirohanó tatárokkal Bagossy László a város mellett megütközött, s azért a lakosok szerencsésen megmenekedtek a pusztításoktól.

Népessége Fényes szerint 5237 lélek.

Börtöneiben az utóbbi tiz év (1831—1840) közben létezett s rendes bíróság által elitélt 145 rab közöl per alatt, felmentve s félévi rabságon alól 37 — félévi s azontuli rabságra 108 itéltetvén, középszámitással a tiz évi összes rabszámból 15 — a félévi s azontul raboskodókból 11 esik egy évre.

Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 14 katonát adott, s a nemzeti színházra 303 frt. $44^{2}/_{16}$ kr. adózott.

$4^2/_8$ nádori porta után hadi adó fejében .	2,926 fr.	$4^9/_{16}$ kr.
s hadfogadókra	51 „	$1^2/_{..}$ „
évenkint összesen fizet	2,977 fr.	$5^{11}/_{16}$ kr.
Ezen felül *tartománybiztossági hivatalnokok* évi járandóságára	9 fr. 26	kr.
s igy hadi adójának évi összege tesz . .	2,986 fr.	$31^{11}/_{16}$ kr.
1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján hadi adóbeli hátramaradása tett	463 fr.	—$^9/_{..}$ kr.
ehez az e naptól 1844-ik évi sz. Györgyhó 30-káig	1,488 „	$32^{27}/_{..}$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván, összes tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	1,951 fr.	$33^4/_{..}$ kr.
	1,488 „	$32^{27}/_{..}$ „
s e szerint 1844ik sz. Györgyhó 30kán volt hátramaradását az előbbi félévihez vetve, azaz utóbbi félév alatt — frt. — krral szaporodott.	463 fr.	—$^9/_{..}$ kr.

Hadi pénztárának kiadásait lásd a 174-ik lapon.

Házi pénztárának kiadásai következők: *biró* 300 fr. 12 ölfa ingyen illetménykép — *kapitány* 250 fr. 12 ölfa fuvarviseléssel — hat *tanácsnok* 200 fr. 12 ölfa f. v. — *főjegyző* 300 fr. 12 ölfa f. v. — *aljegyző* 130 fr. 10 ölfa f. v. — *főügyész* 150 fr. 12 ölfa f. v. *alügyész* 50 fr, 8 ölfa f. v. — *szószólló* 100 fr., 10 ölfa f. v. — *számvevő* 150 fr. 8 ölfa in. ill. — *pénztárnok* 200 fr., 10 ölfa in ill. — *kamarás* 150 fr., 10 ölfa in. ill. — *ispán* 120 fr. 4 ölfa in ill., 6 szekér széna — *gyámatya* 200 fr., 6 ölfa in. ill. — *irnok* egyszersmind *lajstromozó* 120 fr. — négy *irnok* 100 fr., 6 ölfa in. ill. — *főorvos* 300 fr., 50 fr. sz. bér s 6 ölfa in. ill. — *sebész* 100 fr., 8 ölfa in. ill., s mint *baromorvos* s *húsra felügyelő* 50 fr. — 1-ső *bába* 80 — *másik* 50 — *harmadik* 16 — *útbiztos* 50 — *erdész* 200 fr. s 12 ölfa in. ill. *órás* 50 — *kádár* 50 — *serfőző* 120 — *kéményseprő* 300 — *ajtónálló* 60 — *kőmüves* 50 — hét *hajdu* 40 fr., 6 mérő búza — *tömlöcztartó* 50 — három *éji őr* 48 — *csatornász* 12 — négy *erdei csősz* 18 — *városi ispán* 60 — *kocsis* 60 — *határfelügyelő* 24 — *felvigyázó* 4 ölfa in. ill. — *bakó* 30 fr. — összesen: *évi fizetés járandóságra* 6,228 fr.; *szállásbér* fejében 50 fr., 104 ölfa ingyen illetménykép, s 138 ölfa fuvarviseléssel, 42 mérő *búza* s hat szekér *szalma*.

Egyházi egyénekre: lelkész 24 ölfa in. ill. — *g. lelkész* 600 fr. (a házi pénztárból csak 364 fr. 26 kr.) — *orgonás* 6 ölfa in. ill. — *sekrestyés* 1 ölfa in. ill. — összesen: *évi fizetés járandóságra* 600 fr. s 31 ölfa in. ill.

Hadi pénztárának kiadásai:

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az $183^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$183^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $183^{3}/_{4}$ évi számadás szerint		$183^{5}/_{6}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		184^{4}_{5}ik évre előlegesen kivettetett	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Hadi adó járandóság fejeben	2926	$4^{9}/_{16}$	2926	$4/^{9}$..	2926	$4/^{9}$..	2926	$4^{9}/$..	2926	$4^{9}/$..	2926	$4^{9}/$..
Hadfogadókra.	51	1	51	1	51	1	51	1	51	$1^{2}/$..	51	$1^{2}/$..
Hadipénztárt illető fizetésekre	348	26	348	26	348	26	348	26	348	26	348	26
„ „ „ napidíjakra	100	—	100	—	100	—	100	—	100	—	100	—
E várost terhelő- s a hadipénztárt illető tőkék kamatainak fizetésére . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E várost terhelő adósságok fizetésére	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Laktanyák s más katonai épületek javitására	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség s szállitási teher megtérítésére	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra	50	—	50	—	50	—	50	—	50	—	49	24
A házi pénztár vegyes költségeire . . .	20	—	20	—	20	—	20	—	20	—	20	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A kamarai pénztár szükségeinak fedezésére	873	27	814	2	810	35	772	18	1470	16	1425	45
Öszveg	4368	$58^{9}/_{16}$	4309	$33^{9}/$..	4306	$6^{9}/$..	4267	$49^{9}/$..	4965	$47^{11}/$..	4920	$40^{11}/$..

Gyermek-iskola részére 6 ölfa in. ill. — E szerint összesen: *Készpénzbeli kiadásai* 6,878 fr., 135 öl *fa* in. ill. és 138 öl *fa* f. v., 42 m. *búza* s 6 sz. *szalma*.

Számít 61 *fizetett egyént* s 60 *választott polgárt*.

c) *Felsőbánya* (k. személynöki — medius mons) szabadságait nyerte I. Lajostól 1347-ik évben, mellyek Zsigmond és I. Mátyás által megerősíttettek, egyébiránt számos kiváltság szaporító vagy megerősítő leveleket nyert. Említést érdemel Hunyady János kormányzónak 1452-ik évben költ pecsétes levele, mellynél fogva minden a határban találtató arany- és ezüstbányából bejövő kir. bért (urburát) a városi anyatemplomnak ajándékozott bizonyos orgonáért, mellyet itt megszeretvén, Zólyom városába vitetett. — 1600-ik évben a város saját arany ezüst bányáját különös privilegiális egyesség szerint a királyi fiscusnak örökösen általadta, minden rendkivüli adók, s terhektől feloldoztatását nyervén érette; e szabadságában ugyancsak a királyi koronai ügyvéd által ótalmaztatik, s noha a városnak külön portája, tanácsa, vérhatalmi joga van: követeket az országgyülésre nem küld. Erdeje 12,293,380 □ ölet foglalnak.

Népessége Fényes szerint 4,080 lélek.

Börtöneiben az utóbbi tiz év (1831—1840) közben létezett s rendes bíróság által elitélt 86 rab közől per alatt, felmentve, s félévi rabságra 46 — félévi s azontúli rabságra 40 itéltetvén — középszámitással a tiz évi összes rabszámból 9 — a félévi s azontúl raboskodókból 4 esik egy évre.

Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 16 katonát adott, s a nemzeti szinházra 643 fr. $12^{4}/_{16}$ krral adózott.

9 nádori porta után hadi adó fejében	6,196 fr.	$23^{13}/_{16}$ kr.
s hadfogadókra	108 „	$2^{6}/_{16}$ „
évenkint összesen fizet	6,304 fr.	$26^{3}/_{16}$ kr.
Ezen felül		
tartománybiztossági hivatalnokok évi járandóságára	9 „	26 „
s igy hadi adójának évi összege tesz . .	6,313 fr.	$52^{3}/_{16}$ kr.
1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján volt hadi adóbeli hátramaradása	— fr.	— kr.
ehez az e naptól 1844-iki sz. Györgyhó 30-ikáig	54 „	$1^{7}/_{16}$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván . . .	54 fr.	$1^{7}/_{16}$ kr.
tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	54 „	$1^{7}/_{16}$ „
s e szerint 1844iki sz. Györgyhó 30kán volt	— fr.	— kr.

hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt — fr. — krral szaporodott.

Számit 62 *fizetett egyént* s 40 *választott polgárt.*

Házi pénztárának kiadásai ezek: Biró 400 fr. 12 ölfa in. ill. 30 m. búza, 11 1/2 akó bor — hat *tanácsnok* 250 frt. 12 ölfa in. ill. 11 1/2 akó bor [1]) — *főjegyző* 300 frt, 12 ölfa in. ill., 24 m. búza, 11 1/2 akóbor — *aljegyző* 200 frt., 8 ölfa in. ill., 18 m. búza, 8 1/2 akóbor — *ügyész* 250 frt., 12 ölfa in. ill., 18 m. búza, 8 1/2 akóbor — *szószólló* 150 fr., 8 ölfa in. ill., 18 m. búza, 8 1/2 akóbor — *pénztárnok* 250 frt., 8 ölfa in. ill. 18 m. búza, 8 1/2 akóbor — *erdőfelügyelő* u. a. — *gazda* 200 frt., 8 ölfa in. ill., 18 m. búza, 8 1/2 akóbor — *gyámnok* 150 frt., 8 ölfa in. ill., 12 m. búza, 5 1/4 akóbor — két *számoló* 40 fr, 8 ölfa in. ill., 12 m. búza, 6 akóbor — *irnok* 150 frt., 8 ölfa in. ill., 6 m. búza, 3 akóbor — *főorvos* 300 frt., term. szállás, 12 ölfa in. ill., 18 m. búza, 8 1/2 akóbor — *sebész* 150 frt. t. sz., 4 ölfa in. ill., 12 m. búza, 5 3/4 akóbor — *bába* 50 frt. — *serfőző* 200 frt. t. sz. — két *molnár* 40 — *kéményseprő* 32 — *órafelügyelő* 30 — *sóeladó* 30 — *kádár* 45 — két *korcsmáros* 70 — *kovács* 192 frt., 12 m. búza — *kovácslegény* 108 frt., 12 m. búza — *másik* 72 frt. — *ajtónálló* 60 frt., t. sz., 12 m. búza s szabad ruházat — három *hajdú* 63 frt., 12 m. búza — három más *hajdú* 84 frt., 12 m. búza — négy *erdei őr* 96 frt., 12 m. búza — *erdőkerülő* 60 frt., 6 m. búza — *fütő* 16 frt. — négy *rakodó* 100 frt. — *kocsis* 63 frt., t. sz., 12 m. búza s szab. ruházat — két *portás* 6 — *gyepmester* 50 frt. — *kis-bányai főbiró* 10 — *albiró* 4 — *éji őrök káplárja* 120 — *éji trombitás* 96 frt. — összesen: *évi fizetés járandóságra* 7,009 frt. — *természeti szállás* 5 — s *szabad ruházat* 2 egyénnek, 310 ölfa in. ill. — 234 m. *búza* s 120 akó *bor.*

Egyházi egyénekre: kis-bányai lelkész 60 frt. 6 m. búza — *mezővárosi lelkész* 12 frt. — *harangozó* 6 frt. — összesen: *évi fizetés járandóságra* 78 frt, 6 m. *búza.*

Közoktatási személyzetre: *nemzeti iskola igazgató* 12 frt. — 2-ik *osztálytanitó* 200 frt., t. sz. s 6 m. búza — *leánytanitóné* 180 frt. t. sz. 6 m. búza — összesen: *évi fizetés járandóságra* 312 frt., két egyénnek *szabad szállás* s 12 m. búza. — E szerint összesen:

Készpénzbeli kiadásai: 7,399 frt., *természeti szállás* 7 — *szabad ruházat* két egyénnek, 310 öl *fa* in. ill. — 252 m. *búza* s 120 akó *bor.*

---

[1]) A tanácsbelick és alsóbbtiszti egyének által a tiszti állásukhoz kötött javadalmakért a városi tanács- és a közönségtől időszakonkint meghatározandó eladási ár, a tüzi fáért pedig a beszállitási költségek fizetendők.

XI.

Temes vármegye hasonnevű vártól vette nevezetét.

Szomszédai: keletről Krassó, — nyugotról Torontál, — éjszakról Arad vármegye — s délről a katonai határszél.

Területe $116^{10}/_{20}$ □ mértföld, s e tekintetben 8-ik a vármegyék közt. Hossza 17 s széle 4, 7, 10 német mértföld.

Urbériségét illetőleg a 114 lapon előadottakhoz megemlítendőnek véltük: miszerint az 1842-ik évi megyei összeirás szerint a nemesek birtokában levő majorsági földek 361,952 (1,600 □ ölnyi) holdra rugnak, a jobbágyok pedig birnak 4,389 egész — 10,232 fél, — 13,365 negyed — és 3,742 nyolczad telket, 11,963 hold *szőlőt*, és 16,417 hold szorgalmi földet, vagyis összesen 545,223 holdat.

Egész jobbágytelkes gazda bir szántóföldben 24, rétben 6, közlegelőben 3, belsőtelki járandóságban 1 — összesen: 32 holdat 1600 □ ölével számítván; féltelkes jobbágy szántóföldben 12, rétben 4, közlegelőben 2, belsőtelki járandóságban 1 holdat, nyolczadtelkes jobbágy szántóföldben 5, közlegelőben 1, belső-telki járandóságban 1, — összesen 7, némelly helyütt 8 holdat.

Van benne Bárándy szerint

1	szabad királyi város .	1,860	ház	18,500	lélekkel
4	kamarai polgárváros .	2,880	„	30,930	„
1	földesuri polgárváros .	610	„	4,220	„
7	bérlős mezőváros . .	2,498	„	17,436	„
3	urbéri mezőváros . .	934	„	5,732	„
172	falu	37,200	„	234,582	„
8	népes puszta	258	„	1,800	„
	magánlak	360	„	2,200	„
össz: 196	lakhely	46,600	ház	315,400	lélek; —

minden □ mértföldre 2,700 lélek jut; — ellenben Fényes szerint 304,187 lélekből 2,588 lélek esik; — a két számitás közti különség 11,213 lélek. — Elágazik e népesség

a) *vallásra* . . .	Bárándy szerint	Fényes szerint
romai katholikus . .	82,800 . . .	90,912
görög „ . .	4,080 . . .	1,400
görög n. e. óhitü .	223,000 . . .	203,778
ágostai v. t. t. . .	4,860 . . .	4,335
helvetiai	3,400 . . .	2,164
zsidó	1,800 . . .	1,598
összesen	319,940 . . .	304,187

b) *nyelvre*

törzsökös magyar	8,000	4,560
magyaros	1,0240	
német	70,000	85,449
tót	3,000	2,954
rácz	22,000	18,320
bolgár	4,000	3,000
oláh	198,000	183,228
franczia	160	150
shokacz	—	1,698
montenegrin	—	2,830
görög	—	400
zsidó	—	1,598
összesen	315,400	304,187

1830-ik évben volt e megye népessége . . . 259,623 lélek
1839-ik „ „ „ „ . . . 259,371 „
Az $184^{2}/_{3}$-ik évi rovatos összeirás eredménye következő volt:

nemnemes	274,812
szavazó nemesség	722
Temesváros népessége	17,096
összesen tehát Temes megye állandó lakosai száma	292,630 lélek [1]).

Finemessége az 1785-ik évi országos összeirás szerint 134 volt; — 1820-ban már 335 szavazó, 1832-ben 602, s 1842-ben 722 volt; — az egész nemesség mostani hihető száma 1842, kik közt személyenkint kivettetvén a nemzeti szinházrai ajánlatból e megyére kivetett 18,152 frt. $39^{3}/_{16}$ kr., — egyre 9 frt. 52 kr. jutandott.

Van területében 3 kath., 1 g. n. e. *normális* — és 42 kath., 40 g. n. e., 7 prot., 3 zsidó *alsó elemi iskola.*

A legutóbbi országos kivetés szerint 254 nádori porta után hadi adó fejében . . . . . 174,876 fr. $5^{6}/_{16}$ kr.
s hadfogadókra . . . . . 3,049 „ $10^{14}/_{16}$ „
évenkint összesen fizet . 177,925 fr. $16^{4}/_{16}$ kr.

Ide tartozván a *tartománybiztossági hivatalnokok* évi járandósága . . . . . 400 „ — „
évenkinti összes hadi adója tesz 178,325 fr. $16^{4}/_{16}$ kr.

[1]) l. az 1843-ik évi 41-ik számu „Társalkodót"; — ugyan ez összeirás szerint várbeli erösség 1, váltságos és mezőváros 23, falu 166, puszta 6 volt.

1843-ik évi Mindszenthó 31-ik napján volt hadi adóbeli hátramaradása . . . . . 68,652 fr. $39^4/_{16}$ kr.
ehez az e naptól 844-iki sz. Györgyhó 30-ikáig . . . . . 88,962 „ $38^4/..$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván . . . 157,615 fr. $17^8/..$ kr.
tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett . . . . . 45,102 „ 41 — „
s e szerint 1844-iki sz. Györgyhó 30-kán volt . . . . . 112,512 fr. $36^8/..$ kr.
hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 43,859 frt. $57^4/..$ krral szaporodott.

Házi pénztárai kiadásait a XXXVII. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte 1821., 1831. s 1837-ik években a nmgu k. udv. főtörvényszékre felküldött s ott megvizsgált büntető perek táblás jegyzékét a XXXVIII. sz. alatti tábla.

1831-ik év elejétől 1840-ik év végeig következő volt a rabok középszáma: rab évenkint összesen 328, — per alatt maradt 59, felmentetett 32, elitéltetett 236, ezek közt gyilkos 48, szülegyilkos tiz év alatt 1, gyermekgyilkos évenkint 2, gyilkos verekedés közt 15, rabló gyilkos és rabló 37, gyujtogató 5, — rendes per körülbelől 100, marhalopó 27, tolvaj 60, más egyéb vétségü 30, állapotuk szerint nemes tiz év alatt 2, előkelőbbek, — ide értve csaplárosokat s helybeli előljárókat is évenkint 4 — polgári sorsuak: mesterlegény 5, jobbágy 225, külföldi 1. A jobbágyi rovatban foglaltatik évenkint középszámmal zsellér 31, czigány 7, elbocsátott katona 3, szökött katona 1, inas és szolga 22, csikós, juhász és gulyás 4, más megyebeli 22, honába kisértetett 3, megyei fegyveres 1, erdőcsősz 1, szőlőműves 1. — Az elitélt rabok közől középszámmal évenkint férjfi 230, nőszemély 6. Életkor szerint: 16 éven alól, férjfi minden második évben 1, nőszemély annyisem, 16 évtől 24-ig férjfi 57, nő 2; — 24 évtől 40-ig férjfi 126, nő 3, — 40 éven túl férjfi 40, nőszemély minden második évben 1 — vallás szerint: romai kath. 24, ágostai 1, helvetiai 5, egyesült görög 10 év alatt 1, nem e. görög 201, zsidó 4. Büntetési rabság szerint fél éven alóli börtönre itéltekből esik egy évre 79, félévtől egy évig 30, egy évtől 3 évig 88, 3 éventúl 37. — Legkisebb volt a rabok száma 1835-ben, t. i. 252, — legnagyobb 1839-ben, t. i. 392. — Meghal évenkint a börtönözöttek közől, 10 évi tapasztalás szerint középszámmal, s még pedig az elitéltek közől 3, — a per folyama alatt 2, — összesen 5.

Egy *rabnak tartása*, ki a megye által még fehér neműekkel is elláttatik, évenkint 15 frtba kerül, de kenyér és viznél egyebet nem kap.

Van e megyének emeletes *rabkórháza* 12 ágyra, mellyben a betegek különös orvosi felvigyázat és ápolás mellett tartatnak.

1841-ik év első felében 30 nap, a másodikban 39 nap tartattak törvényszékek — az első 406, a másik 420, mindkettő összesen 826 p. frtot tevő napidíjakba került, és ez 11 biró között osztatott fel.

A *jegyzőkönyv* 1841-ik évben 354 számmal fejeztetett be, ezek közöl az első félévre 151 esett.

Ujonczokat a 61-ik számu magyar gyalog ezredhez állít, s az 1841-ik évi ujonczállitáskor 1247 katonát adott.

Politikai kormányzás tekintetéből 4 főbirói járásra oszlik mellyek ezek: I. temesi a vármegye közepén, — II. szent-andrási a vármegye éjszak-nyugoti, — III. lippai éjszak-keleti, — IV. verseczi déli részén.

Tartománybiztossági tekintetben a temesi, — *közoktatásira* nézve a nagyváradi kerülethez — *egyházilag* pedig a csanádi püspökséghez tartozik.

Székhelye: Temesvár.

Pecsétje következő körirattal van ellátva: „Temes vármegye pecsétje 1837.“

Vérhatalmi joggal a megyén kivül Theresiopolis szabadalmazott város, s a koronkai uradalmak birnak, — de ez utóbbiakban nem gyakoroltatik.

Tisztikara s *szegődöttei* száma, évi fizetése s illetőleg bérjárandósága ekkint van rendszeresítve, u. m.:

a) Tisztikar: *főispán* 1500 — *első alispán* 800 — *m. alispán* 400 — két *táblabiró* (300 frtjával) 600 — *főjegyző* 600 — *első aljegyző* 300 — *m. aljegyző* 350 — *levéltárnok* 400 — *főpénztárnok* 400 — négy *adószedő* (300 frtjával) 1200 — *számvevő* 400 — négy *főszolgabiró* (400 frtjával) 1600 — nyolcz *alszolgabiró* (250 frtjával) 2000 — *főügyész* 400 — *alügyész* 200 — tizenkét *esküdt* (150 frtjával) 1800 — két *csendbiztos* (250 frtjával) 500 — öt *katonai biztos* (150 frtjával) 750 — négy *irnok* (150 frtjával) 600 — összesen: 14,800 frt.

b) Szegődöttek: két *mérnök* (egy 350, egy 300 frtjával) 650 — két *orvos* (500 frtjával) 1000 — négy *sebész* (150 frtjával) 600 — *baromorvos* 150 — négy *bába* (egy 100 — három 50 frtjával) 250 — *porkoláb* 80 — két *selyemfelügyelő* (130 frtjával) 260 — *kertész* 50 — *várnagy* 150 — *hajdúkáplár* 100 — huszonöt *huszár* (100 frtjával) 2500 — negyvennégy *hajdú* (80 frtjával) 3520 — huszonnégy *lovas pandur* (100 frtjával) 2400 — *kovács* 30 — *kéménysepr*ő 80 — *bakó* 200 frt s lakbér 22 frt 14 kr. — összesen: 12,042 frt 14 kr.; — s e szerint

a megyei tisztikar évi fizetése .	14,800 fr. — kr.
s szegődöttek évi bére . . .	12,042 „ 14 „
együtt tesz évenkint .	26,842 fr. 14 kr.

E megyében kebelezett *Temesvár* sz. kir. tárnoki városának első eredetét a történetirók ki nem nyomozhatták; annyi bizonyos, hogy I. Károly idejében már nevezetes város vala, hol a király gyakran mulatozott, s második hitvese Mária itt végzé földi pályáját. — 1413-ik évben Hunyady János várat épitetett. — Kinizsi Pál temesi bán s parancsnok levén, sokszor megtörte itt a törököt. A mohácsi veszedelem után Zápolyák kezére került mind a vár, mind a város. — 1552-ben véres ostrom után Ferdinánd vezérétől Losonczy várkapitánytól capitulatiónál fogva a törökök elvevén (Losonczy vitézeivel együtt kimentében hütelenül lekonczoltatott), többé az erdélyieknek vissza nem adták. — Végre Eugen herczeg 1716-ik évben sokáig tartó ostrom után visszafoglalta. — 1783-ban kir. városnak tétetett, s 1791-ik évben beczikkelyeztetését is megnyerte.

Népessége Fényes szerint 17,506 lélek.

Börtöneiben az utóbbi tiz (1831—1840) év közben létezett 382 rab közől per alatt, felmentve, s félévi rabságon alól 190 — félévi s azontúli rabságra 192 itéltetvén — középszámitással a tiz évi összes rabszámból 38 — a félévi s azontúl raboskodókból 19 esik egy évre.

Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 59 katonát adott; s a nemzeti szinházra 1715 frt. $12^{11}/_{16}$ krral adózott.

24 nádori porta után *hadi adó* fejében	16,523 fr.	$43^{5}/_{16}$ krt
s hadfogadókra	258 „	$6^{10}/_{..}$ „
összesen fizet évenkint . .	16,781 fr.	$50^{2}/_{16}$ krt
Ide tartozván a *tartománybiztossági hivatalnokok* évi járandósága	50 „	— „
évenkinti hadi adó összege tesz	16,831 fr.	$50^{2}/_{16}$ krt
1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján volt hadi adóbeli hátramaradása tett	— fr.	— krt
ehez az e naptól 1844-ki sz. Györgyhó 30-káig	8,405 „	$55^{4}/_{..}$ „
tevő adójárandóságát hozzáadván . .	8,405 fr.	$55^{4}/_{..}$ kr.
összes tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	8,405 „	$55^{4}/_{..}$ „
s e szerint 1844-iki sz. Györgyhó 30-án volt	— fr.	— kr.

hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi fél év alatt — frt. — krral szaporodott.

Hadi pénztárának kiadásait lásd a következő lapon.

Házi pénztárának kiadásai következők: *biró* 500 — *polgár-*

Hadi pénztárának kiadásai:

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 184²/₃ik évi számadás szerint		184⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Hadi adójárandóság fejében	14716	26⁹/₁₆	14716	26⁹/₁₆	14716	26⁹/₁₆	14716	26⁹/₁₆	16523	43⁸/₁₆	16523	43⁸/₁₆
Hadfogadókra	256	35	256	35	256	35	256	35	288	6¹⁰/₁₆	288	6¹⁰/₁₆
Hadi pénztárt illető fizetésekre	930	—	930	—	930	—	930	—	975	25	1080	—
„ „ „ napidíjakra	329	36	358	10	338	10	296	11	524	59	440	35
E várost terhelő s a hadi pénztárt illető tőkék kamatainak fizetésére . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E várost terhelő adósságok fizetésére	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	50	—	50	—	50	—	50	—	60	—	50	—
Laktanyák s más katonai épületek javitására	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség s szállitási teher megtérítésére	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra	228	49	1084	43	630	8	600	—	220	41	1000	—
A házi pénztár vegyes költségeire . .	2608	—	1857	38	6422	37	5601	16	3683	51	3500	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai . . .	56	15	60	—	205	24	200	—	32	—	20	—
A kamarai pénztár szükségeinek fedezésére	3497	—	14932	6	4188	47	7323	26	2324	3	2649	20
Öszveg	22672	41⁹/₁₆	34245	38⁹/₁₆	27738	7⁹/₁₆	29973	54⁹/₁₆	24532	49²/₁₆	25551	45²/₁₆

mester 500 — *kapitány* 406 fr. 40 kr. — hét *tanácsnok* 300 — *főjegyző* 400 fr. 15 font viaszgyertya — *aljegyző* 250 fr. 15 font v. gy. — *tollnok* u. a. — *gazdasági tollnok* 100 fr. — *főügyész* 200 fr. 12 ft. v. gy. — *alügyész* 150 fr. 12 ft. v. gy. *kiadó* 180 — *irnok* 150 — *másik* 130 fr. — két *járulnok* 120 — 8 *díjnok* 180 — *levéltárnok* 200 — *segéde* 180 *számvevő* 250 fr. s 80 fr. szállásbér — *segéde* 200 — *pénztárnok* 400 fr. s 80 fr. sz. bér — *segéde* 250 — *kamarás* 300 — *alkamarás* u. a. — *hadi pénztári szolga* 150 — *gyámatya* 300 — *ellenőr* 200 — *segéde* 180 — *irnok* 150 — *telekbiró* 250 — *ellenőr* 200 — *szószólló* 100 — *választott polgársági igtató* 250 — *tollnoka* 150 — *főorvos* 200 — *sebész* 80 — *baromorvos* 100 s mint *húsfelügyelő* 72 — *kórházi gyakornok* 72 — *fabrika-külvárosi sebész* 80 — *józsefvárosi sebész* 120 — *bába* 120 — két külvárosi *bába* 80 — *mérnök* 300 fr. s 60 fr. sz. bér — *hadnagy* 150 — *fertálymester* 96 fr. s ruhára 60 fr. — *őrmester* 120 — *káplár* 84 fr. s 44 m. zab — négy *birói szolga* 84 fr. — harminczhárom *pandur* 72 fr. s szabad ruházat — *dobos* 72 fr. — *tömlöcztartó* 70 — *tömlöczőr* 120 — *útkövezőmester* 240 — *kútmester* u. a. s 60 fr. sz. b. *szolgája* 180 fr. s 9 fr. 36 kr. sz. bér — *húsra ügyelő* 72 — *kádár* 50 fr. s 8 fr. sz. bér — *hidraügyelő* 144 fr. — *gába beszedő* 150 — *vadász* 100 fr. t. sz. 30 m. búza, 40 m. zab, 20 m. kukuricza, 3 szekér széna, 4 öl szalma — két *erdei csősz* 54 fr. — *facsősz* 96 — *kertész* 30 fr. 6 ölfa in. ill. 12 m. gabona — *órás* 65 — *fabrika-külvárosi biró* 100 fr. — hét *ülnök* 20 — *jegyző* 80 — *józsefvárosi biró* 100 — négy *ülnök* 20 — *jegyző* 70 fr. s 36 fr. sz. — tizenkét *fabrika-külvárosi éji őr* 50 — tizenkét *józsefvárosi éji őr* 50 — *kórházi cselédeknek* összesen 60 fr. sz. bér — *selyem-tenyésztésre felügyelő* 60 — két *ácsmester* 180 fr. — összesen: *évi fizetés járandóságra* 9984 fr. 40 kr. — *szállásbér fejében* 333 fr. 36 kr. — *természeti szállás* 1 s *szabad ruházat* 33 egyénnek — 6 öl *fa* in. ill. — 30 m. *búza* — 12 m. *gabona* — 84 m. *zab* — 20 m. *kukoricza* — 69 font *viaszgyertya*, 3 szekér *széna* — 4 öl *szalma*.

Tárnokmesteri illetőség fejében 55 fr. 36 kr. — *altárnok*nak 8 fr. $20^4/_5$ kr. — *tárnokszéki jegyzőnek* u. a. — összesen 72 fr. $17^3/_5$ kr.

Egyházi egyénekre: *lelkész* 800 — *plebánia segedelme* 200 — két *káplán* 200 — *fabrika-külvárosi lelkész* 200 — *káplán* 150 — *fabrika-külvárosi g. n. e. lelkész* 200 — *külvárosi g. n. e. lelkész* 200 — *illyrvárosi lelkész* 100 — *egyházfi* 144 — *másik* 72 — g. n. e. *kántor* 100 — *egyházi zenekar igazgató* 60 — hat *zenész* 40 fr. — összesen *évi fizetés-járandóságra* 3216 fr.

Közoktatási személyzetre: 1-sö *latán iskola tanitó* 250 fr. — három *nemzeti iskola tanitó* 300 fr. 6 ölfa in. ill. — *tanitók idősb-*

jének 100 — *leánytanitónő* 200 — leányiskolai *szolga* 18 — *fabrika-külvárosi öregebb tanitó* 250 — *másik* 150 fr. s 48 fr. sz. bér — *illyrtanitó* 100 fr. s 7 ölfa in. ill. *másik* 75 — *oláhtanitó* 150 — *felső józsefvárosi tanitó* 250 — *alsó józsefvárosi tanitó* 150 — *majori tanitó* u. a. — *illyrvárosi tanitó* 200 — *mehalei tanitó* 58 fr. 50 kr. — *mehalei illyrtanitó* 66 fr. 40 kr. — *rajzmester* 300 — *rajziskolai szolga* 18 — *iskolagondnok* 100 — *illyr iskolai gondnok* 18 — *fabrika-külvárosi g. n. e. tanitó* 75 fr. 6 ölfa in. ill. — *német iskola segélye* 10 — *külvárosi* hat *iskola segélye* 36 — iskolai jutalom 25 fr. — négy *lyceumi tanitó* összesen 400 fr. — Összesen: *évi fizetés-járandóságra* 4050 fr. 30 kr. — *szállásbér fejében* 48 fr. — s 31 öl *fa* in. ill. — E szerint összesen

Készpénzbeli kiadásai: 17705 fr. $3^3/_5$ kr. — *természeti szállás* 1 — *szabad ruházat* 33 egyénnek — 37 öl *fa* in. ill. — 30 m. *búza* — 12 m. *gabona* — 84 m. *zab* — 20 m. *kukoricza* — 69 ft. *viaszgyertya* — 3 szekér *széna* s 4 öl *szalma*.

Számit 111 *fizetett egyént* s 38 *választott polgárt*.

XII.

Torontál vármegye Thur nevü várostól neveztetik.

Szomszédai: éjszakról Csanád s kis részben Csongrád, — keletről Temes, — nyúgotról Bács, Csongrád vármegyék s a Csajkások kerülete, — végre délről a németbanáti végezred.

Területe $132^2/_{20}$ g. □ mtfd.; e tekintetben 5-ik a vármegyék közt, — legnagyobb hossza 15 — széle 9 m.

Urbériségét illetőleg lásd a 114 lapon előadottakat.

E megyében négy-rendü, t. i. egész-, fél-, negyed- és nyolczadtelkek találtatnak, miszerint abban semmi osztályrendnek helye nem levén, egy egész jobbágytelkes bír szántóföldben 24, rétben 6, közlegelőben 3, belsőtelki járandóságban 1 holdat, holdját 1600 □ ölével számitván. — Féltelkes bír szántóföldben 12, rétben 4, közlegelőben 2, belsőtelki járandóságban 1 holdat. — Negyedtelkes bír szántóföldben 6, rétben 3, közlegelőben 1, belsőtelki járandóságban 1 holdat. — Nyolczadtelkes bír szántóföldben akár rétben, akár szántóföldben 5, közlegelőben 1, belsőtelki járandóságban 1, — összesen 7, némelly helyeken pedig 8 holdat. Mindenféle telkeket összevéve találtatott 1838-ban egész jobbágytelek $12{,}283^4/_8$ — ezeken kivül a papok birtak $155^3/_4$ telket, s nemesi jobbágytelek volt $33^1/_2$.

Van benne Bárándy szerint:

6 kir. koronai polgárváros	7,348 ház	58,320 lélekkel
4 földesuri polgárváros .	3,460 „	22,070 „
8 bérlős mezőváros . .	3,270 „	19,710 „
3 urbéri „ . .	1,566 „	9,420 „
107 falu	33,726 „	204,340 „
41 népes puszta . . .	3,050 „	27,348 „
magánlak	380 „	2,400 „
össz.: 169 lakhely	52,800 ház	343,600 lélek —

minden □ mfdre 2,600 lélek jut; — ellenben Fényes szerint 322,246 lélek számíttatván, minden □ mfdre 2,225 lélek esik. A két számitás közti különség 20,354 lélek. — Elágzik e népesség

	Bárándy szerint;	Fényes szerint
a) *vallásra* . . .		
romai katholikus .	150,800 . . .	242,918
görög n. e. óhitű . .	188,000 . . .	170,598
ágostai v. t. t. . .	4,000 . . .	3,272
helvetiai v. t. t. . .	4,000 . . .	3,206
zsidó	2,500 . . .	2,252
összesen	349,300 . . .	322,246
b) *nyelvre:*		
törzsökös magyar .	52,000	
magyaros	23,900 . . .	50,332
német	76,500 . . .	80,864
tót	2,500 . . .	2,500
horvát	700 . . .	—
rácz	114,000 . . .	113,660
bolgár	1,000 . . .	9,000
oláh	57,360 . . .	56,738
franczia	6,640 . . .	6,000
shokacz	— . . .	700
görög	— . . .	200
zsidó	— . . .	2,252
összesen . . .	343,600 . . .	322,246 lélek
1830-ik évben volt e megye népessége . . .		301,504 „
1839-ik „ „ „ „ „ . . .		317,174 „
Az $184^{2}/_{3}$-ik évi rovatos összeirás szerint . .		322,246 „

Finemessége az 1785-iki országos összeirás szerint volt 108, ellenben 1836-ki tisztválasztáskor már 976 szavazó nemes iratott össze; — az egész nemesség mostani hihető száma 2938, kik közt, ha személyenkint kivettetett volna, a nemzeti szinházrai ajánlásból e megyére jutott 18,152 frt. $39^{3}/_{8}$ kr. egyre 6 frt. s 11 kr. körül jutandott.

Van területében 2 kath. *normális*, — 52 kath., 60 g. n. e., 6 prot. s 3 zsidó *alsó elemi* — és 1 *katonai növendék* iskola.

A legutóbbi országos kivetés szerint 254 nádori porta után hadi adó fejében . . . . . 174,876 frt. $5^{6}/_{16}$ kr.
's hadfogadókra . . . . . 3,049 „ $10^{12}/_{16}$ „

évenkint összesen fizet . . 177,925 frt. $53^{2}/_{16}$ kr.

Ide tartozván a *tartománybiztossági hivatalnokok évi járandósága* . . . . . 350 „ — „

évenkinti adó összege tesz . 178,275 fr. $53^{2}/_{16}$ kr.

1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján hadi adóbeli hátramaradása tett . . . . . 76,140 fr. $41^{10}/_{..}$ kr.
ehez az e naptól 1844-ik évi sz. György hó 30-ig . . . . . 88,962 „ $38^{4}/_{..}$ „

tevő adójárandóságát hozzáadván . . . 157,615 fr. $17^{8}/_{..}$ kr.
összes tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett . . . . . 45,102 „ 41 — „

s e szerint 1844-ik évi szent Györgyhó 30-án volt . . . . . 112,512 fr. $36^{8}/_{..}$ kr.

hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 43,859 frttal $57^{4}/_{..}$ krral szaporodott.

Házi pénztára kiadásait a XXXIX. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte 1821., 1831. és 1837-ik években a nmgú k. főtörvényszékre felküldött s megvizsgált büntető perek táblás jegyzékét a XL. sz. alatti tábla. —

Ujonczait a 61-ik számú magyar gyalog ezredhez állítja; az 1840-ik évi ujonczállításkor 1360 katonát adott.

Politikai kormányzás tekintetéből 4 főbirói járásra oszlik, mellyek ezek: I. nagy-becskereki, II. ujpécsi, III. törökkanizsai, IV. szent-miklósi.

Tartománybiztossági hivatalnokok évi fizetés-járandósága fejében évenkint 350 frtot fizet, s e tekintetben a temesi kerülethez tartozik.

Székhelye: Nagy-Becskerek.

Vérhatalmi joggal a megyén kívül a *kikindai* kamarai kerület s a zágrábi püspök *billéthi* uradalma bir.

Tisztikara s *szegődöttei* száma, évi fizetése s illetőleg bérjárandósága ekként van rendszeresítve, u. m.:

a) Tisztikar: *főispán* 1500 — *első alispán* 800 — *m. alispán* 400 — *főjegyző* 600 — *első aljegyző* 300 — *m. aljegyző* 250 — két *táblabiró* (300 frtjával) 600 — *levéltárnok* (100 fr. lakbérrel) 400 — *számvevő* 400 — *főpénztárnok* 400 — négy

adószedő (300 frtjával) 1200 — *főügyész* 400 — két *alügyész* (300 frtjával) 600 — öt *főszolgabiró* (400 frtjával) 2000 — öt *alszb.* (250 frtjával) 1250 — tiz *esküdt* (150 frtjával) 1500 — hat *irnok* (150 frtjával) 900 — összesen: 13,500 frt.

b) Szegődöttek: *első mérnök* 300 — *m. mérnök* 200 — két *főorvos* (500 frtjával) 1000 — öt *sebész* (egy 200 — négy 150 frtjával) 800 — *baromorvos* 200 — öt *bába* (egy 100 — négy 50 frtjával) 300 — öt *katonai biztos* (150 frtjával) 750 — öt *bátor biztos* (egy 150, négy 220 frtjával) 1030 — *béga csatornai biztos* 100 — *selyem-felügyelő* 130 — négy *kertész* (50 frtjával) 200 — *várnagy* 150 — *hajdúkáplár* 100 — negyvenegy *hajdú* (tizennyolcz 90 — s huszonnyolcz 72 frtjával) 3636 — tizennégy *huszár* (90 frtjával) 1260 — harmincznégy *pandur* (108 frtjával) 3672 — *kovács* 30 — *kéményseprő* 40 — *bakó* 200 — összesen: 14,098 frt.; — s e szerint

a tisztikar évi fizetése . . .	13,500 frt.
szegődöttek évi bére . . .	14,098 „
együtt tesz évenkint . . .	27,598 frtot.

XIII.

Ugocsa vármegye hasonnevű régi vártól vette nevezetét.

Szomszédai: keletről Máramaros s Szatmár, — délről Szatmár, — nyugotról ismét Szatmár s Beregh — végre éjszakról szinte Beregh vármegye.

Területe $22^{13}/_{20}$ g. □ m. 50-ik a vármegyék közt, — hossza, széle alig 4 mfd.

Urbériségét illetőleg lásd a 114. lapon előadottakat.

Egész jobbágytelkes gazda bir első osztályban 26, másodikban 22, harmadikban 24 hold szántóföldet. Rétből, hol mindig kaszáltatik sarjú 8, hol ritkán 10, hol sohasem 12 kaszálót, 800 □ ölével számitván.

Van benne Bárándy szerint:

1 földesuri polgárváros .	360	ház	2,200	lélekkel
2 urbéri mezőváros . .	360	„	2,170	„
1 bérlős „ . .	304	„	1,580	„
65 falu	6,704	„	39,290	„
2 népes puszta	12	„	60	„
magánlak	60	„	400	„
össz.: 71 lakhely	7,800	ház	45,700	lélekkel;

minden □ mértföldre 2,028 lélek esik; — ellenben Fényes e megye népességét 48,170 lélekre számitván, minden □ mértföldre 2,145 lelket juttat. A két számitás közti különség 2,470; itt Fényes számitása kedvezőbb. Elágazik e népesség

	Bárándy szerint;	Fényes szerint
a) *vallásra*		
romai katholikus . .	4,800 . . .	3,982
görög egyesült . . .	30,000 . . .	31,795
ágostai vallástételt tartó	10 . . .	10
helvetiai v. t. t. . .	14,800 . . .	10,404
zsidó	1,600 . . .	1,979
összesen .	51,210 . . .	48,170
b) *nyelvre*		
törzsökös magyar . .	28,000	
magyaros	14,700	. . . 19,459
oláh	3,000 . . .	7,872
német	— . . .	300
orosz	— . . .	18,560
zsidó	— . . .	1,979
összesen .	45,700 . . .	48,170 lélek
1830-ik évben volt e megye népessége . . .		30,505 „
Az $184^{2}/_{3}$-ik évi rovatos összeirás szerint . . .		48,170 „

Finemessége az 1785-ik évi országos összeirás szerint volt 1305; az egész nemességnek mostani hihető száma 4218, kik közt személyesen osztatván fel a nemzeti szinházrai országos ajánlatból e megyére vetett 857 fr. $36^{6}/_{8}$ kr. egyre 13 kr. jutandott.

Van területében 26 kath., 28 prot., 2 zsidó *alsó elemi* iskola.

A legutóbbi országos kivetés szerint 12 nádori porta után hadi adó fejében	8,261 frt. $51^{12}/_{16}$ kr.
s hadfogadókra	144 „ $3^{3}/..$ „
évenkint összesen fizet . .	8,406 frt. $54^{15}/_{16}$ kr.
Ide tartozván a *tartománybiztossági hivatalnokok* évi járandósága , ...	33 „ 1 „
évenkinti hadi adó összege tesz . .	8,438 frt. $55^{15}/_{16}$ kr.
1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján volt hadi adóbeli hátramaradásához	27,320 fr. $53^{4}/_{32}$ kr.
az e naptól 1844-ik évi sz. Györgyhó 30-ikáig	4,202 „ $57^{15}/..$ „
adójárandóságát hozzáadván	31,523 fr. $50^{19}/..$ kr.
tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett	5,105 „ $35^{19}/..$ „
s e szerint 1844-iki sz. György hó 30-kán volt	26,418 fr. 15 — kr.

hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 902 fr. 38⁴/.. kr. kevesbedett.

Házi pénztárának kiadásait a XLI. sz. alatti tábla mutatja; mint szinte

1821., 1831. s 1837-ik években a nmgú k. udv. főtörvényszékre felküldött s megvizsgált büntető perek táblás jegyzékét a XLII. sz. alatti. — Egyébiránt börtöneiben a közelebbi tiz év (1831—1840) közben létezett 1086 rab közől 1008 rendes, — 78 urodalmi bíróság által — és pedig per alatt, felmentve s félévi rabságon alól 766 — félévi s azontúli rabságra 320 ítéltetvén — a tiz évi összes rabszámból 109 — a félévi s azontul raboskodókból 32 esik — középszámítással — egy évre.

A nemzeti szinházrai ajánlat e megyére akként vettetett ki, hogy egy személyre 1 frt., curiákra osztály szerint 6 — 3 — 2 — 1 forint, s az 5-ik rendüekre 30 kr.; térföldi telekre 12 kr., hegyközire 5 kr., egy hold földre 2½ kr., kaszálóra 3 kr., malmokra osztály szerint 30, 15, 6, 3 frt., erdő- s regalebeli készpénz jövedelem után 2 kr.

1840-ik évi ujonczállitáskor 136 katonát adott e megye.

Politikai kormányzás tekintetében két járásra oszlik, u. m.: I. Tiszán inneni, II. Tiszán túli járás.

Tartománybiztossági tekintetben a debreczeni, — *közoktatásira* nézve a nagyváradi kerülethez, — *egyházilag* pedig a szatmári püspökséghez tartozik.

Székhelye: Nagyszőlős.

Vérhatalmi joggal a megye közönségén kivül a *Perényi*-család bir.

Tisztikara s szegődöttei száma, évi fizetése s illetőleg bérjárandósága következőleg van rendszeresítve, u. m.

a) Tisztikar: *Főispán* 800 — *első alispán* 500 — *másod alispán* 250 — *főjegyző* 400 — *aljegyző* 200 — *levéltárnok* 200 — *pénztárnok* 400 — *számvevő* 200 — két *főszolgabiró* (200 frtjával) 400 — három *alszolgabiró* (150 frtjával) 450 — *főügyész* 200 — *alügyész* 150 — négy *esküdt* (100 frtjával) 400 — *csendbiztos* 150 — három *irnok* (egy 100 — kettő 80 frtjával) 260 — összesen 4960 frt.

b) szegődöttek: *mérnök* 300 — *főorvos* 400 — két *sebész* (322 frtjával) 644 — két *bába* (egy 100, másik 150 frtjával) 250 — *várnagy* 80 — négy *huszár* (70 frtjával) 280 — tizenhat *hajdú* (kilencz 40 — hét 52 frtjával) 724 — két *pandur* (70 frtjával) 140 — *kéményseprő* 30 — összesen: 2,848 frt.; — s e szerint

a megyei tisztikar évi fizetése	4,960 frt.
szegődöttek évi bére . . .	2,848 „
együtt tesz évenkint	7,808 frtot.

XIV.

Zabolch vármegye eredetét e szavakban irta le Béla királyunk névtelen jegyzője: „Tunc *Sobolsu* vir sapientissimus considerat quemdam locum juxta Thysciam, et cum vidisset qualitatem loci, intellexit esse munitissimum ad castrum faciendum. Communi ergo consilio sociorum suorum, congregatione facta civium fecit fossatam magnam et castrum fortissimum aedificavit de terra, quod nunc castrum *Zobolsu* nuncupatur. Tunc Zobolsu et socii sui de incolis terrae, ad castrum illud multos ordinaverunt servientes, qui nunc civiles vocantur. Et dimissis ibi militibus sub quodam nobilissimo milite, nomine *Eculsu* se longius ire praeparaverunt.“ [1]) — Mindinkább felvilágosítja az itt mondottakat *Timon* „quamvis aetate Divi Ladislai Regis, *ut eius decreta* declarant, exstiterit oppidum Sabolchum, tamen et illi et regioni dux Saboltsch nomen suum commodaverit. Exstat in latere australi Tibisci supra Tokajum vallum ingens, sub quo vicus nomen vetus retinens [2]) s a t.

Szomszédai: keletről Beregh s Szatmár, — éjszakról Ungh és Zemplin, — délről Bihar s kis részben Békes, — nyúgotról Heves, Borsod s Zemplén vármegyék.

Területe $178^{18}/_{20}$ g. □ m., e tekintetben 9-ik a vármegyék közt. Hossza 15, széle 8 m.

Urbériségét illetőleg a 114 lapon előadottakhoz megemlítendőnek véltük: miszerint az 1828-iki országos összeirás szerint találtatott a jobbágyok kezei között $57,705^{5}/_{8}$ p. m. tavaszi és őszi vetés alá tartozó szántóföld; — $17,341^{6}/_{8}$ p. m. kaszáló — $1307^{4}/_{8}$ p. m. szőlő. Egész jobbágytelkes gazda bír első osztályban. 28, másodikban 30, harmadikban 32 hold szántóföldet. — Rétből, hol sarjú mindig kaszáltatik 8, hol ritkán 10, hol soha 12 kaszálót. — Illy egész jobbágytelek összesen $2047^{4}/_{8}$.

Van benne B á r á n d y szerint:

1	szabad polgárváros	2,550	ház	18,000	lélekkel
1	földesuri polgárváros	940	„	6,000	„
3	bérlős mezőváros .	2,956	„	17,650	„
12	urbéri „ .	4,830	„	31,660	„
132	falú	26,064	„	147,590	„
78	népes puszta . . .	370	„	2,400	„
	magánlak	390	„	2,200	„
összesen:	26 lakhely	37,800	ház	225,500	lélek, —

[1]) Cap. XII.
[2]) l. Imago Novae Ungariae.

minden □ mértf. 1,948 lélek jut; — ellenben Fényes szerint 208,281 lélek számítatván, minden □ mértf. 1,802 lélek esik; a két számitás közti különség 17,219 lélek. — Elágazik e népesség

	Bárándy szerint;	Fényes szerint
a) *vallásra:*		
romai katholikus . .	48,200 . . .	40,130
görög egyesült . .	35,700 . . .	34,042
görög n. e. óhitű . .	110 . . .	109
ágostai v. t. t. . .	15,800 . . .	14,261
helvetiai v. t. t. . .	140,600 . . .	109,026
zsidó	9,800 . . .	10,713
összesen .	250,210 . . .	208,281
b) *nyelvre:*		
törzsökös magyar .	200,000	
magyaros	18,000 . . .	175,645
német	1,500 . . .	1,590
tót	6,000 . . .	157,000
oláh	— . . .	1,423
orosz	— . . .	3,101
görög	— . . .	109
zsidó	— . . .	10,713
összesen .	225,500 . . .	208,281

1830-ik évben volt e megye népessége . . . 151,508 lélek
Az 184$^{2}/_{3}$-ik évi rovatos összeirás szerint . . 208,281 „

Finemessége az 1785-ik évi országos összeirás szerint volt 6779, mostani hihető száma a megyei összes nemességnek 23,455, kik közt személyenkint kivettetvén a nemzeti szinházra tett országos ajánlatból e megyére jutott 5,002 frt. 42$^{1}/_{8}$ kr., esendett egyre 13 kr.

Van területében 2 prot. *normális* — és 70 kath., 146 prot., 11 zsidó *alsó elemi* iskola.

A legutóbbi országos kivetés szerint 70 nádori porta után

hadi adó fejében	48,194 fr. 11$^{4}/_{16}$ kr.
s hadfogadókra	840 „ 20 — „
évenkint összesen fizet	49,034 fr. 31$^{4}/_{16}$ kr.
Ide tartozván a *tartománybiztossági hivatalnokok* évi járandósága	170 fr. 24 — kr.
évenkinti összes hadi adója tesz	49,204 fr. 55$^{4}/_{16}$ kr.

1843-ik évi mindszenthó 31-ik napján volt hadi adóbeli hátramaradása . . . . . 63,076 frt. 21 5/32 kr.
ehez az e naptól 1844-iki sz. Györgyhó 30-ikáig . . . . . 24,517 „ 51 30/.. „
tevő adójárandóságát hozzáadván . . 87,593 frt. 37 3/.. kr.
tartozásából a mondott félév alatt valólag lefizetett . . . . . 27,163 „ 17 — „
s e szerint 1844-iki sz. Györgyhó 30-kán volt . . . . . 60,430 frt. 20 3/.. kr.
hátramaradását az előbbi félévihez vetve, az az utóbbi félév alatt 2,646 frt. 1 2/.. krral kevesbedett.

Házi pénztára kiadásait a XLIII. sz. alatti tábla mutatja.

Mint szinte 1821., 1831. s 1837-ik években a nmgu k. udv. főtörvényszékre felküldött s megvizsgált büntető perek táblás jegyzékét a XLIV. sz. alatti. — Egyébiránt börtöneiben a közelebbi tiz év (1831—1840) közben létezett 4815 rab közől 4276 rendes — 539 urodalmi bíróság által — és pedig per alatt, felmentve s félévi rabságon alól 3497 — félévi s azontúli rabságra 1318 ítéltetvén — a tiz évi összes rabszámból 482 — a félévi s azontúl raboskodókból 132 jut — középszámitással — egy évre.

1841-ik év első évnegyedében tartott törvényszék megitélt rabot talált nemnemest 223, nemest 82, összesen 305, — ítéletlen volt nemnemes 251. nemes 101, összesen 352; — ezek közől a mondott alkalommal elitéltetett 167, kik közt nemes 37; — ezen megitéltek közt gyilkos 14, tolvaj 90, gyujtogató 5, istent káromló 9, vérengező 27, háztörő 7, tilalomrontó 11, kisebb vétkü 4. Ítéletlenül maradt 185; — összes száma a raboknak volt 472.

Ugyanazon év utolsó évnegyedében tartott törvényszék alatt a nemnemes rabok összes száma 446 volt. Ezek közől a kezességen kint levő 116-ból elitéltetett 10, a fogva tartott 280 közől 158. A nemnemes rabok összes száma 137 volt, ezek közől a 72 kezességen kint levőkből elitéltetett 6, fogva volt 65, közölök ítéletet nyert 28.

1842-ik évi aprilban tartott törvényszéken ítéletre várakozó 70 nemes rab volt, elitéltetett 32, kezességen kint levő 67, elitéltetett 2. Nemnemes benn levő rab 171, elitéltetett 114, kin levő 201, elitéltetett 15.

Ujonczokat a 39-ik számu magyar gyalogezredhez állit, s a 6-ik számu huszárezredet pótolja s az 1840-iki ujonczállitáskor 676 katonát adott.

Politikai kormányzás tekintetében 4 főbirói járásra oszlik, mellyek ezek: I. kisvárdai, II. nádudvari, III. dadai, IV. nyirbátori.

Tartománybiztossági tekintetben a debreczeni — *közoktatási*ra nézve a nagyváradi kerülethez — *egyházilag* pedig az egri érsekséghez tartozik.

Székhelye Nagy-Károly.

Vérhatalmi joggal a megye közönségén kivül hg. Eszterházy, gr. Károlyi, gr. Dessewffy, Kállay, Vay, Ibrányi, Nyiczky, Bessenyei, gr. Gyulai családok, az egri káptalanbeli s a P. Ladányi királyi kamarai uradalmak birnak.

Tisztikara s *szegődöttei* száma, évi fizetése s illetőleg bérjárandósága ekként van rendszeresítve, u. m.

a) Tisztikar: *főispán* 1500 — *első alispán* 600 — *m. alispán* 300 — *főjegyző* 500 — *első alj.* 250 — *m. alj.* 150 — *pénztárnok* 500 — *levéltárnok* 300 — négy *főszolgabiró* (300 frtjával) 1200 — tizenkét *alszolgb.* (150 frtjával) 1800 — tizenkét *esküdt* (100 frtjával) 1200 — *számvevő* 200 — *főügyész* 300 — három *alügyész* (100 frtjával) 450 — négy *csendbiztos* (150 frtjával) 600 — nyolcz *katonai biztos* (kettő 80 — hat 40 frtjával) 400 — négy *adoszedő* (150 frtjával) 600 — öt *irnok* (négy 100 — egy 60 frtjával) 460 — összesen 11,310 frt.

b) Szegődöttek: *mérnök* 300 — két *főorvos* (egy 500 — egy 300 frtjával) 800 — középponti *seborvos* 116 — hat járásbeli *seborvos* (200 frtjával) 1200 — négy *bába* (112 frtjával) 448 — *várnagy* 80 — *porkoláb* 100 — *huszárkáplár* 80 — *hajdúkáplár* 60 — husz *huszár* (70 frtjával) 1400 — huszonnégy *tömlöczhajdú* (50 frtjával) 1200 — huszonhárom *szolgahajdú* (45 frtjával) 855 — *kéményseprő* 40 — *hohér* 112 — összesen: 6791 frt.; s e szerint

a tisztikar évi fizetése	. .	11,310 frt
szegődöttek évi bére	. .	6,791 „
együtt tesz évenkint	. .	18,101 frtot.

XV.

Zaránd vármegye hasonnevű, 1744-ik évben Arad vármegyéhez kebelezett várostól nevezteték.

Szomszédai: éjszakról Erdély s kis részben Bihar, — keletről ugyancsak Erdély, — délről szinte az, — végre nyúgotról Arad vármegye.

Területe $25^{10}/_{20}$ □ mértföldet foglalván el, e tekintetben 50-ik a megyék közt.

Van benne Bárándy szerint:

1 kir. kamarai polgárváros	208 ház	1,200 lélekkel	
1 urbéri mezőváros . .	296 „	1,540 „	
97 falu	9,080 „	50,660 „	
magánlak	70 „	400 „	
össz.: 99 lakhely	9,600 ház	53,800 lélek;	

minden □ mfdre 2,100 lélek jut. — Ellenben Fényes számitása szerint a népesség 34580 lélek levén, minden □ mfdre 1,360 lélek esik; a két számitás közti különség 19,220 lélek. — Elágazik e népesség

	Bárándy után	Fényes után
a) *vallás* szerint		
romai katholikus . .	1,600 . . .	942
görög „ . .	570 . . .	245
görög n. e. óhitű . .	50,760 . . .	31,343
helvetiai h. v. t. t. .	1,800 . . .	2,050
összesen . . .	54,730 . . .	34,580
b) *nyelvre:*		
törzsökös magyaros	2,500	
magyaros	500 . . .	2,550
német	400 . . .	472
oláh	50,400 . . .	31,558
összesen . . .	53,800 . . .	34,580

A kebelbeli összes nemesség mostani hihető száma 2,525; — ha a nemzeti szinházra tett országos ajánlatból e megyére jutott 550 fr. $45^{11}/_{16}$ kr. személyenkint kivettetett, egyre 14 kr. sem jutott.

Van területében 3 kath., 10 g. n. e., 4 prot. *alsó elemi* iskola.

Az $183^{2}/_{6}$-ik évbeni visszakapcsolás óta $15^{4}/_{8}$ nádori porta után hadi adó fejében . . . . . 10,671 fr. $34^{5}/_{16}$ kr.
s hadfogadókra . . . . . 186 „ $4^{1}/_{..}$ „

évenkint összesen fizet . 10,857 fr. $38^{6}/_{16}$ kr.

Az 1840-ik évi ujonczállitáskor 47 ujonczot adott.

Politikai kormányzás tekintetéből eloszlik négy kerületre, mellyek ezek: I. brádi, II. halmágyi, III. kőrösbányai, s IV. ribiczei.

Székhelye: Kőrösbánya.

Hivatalszemélyzete következő [1]: *Főispán, alispán, főszolgabiró, pénztárnok, főjegyző, főorvos, aljegyző* (jelenleg négy tisz-

[1]) Az 1843-ik évi Schematismus Transylvaniae szerint 79—81 lap.

teletbeli), tizenkét *köztörvényszéki ülnök*, három *árvaszéki ülnök, levéltárnok, bejegyző*, négy *alszolgabiró*, az *ügyészi hivatal* négy tagból áll, két *biztos* (rectificatores Commissarii), *állomási biztos*, két *irnok, mérnök, sebész, bába, porkoláb, ajtónok*, két *lovász* (obequitatores), négy *hajdú, bakó*.

XVI.

Kővár vidéke hason nevű vártól neveztetik, — régenten *Középszolnok* vármegye részét tevé, miként Báthory Zsigmond egyik, 1549-ik évről költ adománylevelében mondja. „Arx nostra Kővár, in Comitatu Szolnok mediocri existens.“

Szomszédai: éjszakról Szatmár, — nyúgotról Középszolnok vármegyék, — kelet- és délről Erdély.

Területe $18^{1}/_{20}$ □ m., és igy csak Torna vármegye kisebb nála.

Van benne Bárándy szerint:

1 kir. kamarai polgárváros	420 ház	3,000	lélekkel
1 földesuri „	440 „	2,240	„
90 falu	7,068 „	39,960	„
magánlak	72 „	400	„
össz.: 92 lakhely	8,000 ház	44,600	lélek; —

minden □ mértföldre 2,394 lélek esik; — ellenben Fényes 45,345 lelket számítván, minden □ mértföldre 2,500 lélek jut. — A két számítás közti különség 745 lélek. — Elágazik e népesség

	Bárándy szerint	Fényes szerint
a) *vallásra*		
romai katholikus .	1,800 . . .	1,817
görög „ . .	29,380 . . .	35,317
görög n. e. . . .	11,000 . . .	5,203
helvetiai v. t. t. . .	4,400 . . .	3,011
összesen . .	46,580 . . .	45,345
b) *nyelvre*		
törzsökös magyar .	3,000	
magyaros	2,000 . . .	3,511
német	1,000 . . .	1,317
oláh	38,600 . . .	40,517
összesen	44,600 . . .	45,345

Az összes kebelbeli nemesség mostani száma 1890; — ha a nemzeti szinházra e vidékre kivetett 888 frt. $19^{8}/_{16}$ kr. személyenkint felosztatott volna, egyre alig 29 kr. jutandott.

Van területében 12 kath., 7 prot. *alsó elemi* iskola.

Politikai kormányzás tekintetében 4 kerületre osztatik, mellyek ezek: I. vaadi, II. berkeszi, III. somkuti, IV. bunyi.

Az 1840-ik évi ujonczállitás alkalmával 76 katonát adott.

Székhelye: Sáros-Magyar-Berkesz.

1841-ik évi február hónapban tartott törvényszéke alkalmával 26 polgári per tárgyaltatott, közkereseti 8, — érdemileg csak 2 itéltetett el; — főbenjáró egy sem volt.

Az $183^{2}/_{6}$-ik évbeni visszakapcsolás óta 25 nádori porta után hadi adó fejében . . . . . 17,212 fr. $12^{13}/_{32}$ kr.
s hadfogadókra . . . . . 300 „ $6^{11}/_{..}$ „
évenkint összesen fizet 17,512 fr. $18^{24}/_{32}$ kr.

A vidék politikai szerkezete megegyezik a vármegyékéivel, csak hogy itt főispán helyett főkapitány van. — Egyébkint

Hivatalszemélyzete következő [1]: *főispán, alkapitány, pénztárnok, főjegyző, aljegyző* (s jelenleg hét tiszteletbeli), *főorvos,* tizenegy *köztörvényszéki ülnök,* hét *vidéki törvényszéki ülnök,* három *árvaszéki bíró,* hat *szolgabiró,* hat *biztos* (rectificatores commissarii), *tiszti ügyész, szegények ügyésze, levéltárnok, bejegyző,* két *irnok, pénztárnoki segéd, sebész, bába, porkoláb,* négy *hajdu, ajtónok,* három *lovász* (obequitator).

[1]) Az 1843-ik évi „Schematismus Transylvaniae“ szerint 82 lap.

PÓTLÉK.

Sáros vármegyében 1846ik évben 5,591 gyermekbe oltatott a himlő; — tisztviselőknek előfogat kiszolgáltatott 36,938 lóval, vagyis 9,234 p. frt. értékben, s az e megyében 1846-ik évközben szállásolt 119,683 főből állott katonaság részére (7½ hónap alatt) 55,244 kenyérrészlet vagyis 736 köböl, 3 véka — zabrészlet 44,288 — vagyis 2,141 köböl 3 véka — szénarészlet 43,669½ vagyis 4,367 mázsa, szalma ugyanannyi, vagyis 536 mázsa és 34½ font. — Utimunka fejében 33¼ mtfd, vagyis 32794 futó ölnyi útvonal tataroztatott ki, 10 uj híd, 4 csatorna épittetett, s 44 javittatott ki. — Volt a megyének 59,989 igás és 45,902 gyalog napszámú ereje; — a kórháznál kiszolgáltatott 100 igás nap; — a birságokból s ajánlatokból bejött 591 frt. 1 kr. p. p. — a megyei kórház alapja készpész s per alatti követelésekben 12,958 frt. 48 krt. tesz.

A köz- és kisgyüléseken 1984 rendü ügy tárgyaltatott (e közt kivatalos jelentés 725) az elnökség által tárgyaltatott 622, — hátramaradt tiszti jelentések száma 39, — a polgári törvényszéken 57 per vizsgáltatott meg, mellyből 32 urbéri volt. A csődtörvényszéknél 10 per tárgyaltatott.

A törvénykezési helyen levő polgári perek száma 1846-ki karácsonhó 1-sőjéig volt 292. Végitélet által befejeztetett 7, ujonnan indittatott 24. — A fenyitő törvényszék előtt 183 rab ügye fordult elő, és pedig 106 férjfié, 23 nőé; végkép elitéltetett 136, közbenszóló itéletet kapott 47, gyújtogató volt 6, gyilkos 39, tolvaj 112, erőszakoskodó 5, verekedő s vérengző 12, hamis váltó s útlevélkészitő 3, csavargó 3, hamis esküvő 1, csaló 1, bűvölő 1.

Az árvaszék gondnoksága alatt volt 40 árva, azoknak 44 számú ügyei tárgyaltattak, s 12 gondnok adta be számadásait.

A levéltárnok az 1844-ik év 1-ső napjáig bejött megyei iratokat rendbe hozta s lajstromozta; illyetén rendben vannak az 1790-iki év ótai iratok, kivéve az 1822. és 1823-ik évieket.

Abauj vármegyének 1847-iki böjtelőhavi közgyülésében felolvastatván, az élelem szükében szenvedők összeirására rendelt küldöttség munkálata, e szerint volt 2,835 dologra képtelen, 4,693 vagyontalan dologtehető és 3,796 vagyonnal biró, de a körülmények által élelmétől megfosztott; összesen 11,324 éhező.

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆il előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	10082	11	10232	11	10232	11	10232
Cselédek béreire	4760	—	4760	—	4749	15	5300
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	2218	39	2400	—	1502	23	1725
Esetleg fizetendő napidíjakra	5374	1	900	—	624	—	630
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira.	770	58	698	58	698	58	698
„ „ „ adósságok lefizetesére .	—	—	2060	—	3256	—	—
Irószerekre	426	32	430	—	415	5	410
Rabok tartására	1283	33	1800	—	1610	46	1610
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javitására . .	231	55	1700	—	2684	50	2500
Hidak és utak készitésére és javitására	2632	7	1600	—	1520	42	1500
Árva gyermekek tartására.	—	—	—	—	—	—	—
Ménesekre.	—	—	—	—	—	—	1200
Katonai veszteség és szállitási teher megtérítésére	5023	2	5000	—	4019	37	4000
Véletlen károk megtéritésére	947	52	950	—	363	35	400
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	—	—	—	—	—
Közügybenjáró tisztviselők szekerezésére . .	7369	33	7400	—	6808	7	6800
A házi pénztár vegyes szükségeire	11068	40	8000	—	9259	48	7000
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felül fizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	—	—	—	—	—	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásbol származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	52184	3	47931	9	47742	17	44006

k évre en ki- tett	Valóban kiadatott az 183⁸/₉ik évi számadás szerint		184⁰/₁ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 18³⁹/₄₀k évi számadás szerint		184¹/₂ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 184²/₃ik évi számadás szerint		184⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
11	10232	11	10232	11	10232	11	10232	11	10942	11	10982	11
—	4941	40	5025	—	5015	—	5030	—	5191	40	5250	—
—	2905	5	2905	—	1974	33	1970	—	2506	12	2505	—
—	3456	24	1200	—	1784	48	995	—	1119	—	1120	—
58	554	58	448	48	448	8	448	48	448	48	448	48
—	2171	54	1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	484	59	485	—	535	3	535	—	673	40	670	—
—	2029	59	2030	—	2252	26	2650	—	1768	12	1900	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1346	44	1345	—	595	24	4960	—	631	54	1030	—
—	1815	2	1815	—	2181	2	2180	—	1133	38	3400	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1925	15	1925	—	1918	53	2220	—	2233	12	—	—
—	4534	15	4535	—	4540	52	4540	—	4445	49	4445	—
—	1146	13	1800	—	3090	23	1500	—	2284	28	2285	—
—	57	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	7148	36	7150	—	7106	46	7100	—	8287	27	10285	—
—	6090	39	6090	—	6309	14	6300	—	5907	57	5905	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	50841	21	47985	59	48349	46	51660	59	47574	8	50225	59

II. TÁBLA. **Az 1821, 1831, s 1837ik években Aba**
s megvizsgált bün

Év	szám: Per-	szám: Alperes-	Az Alperesek között volt: Nemes	Nem nemes	Férfi	Nő	Ismételve büntödött	I. Osztálybeli bűnök nemei: Gyilkos	Férj- vagy nőgyilkos	Testvérgyilkos	1sső Bíróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentve	Curia: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentve	II. Osztá bel bün nem: Vérengező, verekedő, csonkító
1821	9	30	1	29	28	2	—	19	—	—	1	2	9	7	—	2	11	6	9
1831	10	16	—	16	14	2	—	10	—	—	2	2	3	3	1	3	3	3	2
1837	19	67	16	51	67	—	7	20	1	1	2	3	16	1	2	6	13	1	21
Öszveg . .	38	113	17	146	109	4	7	49	1	1	5	7	28	11	3	11	27	10	32
Jászói U																			
1821	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	3	5	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
1837	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg . .	4	6	—	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Enyiczkei																			
1821	1	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg . .	1	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Együtt . .	43	120	17	153	116	4	7	50	1	1	5	7	28	12	3	11	27	11	35

auj vármegyétől a nmgú Curiára felküldött tető perek táblája.

. ály- li ök ei:	1ső Biróság				Curia			III. Osztály-beli bűn	IV. Osztálybeli bűnök nemei:						1ső Biróság				Curia				V. Osztály-beli bűn
	által itéltetett:														által itéltetett								
Kegyetlenkedő	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentve	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentve		Gyujtogató	Gyilkolással együtti	Gyilkolás nélküli	Tolvaj	Orgazda	Hamispénzcsináló	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentve	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentve	
—	—	1	8	—	1	8	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—
—	—	—	2	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	3	1	—	1	2	—	1	1	2	—
4	—	1	15	7	1	15	9	—	2	1	2	11	4	—	1	4	6	9	1	5	6	8	—
4	—	2	25	7	2	25	9	—	5	1	2	11	4	3	3	4	7	12	2	6	7	11	—

r a d a l o m.

1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	3	2	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	4	2	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

U r a d a l o m.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	—	2	31	9	2	30	10	—	5	1	2	11	4	3	3	4	7	12	2	6	7	11	—

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆il előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tiszviselők és tisztek fizetésére	9512	16	9212	16	9137	16	10037
Cselédek béreire	4043	50	4000	—	4100	—	4100
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	1965	37	1200	—	1000	—	800
Esetleg fizetendő napidíjakra	973	12	600	—	5000	—	400
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	1229	2	1000	—	1000	—	800
Rabok tartására	1333	30	1200	—	1550	—	1100
Királyi tizedre	490	—	490	—	490	—	490
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	—	—	1000	—	1000	—	1000
Hidak és utak készitésére és javitására	822	—	300	—	600	—	—
Árva gyermekek tartására	72	—	72	—	100	—	100
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szállitási teher megtérítésére	3870	—	1000	—	2000	—	1500
Véletlen károk megtérítésére	—	—	—	—	—	—	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	800	—	700	—	500
Közügybenjáró tisztviselők szekerezésére . .	3000	—	3000	—	3800	—	3800
A házi pénztár vegyes szükségeire	2744	5	2064	23	1949	48	1314
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felül fizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	—	—	—	—	—	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	30055	32	25941	39	32427	4	25941

k évre en ki- tett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
—	10772	16	9287	—	9300	—	9300	—	9300	—	9300	—
—	4201	20	5468	—	5260	—	5260	—	5460	—	5460	—
—	808	30	1535	—	835	—	800	—	1200	—	1000	—
—	991	—	900	—	1000	—	900	—	1600	—	1800	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1591	42	1443	39	1443	39	1200	39	1360	—	1400	—
—	1987	23	2600	—	2600	—	2600	—	1400	—	1600	—
—	490	—	490	—	490	—	490	—	490	—	490	—
—	1010	12	800	—	995	—	600	—	800	—	800	—
—	1161	18	1000	—	1500	—	640	—	2000	—	2291	37
—	257	—	250	—	250	—	250	—	260	—	260	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	524	44	1500	—	1600	—	1500	—	1200	—	1540	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	450	—	450	—	450	—	450	—	450	—	450	—
—	6717	20	5500	—	5500	—	4800	—	4500	—	5000	—
39	2675	17	2000	—	2000	—	1883	—	2200	—	2300	—
—	3830	30	400	—	400	—	400	—	1640	—	1800	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	37468	32	33623	39	33623	39	31073	39	33860	39	35491	37

IV. TÁBLA. Az 1821, 1831, s 1837ik években Bere
s megvizsgált bün

Év	Per- / Alperes- szám		Az Alperesek között volt:					I. Osztálybeli bűnök nemei:			1sső Biróság által itéltetett:				Curia által itéltetett:				II. Osztálybeli bűnök nemei:			1sső Biróság által itélt			
	Per-	Alperes-	Nemes	Nem nemes	Férfi	Nő	Ismételve bűnhödött	Gyilkos	Férj- vagy nőgyilkos	Gyermekgyilkos	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Szüleverő	Vérengező, verekedő, csomkáló	Kegyetlenkedő	Halálra	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra
1821	6	12	6	6	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*) 5	2	—	1	6	—	1
1831	15	24	14	10	19	5	2	1	2	1	2	—	—	2	—	2	1	1	—	9	—	1	6	2	—
1837	6	9	1	8	9	—	—	2	1	—	—	2	1	—	—	3	—	—	—	1	1	—	2	—	—
Öszveg	27	45	21	24	39	6	2	3	3	1	2	2	1	2	—	5	1	1	5	12	1	2	14	2	1

gh vármegyétől a nmgú Curiára felküldött
tető perek táblája.

46. laphoz.

Curia etett:			III. Osztálybeli bűnök nemei:	1ső Birós. által itéltetett:	Curia	IV. Osztálybeli bűnök nemei:				1ső Bíróság által itéltetett:				Curia				V. Osztálybeli bűnök nemei:		1ső Birós. által itéltetett:		Curia	
3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Nősparázna	8 naptól 3 évig	8 naptól 3 évig	Gyilkolás nélk. rablás	Tolvaj	Orgazda	Hamispénzcsináló	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Káromkodó	Hamiseskütvő	8 naptól 3 évig	Felmentetett	8 naptól 3 évig	Felmentetett
—	6	—	—	—	—	—	3	—	2	—	1	4	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—
1	6	2	—	—	—	3	1	1	—	3	—	2	—	1	2	2	—	1	5	2	4	5	1
—	2	—	—	—	—	2	—	2	—	1	—	—	3	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—
1	14	2	—	—	—	5	4	3	2	4	1	6	3	1	4	6	3	1	5	2	4	5	1

Uradalom.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	14	2	1	1	1	5	4	3	2	4	1	6	3	1	4	6	3	1	5	2	4	5	1

ilte.

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆il előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	11446	1	10734	38	10734	38	10734
Cselédek béreire	6029	—	6209	—	6179	—	6209
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	3974	53	2500	—	2492	33	3500
Esetleg fizetendő napidíjakra	1723	48	2000	—	1578	45	1600
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	982	9	1000	—	1182	37	1200
Rabok tartására	3576	39	4000	—	3747	20	3800
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	1112	30	1200	—	325	14	1200
Hidak és utak készitésére és javitására	5463	28	6000	—	5448	38	6000
Árva gyermekek tartására	1091	4	1200	—	944	5	1000
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szálitási teher megtérítésére	19901	19	8000	—	8862	22	8000
Véletlen károk megtérítésére	—	—	200	—	—	—	200
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	12	35	200	—	62	11	200
Közügybenjáró tisztviselők szekerezésére . .	5287	29	5300	—	4946	29	5000
A házi pénztár vegyes szükségeire	4811	45	2000	—	6914	1	2000
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felül fizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	4048	49	4885	28	4885	28	9794
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	69461	29	55429	6	57363	21	60438

*) Ezen kivetés az 1841-ik évi karácsonhó 25-kén tartott közgyülésben kerülvén tanácskozás alá ez mondatik első esetnek e megyében: hogy a házi adó költségei haladták a hadi adó men

ik évre en kitett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
38	10966	$27^{12}/_{46}$	11684	38	11403	$51^{16}/_{..}$	12284	38	12359	38	12694	38
—	6291	$56^{4}/_{..}$	6521	$56^{4}/_{..}$	6438	4	6551	48	6739	57	6739	57
—	4244	$26^{12}/_{..}$	2000	—	2924	50	3500	—	2516	58	4000	—
—	2129	18	2000	—	2081	34	2000	—	2468	55	2400	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1288	$9^{16}/_{..}$	1200	—	1453	$16^{24}/_{..}$	1400	—	1334	10	1300	—
—	5865	$30^{6}/_{..}$	5500	—	5439	$21^{10}/_{..}$	5800	—	4363	53	4300	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1115	$45^{10}/_{..}$	1000	—	544	$5^{2}/_{..}$	1000	—	1074	17	800	—
—	2941	$4^{33}/_{..}$	6000	—	3983	$39^{8}/_{..}$	7000	—	9573	2	8000	37
—	481	$46^{2}/_{..}$	500	—	590	$22^{39}/_{..}$	600	—	584	46	500	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	27029	$43^{33}/_{..}$	7500	—	10599	$27^{22}/_{..}$	10000	—	14295	20	10000	—
—	42	48	200	—	44	48	200	—	35	—	200	—
—	832	$59^{32}/_{..}$	200	—	19	1	200	—	301	20	200	—
—	6536	$35^{20}/_{..}$	6000	—	6537	$57^{20}/_{..}$	6500	—	6981	27	6500	—
39	8487	$42^{12}/_{..}$	2000	—	8076	$21^{32}/_{..}$	4000	—	6736	51	3000	—
53	6633	$7^{8}/_{..}$	5399	$52^{12}/_{..}$	5399	$52^{12}/_{..}$	3608	$1^{9}/_{..}$	4031	43	5100	41
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	84987	$20^{5}/_{..}$	57706	$26^{16}/_{..}$	65536	$32^{25}/_{..}$	64344	$27^{9}/_{..}$ *)	73379	17	65626	16

*) a megyét illető vámjövedelmek beszámitása után maradt kivetendő 61117 ft. 50 kr. — Egyébiránt nyiségét.

VI. TÁBLA. Az 1821, 1831, s 1837ik években Bor… s megvizsgált bün…

Év	szám: Per-	szám: Alperes-	Az Alperesek között volt: Nemes	Nemnemes	Férfi	Nő	Ismételve bünhödött	I. Osztálybeli bűnök nemei: Gyilkos	Férj- vagy nőgyilkos	Gyermekgyilkos	Méregkeverő	1sső Bíróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	II. Osztálybeli bűnök nemei: Szüleverő	Vérengező, verekedő, csonkító	Kegyetlenkedő	1sső Bíróság által itéltetett: 3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia: 3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett
1821	37	113	30	83	100	13	16	20	—	1[1]	—	3	2	12	4	2	3	12	4	—	31	—	7	21	3	7	21	3
1831	56	111	47	64	103	8	17	20	2	—	2	5	5	6	8	—	11	5	8	4	11	—	1	9	5	1	8	6
1837 [3])	41	92	26	66	86	6	22	27	—	2	—	11	3	8	7	1	11	10	5	3	35	1	3	26	10	3	25	10
Öszveg	134	316	103	213	289	27	55	67	2	3	2	19	10	19	19	3	25	27	17	7	77	1	11	56	18	11	54	19

Diós-Győri

1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	3	10	—	10	10	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	8	—	—	3	5	—	3	5
Öszveg	3	10	—	10	10	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	8	—	—	3	5	—	3	5
Együtt	137	326	103	223	299	27	55	69	2	3	2	19	12	19	19	3	27	27	17	7	93	1	11	59	23	11	57	24

[1]) Egy gyermek gyilkos, 1 orozbagyilkos, 1 utonálló nemes a Curián halálra itéltettek.
[2]) Egy útonálló, kiállván itélet nélkül öt évi fogságot, felmentetett még az első bíróságnál.
[3]) Egy halálra itélt nemnemes gyilkos, perének a Curián léte alatt meghalt, — mint szinte…

sod vármegyétől a nmgú Curiára felküldött
tető perek táblája.

51. laphoz.

III. Osztálybeli bűnök nemei:			1ső Biróság által itéltetett:			Curia		IV. Osztálybeli bűnök nemei:									1ső Biróság által itéltetett:								Curia								V. Osztálybeli bűnök nemei:			1ső Bir. által itéltetett:				Curia	
									Rabló		Útonálló																																
Vérfertőztető	Nőspárázna	Férfi- v. barommali közlekedő	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Gyujtogató	Gyilkolással	Gyilkolás nélküli	Gyilkolással	Gyilkolás nélküli	Templomrabló	Tolvaj	Orgazda	Fortélyos csalárd	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Káromkodó	Közbátorság háboritó	Felsőbb rendelés ellen szegülő	8 naptól 3 évig	Felmentetett	8 naptól 3 évig	Felmentetett
2	1	1	1	2	1	2	2	3	—	2	1	—	—	22	26	—	4	7	26	17	1	10	27	16	2	—	1	3	—	3	—
—	—	—	—	—	—	—	—	9	2	10	—	5	3	9	2	1	—	5	15	21	—	4	17	20	—	29	2	26	5	26	5
—	—	—	—	—	—	—	—	10	1	4	—	1	—	3	1	—	4	2	4	10	1	1	8	10	4	—	—	3	1	2	2
2	1	1	1	2	1	2	2	22	3	16	1	6	3	34	29	1	8	14	45	48	2	15	52	46	6	29	3	32	6	31	7

Uradalom.

2	1	1	1	2	1	2	2	22	3	16	1	6	3	34	29	1	8	14	45	48	2	15	52	46	6	29	3	32	6	31	7

egy nemnemes vérengező is.

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az $183^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$183^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $183^{3}/_{4}$ik évi számadás szerint		$183^{5}/_{6}$i előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	10866	32	11166	32	11191	32	11191
Cselédek béreire	6262	—	6500	—	6848	—	6848
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	3273	22	5000	—	1624	20	1624
Esetleg fizetendő napidíjakra	5342	31	900	—	844	16	844
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira.	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	803	8	803	—	751	1	751
Rabok tartására	1761	32	1761	32	1502	43	1502
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	1385	45	3000	—	1128	41	1128
Hidak és utak készítésére és javítására. . . .	2024	29	2500	—	2536	17	2536
Árva gyermekek tartására.	362	58	362	58	307	48	307
Ménesekre.	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szállítási teher megtérítésére	15431	22	10000	—	6526	12	10000
Véletlen károk megtérítésére	29	—	30	—	48	24	48
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	—	—	—	—	—
Közügybenjáró tisztviselők szekerezésére . .	6750	39	10125	59	5185	11	8000
A házi pénztár vegyes szükségeire	2524	13	2500	—	1401	29	1401
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felül fizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	428	29	914	38	951	16	941
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	6967	1	—	—	1249	57	1249
Összeg	63713	1	55564	47	71797	7	48085

k évre sen kitett	Valóban kiadatott az 183⁸/₉ik évi számadás szerint		184⁰/₁ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 18³⁹/₄₀k évi számadás szerint		184¹/₂ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 184²/₃ik évi számadás szerint		184⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
32	10504	2	10879	32	11016	32	11016	32	9479	2	11016	32
—	6054	15	6040	—	6052	35	6052	35	6112	10	6258	25
20	3156	50	3100	—	3331	41 24/....	2000	—	3826	—	3800	—
16	644	56	500	—	562	23	562	23	464	52	464	52
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	634	21	634	21	689	20³²/..	689	20³²/..	715	30	715	30
43	2132	5⁸/₄₀	2690	—	2596	27⁸/..	2500	—	2586	24	2586	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	1399	10²⁰/..	1000	—	163	1³²/..	600	—	471	13	700	—
17	1742	3¹⁰/..	2500	—	3138	²⁰/..	3000	—	2346	46	2800	—
48	261	10	420	—	325	52	400	—	526	14	550	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	12232	26²⁰/..	8000	—	9654	—	9000	—	9080	51	9000	—
24	26	—	30	—	34	—	50	—	12	—	50	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	7785	32	5000	—	3363	42¹⁰/..	3400	—	4567	47	4500	—
29	2194	7 105/1200	4826	—	2198	43²⁴/..	3000	—	2130	25	4000	—
16	456	26	456	26	10617	44 941/....	—	—	163	37	—	—
57	8089	39 1076/....	—	—	352	31⁵/..	352	31	15822	22	—	—
44	57313	5 3/....	46076	19	54967	19 1071/....	42825	58 1035/....	58305	13	46441	43

VIII. TÁBLA. Az 1831dik évtől kezdve, 1840ik év végeig Göm

Év	*Rabok száma*	*Közöttök voltak:*			*Az el-*													
					Vétséget tekintve:										Nem szerint		16 é a	
						Ezek között												
		Per alatt	*Fölmentve*	*Elitélve*	Gyilkos	Szülegyilkos	Gyermekgyilk.	Történetesen gyilkos, és verekedő	Rablógyilkos, és rablók	Gyújtogatók	Marhalopók	Tolvajok	Másvétségüek	Polgári útra tartozó vétség miatt	Férfiak	Nők	Férfi	
1831	521	76	127	318	16	—	3	16	30	5	27	101	119	1	228	30	3	
1832	438	20	78	340	14	—	2	33	26	7	33	158	67	—	300	40	3	
1833	310	20	22	268	11	—	2	43	20	4	20	96	65	7	257	11	1	
1834	267	19	13	236	15	—	3	24	19	6	23	91	53	1	221	14	3	
1835	254	28	16	210	16	—	2	21	19	7	25	57	60	3	199	11	3	
1836	234	63	26	145	15	—	1	10	15	6	13	59	26	—	131	14	4	
1837	352	87	42	223	16	—	1	33	17	5	17	91	43	—	206	17	1	
1838	436	127	84	225	21	—	1	18	22	4	21	63	75	—	203	22	—	
1839	476	122	100	254	28	—	4	25	24	9	23	83	58	—	226	28	1	
1840	539	160	74	305	22	—	3	22	35	10	48	98	67	—	270	35	2	
Öszveg	3827	722	582	2523	174	—	22	245	227	63	250	897	633	12	2301	222	21	

Az 1831-1833ik évi „más vétségű“ rovatokban a cholera idejebeli szerencsétlen lázítók is

itéltek között voltak:

Életkorra nézve:							Állapot szerint:					Vallás szerint:						Büntetésbeli rabság ideje szerint:			
éven alól		16évtől 24 évig		24 évtől 40 évig		40 éven túl															
Nő		Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Nemesek	Előkelőbbek	Polgárok	Jobbágyok	Külföldiek	R. Catholicusok	Ágostai v. h. t.	Helvetiai v. h. t.	Egyesült görögök	N. e. görögök	Zsidók	½ éven alól	½ évtől egy évig	1 évtől 3 évig	3 éven túl
	—	88	7	119	15	78	8	30	1	36	249	2	193	55	66	3	—	1	176	55	51	36
	—	56	2	169	29	72	9	45	1	16	278	—	196	62	79	3	—	—	192	55	52	41
	—	53	2	154	7	49	2	52	1	14	201	—	151	46	66	5	—	—	135	49	47	37
	—	42	1	139	11	37	2	47	2	13	172	1	130	55	59	1	—	—	93	52	52	38
	1	41	—	123	6	32	4	48	1	12	149	—	121	36	53	—	—	—	102	32	38	38
	1	29	1	72	9	26	3	22	—	13	110	—	87	23	31	1	—	—	57	21	27	37
	—	64	2	101	13	40	2	29	1	10	183	—	121	59	40	2	—	—	116	49	25	33
	—	43	2	108	17	52	3	33	2	9	181	—	107	59	59	—	—	—	133	49	17	26
	—	69	6	125	16	16	31	39	—	5	210	—	126	59	69	—	—	—	161	32	31	30
	1	59	13	118	16	16	61	61	—	6	237	1	153	64	87	1	—	—	153	69	46	37
	3	544	36	1258	139	44	406	406	9	134	1970	4	1386	508	612	16	—	1	1318	466	386	353

s benfoglaltatnak, kik közöl 4 rögtön, 161 törvényszékileg itéltetett el, s 69 felmentetett.

IX. TÁBLA. Az 1821, 1831, s 1837ik években Gö
s megvizsgált bü

Év	szám: Per-	szám: Alperes-	Az Alperesek között volt: Nemes	Nem nemes	Férfi	Nő	Ismételve bűnhödött	I. Osztálybeli bűnök nemei: Gyilkos	Férj- vagy nőgyilkos	Gyermekgyilkos	1ső Bíróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentve	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentve	II. Osztálybeli bűnök nemei: Vérengező, verekedő, csonkító	Kegyetlenkedő
1821	3	3	2*)	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
1831**)	13	34	3	31	31	3	3	3	1	1	3	—	1	1	1	2	2	—	—	1
1837***)	9	11	—	9	8	3	—	4	—	2	3	—	1	2	1	2	2	1	—	—
Öszveg . .	25	48	5	41	42	6	4	7	1	3	6	—	2	3	2	4	4	1	1	1
Murányi																				
1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	2	3	—	3	3	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Öszveg . .	2	3	—	3	3	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Rima-Szo																				
1821	1	1	—	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	1	3	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg . .	2	4	2	2	2	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Együtt . .	29	55	7	46	47	8	4	9	1	4	7	—	4	3	2	5	6	1	1	1

*) Egy nemes gyujtogató, tolvaj, s káromkodó egyszersmind.
**) Egy férjgyilkos, egy nem nemes gyújtogatónő, két utonálló nem nemes a curián is halált ka
***) Egy nemes szántszándékos gyilkos, és egy nem nemes gyújtogató a curián is halált kapott.

mör vármegyétől a nmgú Curiára felküldött *59. laphoz.*
ntető perek táblája.

1ső Birós. által itéltetett:		Curia által itéltetett:		III. Osztálybeli bűnök nemei:		1ső Birós. által itéltetett:				IV. Osztálybeli bűnök nemei:							1ső Bíróság által itéltetett				Curia által itéltetett				V. Osztálybeli bűn
											Útonálló		Rabló												
8 naptól 3 évig	Felmentve	8 naptól 3 évig	Felmentve	Vérferőztető	Erőszakos szeplősitő	Halálra	8 naptól 3 évig	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Gyujtogató	Gyilkolással	Gyilkolás nélküli	Gyilkolással	Gyilkolás nélküli	Tolvaj	Orgazda	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentve	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentve	
—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	2	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	4	4	7	7	7	—	10	11	3	4	10	11	—
—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	3	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	1	1	—
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6	1	3	4	5	7	7	9	1	11	12	4	6	11	12	—

Uradalom.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—

nbat Városa.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7	2	3	4	4	7	9	11	1	13	12	4	6	11	12	—

ptak.

X. TÁBLA. Heves és Külső-Szolnok vármeg

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆ik előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	10441	56	11166	16	10226	41	11166
Cselédek béreire	7110	40	7374	—	7151	—	7374
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	2175	36	2000	—	755	34	1000
Esetleg fizetendő napidíjakra	2366	50	—	—	1746	56	2000
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	1116	19	1200	—	552	49	1200
Rabok tartására	3059	53	3000	—	2403	48	3000
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	8457	59	3000	—	1599	2	5555
Hidak és utak készitésére és javítására	3368	5	3000	—	2099	39	3000
Árva gyermekek tartására	—	—	—	—	—	—	—
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szálitási teher megtérítésére	8777	43	9000	—	9426	37	9000
Véletlen károk megtérítésére	6	—	100	—	—	—	100
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	3	59	100	—	7	26	100
Közügybenjáró tisztviselők szekerezésére . .	8558	34	9500	—	9474	9	9500
A házi pénztár vegyes szükségeire	11853	40	7000	44	9795	27	7000
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	1814	41	—	—	9541	8	3000
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	69111	56	56441	—	60780	16	62996

gye házi pénztárának kiadásai: **66. laphoz.**

ı évre en ki- tett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
16	11134	11	11366	16	10067	6	11366	16	12030	51	11966	16
—	7677	—	7948	—	7813	$7^{20}/..$	4948	—	8097	18	8148	—
—	2732	39	4000	—	2396	$12^{16}/..$	2400	—	2657	15	2600	—
—	1253	$49^{32}/_{40}$	1200	—	1133	45	1200	—	1044	36	1100	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1391	$13^{16}/..$	1400	—	1498	$54^{32}/..$	1400	—	1402	43	1400	—
—	6205	$56^{18}/..$	6000	—	5061	$14^{8}/..$	5000	—	5536	27	5300	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1387	20	3000	—	15427	$46^{22}/..$	4000	—	2171	18	2000	—
—	2507	4	3400	—	5362	$18^{28}/..$	5000	—	4816	17	6000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	11019	$21^{24}/..$	13000	—	14787	$59^{8}/..$	14700	44	13347	10	13000	—
—	150	—	100	—	—	—	100	—	—	—	—	—
—	1	30	—	—	206	$19^{2}/..$	100	—	—	—	—	—
—	14064	26	14000	—	14422	$40^{35}/..$	14422	—	14392	9	12000	—
44	8380	$22^{26}/..$	8000	44	4056	$41^{36}/..$	5000	—	6796	59	6000	44
—	4409	$28^{29}/..$	—	—	2804	$^{7}/..$	—	—	3125	11	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	72314	$22^{25}/..$	73415	—	85038	$6^{14}/..$	72637	—	75418	14	69515	—

XI. TÁBLA. Az 1821, 1831, s 1837-ik években He
s megvizsgált bün

Év	szám: Per-	szám: Alperes-	Az Alperesek között volt: Nemes	Nem nemes	Férfi	Nő	Ismételve bünhödött	I. Osztály-beli bűnök nemei: Gyilkos	Férj- vagy nőgyilkos	Gyermekgyilkos	1ső Bíróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	II. Osztály-beli bűnök nemei: Vérengező, verekedő, csonkító	1sső Birós. által i tet: 8 naptól 3 évig	Felmentetett
1821 [1])	7	10	3	7	9	1	—	3	—	—	3	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—
1831	7	10	6	4	9	1	—	4	—	1	2	1	1	1	—	3	1	1	—	—	—
1837 [2])	5	29	24	5	29	—	5	6	—	—	3	1	1	1	3	1	1	1	—	—	—
Öszveg . . .	19	49	33	16	47	2	5	13	—	1	8	2	2	2	4	5	2	2	—	—	—
Egri Káptal																					
1821	2	7	—	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	1
1831	1	1	—	1	1	—	—	—	[3]) 1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1837	2	4	—	4	4	—	1	2	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Öszveg . . .	5	12	—	12	12	—	1	2	1	—	2	1	—	—	3	—	—	—	3	2	1
Együtt . . .	24	61	33	28	59	2	6	15	1	1	10	3	2	2	7	6	2	2	3	2	1

[1]) Egy gyilkos nemes, 1 vérfertőztető, 1 erőszakos szeplősitő nemes, 1 utonálló halálra itéltettel
[2]) Két nemes atyafi-gyilkos és 1 nem nemes szántszándékos gyilkos a curián is halált kapott.
[3]) Egy nőgyilkost a curia halálra itélt.

ves vármegyétől a nmgú Curiára felküldött
tető perek táblája.

Curia		III. Osztálybeli bűnök nemei:		1ső Birós.	Curia	IV. Osztálybeli bűnök nemei:					1ső Bíróság által itéltetett:				Curia által itéltetett:				V. Osztálybeli bünök nemei:	1ső Birós. által itéltetett:		Curia által itéltetett:	
8 naptól 3 évig	Felmentetett	Vérfertőztető	Erőszakos szeplősitő	Halálra	Halálra	Gyujtogató	Gyilkosság nélk. rabló	Gyilkos utonálló	Tolvaj	Orgazda	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Közbátorság háborító	8 naptól 3 évig	Felmentetett	8 naptól 3 évig	Felmentetett
—	—	1	1	2	2	4	—	1	—	—	3	—	1	1	1	—	2	2	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	1	1	—	3	1	—	1	3	1	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	2	—	—	21	11	10	15	6
—	—	1	1	2	2	4	1	1	5	1	4	—	4	4	1	3	5	3	21	11	10	15	1

a n Ú r a d a l m a.

2	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	3	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
2	1	—	—	—	—	2	—	—	4	—	1	4	1	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
2	1	1	1	2	2	6	1	1	9	1	5	4	5	4	2	8	5	3	21	11	10	15	6

k.

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆ik előlegese vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	14027	2	14027	2	14027	2	14027
Cselédek béreire	3838	30	4132	—	3926	—	4132
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	1995	18⁸/₄₀	2500	—	1653	41	2500
Esetleg fizetendő napidíjakra	1571	—	1571	—	1136	19	1571
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira.	1394	—	1394	—	1394	—	1394
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	764	31⁸/..	1000	—	702	20	1000
Rabok tartására	638	3	900	—	603	36	900
Királyi tizedre	2565	—	2565	—	2565	—	2565
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	202	40	1500	—	146	—	1500
Hidak és utak készítésére és javítására	8614	45⁸/..	4000	—	3217	4	4000
Árva gyermekek tartására.	937	6	1200	—	659	8	1200
Ménesekre.	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szállítási teher megtérítésére	3306	20	5000	—	5561	51	5600
Véletlen károk megtérítésére	2398	56	8500	—	6403	44	8500
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	193	28	300	—	453	13	453
Közügybenjáró tisztviselők szekerezésére . .	9018	46	10000	—	7571	37	10000
A házi pénztár vegyes szükségeire	5646	55	8000	—	7177	45	8000
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	7698	59¹/..	8000	—	5970	54	6000
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Összeg	64811	20⁰/..	74589	2	63169	14	73342

énztárának kiadásai:

71. laphoz.

évre en kitett kr.	Valóban kiadatott az 183⁸/₉ik évi számadás szerint ft.	kr.	184⁰/₁ik évre előlegesen kivettetett ft.	kr.	Valóban kiadatott az 18³⁹/₄₀k évi számadás szerint ft.	kr.	184¹/₂ik évre előlegesen kivettetett ft.	kr.	Valóban kiadatott az 184²/₃ik évi számadás szerint ft.	kr.	184⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett ft.	kr.
2	13706	12	14089	2	13826	12	14726	12	14189	32	15027	2
—	3970	—	3970	—	3970	—	3586	—	3600	—	3730	—
—	1706	22⅖	3311	—	1706	22	1322	22	1184	18	1200	—
—	1163	48	1200	—	1291	48	1291	48	970	16	1000	—
—	1334	—	1334	—	1334	—	1334	—	1334	—	1334	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	800	—	800	—	789	49	789	49	967	36	900	—
—	520	—	600	—	718	30	718	30	716	31	750	—
—	2565	—	2562	—	2565	—	2565	—	2565	—	2565	—
—	500	—	1000	—	469	41	1000	—	845	27	800	—
—	3000	—	3500	—	3431	1	3431	1	4514	26	4500	—
—	470	58	500	—	526	58	523	58	433	58	450	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2800	—	2800	—	4137	52	4137	52	8067	6	5000	—
—	6500	—	5000	—	7519	2	7519	2	4192	54	5000	—
—	193	28½	193	28½	—	—	—	—	193	28	—	—
—	9800	—	9000	—	9332	48	9332	48	6519	6	7000	—
—	7000	—	7000	—	10641	50	5735	55	7097	55	4500	—
—	8586	49	8586	19	—	—	—	—	16417	33	—	—
—	16028	19	16000	—	—	—	—	—	44047	37	—	—
2	80644	57½	81448	49½	62257	59	58014	17	117856	44	53756	2

Kiadás czime:	Valóban kiadatott az 183³/₉ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆ik előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	9485	36	9485	36	9691	10	9485
Cselédek béreire	6121	44	6121	44	6211	15	6211
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	1436	56	1450	—	3078	12	1450
Esetleg fizetendő napidíjakra	8213	38	1700	—	1290	20	1500
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	406	39	406	39	406	39	406
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	326	42	500	—	383	26	500
Rabok tartására	1612	46	1700	—	2120	34	1700
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	1000	—	1000	—	584	44	1000
Hidak és utak készitésére és javítására	2415	4	2415	—	3322	54	2000
Árva gyermekek tartására	—	—	—	—	—	—	—
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szállitási teher megtérítésére	2497	36	2000	—	755	26	3000
Véletlen károk megtérítésére	1240	23	4000	—	3400	—	3500
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	—	—	—	—	—
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	6064	15	7000	—	7435	20	6000
A házi pénztár vegyes szükségeire	2994	55	3000	—	4587	26	3000
Ide járulnak:							
Az adózók által, taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	9790	39	9790	—	9180	18	9180
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	53606	53	50568	59	52447	44	48933

k évre en ki-tett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
36	9696	43	9696	43	9307	33	9446	43	10407	34	9746	43
15	5846	52	6211	15	5851	8	6211	15	6095	28	6060	16
—	1671	$34^{16}/_{40}$	1860	—	3450	$40^{36}/_{..}$	1860	—	3678	17	1586	—
—	1812	—	2000	—	1046	—	1500	—	4661	45	660	—
39	331	38	427	$37^{24}/_{..}$	427	38	427	$37^{24}/_{..}$	658	29	379	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	421	$3^{4}/_{..}$	500	—	448	27	500	—	501	50	400	—
—	848	48	800	—	989	$2^{16}/_{..}$	980	—	499	57	550	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	642	$51^{16}/_{..}$	1000	—	186	$24^{8}/_{..}$	1000	—	387	11	1000	—
—	2661	$33^{38}/_{..}$	2000	—	2497	$57^{34}/_{..}$	2500	—	1671	23	2500	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1170	$17^{38}/_{..}$	3000	—	1733	$26^{19}/_{..}$	3000	—	9108	51	7500	—
—	2985	$31^{5}/_{..}$	2500	—	2511	$6^{30}/_{..}$	2000	—	2919	12	2500	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	7782	15	6000	—	5551	30	5500	—	4716	50	4500	—
—	5905	$33^{28}/_{..}$	7000	—	4869	$41^{26}/_{..}$	6000	—	5354	21	5600	—
—	7771	$25^{35}/_{..}$	4973	$16^{20}/_{..}$	4973	$16^{20}/_{..}$	2700	$3^{35}/_{..}$	3402	7	3500	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	49548	$7^{20}/_{..}$	47968	$52^{4}/_{..}$	43843	$52^{29}/_{..}$	43625	$39^{19}/_{..}$	54063	15	46482	37

XIV. TÁBLA. **Az 1821, 1831, s 1837ik években Sz**
s megvizsgált bü

Év	szám: Per-	szám: Alperes-	Az alperesek között volt: Nemes	Nem nemes	Férjfi	Nő	Ismételve bűnhödött	I. Osztály-beli bünök nemei: Gyilkos	1sõ Bíróság által itéltetett: Halálra	1sõ Bíróság által itéltetett: 3 éven felül	Curia által itéltetett: Halálra	Curia által itéltetett: 3 éven felül	II. Osztály-beli bünök nemei: Szüleverő	1s
1821	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
1831	2	2	—	2	1	1	—	1	1	—	—	1	—	
1837*)	4	20	—	20	12	8	5	1	1	—	1	—	—	
Öszveg . . .	7	23	—	23	14	9	5	2	2	—	1	1	1	
D u n a v e c z														
1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1831	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
1837	2	23	—	23	18	5	8	—	—	—	—	—	—	
Öszveg . . .	3	24	—	24	19	5	8	—	—	—	—	—	—	
K l u k n ó i														
1821	1	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—	
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1837	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Öszveg . . .	1	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—	
S z o m o l n o k														
1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1837**)	1	6	—	6	—	6	—	—	—	—	—	—	—	
Öszveg . . .	1	6	—	6	—	6	—	—	—	—	—	—	—	
Együtt . . .	12	54	—	54	34	20	13	3	4	—	1	2	1	

*) Egy szántszándékos gyilkos a Curián is halált kapott.
**) Öt rabló gyilkos a Curián is halált kapott.

epes vármegyétől a nmgú Curiára felküldött
ntető perek táblája.

ső Bi-róság által ítéltetett:		III. Osztály-beli bűnök nemei:	1ső Bi-róság által ítéltetett:		IV. Osztálybeli bűnök nemei:							1ső Bíróság által ítéltetett:				Curia által ítéltetett:				V. Osztály-beli bűnök nemei:
	Curia					Útonálló														
8 naptól 3 évig	8 naptól 3 évig	Erőszakos szeplősítő	Felmentetett	Felmentetett	Gyilkosság nélk. rabló	Gyilkolással együtt	Gyilkolás nélküli	Tolvaj	Orgazda	Fortélyos csalárd	Hamis pénzcsináló	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—
—	—	—	—	—	6	—	—	3	9	1	—	5	—	5	9	—	—	10	9	—
1	1	—	—	—	6	—	—	3	9	1	1	5	—	6	9	—	—	11	9	—

Úradalom.

—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—
—	—	1	1	1	—	10	7	—	5	—	—	14	1	4	3	5	10	4	3	—
—	—	1	1	1	—	11	7	—	5	—	—	15	1	4	3	5	11	4	3	—

Úradalom.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

i Úradalom.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	—	—	6	—	—	—	6	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	—	—	6	—	—	—	6	—	—
1	1	1	1	1	6	11	7	7	11	1	1	20	1	16	12	5	11	21	12	—

Kiadás czime:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆il előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	4431	50	4431	50	4131	50	4331
Cselédek béreire	1154	—	1154	—	1254	—	1254
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	775	—	830	—	310	28	300
Esetleg fizetendő napidíjakra	1214	49	244	—	140	41	140
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira.	120	—	120	—	120	—	120
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	500
Irószerekre	281	—	281	—	226	48	226
Rabok tartására	282	—	282	—	237	53	237
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	159	—	300	—	1055	51	200
Hidak és utak készítésére és javítására. . . .	29	—	30	—	3850	—	4500
Árva gyermekek tartására.	—	—	—	—	—	—	—
Ménesekre.	109	—	109	—	72	30	109
Katonai veszteség és szálitási teher megtérítésére	901	4	100	—	124	21	125
Véletlen károk megtérítésére	—	—	50	—	—	—	50
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	—	—	—	—	—
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	762	53	700	—	713	16	600
A házi pénztár vegyes szükségeire	871	—	400	—	369	35	400
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	—	—	—	—	—	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	11090	36	9031	50	8781	29	8644

évre en kitett kr.	Valóban kiadatott az 183⁸/₉ik évi számadás szerint ft.	kr.	184⁰/₁ik évre előlegesen kivettetett ft.	kr.	Valóban kiadatott az 18³⁹/₄₀k évi számadás szerint ft.	kr.	184¹/₂ik évre előlegesen kivettetett ft.	kr.	Valóban kiadatott az 184²/₃ik évi számadás szerint ft.	kr.	184⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett ft.	kr.
50	4331	—	4431	50	4431	50	4431	50	3796	32	4431	50
—	1193	20	1240	—	1250	—	1250	—	1247	33	1340	—
—	415	—	600	—	285	58	400	—	189	44	300	—
—	171	48	180	—	159	7	180	—	151	22	120	—
—	120	—	120	—	120	—	120	—	120	—	120	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
48	326	12	300	—	305	49	300	—	275	23	280	—
53	504	48	500	—	494	54	500	—	360	22	280	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	142	4	150	—	29	19	50	—	88	7	300	—
—	179	—	150	—	115	2	120	—	80	45	200	—
—	20	—	20	—	20	—	20	—	3	—	20	—
—	73	—	91	15	91	15	91	15	104	48	146	—
—	1175	5	600	—	563	58	600	—	1887	58	1900	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	776	13	700	—	858	28	700	—	676	7	700	—
—	701	47	700	—	708	1	700	—	526	28	500	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	10129	17	9783	5	9433	41	9463	5	9408	9	10637	50

XVI. TÁBLA. Az 1821, 1831, s 1837-ik években Tor
s megvizsgált bün

Év	*szám*		*Az Alperesek között volt:*					I. Osztálybeli bünök nemei:	1sö Biróság által itéltetett:				Curia	
	Per-	*Alperes-*	Nemes	Nem nemes	Férjfi	Nö	Ismételve bünhödött	Gyilkos	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül
1821	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	3	3	1	2	3	—	—	2	1	—	1	—	—	1
1837	4	17	7	10	17	—	—	2	—	—	1	1	—	—
Öszveg . .	8	21	9	12	21	—	—	4	1	—	2	1	—	1
Szádvári														
1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	1	1	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—	—	1
Öszveg . .	1	1	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—	—	1
Együtt . .	9	22	9	13	22	—	—	5	1	1	2	1	—	2

·na vármegyétől a nmgú Curiára felküldött
tető perek táblája.

		II. Osztálybeli bűnök nemei:	1ső Birós.	Curia	III. Osztálybeli bűnök nemei:	IV. Osztálybeli bűnök nemei:		1ső Birós.		Curia		V. Osztálybeli bűnök nemei:
			által itéltetett:					által itéltetett:				
8 naptól 3 évig	Felmentetett	Vérengező, verekedő, csonkító	Felmentetett	Felmentetett		Tolvaj	Orgazda	8 naptól 3 évig	Felmentetett	8 naptól 3 évig	elmentetett	
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—
1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—
1	1	3	3	3	—	8	4	10	2	8	4	—
2	1	3	3	3	—	10	4	12	2	10	4	—

Uradalom.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1	3	3	3	—	10	4	12	2	10	4	—

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆il előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	8876	2	9876	2	8876	2	8876
Cselédek béreire	4112	24	4412	14	4412	14	4412
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	1434	50	1434	50	1434	50	1600
Esetleg fizetendő napidíjakra	7992	52	1000	—	1000	—	1000
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	517	36	517	36	517	36	517
Rabok tartására	823	35	1000	—	1000	—	900
Királyi tizedre	500	—	500	—	500	—	500
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	594	59	2000	59	2000	—	2000
Hidak és utak készitésére és javitására	295	—	350	—	350	—	500
Árva gyermekek tartására	222	51	250	—	250	—	260
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szálitási teher megtérítésére	2215	5	2215	6	2215	5	2215
Véletlen károk megtéritésére	—	—	—	—	—	—	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	—	—	—	—	—
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	2432	55	2472	55	2432	55	2220
A házi pénztár vegyes szükségeire	3270	59	4000	—	4000	—	4000
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	517	3	—	—	—	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	33706	37	28989	42	28988	42	29000

k évre en ki-tett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
2	8819	55	8819	55	8853	52	8853	52	8866	34	8566	34
14	4701	$53^{3}/_{8}$	4702	—	4814	—	4814	—	5104	50	5200	—
—	1537	$15^{4}/_{4}$	1500	—	3685	$36^{2}/_{4}$	3600	—	689	53	710	—
—	4018	$41^{1}/_{4}$	1460	—	3514	$19^{3}/_{4}$	1500	—	1145	7	1100	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	1327	$4^{1}/_{4}$	650	—	132	$24^{1}/_{4}$	650	—	19	16	700	—
—	1726	$17^{3}/_{4}$	2450	—	3558	$59^{1}/_{4}$	2450	—	2231	5	2500	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	729	—	3730	—	2541	$20^{1}/_{4}$	3730	—	1561	40	2000	—
—	859	—	1350	—	2258	$40^{1}/_{4}$	3350	—	3510	58	3510	58
—	279	—	300	—	301	$19^{1}/_{4}$	350	—	310	10	400	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	5329	—	5300	—	14399	$20^{3}/_{4}$	8000	—	18622	11	1500	—
—	9	36	50	—	34	—	50	—	10	30	50	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	4900	$46^{3}/_{4}$	4000	—	3711	—	3711	—
—	3435	$43^{4}/_{4}$	3500	—	4651	—	3500	—	3813	52	3813	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57	35874	$52^{7}/_{40}$	37411	55	54346	$14^{6}/_{4}$	44847	57	49297	6	33761	32

XVIII. TÁBLA. Az 1821, 1831, s 1837ik években Ung s megvizsgált bünt

Év	*Per-* / *Alperes-* *szám*		*Az Alperesek között volt:*					I. Osztály-beli bűnök nemei:	1ső Bíróság által itéltetett:			Curia által itéltetett:			II. Osztály-beli bűnök nemei:		1s Bir
			Nemes	Nem nemes	Férjfi	Nő	Ismételve bűnhödött	Gyilkos	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Szüleverő	Vérengező, verekedő, csonkító	8 naptól 3 évig
1821	4	7	—	7	6	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	3	1
1831	7	17	6	11	16	1	—	2	—	1	—	—	1	1	—	6	6
1837	13	18	4	14	18	—	2	7	5	—	2	1 *)	5	1	1	—	1
Öszveg . .	24	42	10	32	40	2	3	10	5	1	4	1	6	3	1	9	8

h vármegyétől a nmgú Curiára felküldött *102. laphoz.*

ető perek táblája.

ső rós.	Curia		III. Osztály-beli bűnök nemei:	1ső Birós.		Curia		IV. Osztálybeli bűnök nemei:						1ső Biróság				Curia				V. Osztály-beli bűn
által téltetett:				által itéltetett:										által itéltetett								
Felmentve	8 naptól 3 évig	Felmentve	Nősparázna	3 éven felül	8 naptól 3 évig	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Gyujtogató	Gyilkolás nélküli rabló	Gyilkolás nélküli utonálló	Tolvaj	Orgazda	Pénztártolvaj	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentve	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentve	
2	1	2	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—
—	6	—	2	—	2	1	1	1	—	2	2	2	—	—	4	2	1	—	3	3	1	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	7	1	—	2	—	5	3	—	1	6	3	—
2	8	2	2	—	2	1	1	1	4	2	10	3	—	2	4	10	4	—	4	12	4	—

r a d a l o m.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—
2	8	2	2	—	2	1	1	1	4	2	10	3	1	2	4	11	4	—	4	13	4	—

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az $183^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$183^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $183^{3}/_{4}$ik évi számadás szerint		$183^{5}/_{6}$il előlegesen vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	15407	44	15541	20	15391	20	15616
Cselédek béreire	6781	40	8980	58	7465	—	5665
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	3992	10	1600	—	3081	24	48 2
Esetleg fizetendő napidíjakra	6709	26	1069	36	6169	36	6800
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira.	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	1174	51	1280	—	1292	40	1552
Rabok tartására	4064	6	5400	—	5311	2	5311
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	7582	31	4800	—	5991	8	4800
Hidak és utak készitésére és javítására. . . .	1921	27	955	29	955	29	1955
Árva gyermekek tartására.	1343	30	800	9	1763	9	1763
Ménesekre.	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szállitási teher megtérítésére	23856	15	20665	—	19810	8	19810
Véletlen károk megtérítésére	2838	38	3000	—	3957	26	4000
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	2925	—	3195	—	3187	20	3187
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	9188	51	9500	—	8828	13	9500
A házi pénztár vegyes szükségeire	13026	51	7600	—	8287	32	7600
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	17690	17	17500	—	13093	35	14000
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	118503	17	101887	32	104585	2	108453

*) I. Lajos királyunk alatt 1380-ik évben a Zemplén vármegyei bortized tizezer aranyat hozo az illető kassai püspökkel kötött megváltási szerződés szerint évenkint három átalag csinált b

k évre en ki-tett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
4	14828	34	15629	34	14641	4	15628	34	16291	4	15041	1
—	7477	30	7677	30	7620	—	7820	—	8784	32	8784	32
10	4646	25	2750	—	2485	2 %	4600	—	2458	57	3000	—
—	5813	40	2500	—	3390	6	2390	—	3066	15	2500	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	1244	29	1300	—	1367	27	1367	27	3322	24	2000	—
—	3781	37	3700	—	3834	54	3834	54	3496	2	3500	—
—	4586	—	—	—	4586	—	4586	—	4586	—	4586	*)
—	3055	25	5400	—	1899	1	2000	—	5455	47	5300	—
29	6684	58	4800	—	5784	22	10371	29	10548	26	10000	—
9	232	20	250	—	443	28	440	—	845	6	800	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	17565	$26^{1}/_{8}$	17500	—	16165	9 %	16000	—	22839	28	20000	—
—	4008	57	3500	—	3803	25	2800	—	4571	21	4000	—
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	10283	1	0650	—	11028	9	11000	—	10462	15	10000	—
—	15141	42	10800	—	4128	56 %	4200	—	12557	19	12500	—
—	18406	32 %	18100	29 %	25254	2 %	11058	26 %	10838	5	10600	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	117756	37	103556	33 %	107798	12 %	100496	50 %	120123	1	112611	—

ott be az egri püspöknek, kinek ezt István 1271-ik évben adományozá; — jelenleg azonban a megye ort ád.

XX. TÁBLA. **Az 1821, 1831, s 1837ik években Zemp**

s megvizsgált bünt

Év	Per- szám	Alperes- szám	Az alperesek között volt: Nemes	Nem nemes	Férfi	Nő	Ismételve bűnhödött	I. Osztálybeli bűnök nemei: Gyilkos	Szülegyilkos	Férj- vagy nőgyilkos	Gyermekgyilkos	1ső Biróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	II. Osztálybeli bűnök nemei: Szüleverő	Vérengező, verekedő, csonkító	Kegyetlenkedő	1ső Biróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig
1821	17	38	4	34	30	8	2	9	1	—	4	—	—	11	3	—	—	10	4	—	8	—	—	—	4	4	—	—	4
1831	9	22	8	14	20	2	—	6	—	1	—	4	1	2	—	3	2	2	—	—	7	3	—	2	5	3	—	2	5
1837	30	42	5	37	39	3	8	7	3	3	2	4	1	8	2	4	6	4	—	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2
Öszveg	56	102	17	85	89	13	10	22	4	4	6	8	2	21	5	7	9	16	4	1	17	4	1	3	10	8	1	3	11

Golopi U

1821	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Homonnai

1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tokaji U

1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	1	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	1	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Együtt	59	104	17	88	92	13	10	23	4	4	7	8	2	22	6	7	9	7	5	1	17	4	1	3	10	8	1	3	11

[1]) Egy erőszakos szeplősítő perének a Curián léte alatt meghalt.
[2]) Egy nőgyilkos orosz, ki a Curián is halált kapott, előbb megfojtván nejét, kertbe egy fára kötél
[3]) Egy nőgyilkos, egy gyermekgyilkos, egy szántszándékos gyilkos, egy férfi, ki fiát agyonlötte nej

…lén vármegyétől a nmgú Curiára felküldött …tető perek táblája.

	III. Osztálybeli bűnök nemei:			1ső Bíróság által itéltetett:				Curia által itéltetett:			IV. Osztálybeli bűnök nemei:								1ső Bíróság által itéltetett:								Curia által itéltetett:				V. Osztálybeli bünök nemei:	1ső Bíróság által itéltetett:		Curia által itéltetett:
	Felmentetett	Vérfertőztető	Nősparázna	Erőszakos szeplősitő	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Gyujtogató	Gyilkosság nélk. rabló	Gyilkolással együtt	Útonálló Gyilkolás nélküli	Tolvaj	Orgazda	Hamis pénzcsináló	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Káromkodó	8 naptól 3 évig	8 naptól 3 évig
	4	2	—	1	2	—	1	—	—	2	—	4	—	4	—	5	—	3	—	1	9	1	3	—	9	—	—	—					
	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	3	2	2	2					
	—	—	1	2	1	1	1	—	1	2	2	4	1	—	11	2	—	1	5	11	3	1	5	11	3	—	—	—					
	7	2	1	3	3	1	3	—	1	4	2	8	1	4	11	7	2	4	5	11	15	2	8	11	15	2	2	2					
	r a d a l o m.																																
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
	U r a d a l o m.																																
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
	r a d a l o m.																																
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
	7	3	1	3	4	1	2	—	2	4	2	8	1	4	11	7	3	4	5	12	15	2	8	11	15	2	2	2					

…lel felakasztotta.
…e helyett, egy anyjátkinzó nemes és utónálló gyilkos nemnemes a Curián is halált kaptak.

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆i előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	16104	20	16104	20	16104	20	16104
Cselédek béreire	8268	—	8600	—	8268	—	8600
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	4752	—	7000	—	4752	—	7000
Esetleg fizetendő napidíjakra	2096	13	2000	—	2096	13	2000
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	1516	48	1516	48	1516	48	1516
Rabok tartására	4121	44	400	—	4121	44	4000
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	2210	32	1000	—	2210	32	1000
Hidak és utak készítésére és javítására	920	22	1000	—	920	22	1000
Árva gyermekek tartására	—	—	—	—	—	—	—
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szállítási teher megtérítésére	5312	57	5000	—	5312	57	5000
Véletlen károk megtérítésére	—	—	200	—	—	—	200
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	400	—	—	—	400
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	8983	55	8000	—	8983	55	8000
A házi pénztár vegyes szükségeire	17338	—	12644	48	17338	—	12644
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	—	—	—	—	—	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Összeg	71624	51	67465	56	71624	51	67465

k évre sen ki- etett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
20	17684	$20^{15}/_{20}$	17684	$20^{15}/..$	17012	$11^{5}/..$	17012	$11^{5}/..$	17264	20	17264	20
—	8919	35	8916	35	8992	—	8992	—	8992	—	8992	—
—	5575	52	6000	—	6778	—	6778	—	3866	—	3866	—
—	1874	44	2000	—	2100	16	2000	—	1584	56	2000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
48	1551	$14^{10}/..$	2000	—	1897	$42^{7}/..$	2000	—	2200	—	2200	—
—	4542	$18^{10}/..$	3000	—	6812	$48^{4}/..$	4000	—	6448	44	3566	37
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2338	$56^{10}/..$	2000	—	4581	$32^{16}/..$	1000	—	2200	—	2200	—
—	727	52	4000	—	91	30	4091	30	1900	—	2120	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2948	$41^{10}/..$	3000	—	1811	$51^{9}/..$	2000	—	5000	—	3813	31
—	450	10	—	—	126	24	200	—	—	—	2000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	11950	56	10000	—	10946	$7^{10}/..$	8000	—	9800	—	8000	—
48	23487	22	10246	$16^{5}/..$	23750	$1^{14}/..$	12575	$30^{15}/..$	19000	—	11824	17
—	2675	22	—	—	3243	$39^{8}/..$	—	—	21821	16	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	84724	$3^{15}/..$	68547	12	88342	$5^{3}/..$	68847	12	99877	16	67646	45

XXII. TÁBLA. Az 1821, 1831, s 1837-ik években Ara
s megvizsgált bünt

Év	Per- / Alperes- szám	Az Alperesek között volt: Nemes	Nem nemes	Férjfi	Nő	Ismételve bünhödött	I. Osztály-beli bünök nemei: Gyilkos	1sső Bíróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	II. Osztály-beli bünök nemei: Vérengező, verekedő, csonkító	1sső Bíróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett
1821[1]	12 / 20	--	20	19	1	3	11	1	2	7	1	--	3	7	--	5	1	2	3	--	--	2	3	-
1831	5 / 8	--	8	8	--	--	3	2	--	1	--	--	2	1	--	2	--	--	1	1	--	--	1	1
1837[2]	14 / 85	3	82	85	--	9	15	1	8	6	--	--	1	5	9	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Öszveg	31 / 113	3	110	112	1	12	29	4	10	14	1	--	6	13	9	7	1	2	4	1	--	2	4	1
A r a d m u t i n a																								
1821	-- / --	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
1831	-- / --	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
1837	1 / 4	--	4	3	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Öszveg	1 / 4	--	4	3	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
P é c s k a i U																								
1821	-- / --	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
1831	1 / 1	--	1	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
1837	-- / --	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Öszveg	1 / 1	--	1	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Együtt	33 / 118	3	115	116	2	12	29	4	10	14	1	--	6	13	9	7	1	2	4	1	--	2	4	1

[1]) Egy per, mellyben egy gyilkosságról vádolt alperes állott, kit az első bíróság is felmentett, meg
[2]) Egy rabló gyilkos 4 évről halált kapott.

d vármegyétől a nmgú Curiára felküldött *120. laphoz.*
ető perek táblája.

III. Osztálybeli bűnök nemei:		1ső Birós. által itéltetett:	Curia által itéltetett:	IV. Osztálybeli bűnök nemei:						1ső Birós. által itéltetett:			Curia által itéltetett:			V. Osztálybeli bűnök nemei:	1ső Birós. által itéltetett:				Curia által itéltetett:			
Erőszakos szeplősitő	Férfi-v. barom. közlek.	8 naptól 3 évig	8 naptól 3 évig	Gyujtogató	Gyilkolás nélk. rabló.	Gyilkos utonálló	Tolvaj	Orgazda	Hamis pénzcsináló	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Közbátorság háborító	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett
—	1	1	1	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	2	3	5	—	3	—	—	9	3	1	1	9	3	—	56	3	19	34	—	—	3	17	36
1	1	2	2	4	3	5	3	3	1	—	14	3	2	1	14	3	1	56	3	19	34	—	—	3	17	36

i Uradalom.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	2	—	—	2	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	2	—	—	2	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

radalom.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	2	2	4	5	5	4	5	1	2	14	3	5	1	16	3	4	56	3	19	34	—	—	3	17	36

gvizsgáltnak nyilvánittatott.

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az $183^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$183^{1}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $183^{3}/_{4}$ik évi számadás szerint		$183^{5}/_{6}$ik előlegesen vettet
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	7671	59	7671	59	7139	1	7671
Cselédek béreire	7080	—	7204	—	7001	25	7180
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	1934	22	1400	—	1723	22	1500
Esetleg fizetendő napidíjakra	6920	—	840	—	7239	6	840
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	873	41	850	—	1054	36	700
Rabok tartására	800	50	1200	—	1157	30	1000
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	7583	52	6371	—	2028	36	4723
Hidak és utak készitésére és javítására	1809	59	2141	—	745	13	2000
Árva gyermekek tartására	—	—	—	—	—	—	—
Ménesekre	650	38	650	38	846	2	400
Katonai veszteség és szállitási teher megtérítésére	9518	40	9518	40	8289	34	12000
Véletlen károk megtéritésére	80	—	100	—	28	—	100
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	—	—	—	—	—
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	1991	44	1990	—	2165	16	2165
A házi pénztár vegyes szükségeire	2540	—	2540	—	1718	21	2550
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	—	—	—	—	—	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	49455	45	42477	17	41136	2	42829

évre en kitett kr.	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint ft.	kr.	$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett ft.	kr.	Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint ft.	kr.	$184^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett ft.	kr.	Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint ft.	kr.	$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett ft.	kr.
59	7676	59	7996	59	21485	56	22385	56	7471	9	7996	59
—	7170	—	7340	—	4710	—	4710	—	7344	59	7300	—
—	2168	30	1494	29	7667	56	7667	56	1733	31	2040	—
—	4686	18	—	—	5402	8	2402	8	1442	47	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	653	$44^{21}/_{40}$	700	—	1962	40	1962	40	635	15	630	—
—	1155	$49^{16}/_{..}$	1155	49	14047	26	14047	26	1007	46	1000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	923	$12^{32}/_{..}$	1800	—	2623	1	3623	—	1505	6	1500	—
—	1873	36	3000	—	4525	16	4525	16	3078	6	2700	—
—	—	—	—	—	60	—	60	—	—	—	—	—
—	329	$42^{20}/_{..}$	329	42	—	—	—	—	—	—	—	—
—	7695	48	7926	3	25979	—	25979	—	12964	33	14266	1
—	56	26	49	49	187	24	187	24	24	48	24	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2667	30	2600	—	10551	2	10551	2	5423	34	6700	—
—	5954	$36^{3}/_{..}$	1607	9	13051	9	13051	9	5361	44	4643	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
59	42782	$12^{27}/_{..}$	36000	—	112254	58	122552	57	48176	29	48800	—

XXIV. TÁBLA. Az 1821, 1831, s 1837ik években Bék
s megvizsgált bünt

Év	szám: Per-	szám: Alperes-	Az alperesek között volt: Nemes	Nem nemes	Férjfi	Nő	Ismételve bünlödött	I. Osztálybeli bünök nemei: Gyilkos	Gyermekgyilkos	Testvérgyilkos	1ső Biróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	II. Osztálybeli bünök nemei: Szülevérő	Vérengező, verekedő, csonkító	Kegyetlenkedő	1ső Biróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig
1821	4	4	2	2	4	—	1	2	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—
1831	4	16	—	16	15	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1
1837	7	18	2	16	16	2	1	1	—	1	—	—	1	—	—	1	1	—	—	6	—	—	—	5	1	—	5	1
Öszveg	15	38	4	34	35	3	7	3	—	1	—	1	2	1	—	1	2	1	1	7	—	—	—	7	1	—	6	2

Gyulai U

1821	4	9	—	9	8	1	4	4	1	—	1	1	3	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	8	48	—	48	41	7	5	12	—	—	5	—	1	6	—	5	1	6	—	6	—	—	1	2	3	—	1	2
1837	13	37	—	37	33	4	6	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	9	1	—	—	8	2	—	—	—
Öszveg	25	94	—	94	82	12	15	17	1	—	6	2	4	6	—	10	2	6	—	15	1	—	1	10	5	—	1	2
Együtt	50	132	4	128	117	15	21	20	1	1	6	3	6	7	—	11	4	7	1	22	1	—	1	17	6	—	7	4

[1]) Egy nősparázna nő, egy vérfertőztető férjfi, egy utonálló gyilkos a Curián is halált kaptak.

…és vármegyétől a nmgú Curiára felküldött …tető perek táblája.

	III. Osztálybeli bűnök nemei:		1ső Bíróság által ítéltetett:				Curia által ítéltetett:				IV. Osztálybeli bűnök nemei:							1ső Bíróság által ítéltetett:							Curia által ítéltetett:				V. Osztálybeli bűnök nemei:	1ső Bíróság által ítéltetett:	Curia által ítéltetett:
												Rabló		Útonál.																
	Vérfertőztető	Nősparázna	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Gyujtogató	Gyilkolással együtt	Gyilkolás nélküli	Gyilkos	Gyilkolás nélkül	Tolvaj	Orgazda	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Káromkodó	8 naptól 3 évig	8 naptól 3 évig
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	1	3	2	3	1	5	6	3	—	5	7	3	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3	5	3	2	2	3	1	4	2	3	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	1	3	5	9	4	7	9	6	1	9	10	6	—	—	—

r a d a l o m.

	3	2	2	2	—	1	1	2	—	1	1	—	—	—	5	7	4	10	2	3	9	12	1	12	—	13	—	—	—
	10	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	2	—	—	15	7	—	2	17	6	—	2	17	6	—	—	—
	13	2	3	2	—	2	1	2	1	1	1	1	—	2	5	7	19	17	2	5	26	18	1	14	17	19	4	4	4
	13	2	3	2	—	2	1	2	1	1	1	1	4	6	6	10	24	26	6	12	35	24	2	23	27	27	4	4	4

Kiadás címe:	Valóban kiadatott az $183^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$183^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $183^{3}/_{4}$ik évi számaadás szerint		$183^{5}/_{6}$i előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	16375	56	16475	56	16475	56	16475
Cselédek béreire	14360	55	14360	55	14516	45	14516
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	4555	20	4555	20	4834	47	4834
Esetleg fizetendő napidíjakra	8941	48	3500	—	7407	24	4500
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	1527	4	2500	—	1332	52	1400
Rabok tartására	10904	24	10904	24	9911	8	9911
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javitására . .	1574	7	2000	—	1844	9	1844
Hidak és utak készitésére és javitására	2003	16	2003	16	1274	25	2274
Árva gyermekek tartására	—	—	—	—	—	—	—
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szállitási teher megtérítésére	5599	8	5599	8	9753	53	9753
Véletlen károk megtérítésére	—	—	—	—	—	—	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	106	—	106	—	43	44	43
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	11060	20	11060	20	12318	35	12318
A házi pénztár vegyes szükségeire	8026	26	8026	26	8903	15	8903
Ide jarulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	—	—	—	—	—	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	88034	44	84091	45	88616	53	86776

k évre en ki- etett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184\ ^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
56	16675	56	16675	56	4728	15	7996	59	22985	56	22985	56
45	14516	45	14516	45	7100	—	7420	—	9988	—	9988	—
47	5487	6	5487	6	1228	39	1800	—	7491	49	7491	49
—	5891	34	5891	34	4363	$55^{16}/_{40}$	—	—	2928	22	2928	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1761	46	1761	46	661	$8^{4}/_{..}$	700	—	1682	23	1682	23
8	11572	23	11572	23	1134	$43^{22}/_{..}$	1135	—	6847	54	8000	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	3628	40	6000	—	372	$13^{24}/_{..}$	500	—	4955	50	3000	—
25	2958	35	10000	—	1365	$21^{24}/_{..}$	1200	—	3285	35	3285	35
—	11	12	19	12	—	—	—	—	10	—	22	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53	16259	15	16259	15	7530	$23^{4}/_{..}$	8400	—	16816	31	16816	31
—	35	12	35	12	12	—	12	—	87	36	87	36
44	337	36	1000	—	—	—	—	—	1236	29	1236	29
35	9894	22	9894	22	2976	—	2500	—	10781	28	10781	28
15	6765	27	6765	27	2119	$59^{23}/_{..}$	—	—	16122	9	16122	9
—	5906	9	5906	9	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	101701	—	111785	7	36293	$21^{7}/_{..}$	31665	59	105220	2	104428	18

XXVI. TÁBLA. Az 1821, 1831, s 1837ik években Bih s megvizsgált bün

Év	Per- száma	Alperes- száma	*Az Alperesek között volt:* Nemes	Nem nemes	Férjfi	Nő	Ismételve bünhödött	I. Osztálybeli bünök nemei: Gyilkos	Férjfi- vagy nőgyilkos	Testvér-gyilkos	Gyermek-gyilkos	1sső Biróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	3 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	3 naptól 3 évig	Felmentetett	II. Osztálybeli bünök nemei: Szüleverö	Véreng. verek. csonkító	Kegyetlenkedö	1sső Biróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	3 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	3 naptól 3 évig
1821[1])	15	59	17	42	51	8	9	1	—	1	1	2	—	3	1	1	2	3	—	—	2	—	1	1	—	—	1	1	—
1831[2])	23	75	10	65	61	14	7	11	2	1	2	7	1	4	4	1	7	3	4	—	8	—	—	—	3	5	—	—	3
1837[3])	23	51	19	32	44	7	8	7	—	—	3	6	—	4	—	3	4	3	—	—	21	—	—	—	8	13	—	—	11
Öszveg	61	185	46	139	156	29	24	19	2	2	6	15	1	11	5	4	13	9	4	—	31	—	1	1	11	18	1	1	14
Belényesi																													
1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837[4])	2	8	—	8	5	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	2	8	—	8	5	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Derecskei																													
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1832	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N. Váradi püsp																													
1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	2	3	—	3	3	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	4	11	—	11	9	2	1	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	6	—	2	—	4	2	—	2	4
Öszveg	6	14	—	14	12	2	1	3	—	1	—	1	—	3	—	1	—	4	—	2	6	—	2	—	4	2	—	2	4
N. Váradi kápta																													
1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	5	8	—	8	3	5	—	1	—	2	—	3	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	5	8	—	8	3	5	—	1	—	2	—	3	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N. Váradi kama																													
1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	1	2	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	2	3	2	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Együtt	77	219	48	171	178	41	26	23	2	2	9	—	19	1	14	5	4	18	11	4	2	37	—	3	1	15	20	1	3	18

[1]) Egy testvérgyilkos nemes, 1 vérengező nemes, 6 utonálló és 2 tolvaj a Curián is halálra itéltette csináló is a per folyamatja alatt; — [3]) Három gyilkos nemes a Curián is, halált kapott. — [4]) Két rablő

...nar vármegyétől a nmgú Curiára felküldött ...tető perek táblája.

	III. Osztálybeli bűnök nemei:		1ső Bíróság által itéltetett:						Curia által itéltetett:						IV. Osztálybeli bűnök nemei:												1ső Bíróság által itéltetett:						Curia által itéltetett:						V. Osztálybeli bűnök nemei:		1ső Bíróság által itéltetett:				Curia által itéltetett:			
																Rabtó		Utonal																															
Felmentetett	Vérfertőztető	Erőszakos szeplősítő	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Gyujtogató	Gyilkos	Gyilkolás nélkűli	Gyilkos	Gyilkolás nélkűli	Tolvaj	Orgazda	Hamispénzcsináló	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Káromkodó	Felsőbb rend. ell. szegülő	8 naptól 3 évig	Felmentetett	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett						
—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	23	—	—	—	10	4	12	—	8	7	19	15	8	3	25	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
5	—	2	1	—	—	1	—	1	—	1	4	—	—	—	—	14	29	2	2	3	9	34	1	3	10	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	2	—	—	3	5	—	3	2	7	5	—	3	9	5	1	2	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—						
15	1	3	1	—	2	1	—	1	2	1	32	2	2	—	10	21	46	2	13	12	35	54	9	9	44	52	1	2	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—						

Uradalom.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	3	—	2	2	1	3	2	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	3	—	2	2	1	3	2	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						

Uradalom.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						

öki Uradalom.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						

lani Uradalom.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						

rai Uradalom.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
17	1	3	1	—	2	1	—	1	2	1	36	6	6	—	10	21	53	2	15	15	38	64	11	13	45	62	1	2	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—						

ek. — *) Egy halálra itélt testvérgyilkos a perének a Curián léte alatt meghalt, — mint szinte 1 bankó- gyilkos a Curián is halált kapott.

Kiadás czime:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆il előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	5851	57	5924	34	5924	32	5924
Cselédek béreire	5085	16	4996	—	5196	—	5196
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	1045	14	1500	—	1200	—	880
Esetleg fizetendő napidíjakra	1319	27	1319	27	1118	12	1118
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	300	—	300	—	300	—	300
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	458	3	458	3	469	43	469
Rabok tartására	1575	18	1575	28⁶/₄₀	1700	—	1400
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javitására . .	1012	7	1012	7	800	—	2287
Hidak és utak készitésére és javitására	194	30	1000	—	1109	18	609
Árva gyermekek tartására	326	36	420	—	400	—	403
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szállitási teher megtérítésére	2966	28	4000	—	4000	—	3332
Véletlen károk megtérítésére	120	40	128	40	253	38	253
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	54	36	54	36	44	26	44
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	1691	48	1691	48	1724	42	1724
A házi pénztár vegyes szükségeire	4741	31	5500	—	2257	27	2257
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	266	20	266	20	366	43	366
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	27011	51	30146	53⁶/₄₀	26864	41	26565

k évre en ki-tett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{89}/_{40}$k évi számadás szerint		$184^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
32	6124	32	6474	32	6050	$34^{20}/_{..}$	6474	32	6420	40	6404	32
—	5091	26	5313	36	5201	$6^{8}/_{..}$	5313	36	5501	56	5499	—
38	1092	$5^{24}/_{..}$	1386	$7^{24}/_{..}$	886	48	735	39	774	36	774	36
12	1132	55	1132	55	1088	11	1088	11	1143	2	1143	2
—	300	—	300	—	300	—	300	—	180	—	300	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5000	—
43	584	4	584	4	587	$14^{12}/_{..}$	587	$14^{12}/_{..}$	833	26	833	26
—	1220	$4^{28}/_{..}$	1420	$4^{28}/_{..}$	1222	$1^{8}/_{..}$	1600	—	1826	58	3800	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	3415	39	1000	—	1099	$46^{32}/_{..}$	1600	—	1591	25	2552	25
18	—	—	300	—	190	$1^{8}/_{..}$	733	$41^{4}/_{..}$	131	18	131	18
—	57	36	67	12	76	48	105	36	168	28	168	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50	2470	$25^{32}/_{..}$	2470	$25^{32}/_{..}$	2183	$7^{30}/_{..}$	2183	$7^{30}/_{..}$	2499	11	2499	14
38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	365	42	365	42	469	46	469	46	131	37	931	38
42	972	4	972	4	966	$24^{20}/_{..}$	966	$24^{20}/_{..}$	1201	35	1201	35
28	3155	20	3191	50	3633	$4^{38}/_{..}$	3633	$4^{38}/_{..}$	5940	18	9561	6
43	—	—	—	—	—	—	—	—	164	16	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	26251	$54^{8}/_{..}$	25248	$23^{4}/_{..}$	23955	$11^{16}/_{..}$	29248	$40^{29}/_{..}$	28508	46	40000	17

XXVIII. Tábla. **Felos**

A királyi és vármegyei adónak, melly tekintetes nemes Csanád vármegyében levő adózó községek-, urb
megbizott küldöttség által 1844-ik év Karácson hava 3-ik s következett napjain következendő módon
izraelitákra 1 ft. 12. krral, és végre az urbéri telkeket használó nemességre 48 krral, a honi adóba pedig
nemességre 48 k

Folyószám	Községek nevei:	Rovások száma	Királyi		
			részenkint		össz
			ft.	kr.	ft.
1	Makó városa	$2843^{6}/_{8}$	8732	$40^{38}/_{40}$	
2	Földeák helysége	237	727	$47^{10}/..$	
3	Apátfalva „	$583^{3}/.$	1791	$26^{32}/..$	
4	Csanád „	$512^{3}/.$	1573	$25^{4}/..$	
5	Nagylak város	$1663^{2}/_{40}$	5107	$33^{33}/..$	
6	Sajtény helység	$685^{1}/..$	2103	$54^{11}/..$	
7	Palota „	$680^{4}/..$	2089	$42^{5}/..$	
8	Batonya város	$1011^{7}/..$	3107	$17^{37}/..$	
9	Tornya város	$209^{2}/..$	642	$34^{12}/..$	
		$8,426^{4}/_{8}$			25,876
10	Makói izraelita község	$163^{4}/_{8}$	169	3	
11	Lelei	$40^{2}/_{40}$	48	18	
12	Földeáki	$7^{1}/..$	8	33	
13	Bekai	$9^{4}/..$	11	24	
14	Töviskesi	$5^{7}/..$	7	3	
15	Pitvarosi	144	172	48	
16	Alberti	$25^{4}/..$	30	36	
17	Ambrozi	29	34	48	
18	Székegyházi Nagy Majláth	20	25	3	
19	Dombegyházi Marczibányi	$23^{5}/..$	28	21	
20	„ „ Reformatus	$18^{5}/..$	22	21	
21	„ „ Bánhidy	10	12	—	
22	„ „ Dulovits	$3^{2}/..$	3	54	
23	„ „ Regent	$^{5}/.$	—	45	
24	Kovácsházi Bittó	$28^{7}/..$	34	39	
25	„ Reformatus	$9^{6}/..$	11	42	
26	„ Tóth	$12^{7}/..$	15	27	
27	„ Hatház	$^{7}/..$	1	3	
28	Kunágota Geőtz telep	$22^{3}/..$	26	51	
29	Apácza	$48^{5}/..$	58	21	
30	Kiss Iratos	$42^{3}/..$	50	51	
31	Dumiratos	$10^{6}/..$	12	54	
32	Kevermes	$43^{5}/..$	52	21	
33	Bánhegyes	$8^{5}/..$	10	21	
34	Földvár	$15^{7}/..$	19	3	
35	Kövegy Mednyányszky háza	$17^{5}/..$	21	9	
	Összesen				916
36	Úrbéri telkeket használt nemesség				521
37	Haszonbérlők				
	Összesen				27,31

Költ Makón karácson hó 10-ik napján, 1844. Návoy Mihály m. k. Főpénztárnok és küldötts

éri telkeket használó nemesség- és nemtelen haszonbérlőkre az 184⁴/₅ik katonai évre az e tárgyban tétetett, jelesen a királyi adóba a községekre egy rovás után 3 ft. 4¹/₄ krral, a kertészek- és makói a községekre 2 ft. 35 krral, a kertészek- és makói izraelitákra 1 ft. 12 kr. az urbéri telkeket használó ral, számítva.

F i z e t n e c k								
	Vármegyei				Mind a Két			
	a d ó b a							
esen	részenkint		összesen		részenkint		összesen	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
	7346	$21^{10}/_{40}$			16079	$2^{8}/_{40}$		
	612	15			1340	$2^{10}/_{..}$		
	1507	$3^{5}/_{..}$			3298	$29^{37}/_{..}$		
	1323	$38^{5}/_{..}$			2897	$3^{4}/_{..}$		
	4296	$43^{30}/_{..}$			9404	$17^{23}/_{..}$		
	1769	$54^{15}/_{..}$			3873	$48^{26}/_{..}$		
	1757	$57^{20}/_{..}$			3847	$39^{25}/_{..}$		
	2614	$^{25}/_{..}$			5721	$18^{24}/_{..}$		
	540	$33^{30}/_{..}$			1183	$8^{2}/_{..}$		
$22^{24}/_{40}$			21,768	$27^{20}/_{40}$			47,644	$50^{4}/_{40}$
	196	3			392	6		
	48	18			96	36		
	8	33			17	6		
	11	24			22	48		
	7	3			14	6		
	172	48			345	36		
	30	36			61	12		
	34	48			69	36		
	25	3			50	6		
	28	21			56	42		
	22	21			44	42		
	12	—			24	—		
	3	54			7	48		
	—	45			1	30		
	34	39			69	18		
	11	42			23	44		
	15	27			30	54		
	1	3			2	6		
	26	51			53	42		
	58	21			116	42		
	50	51			101	42		
	12	54			25	48		
	52	21			104	42		
	10	21			20	42		
	19	3			38	6		
	21	9			42	18		
39			916	39			1,833	18
$18^{16}/_{40}$			521	$18^{16}/_{40}$			1,042	$36^{32}/_{40}$
			7,818	20			7,818	20
20			31,024	$44^{36}/_{40}$			58,339	$4^{36}/_{40}$

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az $183^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$183^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $183^{3}/_{4}$ik évi számadás szerint		$183^{5}/_{6}$i előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	8091	3	8200	—	8145	46	8200
Cselédek béreire	6016	16	6000	—	6191	33	6000
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	4161	58	1500	—	3057	10	1000
Esetleg fizetendő napidíjakra	408	15	2000	—	409	14	1000
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira.	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	689	44	800	—	768	31	800
Rabok tartására	2463	21	2500	—	2474	49	2500
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	978	54	2000	—	1721	46	1000
Hidak és utak készitésére és javítására. . . .	179	35	400	—	1196	24	400
Árva gyermekek tartására.	—	—	—	—	—	—	—
Ménesekre.	2748	59	1200	—	996	14	1000
Katonai veszteség és szálitási teher megtérítésére	5600	8	3000	—	5178	34	4000
Véletlen károk megtérítésére	233	55	500	—	627	32	500
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	—	—	—	—	—
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	2668	42	2000	—	2893	15	2000
A házi pénztár vegyes szükségeire	8895	28	1500	—	9919	6	2000
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	—	—	—	—	—	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	43136	18	31600	—	43580	—	30400

k évre sen ki-etett		Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
	—	8742	$45^{77}/_{40}$	9200	—	7991	$28^{24}/_{..}$	8500	—	8236	57	8236	57
	—	2196	—	2200	—	2241	20	2241	20	2364	32	2564	32
	—	7823	$5^{18}/_{..}$	8000	—	6656	$39^{22}/_{..}$	6800	—	8475	—	8500	—
	—	1022	—	1000	—	942	51	600	—	936	38	500	—
	—	240	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	632	48	800	—	889	50	890	—	627	30	800	—
	—	2491	$9^{2}/_{..}$	3000	—	2549	$54^{16}/_{..}$	3000	—	3390	55	3600	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	176	$14^{16}/_{..}$	3000	—	513	$38^{16}/_{..}$	2000	—	1538	25	3000	—
	—	250	$23^{8}/_{..}$	500	—	384	$20^{16}/_{..}$	384	—	902	45	500	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	10897	$39^{10}/_{..}$	8000	—	10565	$14^{34}/_{..}$	10565	$14^{34}/_{..}$	9754	32	10000	—
	—	207	$44^{15}/_{..}$	400	—	634	$35^{3}/_{..}$	500	—	115	4	150	—
	—	207	$44^{15}/_{..}$	400	—					115	4	150	—
	—	3142	24	3000	—	3323	25	3000	—	2650	57	2650	—
	—	4466	$2^{8}/_{..}$	3000	—	2011	$39^{31}/_{..}$	1500	—	3577	19	3500	—
	—	53	$8^{15}/_{..}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	42549	$14^{14}/_{..}$	42620	—	38704	$57^{22}/_{..}$	39980	$34^{34}/_{..}$	42725	38	44151	29

XXX. TÁBLA. **Az 1821, 1831, s 1837-ik években Csor**
s megvizsgált bü

Év	Per- szám	Alperes- szám	Az alperesek között volt: Nemes	Nemnemes	Férjfi	Nő	Ismételve bűnhödött	I. Osztálybeli bűnök nemei: Gyilkos	Gyermekgyilkos	1ső Biróság				Curia			
										által itéltetett:							
										Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett
1821 *)	4	19	7	12	17	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831 **)	2	5	2	3	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	5	10	5	5	6	4	3	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Öszveg . .	11	34	14	20	27	7	8	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—

Szentesi

1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831 ***)	1	1	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1
1837	1	3	—	3	3	—	—	3	—	—	—	—	3	—	—	—	3
Öszveg . .	2	4	—	4	3	1	—	3	1	1	—	—	3	—	—	—	4
Együtt . .	13	38	14	24	30	8	8	4	1	1	1	—	3	—	1	—	4

*) Egy magyar nemes postamester két izben egymás után a levelek felbontása- s azokból el
**) Egy bankócsináló nemnemes mindenütt halált kapott.
***) Egy gyermekgyilkos halálra volt itélve, de a Curia próbák elégtelenségéből felmentette.

ngrád vármegyétől a nmgú Curiára felküldött
ntető perek táblája.

II. Osztálybeli bűnök nemei:	1ső Birós. által itéltetett:	Curia által itéltetett:	III. Osztálybeli bünök nemei:	IV. Osztálybeli bűnök nemei:						1ső Bíróság által itéltetett:				Curia által itéltetett:				V. Osztálybeli bűnök nemei:
					Rabló													
Kegyetlenkedő	8 naptól 3 évig	8 naptól 3 évig		Gyujtogató	Gyilkos	Gyilkolás nélküli	Tolvaj	Orgazda	Hamis pénzcsináló	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	
—	—	—	——	—	2	4	6	7	—	5	5	6	3	1	9	6	3	——
—	—	—	——	—	—	2	—	1	2	1	—	3	1	1	—	3	1	——
2	2	2	——	2	—	—	1	4	—	2	2	3	2	2	2	3	—	——
2	2	2	——	2	2	6	7	12	2	8	7	12	6	4	11	12	4	——

Úradalom.

—	—		——	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	——
—	—	—	——	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	——
—	—	—	——	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	——
—	—	—	——	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	——
2	2	2	——	2	2	6	7	12	2	8	7	12	6	4	11	12	4	——

orzott pénzért, 8, 8 évre volt itélve.

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆i előleges vett
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	18780	—	18780	—	18780	—	18780
Cselédek béreire	8660	—	8660	—	8660	—	8660
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	4000	—	4000	—	4000	—	4000
Esetleg fizetendő napidíjakra	3716	58	3700	—	2500	—	3000
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	1200	—	1200	—	1200	—	1200
Rabok tartására	856	36	1000	—	970	15	1000
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	6020	—	3000	—	6000	—	1000
Hidak és utak készitésére és javítására	3000	—	1000	—	2600	—	1000
Árva gyermekek tartására	—	—	—	—	—	—	—
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szálitási teher megtérítésére	1500	—	1600	—	3500	—	1600
Véletlen károk megtérítésére	600	—	1090	—	700	—	1090
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	—	—	—	—	—
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	6500	—	8000	—	8000	—	8200
A házi pénztár vegyes szükségeire	3200	—	4000	—	2100	—	2000
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	—	—	7490	—	—	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	6000
Öszveg	58033	34	63520	—	59010	15	27530

k évre en ki- etett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
—	19243	16	19313	16	19313	16	19313	16	19089	46	19227	16
—	8660	—	8660	—	8660	—	8660	—	7956	—	8564	—
—	4178	12	5000	—	4826	$27^{6}/_{..}$	4500	—	3774	43	3700	—
—	2962	43	3527	43	3339	49	3500	—	1756	52	2000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1275	54	1275	54	1091	$9^{7}/_{..}$	1250	—	1442	15	1400	—
—	1309	$58^{5}/_{40}$	1309	$58^{5}/_{..}$	1273	$1^{5}/_{..}$	1300	—	874	12	900	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1910	$25^{4}/_{..}$	1910	$25^{4}/_{..}$	1110	$17^{1}/_{..}$	1200	—	3396	55	1000	—
—	416	53	1000	—	544	$11^{9}/_{..}$	1000	—	171	24	1000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	5043	—	4000	—	6864	6	6864	6	8460	58	8000	—
—	306	—	1090	—	1625	$30^{2}/_{..}$	1090	—	682	7	1090	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	8215	15	8215	15	11827	58	11827	58	8905	55	9000	—
—	4693	5	5000	—	6128	$7^{7}/_{..}$	6128	$7^{2}/_{..}$	9393	3	9000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	58214	$42^{1}/_{8}$	60302	$32^{1}/_{8}$	66603	$54^{1}/_{9}$	66633	$27^{2}/_{40}$	65904	10	64881	16

XXXII. TÁBLA. Az 1821, 1831, s 1837ik években Kras
s megvizsgált bünt

Év	szám: Per-	szám: Alperes-	Az alperesek között volt: Nemes	Nemnemes	Férjfi	Nő	Ismételve bünhödött	I. Osztálybeli bűnök nemei: Gyilkos	Szülegyilkos	Férj- vagy nőgyilkos	1sö Bíróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	II. Osztálybeli bűnök nemei: Vérengező, verekedő, csonkító	1sö Birós. által ité: 8 naptól 3 évig	Felmentetett
1821	3	16	—	16	9	7	2	1	1	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
1831 *)	5	16	—	16	14	2	2	4	1	1	2	1	1	2	2	—	2	2	—	—	—
1837 **)	37	101	—	101	95	6	24	31	1	3	4	1	5	7	3	2	5	7	9	2	7
Együtt . . .	45	133	—	133	118	15	28	18	3	4	8	2	6	9	5	4	7	9	9	2	7

*) Egy atya- egy testvérgyilkos és két rabló gyilkos a Curián is halálra itéltetett.
**) Egy gyilkos, egy atyagyilkos, egy férjgyilkos, egy gyujtogató és 2 utonálló gyilkos, és igy ösz

ssó vármegyétől a nmgú Curiára felküldött
tető perek táblája.

Curia ltetett:		III. Osztály-beli bünök nemei:	1ső Bíróság által itéltetett:	Curia	IV. Osztálybeli bűnök nemei:									V. Osztály-beli bünök nemei:	1ső Bíróság által itéltetett:				Curia				
8 naptól 3 évig	Felmentetett	Erőszakos szeplősitő	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Gyujtogató	Rabló Gyilkolással együtt	Rabló Gyilkolás nélküli	Útonál. Gyilkos	Útonál. Gyilkolás nélkül	Templomrabló	Tolvaj	Orgazda	Hamispénzcsináló		Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	12	—	—	—		1	—	1	12	—	2	1	11	——
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	5	3		2	—	1	7	2	—	1	7	——
3	6	1	1	1	9	4	19	11	10	1	11	9	—		21	9	14	30	3	24	17	30	——
3	6	1	1	1	9	6	19	12	11	13	11	14	3		24	9	16	47	5	26	19	48	——

zesen 6 a Curián is halált kapott.

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆ik előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	13600	—	13600	—	13600	—	11939
Cselédek béreire	7000	—	7700	—	7700	—	7700
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	3000	—	3000	—	3000	—	3000
Esetleg fizetendő napidíjakra	6200	—	1852	—	1852	—	3000
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	1000	—	1000	—	1000	—	1000
Rabok tartására	3000	—	3300	—	3300	—	3300
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javitására . .	200	—	200	—	200	—	600
Hidak és utak készitésére és javitására	1000	—	1300	—	1300	—	1300
Árva gyermekek tartására	—	—	—	—	—	—	—
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szállitási teher megtérítésére	2500	—	2500	—	2500	—	2500
Véletlen károk megtéritésére	100	—	100	—	100	—	100
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	—	—	—	—	—
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	4000	—	4000	—	4000	—	4200
A házi pénztár vegyes szükségeire	1400	—	1600	—	1600	—	1600
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	—	—	3571	42	3571	42	4500
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	43000	—	43723	42	43723	42	44739

ik évre en kitett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
2	14246	$46^{16}/_{40}$	13050	—	13028	$36^{6}/_{..}$	3000	—	12876	36	15000	—
—	8019	$26^{30}/_{..}$	7056	—	8081	$48^{34}/_{..}$	8080	—	8198	18	7800	—
—	2507	$19^{2}/_{..}$	2500	—	3936	$36^{30}/_{..}$	3600	—	3803	22	3000	—
—	3390	13	1840	—	4381	34	2000	—	3285	46	3000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1266	50	1260	—	1209	$5^{20}/_{..}$	1100	—	1136	8	1200	—
—	2733	$32^{17}/_{..}$	2700	—	2287	$50^{20}/_{..}$	2800	—	2944	—	3200	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1296	$40^{15}/_{..}$	860	—	971	26	950	—	258	37	500	—
—	2639	$10^{30}/_{..}$	2640	—	2004	$18^{6}/_{..}$	2600	—	748	50	1500	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1597	$35^{36}/_{..}$	1600	—	1666	$18^{28}/_{..}$	8000	—	9237	54	2500	—
—	20	—	100	—	40	—	40	—	164	58	3 0	—
—	—	—	100	—	—	—	400	—	—	—	500	—
—	1142	$19^{20}/_{..}$	5000	—	6137	$38^{5}/_{..}$	6700	—	2668	—	5500	—
—	2036	$19^{12}/_{..}$	2603	19	4133	$3^{27}/_{..}$	4000	—	3434	21	3500	—
—	—	—	—	—	3451	$45^{20}/_{..}$	3400	—	3975	—	4000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	40897	$13^{48}/_{..}$	41309	19	51330	$1^{36}/_{..}$	56670	—	52731	50	51500	—

XXXIV. Tábla. **Az 1821, 1831, s 1837ik években Márm**
s megvizsgált bünt

Év	szám: Per-	szám: Alperes-	Az alperesek között volt: Nemes	Nem nemes	Férjfi	Nő	Ismételve bünhödött	I. Osztálybeli bünök nemei: Gyilkos	Szülegyilkos	Gyermekgyilkos	1sső Birós. által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia. Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	II. Osztálybeli bünök nemei: Szülevérő	Vérengező, verekedő, csonkító	Kegyetlenkedő	1sső Birós. által itéltetett: 3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curi 3 éven felül	8 naptól 3 évig
1821	10	28	5	23	27	1	—	9	—	—	—	1	3	5	—	2	2	5	1	—	1	—	1	1	1	1	
1831	8	19	9	10	16	3	2	7	1	1	1	2	1	5	1	2	1	5	—	2	1	1	2	—	1	2	
1837	13	40	27	13	38	2	14	3	—	1	1	1	—	2	—	1	1	2	—	5	—	—	5	—	—	5	
Öszveg . .	31	87	41	46	81	6	16	19	1	2	2	4	4	12	1	5	4	12	1	7	2	1	8	1	2	8	
H u s z t h m																											
1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1831	2	6	—	6	4	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1837	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Öszveg . .	2	6	—	6	4	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
V i s k m e																											
1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1831	1	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1837	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Öszveg . .	2	2	—	2	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
S z i g e t h i																											
1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1831	4	6	—	6	2	4	—	3	—	1	—	—	1	3	—	1	—	3	1	—	—	—	1	—	—	1	
1837	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Öszveg . .	4	6	—	6	2	4	—	3	—	1	—	—	1	3	—	1	—	3	1	—	—	—	1	—	—	1	
Együtt . .	39	101	41	60	89	12	17	23	1	3	2	4	6	15	1	6	5	15	2	7	2	2	8	1	3	8	

aros vármegyétől a nmgű Curiára felküldött
ető perek táblája.

a	III. Osztálybeli bűnök nemei:		1ső Birós. által ítéltetett:		Curia által ítéltetett:		IV. Osztálybeli bűnök nemei:					1ső Bíróság által ítéltetett:					Curia által ítéltetett:				V. Osztálybeli bűnök nemei:	1ső Bir. által ítéltetett:			Curia által ítéltetett:		
							Úton.																				
Felmentetett	Vérfertőztető	Erőszakos szeplősitő	8 naptól 3 évig	Felmentetett	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Gyilkos	Gyilkolás nélküli	Templomrabló	Tolvaj	Orgazda	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Felsőbb rendelés ellen szegülő	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett
—	—	—	—	—	—	—	7	3	—	2	5	3	7	6	1	1	7	4	5	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	1	—	—	6	1	—	—	6	1	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	2	1	2	22	1	2	3	14	9	1	1	17	9	3	1	1	1	—	2	1
—	—	—	—	—	—	—	9	4	2	30	7	5	10	26	11	2	8	27	15	3	1	1	1	—	2	1

e z ő v á r o s.

—	2	—	2	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	1	3	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	2	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	1	3	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—

z ő v á r o s.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

U r a d a l o m.

—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	1	2	1	2	2	9	4	4	30	9	5	10	27	14	2	8	28	18	3	1	1	1	—	2	1

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az $183^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$183^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $183^{3}/_{4}$ik évi számaadás szerint		$183^{5}/_{6}$ik előlegesen vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	10831	47	10805	6	10831	47	10805
Cselédek béreire	6159	53	6302	—	6159	53	6302
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	5439	—	5500	—	5439	—	5500
Esetleg fizetendő napidijakra	1659	20	9000	—	1659	20	9000
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	1672	41	1672	—	1672	41	1672
Rabok tartására	6180	33	6180	—	6180	33	6180
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javitására . .	1196	27	3000	—	1196	27	3000
Hidak és utak készitésére és javitására	1504	40	1500	—	1504	40	1500
Árva gyermekek tartására	—	—	—	—	—	—	—
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szállitási teher megtérítésére	10524	22	12000	—	10524	22	12000
Véletlen károk megtérítésére	—	—	—	—	—	—	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	550	—	—	—	550
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	6483	40	6500	—	6483	40	6500
A házi pénztár vegyes szükségeire	2986	59	1911	42	2986	59	1911
Ide jarulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	—	—	—	—	—	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	54639	22	64920	48	54639	22	64920

i évre en ki-tett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184\ ^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
6	9895	50	11805	6	10581	46	10805	6	11405	6	11405	6
—	6603	$3^{1}/_{8}$	7403	—	5988	50	7223	—	7403	—	7403	—
—	4745	$35^{3}/_{40}$	4900	—	1582	36	1200	—	4099	13	4000	—
—	1368	20	1400	—	1586	12	1850	—	1798	52	2000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1153	14	1100	—	1877	54	2000	—	1165	31	1200	—
—	4380	31	5000	—	5362	18%	5600	—	3982	48	4000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	14	42	200	—	515	30	500	—	66	11	1200	—
—	1364	20%	5000	—	786	24	2500	—	4565	55	4500	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	485	96	1500	—	2342	$16^{2}/_{3}$%	2500	—	3544	25	3000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	48	—
—	6224	$55^{1}/_{3}$%	5000	—	8269	$42^{1}/_{2}$%	7000	—	6519	51	6000	—
42	594	5%	922	12	1338	$49^{1}/_{2}$%	1766	54	2768	20	2868	46
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
48	42232	19	42993	—	36829	46	46230	18	47343	12	47624	52

XXXVI. TÁBLA. **Az 1821, 1831, s 1837ik években Szath**
s megvizsgált bünt

Év	Per-szám	Alperes-szám	Az Alperesek között volt: Nemes	Nem nemes	Férjfi	Nő	Ismételve bűnhödött	I. Osztály-beli bűnök nemei: Gyilkos	Férjfi- vagy nőgyilkos	1ső Biróság				Curia				II. Osztály-beli bűnök nemei: Szüleverő	Vérengező, verekedő, csonkitó	1ső Biróság			
										által itéltetett													
										Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett			Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett
1821 *)	12	21	10	11	20	1	6	8	1	8	—	1	—	4	4	1	—	3	—	1	—	1	1
1831	8	18	18	—	17	1	3	6	—	2	—	3	1	—	2	3	1	—	6	—	—	6	—
1837	8	30	17	13	28	2	—	4	—	3	—	1	—	—	3	1	—	—	12	—	—	10	2
Együtt . . .	28	69	45	24	73	4	9	18	1	13	—	5	1	4	9	5	1	3	18	1	—	17	3

*) Négy gyilkos a Curián is halált kapott, és volt köztök egy magyar nem nemes, ki az általa
ölte meg.

Erdődi U

1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	1	1	—	1	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Öszveg . . .	1	1	—	1	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Együtt . . .	29	70	45	25	74	4	9	19	1	13	1	5	1	4	9	5	2	3	18	1	—	17	3

már vármegyétől a nmgú Curiára felküldött
ető perek táblája.

Curia ltetett:				III. Osztálybeli bűnök nemei:	IV. Osztálybeli bűnök nemei:					1ső Bíróság által itéltetett:				Curia által itéltetett:				V. Osztálybeli bűnök nemei:	1ső Bíróság által itéltetett:		Curia által itéltetett:	
Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett		Gyujtogató	Gyilkos rabló	Gyilkos	Utonál Gyilkolás nélküli	Tolvaj	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Felsőbb rendelés ellen szegülő	8 naptól 3 évig	Felmentetett	8 naptól 3 évig	Felmentetett
—	1	1	1	----	3	—	2	1	3	4	—	5	—	1	3	5	—	—	—	—	—	—
—	—	6	—	----	—	1	—	—	7	1	—	4	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—
—	—	10	2	----	2	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	3	11	7	4	9	2
—	1	17	3	----	5	1	2	1	11	6	—	10	1	2	3	9	3	11	7	4	9	2

agyonütöttet darabokra vagdalván vízbe szórta; — egy másik magyar nemes igen közelről atjyafiát

r a d a l o m.

—	—	—	—	----	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	----	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	----	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	----	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	17	3	----	5	1	2	1	11	6	—	10	1	2	3	9	3	11	7	4	9	2

Kiadás címe:	Valób. kiadatott az $183^{2}/_{3}$-ik évi számadás szerint		$183^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Val. kiadat. az $183^{3}/_{4}$ik évi számad. szerint		$183^{5}/_{6}$ik évre előlegesen kivettetett	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	14300	—	14300	—	14300	—	14300	—
Cselédek béreire	13260	—	13260	—	13260	—	13260	—
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	3758	28	3800	—	4119	30	4110	—
Esetleg fizetendő napidíjakra	12382	35	4000	—	11721	18	3000	—
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	1310	28	1300	—	962	8	960	—
Rabok tartására	1108	49	1110	—	509	28	510	—
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	7228	30	7200	—	3529	36	3530	—
Hidak és utak készitésére és javitására	4484	49	4500	—	4421	35	4420	—
Árva gyermekek tartására	31	12	40	—	67	12	67	—
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szálitási teher megtérítésére	5836	25	6000	—	4658	50	4700	—
Véletlen károk megtérítésére	190	48	200	—	643	44	643	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	4427	1	3000	—	1807	21	1808	—
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	11230	$5^{8}/_{10}$	11000	—	10183	31	10000	—
A házi pénztár vegyes szükségeire	7692	54	7800	—	13761	7	14000	—
Ide járulnak:								
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	87242	$4^{8}/_{..}$	77510	—	83945	20	75308	—

Valób kiadatott az 183⁹/₉-ik évi számadás szerint		184⁰/₁ik évre előlegesen kivettetett		Valób. kiadatott az 18³⁹/₄₀ik évi számadás szerint		184¹/₂ik évre előlegesen kivettetett		Valób. kiadatott az 184²/₃-ik évi számadás szerint		184³/₄ik évre előlegesen kivettetett		Val. kiadat. az 184²/₃ik évi számad. szerint		184⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett	
ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
15550	—	15550	—	15560	—	15560	—	15532	59	15500	—	15400	—	15550	—
13850	—	13850	14	13930	14	13930	14	14092	30	13850	14	14295	30	13850	14
4646	58	4700	—	4668	53	4670	—	5044	4	5040	—	5462	16	5000	—
9225	46	4230	—	5719	22¹/₂	3000	—	2977	—	2970	—	9128	57	3000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
814	14	820	—	858	52	900	—	1615	5	1610	—	1470	43	1500	—
620	42	620	—	530	9	1500	—	1493	54³/₈	1000	—	821	59	850	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3046	4	4000	—	5561	14	5560	—	6310	38⁴/..	5000	—	4040	38	4100	—
1311	12	2600	—	20	30	2000	—	1193	16⁵/.	1200	—	2683	32	2600	—
42	24	50	—	68	20	70	—	—	—	—	—	16	48	20	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4263	33⁵/..	4600	—	3222	54¹/₂	3300	—	5040	45³/..	5040	—	11509	9	9000	—
1650	17	1600	—	603	48	610	—	643	11	650	—	315	33	4320	—
1567	9	1600	—	1146	56	1200	—	783	36	790	—	1296	6	3900	—
13396	21⁵/..	13390	—	12926	59¹/₂	1300	—	11902	4⁵/..	11910	—	14621	39	14500	—
5213	38	8500	—	5490	42	6800	—	18419	54	9950	—	17832	27	16950	53
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
75198	33	76110	14	70298	53¹/₂	72090	14	58048	58²/₈	74560	14	98895	17	95141	7

XXXVIII. TÁBLA. Az 1821, 1831, s 1837ik években Te
s megvizsgált bü

Év	*szám*		*Az alperesek között volt:*					**I.** Osztálybeli bűnök nemei:					1ső Biróság által itéltetett:				Curia által itéltetett:				O
	Per-	*Alperes-*	Nemes	Nemnemes	Férjfi	Nő	Ismételve bűnhödött	Gyilkos	Férj- vagy nőgyilkos	Testvérgyilkos	Gyermekgyilkos	Méregkeverő	Halálra	3 éven felül	3 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	3 naptól 3 évig	Felmentetett	r
1821	13	31	—	31	29	2	—	5	3	2	—	1	2	—	3	6	2	—	3	6	
1831	18	34	—	34	30	4	3	18	2	2	3	—	5	3	11	6	4	5	10	6	
1837	13	25	—	25	24	1	4	7	—	—	—	—	1	—	1	6	1	2	5	1	
Együtt . . .	44	90	—	90	83	7	7	30	5	4	3	1	8	3	15	18	7	7	18	13	

...mes vármegyétől a nmgú Curiára felküldött ...ntető perek táblája.

II. Osztálybeli bűnök nemei:	1ső Birós. által ítéltetett:			Curia által ítéltetett:			III. Osztálybeli bűnök nemei:	IV. Osztálybeli bűnök nemei:						1ső Biróság által ítéltetett:				Curia által ítéltetett:				V. Osztálybeli bűnök nemei:
Vérengező, verekedő, csonkító	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett		Gyujtogató	Gyilkolás nélk. rabló	Gyilkos útonálló	Tolvaj	Orgazda	Hamispénzcsináló	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	
6	1	4	1	1	4	1	——	—	2	6	—	5	1	2	—	5	7	—	2	6	6	——
7	—	3	4	—	3	4	——	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	2	——
9	—	2	7	—	2	7	——	1	—	—	5	2	—	1	1	4	2	—	1	5	2	——
22	1	9	12	1	9	12	——	2	2	6	5	8	1	3	1	9	11	—	3	11	10	——

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az $183^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$183^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $183^{3}/_{4}$ik évi számadás szerint		$183^{5}/_{6}$ik előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	13405	—	13405	—	12655	—	13660
Cselédek béreire	12634	44	12634	44	12963	—	13200
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	3296	25	3600	—	4738	—	5400
Esetleg fizetendő napidíjakra	1176	54	1200	—	1188	—	1500
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	1227	34	1250	—	783	—	983
Rabok tartására	2848	11	3000	—	2304	—	2604
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javítására . .	5927	12	3500	—	730	—	1200
Hidak és utak készitésére és javítására	9233	8	8000	—	3850	—	4500
Árva gyermekek tartására	—	—	—	—	—	—	—
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szállitási teher megtérítésére	10254	37	10500	—	9500	—	13500
Véletlen károk megtérítésére	431	12	1000	—	557	—	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	—	—	—	—	—
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	8873	48	11000	—	10720	—	11200
A házi pénztár vegyes szükségeire	4770	32	5000	—	4440	—	4600
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	9171	36	8086	23	3779	—	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	83250	53	82176	7	68207	—	72347

ik évre en kitett	Valóban kiadatott az 183⁸/₉ik évi számadás szerint		184⁰/₁ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183⁹/₁₀k évi számadás szerint		184¹/₂ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 184²/₃ik évi számadás szerint		184⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
—	13830	—	15040	—	13659	30	15000	—	14500	—	15150	—
—	13220	42	14156	—	13050	28	14300	—	14347	22	15000	—
—	3675	41⁴/₆	4500	—	4489	14⁴/₆	5000	—	5898	39	6200	—
—	1243	48	1300	—	962	12	800	—	1274	18	1200	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	854	36	1050	—	787	27	700	—	1400	34	1000	—
—	4193	54³/₆	4300	—	5735	30	7500	—	3429	43	3500	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1417	57²/₆	1200	—	1586	59²/₆	2500	—	1421	32	1000	—
—	3292	29²/₆	8000	—	3053	7³/₆	2500	—	6865	42	8000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	11340	41³/₆	1400	—	3516	40	3000	—	18425	7	25000	—
—	2986	54	—	—	1395	45⁵/₆	—	—	1621	31	1500	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	68259	28	50000	—
—	11474	52³/₆	1500	—	12037	—	15000	—	16954	12	15000	—
—	15805	38²/₆	6000	—	3631	52²/₆	—	—	4302	11	4000	—
—	1884	17²/₆	—	—	1678	8⁶/₆	—	—	1584	54	1000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	85221	33	84546	—	65603	56²/₈	66300	—	160285	13	147580	—

XL. TÁBLA. Az 1821, 1831, s 1837-ik években Toro
s megvizsgált bün

Év	Per- / Alperes- szám	Az alperesek között volt: Nemes	Nemnemes	Férfi	Nő	Ismételve bünhödött	I. Osztálybeli bűnök nemei: Gyilkos	Szülegyilkos	Férjfi v. nőgyilkos	Gyermekgyilkos	1ső Bíróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	II. Osztálybeli bünök nemei: Szüleverő	Vérengző, verekedő, csonkító	Kegyetlenkedő	1ső Birós. által ité: 8 naptól 3 évig	Felmentetett
1821	2 / 6	—	6	5	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	15 / 57	2	55	55	2	8	6	—	1	1	3	—	1	4	—	3	1	4	3	4	—	5	2
1837	12 / 29	1	28	29	—	5	4	—	1	1	—	—	3	3	—	2	2	2	—	12	—	—	12
Öszveg . .	29 / 92	3	89	89	3	13	11	—	2	2	4	—	4	7	1	5	3	6	3	16	—	5	14

N. Kikindai Ke

1821	— / —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	2 / 2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1837*)	2 / 3	—	3	3	—	—	2	1	—	—	2	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg . .	4 / 5	—	5	5	—	—	2	1	—	—	2	1	—	—	2	1	—	—	—	—	1	1	—

Modosi U

1821	— / —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	1 / 1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
1837	— / —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg . .	1 / 1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Együtt . .	34 / 98	3	95	95	3	13	14	1	2	2	6	1	4	8	3	6	3	7	3	16	1	6	14

*) Két szántszándékos gyilkos a Curián is halált kapott; — egy anyagyilkos az 1ső bíróságnál 3

ontál vármegyétől a nmgú Curiára felküldött
ltető perek táblája.

Curia éltetett:		III. Osztálybeli bűnök nemei:	IV. Osztálybeli bűnök nemei:					1ső Bíróság által itéltetett:				Curia által itéltetett:				V. Osztálybeli bűnök nemei:		1ső Bíróság által itéltetett:				Curia által itéltetett:			
8 napról 3 évig	Felmentetett		Gyujtogató	Gyilkolás nélküli rabló	Gyilkos utonálló	Tolvaj	Orgazda	Halálra	3 éven felül	8 napról 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 napról 3 évig	Felmentetett	Közbátorság háborító	Felsőbb rendelés ellen szegülő	Halálra	3 éven felül	8 napról 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 napról 3 évig	Felmentetett
—	—	—	—	—	3	—	2	2	1	—	2	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	1	—	1	10	—	—	3	4	—	—	10	—	4	—	10	27	1	1	—	—	27	—	1	5	22
—	12	—	1	1	1	5	3	3	3	1	4	—	5	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	13	—	2	11	4	5	8	9	4	1	16	2	10	2	16	27	1	1	—	—	27	—	1	5	22

rületben.

1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Iradalom.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	13	—	2	12	4	5	8	9	5	1	16	2	11	2	16	27	1	1	—	—	27	—	1	5	22

évet — a kir. táblán halált, — a Hétsz. táblán pedig 6 évet kapott.

Kiadás czime:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆i előleges vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	5693	1	5693	1	5693	1	5693
Cselédek béreire	2024	—	2024	—	2087	—	2087
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	556	50	500	—	148	—	500
Esetleg fizetendő napidíjakra	4072	44	600	—	1372	27	800
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	517	36	517	36	298	—	300
Rabok tartására	823	35	1000	—	564	4	700
Királyi tizedre	500	—	500	—	400	—	400
A megye nyilvános épületeinek javitására . .	594	59	2000	59	573	1	1000
Hidak és utak készitésére és javitására	295	—	350	—	—	—	730
Árva gyermekek tartására	222	51	250	—	60	—	80
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szállitási teher megtérítésére	2215	5	2215	6	—	—	1000
Véletlen károk megtérítésére	—	—	—	—	—	—	—
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	—	—	—	—	—
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	2432	55	2472	55	708	59	720
A házi pénztár vegyes szükségeire	3270	9⁵/₈	4000	—	708	18	700
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	513	3	—	—	386	1	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	33706	37	28989	42	12998	51	14710

k évre en ki-tett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184\,{}^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
1					5693	1	5693	1	5693	1	5693	1
—					2108	—	2108	—	2108	—	2108	—
—					888	20	888	—	534	52	600	—
—					450	52	300	—	391	10	350	—
—					—	—	—	—	—	—	—	—
—					—	—	—	—	—	—	—	—
—					407	53	400	—	440	8	500	—
—					529	1	700	—	454	11	754	—
—					400	—	400	—	400	—	—	—
—					49	—	200	—	1975	—	600	—
19					30	—	100	—	152	24	400	—
—					60	—	60	—	37	54	50	—
—					—	—	—	—	—	—	—	—
—					2301	10	2411	$15^{7}/_{8}$	16	44	30	—
—					—	—	—	—	—	—	—	—
—					—	—	—	—	—	—	48	—
—					850	—	850	—	733	—	820	—
—					702	32	600	—	1354	4	1354	31
—					—	—	—	—	—	—	—	—
—					—	—	—	—	—	—	—	—
20					14969	49	14710	$16^{7}/_{8}$	14290	28	13659	32

XLII. TÁBLA. Az 1821, 1831, s 1837ik években Ugocsa s megvizsgált büntet

Év	Per- szám	Alperes- szám	Az Alperesek között volt: Nemes	Nem nemes	Férjfi	Nő	Ismételve bünhödött	I. Osztály-beli bűnök nemei: Gyilkos	1sö Biróság által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 napiól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 napiól 3 évig	Felmentetett	II. Osztály-beli bűnök nemei: Vérengező, verekedő, csonkító
1821	6	13	6	7	12	1	—	7	4	2	—	1	1	4	1	1	—
1831	3	3	3	—	2	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	2
1837	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg . . .	9	16	9	7	14	2	—	8	4	2	—	2	1	4	1	2	2
T i s z a u j l a k i																	
1821	1	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg . . .	1	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Együtt . . .	10	18	9	9	16	2	—	8	4	2	—	2	1	4	1	2	4

a vármegyétől a nmgú Curiára felküldött ő perek táblája.

1ső Bíróság által itéltetett:		Curia által itéltetett:		III. Osztálybeli bűnök nemei:	IV. Osztálybeli bűnök nemei:	1ső Bíróság által itéltetett:		Curia által itéltetett:		V. Osztálybeli bűnök nemei:
8 naptól 3 évig	Felmentetett	8 naptól 3 évig	Felmentetett		Gyilkolás nélküli rabló	8 naptól 3 évig	Felmentetett	8 naptól 3 évig	Felmentetett	
—	—	—	—	——	6	5	1	5	1	——
2	—	1	1	——	—	—	—	—	—	——
—	—	—	—	——	—	—	—	—	—	——
2	—	1	1	——	6	5	1	5	1	——

Ü r a d a l o m.

2	—	2	—	——	—	—	—	—	—	——
—	—	—	—	——	—	—	—	—	—	——
—	—	—	—	——	—	—	—	—	—	——
2	—	2	—	——	—	—	—	—	—	——
4	—	3	1	——	6	5	1	5	1	——

Kiadás czíme:	Valóban kiadatott az 183²/₃ik évi számadás szerint		183⁴/₅ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az 183³/₄ik évi számadás szerint		183⁵/₆ik előlegesen vette
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.
Megyei tisztviselők és tisztek fizetésére . . .	11350	26	10850	24	10075	24	10850
Cselédek béreire	6324	14	6328	24	6170	24	6328
Szolgák öltözete- és fegyverzetére	3532	24	2000	—	435	14	4000
Esetleg fizetendő napidíjakra	9217	50	6000	—	5536	34	1500
Ezen megyét terhelő tőkék kamataira	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ adósságok lefizetésére .	—	—	—	—	—	—	—
Irószerekre	1040	41	1040	—	1063	26	1063
Rabok tartására	2166	18	2000	—	1851	58	1851
Királyi tizedre	—	—	—	—	—	—	—
A megye nyilvános épületeinek javitására . .	214	—	1600	—	—	—	1600
Hidak és utak készitésére és javitására	76	36	300	—	322	49	300
Árva gyermekek tartására	79	14	80	—	12	—	50
Ménesekre	—	—	—	—	—	—	—
Katonai veszteség és szállitási teher megtérítésére	9107	27	9000	—	5539	38	6000
Véletlen károk megtérítésére	—	—	50	—	—	—	50
A netalán behajthatlan s elengedett adóra . .	—	—	—	—	—	—	—
Közügyben járó tisztviselők szekerezésére . .	8534	49	7000	—	9467	50	9000
A házi pénztár vegyes szükségeire	6192	45	9000	—	5587	1	5000
Ide járulnak:							
Az adózók által taval tett felülfizetések, mellyek az idén nekik betudandók . . .	422	33	—	—	757	56	—
A pénztárnak a mult évi számadásból származott fölös kiadásai	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg	61259	17	55248	48	46820	14	47593

pénztárának kiadásai: *192. laphoz.*

…évre …en ki-…tett	Valóban kiadatott az $183^{8}/_{9}$ik évi számadás szerint		$184^{0}/_{1}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $18^{39}/_{40}$k évi számadás szerint		$184^{1}/_{2}$ik évre előlegesen kivettetett		Valóban kiadatott az $184^{2}/_{3}$ik évi számadás szerint		$184^{4}/_{5}$ik évre előlegesen kivettetett	
kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
24	10700	24	10850	24	10629	48	11290	24	11002	54	11290	—
24	6776	24	6804	24	6696	24	6696	24	6716	4	6964	24
—	2114	—	2500	—	2016	—	7000	—	1325	24	2300	—
—	5800	—	3200	—	6236	$7\frac{100}{200}$	4500	—	7366	1	7366	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	1390	2	1400	—	1198	19	1300	—	791	51	800	—
—	4115	—	5000	—	5042	$10\frac{35}{\dots}$	7000	—	7839	22	8000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2250	—	4000	—	47	7	4000	—	2195	51	2500	—
—	370	—	2000	—	555	$4\frac{160}{\dots}$	4000	—	542	40	3000	—
—	412	—	500	—	614	14	3000	—	357	—	400	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	7232	48	1200	—	6736	23	8000	—	11320	16	12000	—
—	200	—	400	—	—	—	500	—	—	—	100	—
—	—	—	300	—	—	—	1500	—	—	—	—	—
—	10336	$36^{5}/_{40}$	11500	—	10403	$52\frac{125}{\dots}$	1200	—	12922	42	13000	—
—	6213	43	8000	—	5778	$53\frac{146}{\dots}$	8000	—	10325	42	9644	—
—	2661	$44^{5}/_{..}$	—	—	811	$44^{10}/_{..}$	—	—	718	32	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	60573	$^{10}/_{40}$	68454	48	56766	$5\frac{176}{200}$	79854	48	73424	19	77364	24

XLIV. Tábla.

Az 1821, 1831, s 1837ik években Zabol s megvizsgált bünte

Év	szám: Per-	szám: Alperes-	Az alperesek között volt: Nemes	Nem nemes	Férji	Nő	Ismételve bünhödött	I. Osztálybeli bűnök nemei: Gyilkos	Férji- vagy nőgyilkos	Testvérgyilkos	Gyermekgyilkos	1sső Birós. által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: Halálra	3 éven felül	8 naptól 3 évig	Felmentetett	II. Osztálybeli bűnök nemei: Vérengező, verekedő, csonkító	Kegyetlenkedő	1sső Birós. által itéltetett: 8 naptól 3 évig	Felmentetett	Curia által itéltetett: 8 naptól 3 évig	Felmentetett
1821	5	14	2	12	10	4	2	1	1	—	3	3	—	—	2	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—
1831*)	5	12	7	5	8	4	—	5	—	—	1	4	1	—	1	—	3	2	1	—	—	—	—	—	—
1837**)	13	50	28	22	45	5	3	6	4	—	1	4	—	6	1	—	5	5	1	9	—	9	—	9	—
Öszveg . .	23	74	37	39	63	13	5	12	5	—	5	11	1	6	4	2	9	7	4	9	—	9	—	9	—
Kékesi U																									
1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831***)	2	3	1	2	2	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	1	1	1	1
1837	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg . .	2	3	1	2	2	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	1	1	1	1
Püspök Ladán																									
1821	1	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg . .	2	2	—	2	1	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Tisza Nánai																									
1821	1	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öszveg . .	1	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Együtt . .	28	80	38	44	67	15	5	14	5	—	5	11	2	7	4	2	9	8	4	9	2	10	1	10	1

*) Egy nemes káromkodó s tolvaj egyszersmind az 1sső bíróság által 4, — a kir. tábla által 5, —
**) Egy nemnemes gyújtogató a Curián is halált kapott.
***) Egy nemes gyilkos ellen a bíróság leszállitatott.

ch vármegyétől a nmgú Curiára felküldött
tő perek táblája.

192. laphoz.

III. Osztálybeli bűnök nemei:	1ső Birós.	Curia	IV. Osztálybeli bűnök nemei:							1ső Birósság				Curia				V. Osztálybeli bűnök nemei:		1ső Bir.		Curia		
	által itéltetett:									által itéltetett:										által itéltetett:				
Erőszakos szeplősítő	3 éven felül	3 éven felül	Gyujtogató	Rabló: Gyilkos	Rabló: Gyilkolás nélkülli	Tolvaj	Orgazda	Hamispénzcsináló		Halálra	3 éven felül	8 napról 3 évig	Felmentetett	Halálra	3 éven felül	8 napról 3 évig	Felmentetett	Káromkodó	Felsőbb rendelés ellen szegülő	3 éven felül	8 napról 3 évig	Felmentetett	3 éven felül	8 napról 3 évig	Felmentetett
—	—	—	—	1	3	4	1	—		2	—	2	5	2	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	5		—	—	1	4	—	—	1	4	1	—	1	—	—	1	—	—
—	—	—	8	—	—	7	5	—		4	1	12	3	1	1	14	4	3	7	—	9	1	—	9	1
—	—	—	8	1	3	11	6	5		6	1	15	12	3	1	16	14	4	7	1	9	1	1	9	1

r a d a l o m.

—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

y i U r a d a l o m.

—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—		1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—		1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

U r a d a l o m.

1	1	1	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	1	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	1	8	2	3	11	6	5		7	1	15	12	4	1	16	14	4	7	1	9	1	1	9	1

- a Hétszemélyes tábla által 6 évre itéltetett.

TÁBLA **A.**

Tiszán inneni Kerületi Vármegyék

a) **Tisz**

Hatóságok nevei	Főispán	Első Alispán	Másod Alispán	Fő- Jegyző	1sö Al- Jegyző	2od Al- Jegyző	3ad Al- Jegyző	Fő- Ügyész	1sö Al- Ügyész	2od Al- Ügyész	Hadi Pénztárnok	Házi Pénztárnok	Számvevő	Levéltárnok	Lajtstromzó	Fő Szolgabirák Száma	Fő Szolgabirák évi fizetése egynek ft.	Fő Szolgabirák évi fizetése összes. ft.	Al Szolgabirák Száma	Al Szolgabirák évi fizetése egynek ft.	Al Szolgabirák évi fizetése összes. ft.
	évi fizetése																				
	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.						
Abauj vármegye . .	1500	700	350	500	250	150	.	300	150	150	500	.	200	300	.	5	300	1500	10	150	1500
Beregh „ . .	600	600	300	500	250	200	.	300	150	150	500	.	200	200	.	4	300	1200	5	150	750
Borsod „ . .	1500	700	350	500	250	150	.	300	150	150	500	500	200	300	.	4	300	1200	9	150	1350
Gömör „ . .	1500	700	350	500	250	150	.	300	150	150	300	200	200	300	.	5	300	1500	12	150	1800
Heves és külső Szolnok t. e. várm. . .	1500	700	350	500	250	150	.	300	150	150	500	300	200	300	150	4	300	1200	11	150	1650
Sáros vármegye . .	1500	700	350	500	250	150	.	300	150	.	500	300	200	300	.	6	300	1800	12	150	1800
Szepes „ . .	1500	700	350	500	250	150	.	300	150	.	500	.	200	300	.	4	300	1200	7	150	1050
Torna „ . .	1000	500	200	400	200	.	.	200	150	.	400	.	.	150	.	2	200	400	2	100	200
Ungh „ . .	1500	600	300	500	250	150	.	300	150	.	400	400	200	300	.	4	300	1200	6	150	900
Zemplén „ . .	1500	800	400	600	300	200	200	400	250	150	500	500	300	300	150	6	400	2400	15	200	3000
Összesen . .	13600	6700	3300	5000	2500	1450	200	3000	1600	900	4600	2000	1900	2600	300	44	—	13600	87	—	13700

b) **Szegő**

Hatóságok nevei	Első Mérnök évi fizetése ft.	Más. Mérnök évi fizetése ft.	Első Orvos évi fizetése ft.	Más. Orvos évi fizetése ft.	Baromorvos évi fizetése ft.	Sebészek Száma	Sebészek évi fizetése egynek ft.	Sebészek évi fizetése összes. ft.	Bábák Száma	Bábák évi bére egynek ft.	Bábák évi bére összes. ft.	Út Igazgató évi fizetése ft.	Várnagy évi fizetése ft.	Őrmester évi bér. ft.	Porkoláb Száma	Porkoláb évi bére egynek ft.	Porkoláb évi bére összes. ft.	Selyemfelügyelő évi fizetése ft.	Ménlófelügyelő évi fizetése ft.	Huszárok Száma	Huszárok évi bére egynek ft.	Huszárok évi bére összes. ft.	Lovászok Száma	Lovászok évi bére egynek ft.	Lovászok évi bére összes. ft.	Hajdú Száma	Hajdú évi egynek ft.
Abauj vármegye . .	400	.	500	.	100	1 3 1	120 170 150	680	5	110	550	.	80	.	1	80	80	.	200	3	75	225	.	.	.	1	60
Beregh „ . .	400	300	500	.	.	6	200	1200	4	100	400	.	92	.	.	.	.	.	.	20	50	1000	2	70	140	1	50
Borsod „ . .	400	.	500	300	150	1 4	200 150	800	1 2 1	150 80 100	430	.	170	.	1	96	96	150	A várnagy	4	100	400	2	45	90	2	78
Gömör „ . .	300	.	500	300	120	6	146½	878	5	60	300	.	130	120	2	73	146	.	.	3	65	195	.	.	.	1	120
Heves és külső Szolnok t. e. várm. . .	400	200	500	400	.	5	260	1300	3	60	180	200	110	.	1	100	100	250	60	7	50	350	.	.	.	.	.
Sáros vármegye . .	400	.	500	300	.	6	180	1080	3	100	300	.	.	100	1	60	60	.	.	4	60	240	1	60	60	1 1	120 70
Szepes „ . .	400	.	500	.	.	6	150	900	5	100	500	300	.	.	.	.	.	.	.	2	125	250	.	.	.	1	150
Torna „ . .	100	.	300	.	.	1	200	200	1	100	100	.	.	.	1	60	60	.	.	2	40	80	.	.	.	3	30
Ungh „ . .	400	.	500	.	.	5	250	1250	3	100	300	.	120	120	.	.	.	.	.	3	45	130	.	.	.	9 1	240 45
Zemplén „ . .	400	300	500	500	200	8	200	1800	7	150	1050	.	300	300	.	.	.	200	A kir. barom-orvos	6	90	540	.	.	.	2	70
Összesen . .	3500	800	4800	2100	570	53	—	10168	40	—	4360	500	1022	500	7	—	542	—	210	54	—	3415	5	—	290	10	—

ztikara.

Esküdtek			Adószedők			Középponti Adószedő-			Bátorság-			Uti-			Élelemtári-			Átkelési vagy katonai-			Mezei-			Irnokok			Az összes TISZTIKAR		
									B i z t o s o k																				
Száma	évi fizetése egynek ft.	évi fizetése összes. ft.	Száma	évi fizetése egynek ft.	évi fizetése összes. ft.	évi bére ft.	Száma	évi bére egynek ft.	évi bére összes. ft.	Száma	évi bére egynek ft.	évi bére összes. ft.	Száma	évi bére egynek ft.	évi bére összes. ft.	Száma	évi bére egynek ft.	évi bére összes. ft.	Száma	évi bére egynek ft.	évi bére összes. ft.	Száma	évi bére egynek ft.	évi bére összes. ft.	Száma	évi fizetése egynek ft.	évi fizetése összes. ft.	Száma	évi fizetése teszen ft.	kr.
10	100	1000	5	150	750	150	.	.	.	4	80	320	1	150	150	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4	100	400	51	10820	—
10	100	1000	2	150	300	.	10	60	600	2	150	300	2	150	300	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	500	53	8900	—
9	100	900	4	150	600	.	.	.	.	4	150	600	.	.	.	2	60	120	4	100	400	.	.	.	6	100	600	55	11320	—
11	100	1100	3	150	450	.	.	.	.	.	.	.	5	50	250	3	50	150	2	50	100	.	.	.	4	100	400	58	11750	—
																			1	100										
11	100	1100	3	150	450	40	.	.	.	5	150	750	2	100	200	.	.	.	2	75	465	30	50	1500	4	100	400	91	13250	—
																			3	40										
12	100	1200	5	150	750	.	8	80	640	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	500	60	10890	—
9	100	900	4	200	800	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	150	150	3	150	450	.	.	.	1	150	550	44	10000	—
																									4	100				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	100	200	15	4000	—
8	100	800	3	150	450	.	.	.	.	1	200	200	.	.	.	3	53½	160	.	.	.	.	.	.	1	120	420	41	9180	—
																									3	100				
17	100	1700	6	200	1200	.	.	.	.	5	150	750	.	.	.	.	.	.	10	.	400	.	.	.	7	100	700	81	16700	—
101	—	10100	37	—	6500	190	18	—	1240	19	—	2760	13	—	900	9	—	580	25	—	1815	30	—	1500	45	—	4570	549	98810	—

döttei.

káplár	Hajduk			Pandurok			Rabok sütője	Kémény-seprő	Levélhordó	Kovács	Órás	Bakó	A SZEGŐDÖTTEK összes	
bére összes. ft.	Száma	évi bére egynek ft.	évi bére összes. ft.	Száma	évi bére egynek ft.	évi bére összes. ft.	évi bére						Száma	évi bére
							ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.		ft. kr.
60	20	60	3040	2	40	80	.	.	.	.	.	.	73	5495 —
	31	40												
50	23	40	920	.	.	.	20	36	.	.	.	80	65	5148 —
156	61	45	2745	16	24	384	.	46	.	.	.	150	102	6967 —
120	21	55	2295	.	.	.	.	28	.	.	.	.	80	5432 —
	35	35												
.	32	50	1600	.	.	.	.	50	.	.	.	150	58	5850 —
190	71	40	2840	.	.	.	.	.	.	.	.	60	93	6130 —
150	54	50	2700	.	.	.	.	52	.	.	.	50	73	5802 —
306	.	.	.	.	.	.	.	8	.	.	.	.	20	1154 —
45	10	40	400	.	.	.	.	45	45	.	.	45	59	4590 —
	30	30	900											
140	64	50	3200	4	100	400	.	50	.	100	12	.	108	10082 —
				5	50	250								
731	461	—	20640	27	—	1114	20	315	45	100	12	535	731	56650 —

c) Együtt.

Hatóságok nevei	A tisztikar összes személy évi fizetése			Szegődöttek részének évi bére			Együtt évenkint teszen		
	Száma	ft.	kr.	Száma	ft.	kr.	Száma	ft.	kr.
Abauj vármegye . .	51	10820	—	73	5495	—	124	16395	—
Beregh „ . .	53	8900	—	65	5148	—	118	14048	—
Borsod „ . .	55	11320	—	102	6967	—	157	18287	—
Gömör és kis Hont vármegye	58	11750	—	80	5432	—	138	17182	—
Heves és k. Szolnok vármegye	91	13250	—	58	5850	—	149	17600	—
Sáros vármegye . .	60	10890	—	93	6130	—	153	17020	—
Szepes „ . .	44	10000	—	73	5802	—	114	15802	—
Torna „ . .	15	4000	—	20	1154	—	35	5154	—
Urgh „ . .	41	9180	—	59	4590	—	100	13770	—
Zemplén „ . .	81	16700	—	108	10082	—	189	26782	—
Összesen . . .	549	98810	—	731	56650	—	1280	155460	—

TÁBLA **B.**

Tiszán túli Kerületi Vármegyék

a) Tisztikara.

Hatóságok nevei	Főispán	Első Alispán	Másod Alispán	Fizetéses Táblabirák			Fő- Jegyző	1sö Al- Jegyző	2od Al- Jegyző	3ad Al- Jegyző	Fő- Ügyész	1sö Al- Ügyész	2od Al- Ügyész	Hadi Pénztárnok	Házi Pénztárnok	Számvevő	Levéltárnok	Lajstromzó	Fő- Szolgabirák		Al-
	évi fizetése			Száma	évi fizetése egynek	összes.	évi fizetése												Száma	évi fizetése egynek	összes.
	ft.	ft.	ft.		ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.		ft.	ft.
Arad vármegye . .	1500	800	400	3	300	900	600	350	250	.	400	250	.	450	450	250	.	.	4	400	1600
Békés „ . .	600	700	300	2	300	600	500	300	200	.	350	200	.	500	310	400	300	.	2	400	800
Bihar „ . .	1500	800	400	4	400	1600	600	300	200	200	400	200	200	350	350	400	.	.	5	400	2000
Csanád „ . .	500	700	500	.	.	.	500	250	.	.	500	200	.	500	.	250	200	.	1	400	400
Csongrád „ . .	700	700	450	2	250	500	500	250	.	.	350	.	.	500	250	250	250	.	2	400	800
Kraszna „ . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Krassó „ . .	1500	800	400	2	300	600	600	300	250	.	400	300	.	600	400	400	300	.	5	400	2000
Marmaros „ . .	1500	800	300	4	300	1200	500	250	150	.	300	{150 / 150}	150	400	300	300	300	.	5	300	1500
Szathmár „ . .	1500	600	300	.	.	.	500	250	200	.	300	{150 / 150}	150	400	400	200	300	.	4	300	1200
Szolnok (közép) . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Temes vármegye . .	1500	800	400	2	300	600	600	300	250	.	400	200	.	400	.	400	400	.	4	400	1600
Torontál „ . .	1500	800	400	2	300	600	600	300	250	.	400	300	300	400	.	400	400	.	5	400	2000
Ugocha „ . .	800	500	250	.	.	.	400	200	.	.	200	150	.	400	.	200	200	.	2	200	400
Zabolch „ . .	1500	600	300	.	.	.	500	250	150	.	300	{150 / 150}	150	500	.	200	300	.	4	300	1200
Zaránd „ . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Összesen . .	14600	8600	4430	21	—	6600	6400	3300	1900	200	4300	2700	950	6400	2460	3650	2950	—	3	—	15700

Hatóságok nevei	Fő- Szolgabirák		Al-	
	Száma	évi fizetése egynek ft.	összes. ft.	Száma	évi fiz egynek ft.
Arad vármegye . .	4	400	1600	4 5	250 200
Békés „ . .	2	400	800	3	200
Bihar „ . .	5	400	2000	9 9	200 150
Csanád „ . .	1	400	400	3	200
Csongrád „ . .	2	400	800	3	200
Kraszna „ . .	.	.	.	.	.
Krassó „ . .	5	400	2000	10	250
Marmaros „ . .	5	300	1500	13	150
Szathmár „ . .	4	300	1200	12	150
Szolnok (közép) . .	.	.	.	.	.
Temes vármegye . .	4	400	1600	8	150
Torontál „ . .	5	400	2000	5	250
Ugocha „ . .	2	200	400	3	150
Zabolch „ . .	4	300	1200	12	150
Zaránd „ . .	.	.	.	.	.
Összesen . .	99	—	15700	—	

b) Segédöttel.

Hatóságok nevei	Első Mérnök	Más. Mérnök	Első Orvos	Más. Orvos	Baromorvos	Sebészek			Bábák			Út Igazgató	Várnagy	Őrmester	Porkoláb			Selyemfelügyelő	Ménlófelügyelő	Huszárok			Lovászok		Hajdú-
	évi fizetése					Száma	évi fizetése egynek	összes.	Száma	évi bére egynek	összes.	évi fizetése		évi bér.	Száma	évi bére egynek	összes.	évi fizetése		Száma	évi bére egynek	összes.	Száma	évi bére egynek	összes.	Száma	évi
	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.		ft.	ft.		ft.	ft.	ft.	ft.	ft.		ft.	ft.	ft.	ft.		ft.	ft.		ft.	ft.		egynek ft.
Arad vármegye . .	400	.	500	300	150	6	200	1200	1 3 1	130 60 30	340	300	180	150	1	72	72	200	.	11	60	660	4	20 kertész	80	.	.
Békés „ . .	400	.	400	.	300	4	200	800	4	100	400	300	200	.	1	150	150	200	.	4	100	400	1	kertész	50	.	.
Bihar „ . .	400	400	500	.	300	1 7	250 200	1650	8 2	60 112	480	192	200	80	.	.	.	200	.	1 12	90 80	1050	25	64	1600	2	70
Csanád „ . .	300	.	400	.	100	2	200	400	1 23	100 6	462	.	150	.	.	.	.	200	.	11	100	1100	2	20 kertész	40	.	.
Csongrád „ . .	200	.	400	.	200	4	200	800	4	100	400	.	120	.	.	.	.	150	100	6	96	576	2	24 kertész	48	1	100
Kraszna „ . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Krassó „ . .	400	.	500	500	150	1 4 1	200 150 300	1100	1 3	130 70	340	.	150	.	.	.	.	130 130	.	29	96	2784	2	50 kertész	100	1	96
~~Marmaros~~ „ . .	~~450~~	~~300~~	~~500~~	.	.	5	300	1500	1 4	150 100	550	.	150	.	.	.	.	.	.	11	60	660	.	.	.	1 30	96 45
Szathmár „ . .	400	200	500	300	200	6	200	1200	4	100	400	300	140	.	1	80	80	.	.	8	60	480	.	.	.	18	50
Szolnok (közép) . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Temes vármegye . .	350	300	500	500	150	4	150	600	1 3	100 50	250	.	150	.	1	80	80	130 130	.	25	100	2500	1	50 kertész	50	1	100
Torontál „ . .	300	200	500	500	200	1 4	200 150	800	1 4	100 500	300	.	150	.	.	.	.	130	.	14	90	1260	4	50 kertész	200	1	100
Ugocha „ . .	300	.	400	.	.	2	322	644	1 1	100 150	250	.	80	.	.	.	.	.	.	4	70	280	.	.	.	.	.
Zabolch „ . .	300	.	500	300	.	1 6	116 200	1316	4	112	448	.	80	.	1	100	100	.	.	1 20	80 70	1480	.	.	.	1	60
Zaránd „ . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Összesen . .	4200	1400	5600	2400	1750	59	—	12010	75	—	4620	1092	1750	230	5	—	482	1700	100	157	—	13230	1	—	2168	56	—

Jegyzék: Az ezen táblákban létező — az egyes megyéknél kitett számoktóli — különbözőség az időközbeni változások következménye; — s az egyes hibák kibenjötteért megbocsátand a

k	Esküdtek			Adószedők			Lelkész			Központi Bátorság- Biztosító: évi bére		Utiz: évi bére		Élelemtári- Biztosító: évi bére		Átkelési vagy katonai- Biztosító: évi bére		Mezei- Biztosító: évi bére		Irnokok			Az összes TISZTIKAR		
etése összes. ft.	Száma	évi fizetése egynek ft.	évi fizetése összes. ft.	Száma	évi fizetése egynek ft.	évi fizetése összes. ft.	Száma	évi fizetése egynek ft.	évi fizetése összes. ft.		Száma	egynek ft.	összes. ft.	Száma	egynek ft.	összes. ft.	Száma	egynek ft.	összes. ft.	Száma	egynek ft.	összes. ft.	Száma	évi fizetése egynek ft.	évi fizetése összes. ft.	Száma	évi fizetése teszen ft.	kr.
2000	12	150	1800	4	250	1000	.	.	.	.	4	200	800	.	.	.	.	.	.	2	150	300	.	.	.	5	150	750	54	14850	.
600	5	125	625	.	.	.	.	.	.	.	2	200	400	.	.	.	.	.	.	2	130	260	.	.	.	2	110	220	30	8165	.
3150	18	100	1800	5	200	1000	2	300	600	.	5	200	1000	.	.	.	.	.	.	5	150	750	.	.	.	7	100	700	82	18500	.
600	3	125	375	1	200	200	.	.	.	.	2	185	370	.	.	.	.	.	.	1	130	130	.	.	.	2	150	300	23	6475	.
600	5	125	625	.	.	.	.	.	.	200	4	150	600	1	200	200	.	.	.	1	185	185	.	.	.	4	110	440	33	8350	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2500	12	150	1800	2	300	600	.	.	.	.	2	250	500	.	.	.	.	.	.	6	50	300	.	.	.	2	150	300	53	14850	.
1950	18	100	1800	3	200	600	.	.	.	.	5	100	500	.	.	.	.	.	.	1	50	50	.	.	.	1	150				
																										4	100	550	68	13700	.
1800	12	100	1200	4	150	600	.	.	.	.	2	150	300	.	.	.	.	.	.	9	60	540	.	.	.	5	100	500	62	11550	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2000	12	150	1800	4	300	1200	.	.	.	.	2	250	500	.	.	.	.	.	.	5	150	750	.	.	.	4	150	600	52	14700	.
1250	10	150	1500	4	300	1200	.	.	.	100	1	150	1030	.	.	.	.	.	.	5	150	750	.	.	.	6	150	900	55	15400	.
											4	220																		
450	4	100	400	.	.	.	.	.	.	.	1	150	150	.	.	.	.	.	.	2	80	.	.	.	.	1	100				
																										2	80	260	23	4960	.
1800	12	100	1200	4	150	600	.	.	.	.	4	150	600	.	.	.	.	.	.	6	40	400	.	.	.	4	100				
																										1	60	460	62	11310	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
18700	123	—	14925	31	—	7000	2	—	600	300	38	—	6750	1	—	200	—	—	—	45	—	4415	—	—	—	50	—	6280	597	142810	—

áplár	Hajduk			Pandurok			Rabok sütője	Kémény-seprő	Levélhordó	Kovács	Órás	Bakó	A SZEGÖDÖTTEK összes		
bére összes. ft.	Száma	évi bére egynek ft.	évi bére összes. ft.	Száma	évi bére egynek ft.	évi bére összes. ft.	évi bére						Száma	évi bére	
							ft.	ft.	ft.	ft.	ft.	ft.		ft.	kr.
.	63	60	3780	24	60	1440	.	20	.	12	.	144	125	9928	.
.	29	80	2320	16	80	1280	.	60	.	.	.	100	67	7360	.
140	40	60	3660	5	24	1280	.	40	.	.	.	150	167	12282	.
	28	45		58	20										
.	15	80	1200	11	100	1100	.	50	110	6	.	75	5618	.	
100	22	72	1564	16	96	1536	.	30	.	.	.	62	6224	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
96	12	60	720	5	84	1980	.	65	.	30	.	200	95	8375	.
				26	60										
96	24	72	2600	22	40	880	.	120	.	.	.	60	101	7906	.
2070	27	36	.	8	45	360	18	60	.	.	.	80	85	6808	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
100	44	80	3520	24	100	2400	.	80	.	30	.	$222\frac{1}{2}$	167	12042	14
100	18	90	3636	34	108	3672	.	40	.	30	.	200	119	12198	.
	28	72													
.	9	40	724	2	70	140	.	30	.	.	.	.	30	2848	.
	7	52													
60	24	50	2235	.	.	.	.	40	.	.	.	112	97	6971	.
	23	45													
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2762	413	—	25959	251	—	17068	18	625	110	108	—	$1269\frac{14}{60}$	1137	97560	14

t. cz. olvasó.

c) Együtt.

Hatóságok nevei	A tisztikar összes személyzetének évi fizetése			Szegődöttek évi bére			Együtt évenkint teszen		
	Száma	ft.	kr.	Száma	ft.	kr.	Száma	ft.	kr.
Arad vármegye . .	54	14850	.	125	9928	.	179	24778	.
Békés „ . .	30	8165	.	67	7360	.	97	15525	.
Bihar „ . .	82	18500	.	167	12282	.	249	30782	.
Csanád „ . .	23	6475	.	74	5618	.	97	12093	.
Csongrád „ . .	33	8350	.	62	6224	.	95	14574	.
Kraszna „ . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Krassó „ . .	53	14850	.	95	8375	.	148	23225	.
Marmaros „ . .	68	13700	.	101	7906	.	169	21606	.
Szathmár „ . .	62	11550	.	85	6808	.	147	18358	.
Szolnok (közép) . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Temes vármegye . .	52	14700	.	115	12042	14	167	26742	14
Torontál „ . .	55	15400	.	119	12198	.	174	27518	.
Ugocha „ . .	23	4960	.	30	2848	.	53	7808	.
Zabolch „ . .	62	11310	.	97	6971	.	159	18281	.
Zaránd „ . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Összesen . . .	586	140910	—	1137	97560	14	1723	238470	14